Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):	Tasso, Torquato.; Torquato Tasso ; paa Dansk ved Christine Daugaard.
Titel | Title:	Det befriede Jerusalem
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kjøbenhavn : Karl Schønberg, 1884
Fysiske størrelse | Physical extent:	xii, 391 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

54 - 3*4

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 54 8°

1 1 54 0 8 05117 9

REX/S

DET BEFRIEDE JERUSALEM.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

H. P. HANSEN. S.

TORQUATO TASSO:

DET BEFRIEDE JERUSALEM.

PAA DANSK

VED

CHRISTINE DAUGAARD.

KJØBENHAVN.

KARL SCHØNBERGS FORLAG.

TRYKT HOS NIELSEN & LYDICHE.

1884.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

TILEGNELSE.

Har man flettet Blomster til et Baand,
Farver valgt og prøvet dem med Øjet,
Blad til Blad med Flid betænksom føjet —
Hvortil tjener Kransen i vor Haand?
Til en elsket Ven man hen den rækker,
Paa den Elsktes Grav sin Krans man lægger.

Moder! du, som hist ved Hedens Vange,
Hvor sig Lærken svinger let mod Sky,
Lærte mig at elske Sagn og Sange,
Under Præstegaardens lave Ly!
Sagas Alvor, Æventyrets Glans
Slynged ind du i min Barndoms Krans.

Danmarks Minder, gjemt i sanddru Blade,
Stjærner, funklende fra Fortids Nat,
Taareblinkende og sejersglade,
Alle var de Hjemmets dyre Skat;
Børn, Forældre, læste vi dem sammen,
Elsked Danmarks Navn i fælles Gammen.

Se, da faldt et Solblink paa et Minde,
Overskygget af den rige Flor,
Som en snehvid Blomsterstjærne gror,
Dulgt i Skovens Løvsal dybest inde,
Mindet om den kongelige Svend,
Gjemt i Tassos Sang med Hæder hen.

Vælsklands Barde vilde tro bevare
Sagn om Skuddet af den danske Rod,
Helten, segnet med sin tapre Skare,
Stædt i Kamp, hvor en mod tyve stod,
Fald med Manddom, tifold værd at sejre,
Kjendt hos os fra Dybbøl og fra Lejre.

Tassos Navn jeg i mit Hjærte gjemte.
Da jeg siden lytted til hans Sang,
Greb mig med sin højtidsfulde Klang
Harpen, han i Himlens Tone stemte;
Fra en Verden, af hans Snille fød,
Lued Sjælens Adel, Hjærtets Glød.

Heltesangen, farverig og from,
Som jeg lytted til med Aandens Glæde,
Blev dog først mit Hjærtes Ejendom,
Naar i Danmarks Maal den lod sig klæde,
Moder! naar i Modersmaalets Dragt
Dig jeg gav et Billed af dens Pragt.

VII

Sangens Billed gav jeg som jeg evned,
Fejl og Brøst fra min Haand hindred ikke,
At med Lyst du fulgte Heltestævnet,
At der glimted Fryd i dine Blikke,
Naar en Blomst af Tassos rige Flor
Plantet var i Fædrelandets Jord.

Før dit Øje helt saâ Kransen bundet,
Bortsvandt Verdens Farver for dit Blik,
Før du hint Jerusalem saâ vundet,
Til det ny Jerusalem du gik:
Kristi Stjærne, for din Sjæl saa kjær,
Vinked hjem dig med sit hulde Skjær.

Afbrudt blev vor Læsning dennesinde;
I Guds Rige skal vi læse sammen,
Se hans Rigdoms Dyb med Undre skinne,
Tyde Stjærners Skrift i fælles Gammen!
Livets Aande bærer til din Grav
Balsam fra Udødeligheds Hav.

Hvil med Fred da under Askeløvet!
Kransen, som fra Sydens Sol jeg tog,
Slyngende den ind i Danmarks Sprog,
Om dit Navn jeg slynger, glad, bedrøvet.
Tak for alt, hvad mig din Ømhed gav,
Ære for dit Minde og din Grav!

FORORD.

Idet jeg forelægger Offenligheden en Oversættelse af Torquato Tassos »La Gerusalemme liberata«, maa jeg gjøre Rede for, at Digtet i det Hele taget ikke er oversat Vers for Vers. Formentlig gjorde dets store Vidtløftighed det tilraadeligt at indskrænke dets Omfang, om end selvfølgelig herved skjønne og pragtfulde italienske Vers maatte forblive uoversatte. Hvor nu Sammendragning og Forkortning er foretaget, har dette maattet foranledige større Frihed.

Ogsaa hvor et lige Antal danske Vers gjengive Originalens, har jeg tit med nogen Frihed draget Indholdet fra ét Vers over i et andet nærstaaende Vers. Dette har da dels havt sin Grund i, at jeg ikke har villet opgive, hvad der syntes mig paa Dansk mest udtryksfuldt at fremstille Origi-

nalen, dels i, at en eller anden Vanskelighed formentlig saaledes lettest har ladet sig løse, hvorved jeg dog ikke tror at have begaaet nogen Krænkelse af Troskaben mod Forfatterens Aand og Tanke.

Ikke heller tror jeg at have udeladt Noget af, hvad der hører til Digtets væsenlige Udvikling. Blandt de Udeladelser, der dog findes, ere de betydeligste maaske Beskrivelsen af Djævlene (Fjerde Sang) og (Nittende Sang) Episoden i Templet, hvis Indhold er en almindelig Nedsabling, fortrinsvis af Ubevæbnede. Intet af disse Partier hører med til Udviklingen eller synes at tilføje Skjønheder i det Enkelte.

Af Originalens 4de og 5te Sang er i Oversættelsen meget gaaet bort, og da disse Sanges Indhold slutter sig tæt sammen, har jeg anset det for tilladeligt at forene dem til én Sang, altsaa Oversættelsens fjerde. Sjette Sang bliver saaledes Oversættelsens femte. Men jeg har troet passende at kunne dele Originalens meget indholdsrige syvende Sang ved den foreløbige Afslutning paa Tankreds Æventyr, saaledes at Raimunds Kamp med Argant kom til at udgjøre Oversættelsens syvende Sang. Denne syntes mig at danne sin Afslutning, idet Gotfred kalder sine Folk ind bag

Skanserne, og jeg har da draget Fortsættelsen af Uvejret over til første Vers af ottende Sang, hvor denne Overgang indleder Sørgebudskabet, som bringes af den danske Ridder. Syttende Sang er betydelig formindsket, og da den første Del af attende Sang slutter sig nøje til den, har det ikke kunnet forekomme mig urigtigt at drage Begyndelsen af attende Sang sammen med syttende, der i Oversættelsen slutter med Bygning af Krigsmaskinerne. Attende Sang behandler da kun Stormen, der indledes ved Brevduen.

Med Hensyn til Navne finder nogen Frihed Sted, saaledes »Alfhild« for »Gildippe« og »German« for »Gernando«. Derimod har jeg beholdt den italienske Form »Guelfo« i Stedet for »Welf«, som det vel i Oversættelsen burde hedde, men hvilket syntes mig mindre fordelagtigt for Verset.

Et længere Digt i trerimede Vers har maaske i sig selv nogen Vanskelighed, idet vort Sprog næppe er særdeles rigt paa heldige Rim. For Oversætteren, sammenlignet med den selvstændigt componerende Digter, bliver denne Vanskelighed vistnok forøget. Det har da ikke altid villet lykkes mig at skaffe den ønskeligste Afvexling i Rimene, f. Ex. i paa hinanden følgende Vers, fordi jeg har ment at maatte beholde den Udtryksmaade, der

bedst syntes at gjengive Originalen, navnlig paa dennes særlig betydningsfulde og charakteristiske Steder.

Af Oversættelser til fremmede Litteraturer af Tassos Digt har jeg ingen set og kjendt. Baggesens Oversættelse paa Dansk af en Del af ottende Sang, har jeg vel en Gang læst, men jeg havde ingen som helst Erindring beholdt af den, da jeg lærte Originalen at kjende.

INDHOLD.

	Pag.
Første Sang	1.
Anden Sang	23.
Tredje Sang	48.
Fjerde Sang	64.
Femte Sang	89.
Sjette Sang	110.
Syvende Sang	124.
Ottende Sang	138.
Niende Sang	158.
Tiende Sang	181.
Ellevte Sang	198.
Tolvte Sang	215.
Trettende Sang	240.
Fjortende Sang	256.
Femtende Sang	273.
Sextende Sang	292.
Syttende Sang	314.
Attende Sang	336.
Nittende Sang	346.
Tyvende Sang	372.

DET BEFRIEDE JERUSALEM.

FØRSTE SANG.

1.

Om Korsets Vaaben og om Kampens Ære,
Om Troens Sejr, om Heltes Høvding bold,
Som fried Kristi Grav, min Sang skal være;
Gud var i Raad og Daad ham Hjælp og Skjold:
For ham tog Flugt to Verdensdeles Hære,
Og Helved kom til kort med List og Vold,
Gud elsked ham og, under Korsets Fane,
Hans Helte kaldte hjem fra vildsom Bane.

2.

Du, Musa, som vil ej din Pande krone
Paa Helikon med Støvets Laurbærkrans,
Men staar med Stjærner smykket for Guds Trone,
Omstraalt af Uforkrænkeligheds Glans,
Stem du min Harpestræng i Himlens Tone,
Klar op min Sang med Evighedens Sans,
Og tilgiv, naar jeg Billeder maa male,
Som ej er hentede fra dine Sale!

3.

Du véd, at Verdens Skarer gjærne flokkes,
Hvor mest Parnasset ødsler med sin Pragt,
Og Hjærternes Gjenstridighed kan rokkes
Ved Sandhed, svøbt i Versets hulde Dragt;
Det syge Barn jo saadan ofte lokkes
Til paa de bitre Vædsker at faa smagt:
Med Sødme Skaalens Rande vi bestænke
Og gjennem Skuffelsen det Livet skjænke.

4.

Du, som har undt mig Ly mod Trængslers Hav,
For dig, Alfons! jeg mine Blade lægger
Med Spaadom ned: en Gang maaske du vækker
Min Sang om dig, hvis du for Kristi Grav
Med Skibe, Heste, kaarne Heltes Rækker
Fremstævner selv mod Thrakervældens Krav —
Medbejler da til Gotfred! hør min Sang,
Lad Staalet smeddes under Versets Klang!

5.

Den Hær, som Kristi Sag fra Hjemmet drog,
Paa sjette Aar i Østen dvæler alt;
Med Stormerhaand den alt Nicæa tog,
For Snildhed Antiochias Vælde faldt:
I aaben Mark, frem til dens Forsvar kaldt,
Med Kraftens Arm igjen den Perser slog;
Tortosa var erobret: her Kvarter
Den tog for Vintren og mod Vaaren ser.

6.

Og Vintren sender Storm og øser Slud,
Og Vaaren hilser Palæstinas Dale,
Da ser fra Himlen ned den Herre Gud;
Hans Trones Sted — at jeg om Maal skal tale
For Højhed, som kan aldrig maales ud —
Saa højt er over Hvalvets Stjærnesale,
Som hvis fra Helved op til dem man gik:
Fra den han fatter Verden med sit Blik.

7.

Det Blik, for hvilket Verden sig udspænder,
Som ind til hvert et Hjærtes Løndom naar
Og hver en Sjæl fra Evigheden kjender,
Det Blik til Kristenhærens Fyrster gaar:
Det ser til Gotfred, som af Troen brænder,
Hvis Ild den hellige Stad imøde slaar,
Hvis Attraa intet jordisk Maal begrænser,
Mens Kristi Sag og Sejer kun han ænser.

8.

Det naar til Balduin, som, hed af Længsel,
Paa Guld og Glans Opmærksomheden fæster;
Det finder Tankred, som i Elskovstrængsel
Bortkaster Liv og Kraft som slidte Rester,
Og Bohemund, holdt fast i Planers Fængsel —
Han vandt en Stad, men Staden blev hans Mester;
Thi mens, af Iver fuld, i Korsets Skygge
Han Antiochia med Lov vil bygge.

9.

Helt i sin egen Plan sin Sjæl han sænker
Og lægger helt det Heles Plan til Side —
Det naar Rinaldo, som paa Storværk tænker:
Af Kamplyst fuld, han Hvilen ej kan lide;
Ej Magtens Drøm, ej Guldets Glans ham lænker,
Men, hed af Æren, vil for den han stride
Og, febersyg for den, med anspændt Øre
Han Fædres Ros af Guelfos Mund vil høre.

10.

Da Gud nu med sit Blik har gjennemskaaret
Hvert Hjærtevæv, for ham i Løn bredt ud,
Han kalder Englen, blandt de Første kaaret,
Dog som den anden staar han for sin Gud,
Hin Gabriel, der før har Hilsen baaret
Og hentet Fromheds Svar paa Naadens Bud,
Et hjælpsomt Sendebud, en trofast Tolk
Imellem Herren og hans kjendte Folk.

11.

Gud sagde til ham: »Gaa til Gotfred, sig,
I mit Navn sig ham: skal der længer tøves?
Hvor længe slumre skal den hellige Krig,
Hvor længe skal Jerusalem bedrøves?
Lad Hærens Fyrster samle sig om dig,
Pust frisk til Troens Ild, hvor det behøves,
Og bliv saa, som du vælges her af Gud,
Af Korsets Kæmper valgt til Kampdrot ud!«

12.

Hint Sendebud, som gaar, naar Gud behager,
Paa Stand sig færdig gjør: af Luft og Glans
Og Himlens Renhed han et Legem tager,
Og dermed, undergiven Støvets Sans,
Sin Aandeskikkelse han overdrager
Og smykker Issen med en Straalekrans —
Halv Barn, halv Yngling, underfuld han staar,
Med Glansen om de gyldne Hovedhaar.

13.

Lig snehvid Sky, naar Dagen sig fornyer,
Hans hvide Vinger havde gyldne Rande;
Med dem han bryder Vind og kløver Skyer
Og gaar som Lynet over Hav og Lande;
Mod Jorden ned, med Skove smykt og Byer,
Med Bjærg og Dal, han nu lod Kursen stande;
Paa Libanon han standser først sin Ilen,
Paa strakte Svingfjer gynger sig i Hvilen.

14.

Da mod Tortosa lod han Flugten staa
Og kom til Gotfred, ret som Solens Kugle
Halvt hæved sig i Ætherhavets Blaa,
Mens Bølgen halvt dens Purpur monne skjule;
Paa Gotfreds Læber Morgenbønnen laa,
Og Morgensangen lød fra Himlens Fugle,
Da Lyset dobbelt slog fra Øst hans Sans:
Med Solen Englen, dog med større Glans.

15.

Og Englen sagde: »Gotfred! Vaarens Vinde
Nu tørre Stier og gjør Veje rede,
At eders Fod Jerusalem kan finde;
Men du, kald sammen dem, som Hæren lede,
Blæs Lyst til Hvilen bort af dorske Sinde,
Lad Himlens Vind de tunge Dunster sprede!
Til Drotters Høvding vælger Gud dig nu,
Snart vælge de dig selv af egen Hu.

16.

Guds Sendebud er jeg, mit Ord hans Bud,
Hans Vilje, sagt i hans Navn dig ved mig,
Men du, som Naade fundet har for Gud,
Op! og vær nidkjær for den hellige Krig!«
Og brat forsvandt han som et Stjærneskud,
Hans snelle Hjemgang var hans Udgang lig,
Men Hilsen og Besøg, som Gotfred fik,
Bedøver Hjærtet, blænder Sans og Blik.

17.

Dog klared Tanken han og tog sig sammen,
Og saa, hvis Vilje var ham aabenbaret,
Og strax Guds Vilje blev med frejdigt Amen
Og Troens høje Mod i hans besvaret;
Ej i hans Bryst sig tændte Stolthedsflammen,
Fordi ham Himlens Gunst var vederfaret:
Hans Vilje sig i Guds forstærket tænder,
Lig Gnist i Luen, stærkere den brænder.

18.

Til Kampens spredte Fyrster Brev paa Brev
Og Bud paa Bud han ufortøvet sendte,
Og Nidkjærheden hver en Linje skrev,
Og Viljens Ild i hvert et Budskab brændte;
Han Ærens Flamme op i Vejret drev,
Og var den slumret ind, han ny den tændte,
Med Kraft han raader, beder dog med Mildhed
Og føjer Ordene med Kløgt og Snildhed.

19.

Paa Stand da strømmed Fyrster til og Helte —
Alene Bohemund blev borte dog —
Om Staden slog de Lejr med hvide Telte,
Tortosa selv i Herberg Nogle tog;
Men Hærens Store lig et Stjærnebælte
I Kreds den fromme Gotfred sammen drog,
Og taler saa med Stemmens dybe Toner,
Mens Kraft og Alvor paa hans Pande troner:

20.

»I Mænd, hvem Gud omgjordet har med Sværd
Til Troens Gavn og til hans Riges Ære!
I, hvem til Lands og Vands i farlig Færd
Han paa sin Almagts Arm har villet bære,
Saa Hedningland hans Rige kommer nær,
Og Hedningfolk hans Navn fik kjende lære,
Og selv Gjenstridighed i Korsets Mærke
Kan kjende Kraften, som har gjort os stærke!

21.

Ej vi fra Fædrelandets trygge Rede,
Fra Hjem og Viv og fra de søde Smaa
Fløj ud og trodsed Elementers Vrede
Og Fjenders Sværd, hvis ret jeg kan forstaa,
For om barbarisk Land til os at lede
Og bringe Verdens Tunger til at gaa
Og kun for Ting at give Livet bort,
Som due lidt og gjøre Sjælen Tort.

22.

Det Maal, som Gud os frem for Sjælen førte,
Var Zions ædle Mure at oplukke;
Det Kampens Kald, vi gjennem Luren hørte,
Var Kristenhedens dybe Smertenssukke,
Thi Sorg og Harm vort Hjærte sammensnørte,
Fordi saa dybt sig Korset maatte bukke,
At Kristne kun i Angst for Hedningvrede
Tør fromt ved Kristi store Grav tilbede.

23.

Skal Vankelmod til andre Maal os bøje,
Skal træt Forsagthed standse vore Skridt,
Saa vandt vi her, naar Alt betænkes nøje,
For Maalet Intet og for Æren lidt,
Af Farer meget, mere dog af Møje,
Ja mer end nok, thi da gik vi for vidt:
Med alt det Ry, som loved noget Stort,
Vi Riger ej — Ruiner har vi gjort.

24.

Thi hvis paa verdslig Grund vi her vil bygge,
Da, tykkes mig, vi valgte Pladsen slet,
Saa langt fra Fædrelandets hulde Skygge,
Omspændt af Hedningskarers fjendske Net,
Hvor Vestens Gunst, saa fjærn, kan ej betrygge,
Mens nære Græker ej tør troes ret:
Vor skjøre Bygning, dømmer jeg med Skjel,
Maa styrte ned og slaa os selv ihjel.

25.

I Tro paa Gud det hele Værk er grundet,
Men for de skjønne Sejres stolte Gave,
Da Tyrker, Perserfolk blev overvundet,
Og Antiochia blev Korsets Slave,
En daarlig Tak til Herren har vi fundet,
Hvis Værkets Traad vi bringe selv af Lave;
Det kunde hændes, han tog Alt igjen,
For Folk til Fabel gav vort Rygte hen.

26.

Gid ej det ske, at Naaden vi forspilde!
Et ædelt Stykke blev paa Væven sat,
Det Himlen vogter paa med Øjne milde —
Saa lad os virke; før det bliver Nat!
Det venter jeg, at snart er det for silde,
Hvis og Ægypten tager mod os fat —
Fri ligger Vej os end i Vaarens Dag,
Frem mod Jerusalem for Kristi Sag!«

27.

Han tav, og Bifald gjennem Salen lød;
Da rejste Petrus sig, hin Eremit,
Som ejed i sit Bryst den stærke Glød,
Der havde lyst for Vestens Land saa vidt,
At alle Folkeslag hans Stemme lød,
Og Kristenheden styred sine Skridt
Fjærnt imod Øst; han sagde: »Ren og klar
Er Gotfreds Tale, dog et Ord jeg har.

28.

Thi Harm og Blu har gjort min Sjæl bedrøvet
Ved den Fortræd, jeg har i Lejren set,
Naar mod hverandre I har Kraften prøvet,
Saa Kristi Sag er Skam og Skade sket:
For mange Sind den samme Magt har øvet,
Thi vælger En, I Mænd, og vorder Et!
Et Hoved vælger, som I lyde sammen,
Og værer saa hverandres Lemmer! Amen.«

29.

Talt. Da Guds Aand sig viste virksom her:
Sin egen Værdighed hver Enkelt glemmer
Og har kun Syn for Gotfreds høje Værd.
Først iblandt Alle Guelf og Vilhelm stemmer,
De Stolteste, da lægger hver især
Den Stolthedsbyrde ned, som Hjærtet klemmer:
De, som var før i Hærfærd Gotfreds Lige,
Sig vil af ham som Drot nu lade sige.

30.

Da næste Daggry farved Østen rød,
I Spyd og Plader spejled sig dets Lue,
Mens hen for Morgenvinden Faner flød
Og løfted Korsets Tegn mod Himlens Bue;
Før op mod Zions Mure Gotfred brød,
Den hele Hær han vilde samlet skue —
Du Tids og Glemsels Fjende, vis mig den,
Erindring! Daadens Vogter, Sangens Ven!

31.

Først komme Franker — det var tusend Mand,
Som fulgte Banneret med Liljers Guld;
De drog med Hugo, Kongens Broder huld,
Fra deres Hjemstavn i det fagre Land,
Som bredes inden fire Floders Vand;
Men Hugo favnes nu af Gravens Muld:
Klotar blev dem en Høvding kjæk og god,
Saa gjæv som hin, kun ej af Kongeblod.

32.

Tungt rustet var de. Dernæst lig med dem
I Vaaben, Præg og Æt, Normanners Skare
Stolt under Hertug Robert rider frem.
To Folkehyrder, som tog Sjælen vare, —
Mod Syd i Frankers Land de havde Hjem —
Nu føre hver sin Hjord i Stridens Fare,
Vilhelm og Ademar, som Korset følge,
Og lange Lokker under Hjælmen dølge.

33.

Her Gotfreds Skare fører Balduin
Til Skuet med sin egen stolt og glad —
Hin, som den fælles Høvding, afstod sin,
Og Broderen at vare den han bad.
Med Ryttere fra Donau og fra Rhin
Hist kommer Guelf: til Esters lange Rad
Han skuer op, i Slægt med Guelfers Hus;
Hans Mænd kan trodse Død og tømme Krus.

34.

En anden Robert kjække Skarer følger
Af Mænd med Huden hvid og Haaret lyst;
Hvor over Lejet vælte Rhinens Bølger,
Er deres Hjem, og lavt ved Søens Kyst:
Mod Havet prøve disse mangen Dyst,
Bag Digers Værn de for dets Magt sig dølger,
Thi vældigt sluger her det vrede Vand
Ej Skib og Ladning blot, men Stad og Land.

35.

Fra Bretland kom der Folk, som skjød med Bue,
Dem førte Kongens Søn, og de var mange;
En Flok fra Irlands Skove ud mon gange,
Som fulgte dem. Derefter, faur at skue,
Kom Tankred, Stridens Lyn og Skjønheds Fange,
Mild var han, ædel, fyldt af Højmods Lue;
Hans Ryttere var otte Hundred Mand,
De bedste Folk fra Middelhavets Strand.

36.

Hvor Kysten af Tyrrhenerhavet vædes,
De drog fra hine skjønhedsrige Høje,
Hvor Hjærterne ved Skjønhed mægtigst glædes.
Hin Dag, da Perser maatte Nakken bøje,
Og Flugtens Stier vildt af Vantro trædes,
Saa melder Rygtet, hed af Kampens Møje,
Han rasted ved en Kildes grønne Bred,
Da kom en Jomfru til hans Hviles Sted.

37.

O Kjærlighed, som flygtigt Syn kan føde,
Som, næppe født, fuldrustet Styrke har
Og sejrende hver Sindets Magt kan møde!
Han saa, han elsked brat den Jomfru klar;
En Skjoldmø var hun, Sværd og Rustning bar,
Af Slagets Hede hendes Kinder gløde,
Hun drak af Hjælmen, da hun saa hans Blik,
Hun dækked sig paa Stand og mod ham gik.

38.

Thi Hedning var hun, fulgte Krigens Færd
For Mahomed og Fædrelandets Tilje;
Paa Flugten vendt, er Kampen hendes Vilje,
Hun atter — En mod En — staar Fjenden nær,
Og strax er Lejligheden hende kjær,
Dog Flere komme — brat er Kampens Lilje
For Vinden vejret hen, men Tankreds Sind
For evig slutter hendes Billed ind.

39.

Hin Kildes Rislen evig ham forfølger,
Fra Grottens friske Grønt den mod ham ler,
Han bøjet mod dens Bølger hende ser,
Han Blikket ser, da hun med Hjælmen dølger
Sin Pandes Sne og Haarets gyldne Bølger —
Det ser han og i Verden Intet mer,
Thi drømmende, med dybt nedsænket Bryn,
Fordyber han sig i det ene Syn.

40.

Det var hans Fejl, thi disse sænkte Bryn
Et Slør af Tungsind om hans Manddom sænker,
Hvorvel af Skyen bryder Lyn paa Lyn
Af Kjækheds Ild; hans Folk, med Amors Rænker
Ej ubekjendte, fatte dette Syn.
De tale med hinanden om hans Lænker,
Med Smil de hviske: »Man kan se, han brænder —
Og af en Ild, som lidt kun Haabet kjender.«

41.

To Hundred kom fra Grækland, rustet let,
Fast uden Staal, paa Ryggen Kogret klang,
Det krumme Sværd dem ned ved Siden hang;
De paa den magre Ganger, hurtig mæt,
Til Løbet vant, af Møje aldrig træt,
Med Vindens Fart sig op til Dysten svang,
Rask rykked frem og trak sig rask tilbage, —
Spredt kæmpe de, naar de maa Flugten tage.

42.

Tatin dem førte an. Det græske Rige
Ham ene skjænked til den store Sag —
O skam dig, Grækland! skal om dig man sige,
Du sidder som til Skuespil i Mag
Og venter Enden kun paa Kampens Dag?
Og førtes fjærnt fra dig da disse Krige?
Er nu du Træl, du valgte dine Kaar;
Fra dig til Dudos Helteflok jeg gaar.

43.

Hvo tæller Kæmperne, som straalte her?
Her funkled Krigskunst, Byrd og Rang og Mod,
Vandrende Riddersmænd til Kampens Færd
Var stævnet hen, slig Helteskare god
De danned for sig selv, af udvalgt Værd.
Her German staar, af norske Kongers Blod,
Og roser sig deraf; Eustaz ved Dyder,
Derhos som Gotfreds Broder, Skaren pryder.

44.

Her Edvard stod med Alfhild, Mand og Viv —
I Elskovs Skole hvad kan ej man lære!
Her lærte den en Hustru Staal at bære —
To Væsner var det, dog det samme Liv,
Og ingen om sit Saar kan ene være:
Naar Sværdet rammer i den haarde Kiv,
Udøser hin sit Blod, udøser denne
Sin Sjæl med det og føler Smerten brænde.

45.

Her Otto stod — Kong Arthur med sin Skare
Mod denne Samling blegner — hvo var nu
Vel værdigst her til Førerpligt at vare?
Erfaringsrig, o Dudo! stander du
I kraftig Alderdom med Tanker klare —
Saa bøjer hver for dig den stolte Hu,
Dig Ærens Spor, Ar af saa mangt et Saar,
Saa lidt kan skæmme som dit Sølverhaar.

46.

Nu til Rinaldo skynder sig min Sang,
Hint Helteskud, som paa Adiges Bred
Af Bertholds og Sofias Stammer sprang.
Ham fostrede Matildas Kjærlighed,
Mod kongelige Ting hans Ungdoms Gang
Hun leded, stærk og klog, i Borgens Fred.
Da hører han fra Østen Kampens Lur
Og gribes i sin inderste Natur.

47.

Ad skjulte Stier brat han Flugten tog,
Til Lands og Vands ad ukjendt Vej han gik,
Til han i Østen Lejren skue fik;
Tre Aar han Kristenhedens Fjender vog,
Tre Aar han fulgtes af Beundringsblik,
Naar Spyd han kasted og naar Sværd han drog —
Ja, naar han blot med Blidhed ser i Vejret
Og løfter Panden, hvorpaa Kraft er lejret.

48.

Som Stjærnen lyste denne tapre Svend
(Kun femten Aar, da han til Lejren kom,
Hans Hage nu knap Dunet spirer om
I Dudos Kreds af højtberømte Mænd.)
Saa drog for Blikket Hærens Hestfolk hen,
Men Raimund, herlig i sin Alderdom,
Nu viser sig, ham fire Tusend følger
Af Fodfolk, fostret ved Garonnes Bølger —

49.

De bedste Folk, i Vaaben herlig klædt
Og herlig lært, en Slægt taalmodig, from.
Fem Tusend af en mere flygtig Æt
Med Stefan fra Touraines Haver kom —
Fra Schweitzerlandets Alpemajestæt
Sex Tusend, Plovens Jærn de smedded om
Til Sværdets Æg og drog fra Fædres Hjem
Kjækt med Alkast, stolt førte han dem frem.

50.

Men nær ved dem var Banneret at skue,
Det Petri Diadem og Nøgler pryder,
For Vinden løftet højt mod Himlens Bue:
Tungt klædt i Staal, syv Tusend Mand det lyder,
Ført af Camillo, som i Højmods Lue
Sig glæder til at vise Fædres Dyder,
At man Latiners Værd i dem kan kjende —
Med disse har det stolte Skue Ende.

51.

Og Høvdingen har mønstret fro sin Hær.
»Fremad til Kamp og Sejr!« han frejdig mæler,
»Ved næste Daggry stande rede hver!«
Da Kampens Ild hver Krigers Bryst besjæler.
Men Gotfred i sit Telt med Henrik dvæler,
Sin tro, sin snilde Mand, som han har kjær,
Og siger: »Hurtig skal du Bølgen kløve,
Til Grækland kan jeg Sendebud behøve.

52.

Den græske Kejser mener os det ilde —
Nu til hans Hof er, hvad jeg sikkert véd,
Det er mig meddelt fra en sanddru Kilde —
Fra Danmark, højt mod Polen, stævnet ned
En kongebaaren Yngling, kampbered
For Korsets Sag — vil Grækeren ham hilde
I sine Rænker, holde ham tilbage,
Hils ham fra mig, og bed ham snelt at drage!

53.

Det er en heltemodig Ungersvend,
Han bringer med en stor og tapper Skare
Af bolde Danske. Vi behøve Mænd,
Thi fra Ægypten truer Krigens Fare«. —
Men næste Morgen over Hæren hen
Gik Kampens Kald i Lurens Toner klare,
Hver Krigers Sjæl saa kjært som Lyd af Torden,
Der efter Tørke varsler Regn for Jorden.

54.

Hver Kriger paa sin egen Plads sig stiller,
Hver Høvding ordner sine egne Mænd,
Hver Skares Fane flagrer løsnet hen,
Med Folks og Stammers Mærker Vinden spiller,
Sig Blikket studsende deri forvilder
Og finder sig til rette først igjen
Ved Hovedbanneret med Korsets Tegn,
Der samled Folk fra hver Europas Egn.

55.

Og Solen sendte Glans i fulde Skaaler,
Lig Gnister fløj fra Staalet Lyn og Luer,
Med Lys de bævred, som ej Blikket taaler,
Thi som et Ildhav fast man Hæren skuer,
Hvor Lanser, Sværd og Spyd er lutter Straaler,
Hver Straale Lyn, som Hedningfolket truer,
Højt vrinsker Gang'ren, Staal mod Staalet klinger,
Og Lurens Gjalden Hærens Skridt bevinger.

56.

Trindt Hæren sprængte Rytterhobe glade
I Egnen rundt, at hindre Bagholds Fare,
Foran skred Folk med Hakke og med Spade,
At jævne Vej og Sti med Hænder snare;
Ej Fjæld gav Standsning, ikke Fjendeskare,
Ej Skoves Tykning, ej befæstet Stade:
Saa svulmer Floders Drot og Vej sig bryder,
Ej er den Ting, som Trods dens Vælde byder.

57.

I Tripolis bag stærke Mure sad
En Drot med væbnet Magt og Guldets Dynger;
Han modtog Gotfred og om Fred ham bad.
En Skare ned ad Bjærget Seir sig slynger,
Som knejser Øst for Staden — tætte Klynger,
Mænd, Kvinder, Børn — hver hilser Gotfred glad,
Mens undrende, med løftet Bryn, de skue
Europas Vaabenglans i Solens Lue.

58.

Det Kristne var. Ej uden Aarsag hænger
Med Længsel deres Blik ved disse Sværd,
Som Lænkerne, hvori de sukke, sprænger.
Som tro hengiven Fører for hans Hær
Nu hin, nu denne sig til Gotfred trænger,
Og frem han drager, Havets Bølge nær,
Thi langs med Kysten gaar den stolte Flaade
Med Vaaben, Korn og Vin til Hærens Baade.

59.

Hver Græklands Ø for Gotfred høster Hvede,
For Hæren bugne Kretas, Scios Ranker;
Gjort af Veneter og Ligurer rede,
Brig og Fregat i Lasten Skatten sanker,
Mens ført med dem af samme Viljes Tanker,
Sig Bretlands, Hollands, Frankrigs Skibe brede:
Højt sukked Havet, Hæren frejdig skred
Mod Staden frem, hvor Kristus Dødsangst led.

60.

Men Rygtet forud sig til Staden skynder
Og fylder trindt med Skræk de Vantroes Hjem,
Hver Skare nævner, stiller ivrig frem
Hver Høvding, mens fra Gotfred det begynder.
Aladdin, Kongen af Jerusalem,
I Riget ny, betænker gamle Synder:
Da han blev Landets Hersker, grumt han knuged
Dets kristne Folk og Blodet af dem suged.

61.

Den Grumhed, som var ham i Kjødet baaret,
Men sov i Alderdommens Skygger svale,
Nu vaagner, dødelig af Frygten saaret;
Saa lever Slangen op, der sank i Dvale —
Den blunder mildt i Frostens Tid af Aaret,
Til Solen gjennemvarmer Somrens Sale;
Saa ryster Manken vildt en tæmmet Løve,
Hvis Nogen at fornærme den vil prøve.

62.

Han mælte: »Fjendens Komme ses med Glæde
Af denne Hob, vor Sorg er deres Trøst,
De løfte Panden, mens vi Andre græde;
De hvæsse Morderstaalet mod mit Bryst,
De spinde Rænker mod mit Kongesæde,
At aabne Fjenden Porten har de Lyst:
Jeg vier dem til Sværd, jeg tænder Flammen,
Som favner deres Hjem og Templer sammen.

63.

Dog Grumheds Forsæt maa for Frygten rømme,
En anden Frygt for Fjendens Hævn at vække;
Men trindt han lader Landet ødelægge,
For Korn og Kvæg, for Straa og Foder tømme,
At Franker ej skal finde Tagets Dække,
Ej Sul, ej Brød, ej Drik af Kildens Strømme,
Han samler væbnet Magt bag Stadens Volde
Og styrker disse til en Tørn at holde.

ANDEN SANG.

I.

Mens Kongen ruster i Jerusalem,
Og grunder paa dens Forsvar Dag og Nat,
Ismeno træder for hans Aasyn frem,
For hans Skyld har han Hulens Ly forladt.
Han ruger over lønlig Kundskabs Skat,
Han kalder Lig af Grav og Marmorgjem,
Han tvinger død Mands Læber til at tale
Og maner Aander op fra Dybets Sale.

2.

Først Kristen, nu for Mahomed han knæler
Men ej den første Dyrkelse forsager,
Til højst vanhelligt Brug han den bestjæler
Og Løst og Fast fra begge Lærer tager.
»Mens du, min Drot! ved Fæstningsværker dvæler« —
Saa lød hans Ord — »og Tropper sammen drager,
Med magisk Kraft jeg ved din Side staar.
Nu lyd mit Ord og prøv, hvad den formaar!

3.

I Skyggen af en underjordisk Bue
I Kristentemplet sig et Alter hæver,
Og Dag og Nat for Altret Fakler lue;
Et Slør om hin Gudindes Billed svæver,
I hvem de Moder til den Kristus skue,
Der — født og jordet — Guddomsære kræver
Og trindt i lange Rader hænge Gaver,
Som bringes did af disse kristne Slaver!

4.

Se, dette Billed, Konge! skal du røve,
Og naar med egen Haand du det har bragt
Til din Moské, jeg agter der at øve
Saa dybe Kunster af saa stærk en Magt,
At ej om Staden du skal mer behøve,
Mens dèr det gjemmes, Fæstningsvold og Vagt;
En Hær af ikke dødelig Natur
Sig slutter flux om Staden lig en Mur.«

5.

Som Lyn hans Tale slog i Kongen ned;
Skjønt alt til Aars, som ført af Vinden jog
Han flux til Herrens Hus og brød dets Fred
Og for Guds Alter selv hans Præster slog;
Marias rene Billed fra sit Sted
Han raned og til Løgnens Tempel tog;
Forsmædelige Vers, o Jomfru skjær!
Ismeno mumled for dit Billed der.

6.

Men Natten sænked sine Skygger sorte,
Og Dagens Glimt igjen til Jorden saa —
Da Billedet var fra Moskéen borte
Hvorlunde? deri var ej Lys at faa.
Forfærdet Vogteren af Templets Porte
Med saadant Bud for Kongen gik at staa;
Men Kongen fnøs og højt i Vrede svor,
At det var gjemt hos en af Kristi Hjord.

7.

Det svæver end som uafgjort i Mørke,
Om denne Gjerning øvet var i Løn,
For den velsignede Moder fromt at dyrke,
Ved en af dem, som tilbad hendes Søn;
Om Himlen underfuldt har frelst med Styrke
Det ædle Billed af sin Dronning skjøn?
At give Himlen her alene Ære
Mig tykkes dog det frommeste at være.

8.

Aladdin sender sine grumme Skarer,
For under hvert et kristent Tag at lede:
Den, som i Løndom Billedet bevarer,
Skal bære hele Vægten af hans Vrede;
For den, som det og Tyven aabenbarer,
Med kongelig Belønning han er rede;
I Løn Ismeno forsker, Himlen sløver
Hans Troldom dog, og hver en Kunst han øver.

9.

Men da nu Kongen ej, trods al sin Møje,
Det mindste Spor af Gjerningsmanden fandt,
Da steg hans Vredesluer dobbelt høje,
Og ingen Skranke mer hans Grumhed bandt.
Tæt lagde Hadets Bind sig om hans Øje,
Og brat for Hævnen hvert et Hensyn svandt:
»Et Blodbad«, skreg han, »laver jeg dem Alle,
Og i det fælles Fald skal Tyven falde.

10.

At ej den skyldige sig bort skal liste,
Jeg den Retfærdige vil med forøde
Og lade Uskyld Brødens Skjæbne friste —
Hvad, Uskyld! — der er ingen uden Brøde,
Og den, som ej har Del i denne sidste,
Med sildig Straf for gammel Skyld kan bøde.
Op, mine Mænd! fuldbyrder Retfærds Domme
Paa dem, som glædes skjult til Fjendens Komme!«

11.

Saa talte han. Men dette Truselsrygte,
Som Tordenbud af Kristenfolket hørtes,
Lynslagne mægtede de kun at frygte;
Til Bøn om Skaansel ingen Læbe rørtes,
Og ingen Fod sig strammed til at flygte,
Og ingen Haand til Sværdefæstet førtes;
Men for de Rædselbundne Frelsen kom
Brat fra et Sted, som Ingen drømte om.

12.

En Jomfru bor i deres Kreds i Løn,
Hvis Hjærte kongeligt og ædelt banker,
Hvis høje Skjønhed selv er ej saa skjøn
Som Jomfrusindet, der bag Husets Skranker
Har dulgt sig bly for Elskovs Smigerbøn.
Nedsænket stille kun i store Tanker,
Uhyldet og alene, dèr hun glemmer,
Den Skjønhed, hun for Verdens Blikke gjemmer.

13.

Dog skal det ingensinde saa sig føje,
At ægte Skjønheds underfulde Glans
Kan skjules helt for Dødeliges Øje:
Ej Amor miste vil sin Sejerskrans,
Hen mod Magneten maa han Hjærtet bøje,
Mod Skjønhedsglorien den aabne Sans,
Naar gjennem tifold Vagt han Blikket leder
Til de jomfrueligste Tilflugtssteder.

14.

Ved ham Olinth, en kristen Yngling, skued
Sofronia, og i hans Bryst sig tændte
En Elskovsild, som dog ærbødig lued.
Med megen Længsel, lidet Haab den brændte,
Med ingen Fordring — om han hende hued,
Om hun bemærked ham, om hun ham kjendte,
Om hun foragted ham — han ej det vidste;
Saa haarde Kaar hans Elskov maatte friste.

15.

Ved Rygtet om de Kristnes Fare nu
En Redningstanke hos Sofronia fødes,
Hvis rene Sjæl, hvis ærbar stille Hu
Af Højmods Luer mægtigt gjennemglødes.
Mod skynder Tanken frem, men kvindlig Blu
Vil standse den; da til Forlig de mødes,
Saa Modet hyller sig i blysom Frygt,
Og Blyhed ruster sig med Modet trygt.

16.

I Sløret svøbt, med ædel Gang hun skred
Hen gjennem Mængden fra sin stille Bo,
Det faste Blik til Siden aldrig gled;
Om Flid har dannet denne skjønne Ro,
Om fuldendt Kunst, om Ligegyldighed,
Er svært at se, — det sidste vil jeg tro;
I hendes Kunstløshed man turde se
Et Kunstværk af Naturen selv maaske.

17.

Beskuet, uden selv at se, hun gaar
Og træder frem med uforfærdet Mod
For Kongens Blik og rolig for ham staar –
Og vakler ikke paa den stolte Fod
For disse vrede Bryn, som Grumhed spaar:
»Spar«, sagde hun, min Drot! de Kristnes Blod,
Læg paa dit Folk og paa din Vrede Baand,
Jeg giver den, du søger, i din Haand.«

18.

Saa rent og underfuldt et Skjønhedslyn
Ham blænder, saa han glemmer fast sin Harm
Og mildnet ser det yndig stolte Syn;
Hvis mindre Strænghed var i Kongens Barm
Og mindre Højhed over hendes Bryn,
Var han af Elskovs Lue bleven varm:
Huld Venlighed betvinger med sin Lyst,
Den strænge Skjønhed ej, det haarde Bryst.

19.

Beundring, Velbehag gjør Kongen blid,
Men Elskov ej, Forbauselse ham slaar:
»Sig, hvad du véd! ej skal imidlertid
Paa dine Brødre krummes mindste Haar«.
Saa talte han, og hun: »min Konge! vid,
At den du søger for dit Ansigt staar:
Jeg borttog Billedet, din hele Harm
Bør træffe mig og Vægten af din Arm.«

20.

Saa paa sit stolte Hoved vil hun drage
Den fælles Fare fra den kristne Hjord —
O Løgn! vil Sandheds Krone her du tage,
Thi naar var Sandhed mere skjøn og stor?
Taus Kongen stod og holdt en Stund tilbage,
Som med tvivlraadigt Hjærte, Vredens Ord;
Da sagde han; »Hvo gav dig saadant Raad,
Og hvo har hjulpet dig ved denne Daad?«

21.

»Med ingen Anden har jeg delt min Ære«,
Gav hun til Svar, »end ej i mindste Grad;
Medvider vilde for mig selv jeg være,
Og begge disse Hænder fulgtes ad«.
— »Saa skal du«, sagde han, alene bære
Min Vredes Vægt«, — og hun — »det gjør jeg glad:
At bære Straffen ene ret sig sømmer
For den, hvem ene Handlingen berømmer«.

22.

Da flamme Vredens Luer op med Magt
I Kongens Bryst; mens grumt hans Øjne gløde,
Han spørger, hvor hun Billedet har lagt.
»Det har jeg givet Luerne til Føde,
For Vantros Haan at fri det, var min Agt,
Thi regner jeg mig sligt til ingen Brøde.
Hvis den, som stjal, du vil, hun for dig staar —
Den stjaalne Ting — du evig ej den faar.

23.

Dog agter jeg mig ej for Tyv endnu,
Med Rette kan et Ran tilbagekræves.«
Nu, rene Sjæl! vent ingen Naade du,
Nu, stolte Hjærte, som af Højmod hæves,
Nu, ædle Aasyn! af Tyrannens Hu
For dig at haabe Skaansel var forgjæves --
Forgjæves Amor som din Ridder bold
Din Skjønhed holder for dig som et Skjold.

24.

Haardt paa den fagre Mø da lægges Haand,
Til Baalet skal paa Kongens Bud hun føres.
Ved Slør og Kaabe skilt, i hvasse Baand
Hun føler grumt de bløde Arme snøres.
Taus staar hun der og i sin stærke Aand
Bevæges vel, men ej til Banghed røres,
Mens Kinden falmer hen saa skjær og blid,
At bleg den vorder ej, men liljehvid.

25.

Men Rygtet løb og sammenkaldte Mange,
Da var der midt i Trængslen Bølger En,
Som inderst ved sin Hjærterod blev bange —
Olinth — thi bar hans Fod ham, lidet sen,
Did, hvor han kjendte strax den skjønne Fange,
Der stod, skjønt domfældt, lige stolt og ren,
Mens Bødlerne til deres Rædselsværk
Beredte sig; da brød han Trængslen, stærk.

26.

»Min Drot«, han raaber, »det er ikke hende,
I Vanvid roser hun sig af en Sag,
Hvortil en enlig, uerfaren Kvinde
Var baade for ukyndig og for svag.
Hun svare for sig! har hun kunnet blinde
Din Vagt og tage Billedet i Mag?
Jeg gjorde det!« — saa for den elskte Mø,
Den ikke elskende, han vilde dø.

27.

»Ved Nattetide steg jeg«, blev han ved,
»Opad Moskéen, mod dens høje Tinde,
Og krøb igjennem paa det snævre Sted,
Som kun er lukket op for Himlens Vinde;
Thi fordrer Æren jeg og Straffen med.
Ej skal mig disse ranes af en Kvinde,
Jeg fordrer disse Luer, disse Lænker,
Mit Baalet er, og Ingen jeg det skjænker.«

28.

Hun løfter Hovedet og sender ud
Mod Ynglingen Medlidenhedens Blikke:
»O, stakkels Skyldfri! hvilket Vanvids Bud
Har sendt dig hid for denne Kalk at drikke?
Er ej foruden dig jeg stærk i Gud
Mod hvad en jordisk Vrede mig kan skikke?
Har ikke jeg et Hjærte og tør mene,
At det til en Død strækker til alene?«

29.

Saa taler hun, men ej hans Hu kan bøje;
Nu, hvilket ædelt Syn blev her at skue,
En Strid imellem tvende Sjæle høje,
Imellem Højmods Kraft og Elskovs Lue!
Som Kamppris svæver Døden dem for Øje,
Den Overvundne Liv og Frihed true;
Da, mens af disse hver sig selv beskyldte,
Ny Vredesluer Kongens Hjærte fyldte.

30.

En Spot mod sig han ser i saadan Strid,
Som Ringeagt for Straffen den ham krænker:
»Til Begge«, lød hans Ord, »vi fæste Lid,
Og Sejerspalmen jeg dem begge skjænker«.
Flux paa hans Vink Drabanter træde hid,
Paa Stand de lægge Ynglingen i Lænker,
Til samme Pæl dem Kongen binde lod,
At Ryg mod Ryg, og Blik fra Blik de stod.

31.

Rejst Baalet er, i Kreds omkring dem grundet,
For Blæsebælgen høres Luen brage,
Men Ynglingen til den, som er forbundet
Med ham i Døden, vender nu sin Klage:
»Saa har det højt forønskte Baand jeg fundet,
Der skulde favnet os for Livets Dage,
Saa vorder dette Baal med Dødens Smerter
Den Ild, der sammensmelter vore Hjærter.

32.

Nu Skæbnen Baandet bandt og tændte Flammen,
Dog ej som Kjærlighedens Løfter lød,
I Livet lod den ej os være sammen,
Men haardt forener den os i vor Død.
Dog, da den ingen bedre Bryllupsgammen
Forundte mig, jeg tager, hvad den bød:
At dø med dig kan aldrig mig fortryde,
Det er for din Skyld mine Klager lyde.

33.

Tilvisse fandt jeg en lyksalig Ende
Og i min Død en overflødig Trøst,
Som al dens Kval til Sødhed skulde vende,
Hvis i de sidste Sukke, Bryst mod Bryst,
Vi kunde Sjælene hinanden sende,
At blande sig i Kjærlighedens Lyst«.
Saa lød hans Røst i Klage, brudt af Graad,
Da svarte hun, og gav ham saadant Raad.

34.

»O Kjære! fordreŕ ikke denne Stund
Et højere Begjær om bedre Glæde,
En anden Sorg af mere hellig Grund?
Da nu vi snart skal for Guds Aasyn træde,
Søg heller ham, tag heller af hans Mund
Forjættelsen om Herlighedens Sæde!
Se Himlens Dejlighed og Solens Blink!
Den kalder os ved sine Straalers Vink«.

35.

Da løfted trindtom Hedningfolkets Skare
Sin Røst i Graad, de Kristnes Flok tillige
Med dæmpet Hulken fældte Taarer klare;
En uvant Blødhed vilde selv sig snige
Til Kongens Hjærte, men han tog sig vare
Og skued bort, for strax den at bekrige:
Kun du, Sofronia! med Fromheds Blikke,
Begrædt af Alle staar, og græder ikke.

36.

Da sprænger gjennem Mængden hen en Mand —
Thi Mand det syntes — stolt, med krigersk Pragt;
At han er kommen fra et fremmed Land
Kan kjendes paa hans Vaaben og hans Dragt;
Højt funkler Tigren over Hjælmens Rand
Og drager Alles Blikke som med Magt:
I Krigens Færd Klorinda lod sig kjende
Ved det berømte Tegn, og det var hende.

37.

Fra Kvindens Syssel vendte hun sin Aand
Med kjæk Foragt alt som en liden En;
Sig aldrig nedlod hendes stolte Haand
Til Naalen eller den beskedne Ten;
Hun rev sig af det bløde Huslivs Baand,
Men stod i Lejren uforkrænkt og ren:
Jomfruelig, hvorvel med Krigersind,
I Strænghed svøbte hun sin Skjønhed ind.

38.

Endnu kun Barn, hun Gangrens Tøjle tog
Med øvet Haand, som Sværd og Lanse svang;
At blive stærk og smidig, hærded klog
Hun sig i Løb og Brydning mangen Gang:
Hun Bjørnen og den grumme Løve vog
I Bjærgets Kløft og under Skovens Hang,
Hun gik i Krig og blev Løvinde agtet
Af Mænd, — af Løver som en Mand betragtet.

39

I Perserlandet nys Klorinda stod;
Hun stævner hid for mod den kristne Hær
At føre Skjold — tilforn af Frankers Blod
Blev Bølgen farvet rød for hendes Sværd,
Og Jorden strø't med deres Ledemod.
Nu ser hun Baal og rædsom Bøddelfærd
Og sporer Hesten, for paa Stand at vide,
Hvi disse To saa grum en Død skal lide.

40.

Og Skaren veg; Klorinda skuer ned:
Den ene taus, i Graad den Anden staar,
Og Kvinden tier i sin Rolighed,
Men Sukkene fra Mandens Hjærte gaar.
Dog Suk, som om han for en Anden led,
Og Graad, som for en Andens haarde Kaar,
Mens hun, som tier, op mod Himlen ser,
Som var hun ej paa Jorden hjemme mer.

41.

Med Graad i Øjet sænker mod de Tvende
Klorinda i Medlidenhed sin Hu,
Men mest bevæges hendes Sjæl for hende,
Som ubevæget venter Dødens Gru.
Hun til en sølvgraa Gubbe sig mon vende,
Som stod ved hendes Side: »Sig mig du,
Hvi rammer disse slig en Dom? har Brøden,
Har Skjæbnens Grumhed ført dem ind i Døden?«

42

Talt, og en kort og klar Besked hun faar,
Og mens hun overrasket lytter til,
For hendes Tanke begges Uskyld staar.
Hun fast beslutter, at hun hindre vil
Saavidt som hendes Bøn og Sværd formaar,
At i saa grum en Daad, saa vildt et Spil
Der fares fort. Hun traadte hastig hen
Og bød, at Flammen droges bort igjen.

43.

»Lad Ingen vove længer her at gaa,
Før jeg et Ord til eders Drot har sagt;
Straf skal for eders Tøven ej I faa,
Jeg borger derfor«. — Hendes Væsens Magt
Fandt Lydighed hos Bødlerne, der saa
Det kongelige Aasyns Skjønhedspragt;
Mod Kongen vendte hun sin Gangers Fod.
Paa Vejen kom han hende selv imod.

44.

»Jeg er Klorinda. Du maaske mit Navn
Har hørt tilforn. Jeg byder dig mit Sværd
Til Forsvar for vor Tro og Hjemmets Stavn;
Thi sæt mig nu, min Drot, i Kampens Færd,
Hvor bedst du tror, jeg fremmer Sagens Gavn;
Den ringe Tjeneste for mig har Værd
Saa vel som Stordaad, — efter dit Behag
Brug mig i Fæstning eller aabent Slag!«

45.

Saa talte hun. Men Kongen: »Er et Sted
I Asialand og under Solens Gang,
Hvor ej dit Navn fandt hen paa Vingefjed,
Dit Sejersry sig ej for Vinden svang?
Hugprude Jomfru! naar jeg dig har med,
Gjør ingen Frygt mig længer Barmen trang,
Og var en talrig Hær stødt til min Lejr,
Det gav mig ej saa fast et Haab om Sejr.

46.

Lad Gotfred komme nu! Naar du er nær,
Jeg vel kan møde Faren med Foragt.
Du spørger om din Plads — din Plads er dèr,
Hvor Farer vise Tapperhedens Magt:
Befalingsstaven over al min Hær
I din erfarne Haand skal være lagt« —
Saa talte Kongen, hun med Ynde bød
Ham Tak, og da fra hendes Læbe lød:

47.

»Det er en Ting, hvorom du sært maa tænke,
At fordre Løn, før Pligt er sket, min Drot!
Din Venlighed mig giver Mod: du skjænke
Mig disse dømte To — som Gave blot.
Thi skjønt for uvis Brøde dem at krænke
Mig tykkes ej retfærdigt eller godt,
Jeg tier dermed, som jeg tier med
De klare Tegn paa deres Skyldfrihed.

48.

Men at de Kristne, som i Staden bo,
Tog dette Billed bort, jeg ingenlunde·
Har Tillid til, og slaar mig ej til Ro
Ved min Betragtning uden stærke Grunde:
Hint Raad, din Mager gav dig, i vor Tro,
I vore Love aldrig hjemles kunde,
Thi Afgudsbilleder i sin Moské —
For os, for Andre — Gud vil aldrig se.

49.

Mig tykkes, det er fromt at tænke saa,
At denne Daad er sket ved Muhamed,
Som fra sin Himmel lader os forstaa,
At over slige Kunster han er vred:
Lad kun Ismeno til sin Hule gaa
At læse Vers i mandig Idræts Sted!
Vi Krigere vil svinge vore Sværd,
Det er en Kunst, som er vor Tillid værd.«

50.

Hun tav. Og Kongen, skjønt hans vrede Hu
Sig nødig til Forbarmelse lod bøje,
Af Bønnens Myndighed besejres nu
Med hendes Ords Forstandighed for Øje. —
»De have Liv og Frihed da! naar du
Som Talsmand træder frem, man maa dig føje:
Uskyldige, frikjendes de igjen,
Men Skyldige — som Gave tag dem hen!«

51.

Saa blev de fri, til Jubel vendtes Jammer.
Olindo skred fra Baal til Altret hen
Med den, hvis Elskov fra hans Elskov stammer,
Til Brudgom vorden fra en domfældt Svend
Fra ukjendt Elsker til den elskte Ven:
Det ædle Bryst var tændt ved Troskabs Flammer,
Og gjærne leve vil den elskte Mø
Med ham, som har med hende villet dø.

52.

Men Kongen ynded ej i slige Dage
At have nær et Par af saadant Mod,
Thi bød han i Landflygtighed dem drage:
De fulgtes ad, og denne Lod var god —
Men haardt var Budet, tung de Kristnes Klage,
Da deres stærke Mænd paa flygtig Fod
Fra Hjemmets kjære Skjød den Grumme drev,
Mens Fædre, Kvinder, Børn som Gidsler blev.

53.

Og Nogle gik at æde Taarers Brød
I fremmed Land, men Andre greb til Sværd
Og Vredens Røst og Modets Fordring lød.
Ved Emaus, Jerusalem saa nær,
Sig disse slutted til den kristne Hær,
Da netop den kom did. Mod Havets Skjød
Sig Solen sænked alt, da sloges Lejr,
Og Telte rejstes under Drøm om Sejr.

54.

Alt Teltene var rejste. Solens Pragt
Var dybt i Vest; da, fulgt af Svende kom,
To Herrer did i rig og fremmed Dragt.
De bare Budskab fra Ægyptens Magt,
At føres frem for Gotfred bad de om
Og lodes ind. Lavt sad han, rolig, from,
I prunkløs Dragt i sine Heltes Krans,
Dog Sjælens Adel har sin egen Glans.

55.

De kjendte ham paa den. Hovmodig, kjæk
Den Ene frem med flygtig Hilsen skred,
Rask som i ubekymret Fornemhed,
Det var Argant, Ægyptens Fjenders Skræk —
Ved Kaukasus hans fjærne Fødested,
Og haard som Fjældet han. Lig ydmyg Bæk
Den Andens Væsen frem i Bugter gled,
Alet hans Navn, hans Magt Veltalenhed.

56.

Saa lød hans Ord: »Du Helt, hvem Helte hylde!
Din Visdom, dine sejrende Bedrifter,
Som Rygtet vidt paa brede Vinger vifter,
Ægypten trindt med mægtig Undren fylde;
Dog, mens de Andre dig Beundring skylde,
Min Konge lyder Hjærtets Venskabsdrifter:
Med Højmods Ild, til Helteglæde rørt,
Ej blot med Undren har han om dig hørt.

57.

Mens nu hans Hjærte dig imøde slaar
Og føler, modsat Tro kan ej formene,
At fælles Dyd tør jer i Venskab ene,
Han ser med Sorg, du sværdombæltet staar,
Og, som han dig med Venskabsbud vil tjene,
Imod hans Ven, Judæas Fyrste, gaar;
Thi vil han nu, før større Skade sker,
At du hans Sind og Tanke mod dig ser.

58.

Saa hør hans Tanke! Stands og lad dig nøje
Med hvad paa dette Tog du alt har vundet,
Hav ej Judæas Herredom for Øje!
Da vil han, tro i Pagt med dig forbundet,
Dit Rige her, end ej med Fasthed grundet,
Betrygge vel: naar I jer sammen føje,
To Mænd som du og han, en Magt I skabe,
Mod hvilken hvert Forsøg maa Kraften tabe.

59.

Dit Sejersløb har som en mægtig Flod
Brust frem fra Vesten: fra betvungne Stæder
Og slagne Hære løfter sig din Hæder;
Udholdende, paa aldrig trættet Fod,
Ubanet Vej i fremmed Land du træder
Og skrider nu Jerusalem imod,
Ustandset hidindtil; thi Frygten lammer
For dine Vaaben Asiens Folk og Stammer.

60.

Hold inde her! Din Hæder kan ej stige,
Og du har nok af Land — hvis det bevares.
Fra nu af fly de tvivlomspændte Krige!
Dig Lykkens Ugunst end kan aabenbares,
Hvis efter mer du altid frem vil hige; —
Hvordan dens Skiften vil af dig erfares,
Saa fjærn fra hver en Hjælp, jeg ser med Gru,
Hvis og Ægypten bød dig Spidsen nu!

61.

Med Guld og Vaabenmagt det Snildhed ejer —
Jeg ser det Tyrker, Perser mod dig ægge,
Kassanders Søn forene sig med begge;
Den græske Kejser jeg mod disse vejer:
Han for din Adgang vilde Hindring lægge,
Og nu han skulde hjælpe dig til Sejer!
Den frie Vej han spærred for din Fod,
Og nu han skulde ofre sig sit Blod!

62.

Du tror maaske, dig Sejren selv har kjær,
At den Ustadige, for Troskab vundet,
Er til dit Sværd og dine Faner bundet —
Det være saa! Dog bliver Hungrens Sværd
At overvinde: hvor er Staalet fundet,
Som bider derimod? — Og fjærn og nær
I Fæstninger er indgjemt Jordens Grøde,
Og Landet goldt for jer — hvor faar I Føde?

63.

Paa Flaaden stolér du, paa Vind og Vove,
Som Korn og Vin skal jer i Skjødet lægge,
Paa Vejrets og paa Vandets Tro og Love —
Sæt de var tro! Mon Tyrker lod sig skrække,
Mon Perser, mon Ægypter vilde sove,
Mon ej til Søs en Magt de kunde vække,
Som maalte sig med din i Kampens Prøve? —
Du tvende Sejre, Herre, kan behøve.

64.

Ét Nederlag er nok til Skam og Skade:
Er Flaaden slagen, I for Hunger segne,
Men slagne her, vil Sejrens Glæde blegne,
Som vandtes uden Frugt paa Søens Flade.
Blandt dine Dyder tør jeg ej det regne
Men for et Fald fra Visdoms høje Stade,
Hvis, saadan stillet, Freden du forskyder,
Som dig Ægyptens store Konge byder.

65.

Og I, som fulgte ham i Kampens Møje,
Som delte med hans Glans hans Strid og Savn!
Gid Lykken ej maa blænde eders Øje,
Saa I forsmaa den vundne Hvilestavn:
En Skipper monne dristig Bølgen pløje,
Men har han sine Skibe bragt i Havn,
De spredte Sejl igjen han drager ind —
Saa gjør og I! Leg ej med Krigens Vind!«

66.

Her tav Alet, men Gotfred lod sit Blik
Gaa Kredsen rundt, hvor Helte harmfuldt lued,
Mens Vredens Ord dem over Læben gik; —
Saa til Alet, hvem han i Øjne skued:
»Om mest du smigred mig, om mest du trued,
Er ej mig klart, hos mig er Jævnhed Skik,
Og jævnt jeg svarer, at det højt mig glæder,
Hvis mig din Herre viser Gunst og Hæder.

67.

Hvad angaar Krigen, som du os erklærer
Mod alle Hedningfolk i fælles Pagt,
Da vid, at netop al vor Viljes Magt
Os gjennem Farer, Savn og Kampe bærer
Mod Zions Mur, i Trældoms Lænker lagt;
At løse dem er hvad vor Hu begjærer,
Ej Glans, ej Navn, ej Land — vil Nogen sligt
I Korsets Hær, han lære Korsets Pligt!

68.

Den Gud, som i sin Haand kan Hjærter bøje,
Os viste Vej fra Hjem og Fædreland;
Han tørrer Floder, jævner Klipper høje,
Han smelter Is og dæmper Somrens Brand,
Fra ham vi vente Hjælpen i vor Møje,
Ej tro vor Styrke vi, ej vor Forstand,
Ej Græklands Magt, ej Flaaden — Gud vi tro,
Som slaar os over hvert et Svælg en Bro.

69.

Og lod hans Dom, hans skjulte Raad os synke, —
Tab var det ej ved Kristi Grav at blegne,
Her i den helligste blandt Jordens Egne:
Ej vi, hvor han har lidt, os selv tør ynke,
Saa lidt som Korsets Sag med os skal segne,
Og ved vort Fald Europa daadløst klynke. —
Din Herre glæde sig i Ro ved sit!
Os lade han vort Glavind røre frit!«

70.

Da fra Argantes Øjne Gnister skød,
For Gotfred tren han frem i Hu saa vred:
»Det Svar er Krig med os paa Liv og Død,
Betænk jer, vælg! Vil Krig I eller Fred?«
Et Raab om Krig fra Helteskaren brød;
»Til Eders Herre sig, jeg er bered«,
Lød Gotfreds Stemme, da der blev et Hvil,
»At se ham her, at gjæste ham ved Nil.«

71,

Saa haver nu Farvel og gaar med Gud!«
Han hilste dem og bød dem Gavers Hæder,
En Hjælm han vælger til Aletes ud
Af rigest Pragt; Argantes højt han glæder
Med et fortrinligt Sværd; dog Riddersæder
Ej denne hylder eller Anstands Bud,
Han mønstrer Gavens Værd og siger blot,
Idet han gaar: »Det skal jeg bruge godt.«

72.

Da Teltene var bag dem, han mon vende
Sig til Alet: »Rejs til Ægypten du,
At bringe Svar — ej kan jeg Arbejd kjende
For mig i sligt —; til Staden gaar jeg nu«.
Det vækker ej Betænkning i hans Hu,
At gjøre sig fra Sendemand til Fjende.
Han venter ej paa Svaret, Vej han tager
Til Staden brat, hin til Ægypten drager.

73.

Men stille stiger Stjærners høje Pragt,
Og Nattens Slør, hvorunder Verden sover,
Er tyst og tæt om al Naturen lagt:
Tyst hviler Fisken under Søens Vover,
Tyst Bølgen er, og Luften tyst derover,
Godnat har Fuglene hinanden sagt,
Tyst slumre Markens Dyr i deres Huler,
Og Skovens Vildt og de, hvem Stalde skjuler.

74.

Tyst Verden er, og tause alle Stemmer,
Ej sukker Skabningen og er i Smerte,
I Søvne glemt er Sukket fra dens Hjærte,
Som Nattens skjulte Rædsel ej fornemmer.
Men Frankerhæren ej sin Uro glemmer,
Med Længsel bier den paa Dagens Kjerte,
Hvad bier, nej! — vil Dagen foregribe,
Og spejder efter Østens første Stribe.

TREDIE SANG.

1.

Alt Vinden vaagen er og Livet vækker
Ved frisk Auroras Nærhed at forkynde,
Hun Haanden ud mod Himlens Roser strækker
Og majestætisk kranser sig med Ynde;
En Brusen i de kristne Teltes Rækker,
Som naar i Kuben Bier travlt sig skynde,
Gaar forud for Trompetens klare Lyd,
Der kalder højt ad bolde Heltes Dyd.

2.

Men Gotfred, som det Høvdingen mon sømme,
Paa Hærens Ild, der bærer vildt afsted,
Med rolig Fasthed lægger Ordens Tømme —
Stands Nordenvinden, naar den stormer vred
Mod Apenniners Top, stands Dybets Strømme,
Der hvirvle mod Karybdis' Afgrund ned! —
Han standser ej, han styrer deres Hast,
Fremad i Takt! med Regel, uden Rast!

3.

Hver Fod, hvert Hjærte bæres som af Vinger,
Man mærker ej, hvor snelt man iler frem,
Mens Solen alt et Ildbad Sletten bringer;
Da ligger for dem brat Jerusalem:
»Jerusalem!« fra hver en Læbe klinger,
Hver peger henrykt paa Guds Tempelhjem,
»Jerusalem!« hver breder sjæleglad
Sin Favn i Hilsen mod den hellige Stad.

4.

Saa ser af Søfolk man en modig Skare,
Der gik om Bord at søge fremmed Strand,
Og vidt har flakket om i Havsens Fare
Og prøvet mangen Dyst med Vind og Vand:
Naar brat sig Maalets Kyster for dem klare,
De hilse fjærntfra deres Længsels Land,
De juble, pegende derpaa med Lyst —
Bortvejret er al Nød af hvert et Bryst.

5.

Dog brat med Bod sig Glædens Strømme blande;
Med hellig Frygt af Stedets Højhed slagen,
Man vover knap at løfte Blik og Pande
Mod Kristi Stad, skjønt fromt af Længsel dragen:
Dèr, hvor Guds Søn fik Daab af Dødens Vande,
Blev gjemt i Klippegrav og Jordelagen,
Hvor han stod op, da løst var Dødens Smerter:
Did skue de med sønderknuste Hjærter.

6.

Af kvalte Suk, dem Hjærtets Lovsang følger,
Af stille Klager, hvori Glæden bæver,
Af dæmpet Graad, hvori sig Jubel dølger,
En Brusen sig i Luften mægtig hæver,
Som naar i Skov hen gjennem Løvets Bølger
Med tusendfoldig Hvislen Vinden svæver,
Som naar blandt Klipper nær ved øde Strande
Man lytter taus til Havets rørte Vande.

7.

Paa blottet Fod Enhver ad Stien træder,
Hver af sit Hoved løfter, from og stille,
Den stolte Hjælm med Guld og glansfuld Fjæder,
Med Silkepryd, hvor Solens Straaler spille;
Den stolte Hu, hvori sig Hjærtet klæder,
Hver lægger ned, mens hede Taarer trille;
Dog klager hver og vidner mod sig selv,
Ret som med Is han stemmed Graadens Elv:

8.

»Her, hulde Frelser! lod du da dit Blod
Af tusend Saar hen over Jorden rinde!
Og har jeg ej engang en levende Flod
Af disse Øjnes Væld, din Død til Minde?
Opløs dig, haarde Hjærte, smelt i Bod!
Smelt om' i Graad alt, hvad din Hu har inde!
Du burde græde i al Evighed,
Hvis kold du nægter Graad paa dette Sted. —

9.

— Men Stadens Vagt, som Spejderblikket sender
Vidt over Bjærg og Dal fra Taarnets Tinde,
Ser vælte frem en Sky: en Sky, som brænder,
Thi gjennem Støvets Hvirvler Lynglimt skinne;
Den nærmer sig, og Malmets Glans han kjender
Og Mænds og Hestes Skikkelser kan finde:
»Til Vaaben!« skreg han lydt. Nu kommer Fjenden,
O, hvilken Støvsky rejser sig for Vinden!

10.

O, hvor den vælter frem, o, hvor den skinner! —
Paa Muren op til Forsvar!« og igjen
Han raaber ud: »Det mylrer tæt med Fjender,
Til Vaaben, Borgere!« Flux alle Mænd
Til Muren hasted, men til Templet hen
Med Graad og Jammer drog de arme Kvinder
Med smaa Uskyldige, med Gamle, Svage,
At søge Trøst i fælles Bøn og Klage.

11.

Men Kongen bærer Staden i sin Hu,
Han ordner, leder, giver selv Besked
Om Værnets Værk; sit Taarn han søger nu:
Paa Muren rejst, det ser til Sletten ned,
Hvor Kampen raser snart med Larm og Gru.
Sin Gjæst, Erminia, han bringer med;
Da Antiochia faldt for Frankers Sværd,
Dets Kongedatter søgte Tilflugt her.

12.

Klorinda og Argant af Staden drog
Hver med sin Skare; mens, med Ord, som gløde,
Hun ildner sin, en Trop, som Bytte tog
Af hornet Kvæg og lagde Egnen øde,
Hun ser: som Lyn hun mod dens Høvding jog,
Brat hviner hendes Glavind hans imøde;
Hans Navn er Gardo, han er stærk af brav,
Men Døden brat ham hendes Højre gav.

13.

Da løfted lydt de Vantro Glædens Skrig,
Thi Lykkens Varsel, som dog ej var sandt,
De tog af Gardos Fald for denne Krig;
Fort i Klorindas Spor de Vejen fandt,
Den Vej, som Sværdet baner over Lig;
De Byttet fra den kristne Skare vandt:
Hen til en Høj den viger, Gotfred vinker,
Tankred til Hjælp den fløj, som Lynet blinker.

14.

Saa dristig Ungersvenden frem mon ride,
Saa støt han bærer Lansen tung og svar,
Han slig en Ynde, slig en Rejsning har,
At Kongen spørger Møen ved sin Side,
Da han fra Taarnets Højde blev ham vár —
Med lønlig Hjærtebanken sad den Blide:
»Af Franker saa du nok til selv at kjende
Dem bagved Staalet — sig mig, hvo er denne?«

15.

For Svar et Suk paa hendes Læbe svæver,
Og Taaren trænger sig til Øjet frem,
Men brat af Hadets Ord et Slør hun væver
Og jager Suk og Graad til Hjærtet hjem,
Dog skjælver Sukket i den Røst, hun hæver,
Mens Øjet farves af en Purpurbræm:
»Kun alt for tit jeg skued ham tilforn,
Dengang han mejed mine Mænd som Korn.

16.

Der spirer ingen Urt af Jordens Skjød,
Som den, hvem han har saaret, mer gjør sund.
Det er Fyrst Tankred — jeg vil ej hans Død —
Var han min Fange! leved jeg den Stund!
Saa tog jeg Hævn, og Hævnen var mig sød.« —
Ej tog et usandt Ord hun i sin Mund,
Mens saa hun talte: den, som hørte, dog
Fik usand Mening af det sandru Sprog.

17.

Klorinda gaar imens med fældet Lanse
Mod Tankred; mod Visirerne de slaar,
Saa Stumpernę i Luften om dem danse;
Et Hug, et mesterligt, Klorinda naar,
Det løfter Hjælmen — Tankred! kan du sanse?
En Mø med gyldne Lokker for dig staar
Paa vilden Slagmark, lys, med Øjne milde,
Trods Vredens Lyn — hin Mø fra Grottens Kilde.

18.

Han Skjoldet brat og Hjælmens Smykke kjender
Og staar som Sten; bag Skjoldet hun sig dølger,
Som bedst hun kan, og sig til Angreb vender.
Han søger Kamp med Andre, hun ham følger,
Og Slag paa Slag den Værgeløse sender,
Hvis Sjæl er svømmet bort paa Elskovs Bølger:
Ej Slag han slaar, ej bøder for sig mer,
Men tabt i hendes Skjønhed ser og ser.

19.

»Ej altid«, tænker han, »vel Hugget rammer,
Som lyner mig fra staalklædt Haand imøde,
Men altid træffe disse Skjønhedsflammer,
Som fra det ubedækte Aasyn gløde.«
Da vælger han at ende brat sin Jammer,
Ej vil han taus, en ukjendt Elsker, bløde,
Han mæler: »Lad os kæmpe mer i Ro,
Fra Mængden lad os skilles ene to!«

20.

Naar mere frit vi røre vore Arme,
Jeg prøver bedre, hvad mod dig jeg magter.«
At hun har mistet Hjælmen, ej hun agter,
Men skrider foran, fyldt af Kampens Varme;
Da de blev ene, strax i krigersk Harme
Hun hugger til — »Du, som kun eftertragter
Mit Liv blandt tusend Liv! jeg foreslaar«
Saa mælte han, »at sætte Kampens Kaar,«

21.

Hun stanser, lyttende hun for ham staar,
Hans Blyhed veg for Styrken af hans Flamme,
Og Kjækheds Ord ham over Læben gaar:
»Er dig mit Liv imod, du med det samme
Kan tage det, jeg sætter Kampens Kaar
Paa denne Vis, og du kan frit mig ramme;
Udriv mit Hjærte: længst var ej det mit,
Tag du det ud, og se, om det er dit!«

22.

Ej alt faar Tankred sagt, hvad Hjærtet vil;
Hans Folk en Flok af Vantro mod dem jage;
Klorindas Lokker, som er Vindens Spil,
Hen paa det ubedækte Hoved drage
En Frankers Blikke, grumt han saare vil,
Men Tankred lod sit Sværd mod Hugget tage:
Ej vendte han det helt, ved Halsens Grænser
Skar Sværdets Æg, men ej hun Riften ænser.

23.

Kun let var Saaret, nogle Draaber rinde
Hen over Lokkerne med Purpurskjær,
Som naar i Guld man ser Rubiner skinne.
Men Tankred løfter rasende sit Sværd,
Og begge storme bort som Høstens Vinde;
Klorinda ser med Undren deres Færd,
Hun fulgte fjærnt med Øjet deres Vej
Og lod dem fare, agtende dem ej.

24.

Hun samler sine Folk; med løftet Skjold
Fra Ryggen hun det blotte Hoved dækker
Lig dem, der fly, naar Maurer spille Bold:
Snart viger hun, snart paa de Kristnes Rækker
Hun stormer ind, til hen for Stadens Vold
Hun, halvt i Flugt og halvt i Jagt, sig trækker;
Dèr støder til Argant og med sit Sværd
Uddeler Døden i den kristne Hær.

25.

Men Tankred standser i sit vilde Ridt,
Den Anden snelt som Pil i Fjærnet svinder,
Saa let bevinget bar ham Gang'rens Skridt;
Da Tankred ser tilbage, brat han finder,
At alt hans tapre Skare gik for vidt.
Kjækt stævnet frem, omringes den af Fjender,
Den trænges, viger, Ild ham fremad sporer,
Mens han i Gang'rens Side Jærnet borer.

26.

Flux Hærens Kraft og Nerve, Dudos Skare,
Den Ridderskabets Blomst, til Hjælp sig vender,
Den holdt sig altid til, hvor der var Fare.
Fremst Bertholds Søn, af Stormod højt han brænder,
Saa nær mod Staden strejfer ind den Snare,
At let Erminia ham fra Muren kjender
Paa Fuglens Mærke: »Se; den Yngling dèr,
Rinaldo, første Mand i Kampens Færd!

27.

Med slige syv« — til Kongen hendes Ord —
»Var Syrer underlagt og Inder med,
Ja, selv den fjærne Nil for ham, jeg tror,
Sit sløromvundne Hoved bøjed ned. —
Hin, i hvis Rustning Guld med Grønt sig snor,
Er Dudo, Høvding ved Erfarenhed
I Vandreriddernes berømte Skare —
Hans Byrd og Manddom til hans Visdom svare.

28.

Se hine to, der sig til Et forbinder:
De følges altid, hvid er deres Dragt,
Som Sneen hvid hver deres Pryd og Pragt —
Det Edvard er og Alfhild, ej man finder
Et Elskerpar i hellig Ægtepagt,
Der mer af Tapperhed og Troskab skinner.
Hin, German, kom fra Norges Fjæld og Elv —
Brav, men med store Tanker om sig selv.«

29.

Saa taler hun, men Kampens Bølger gaa,
Rinaldo, Tankred brød de Vantros Rækker,
De fly til Staden, end som Bolværk staa
Klorinda og Argant, der Flugten dækker;
Med Kæmpekræfter monne Dudo slaa,
Han Fjender trindt til Jorden om sig strækker:
Ej holder mod ham Hjælm, ej Skjold og Panser,
Han kløver Pander og han splintrer Lanser.

30.

Circasseren Argant for Dudos Arm
Har ingen Ro: han fnyser, Vreden stiger,
Han standser, vender sig, igjen han viger:
Med kold Beregning, skjønt af Vreden varm,
Halv styrter han sig løs og halv sig sniger,
Og strækker hin til Jorden grumt med Harm:
En jærnhaard Hvile hin i Faldet lænker,
En blytung Søvn paa Øjnene sig sænker.

31.

Tre Gange aabner han dem og vil smage
Det søde Lys og sig paa Armen hæve,
Tre Gange synker han igjen tilbage,
Og Nattens Skygger om hans Hoved svæve,
Med Isnen løses Lemmerne og bæve,
Mens Dødens Perler over dem sig drage.
Argantes sætter over Liget hen
Og skreg i Farten til de kristne Mænd:

32.

»Hils Eders Høvding fra mig! Ser I dèr
Hans smukke Gave, som jeg fik igaar!«
Han lod i Luften funkle højt sit Sværd,
Der drypped rødt af Dudos Banesaar;
Om d e n en Nyhed er ham sagtens kjær —
Se blot, hvor god en Brug, jeg af den faar!
At strax den viser sig ved første Prøve
Som saa fortrinlig, vil ham ej bedrøve.

33.

Han skal dens Virkning paa sig selv erfare,
Naar Staalets Æg jeg borer i hans Bryst, —
Lad snart ham melde sig, hvis han har Lyst!«
Forbitret kappes mod ham Frankers Skare,
Men fort han haster fra den haarde Dyst,
Og Staden alt ham i sit Skjød tog vare,
Da de Forfølgende mod Muren skred,
Hvor Sten og Pile hagle paa dem ned.

34.

Saa stærkt var Vejret, der fra Muren brød,
At lidt de Kristne veg; men Bertholds Søn
Da raaber: »Fremad, hævn vor Førers Død!
Er slig en Lunkenhed hans Troskabs Løn?
Hans Morder skjuler sig i Stadens Skjød.«
Han ryster Hovedet saa stolt og skjøn,
Og bærer det mod Kast og Skud saa trygt,
At hver en Franker følger uden Frygt.

35.

»Var Muren Diamant, ned skal den nu!«
Da meldte Gotfreds Sendebud: »Lad være!
End er ej Tid.« Han adlød, gram i Hu,
Uhindret gik de: af din sidste Ære
Ej mindste Del, o Dudo! misted du,
Paa Armen ømt dig hulde Venner bære.
Men Gotfred har mod Staden vendt sit Øje
Og mærker sig dens Stilling skarpt og nøje.

36.

Jerusalem, paa Klippers Flade lagt,
Til ulig Højde løfter tvende Tinder,
Som Skjel et Dalstrøg midtvejs hen sig vinder.
Stejlt sænket, med Naturen selv i Pagt,
Mod Solens Opgang — dèr, hvor Kedron rinder —
Mod Syd og Vest den trodser fjendtlig Magt:
Mod Nord, hvor jævnt den ud mod Sletten skraaner,
Af Muren, vældig høj, den Styrke laaner.

37.

Mens Staden Regnvandsbrønde har og Damme,
Mens Kilders Straale frisk fra Klippen bryder,
Er Jorden trindt om brændt af Solens Flamme
Ej risle Væld, saa lidt som Strømme flyder,
Ej, mild og glad, den Græs og Blomster skyder,
Ej, stolt og frodig, Træ med vældig Stamme
Og løvrigt Tag; sex Mil fra Staden hæver
Sig kun en Skov, hvor Rædslers Aande svæver.

38.

Mod Øst sin Bølge ruller Jordans Flod,
Den højt velsignede, mens hvidt med Sande
Mod Vest sig brede Middelhavets Rande —
Mod Nord Samaria, hvor Altret stod,
Hvis Guldkalv lagde Sjæle for sin Fod;
Mod Syd, der sender Blæst med Regnens Vande
Er Bethlehem, som favned i sit Skjød
Hin Fødsel, hvorom Englesangen lød.

39.

Den Helt, som kom, Jerusalem! at sprænge,
Din Trældoms Baand, de stejle Klippevægge,
De bratte Kløfter, som i Dybet trænge,
Med kyndigt Blik betragter grant og længe:
For nordre Mur han Teltes Krans lod lægge
Og jævnt mod Hjørnetaarnet hen sig strække,
De knap om Stadens Tredjedel kan fatte,
Men alle Veje holder han besatte.

40.

Om Lejren bød han Grav og Vold at slaa,
Og nu, af Længsel dragen, did han ilte,
Hvor bleg i Dødens Skjønhed Dudo hvilte;
Med Graad hans Vaabenbrødre om ham staa,
Mens høj fra Heltens Aasyn Freden smilte;
De smykked Baaren; da de Gotfred saa,
De løfted Klagers Raab, men from og stille
Han brød bevæget ud i Toner milde:

41.

»Du gik til Gud, ej maa for dig vi græde, —
En from og kristen Helt du var paa Jord,
Og da du gik til Himmeriges Glæde,
Du efterlod dig Ærens lyse Spor.
Men for vor egen Skyld er Sorgen stor,
At uden dig vi Kampens Vej skal træde; —
Du, som forlod os med din Kraft, dit Værd!
Kæmp nu dog med os i Guds Helgenhær!«

42.

Saa talte han, og Aftensolen sank,
Og Natten dulmende sin Skygge spredte;
Men da nu Morgenrøden skinned blank,
Af duftende Cypres hans Seng de redte
Ved Foden af en Høj, hvor skjøn og rank
En mægtig Palme sine Grene bredte:
Dèr ømhedsfuldt de lagde Støvet ned,
Mens Præster Messe sang for Sjælens Fred.

43.

I Træet højt var ophængt Sværd og Skjolde,
Fra Vantro vundne under Korsets Krige;
Mens Bannerne fra Fjendens tagne Volde,
Som stumme Vidner, sænked deres Flige;
Hans Rustning, Sværd og Lanse, som den bolde
I Slaget svinged, funkled dèr tillige
Fra Stammens Midte, den man Indskrift gav:
»Her hviler Dudo, hædrer Heltens Grav!«

44.

Men Gotfred siden Mænd til Skoven sendte,
Der, bjærgomkranset, ligger gjemt i Dale —
Han ved en syrisk Spejder Stedet kjendte:
Med Øxens Æg de kom blandt Skygger svale,
Til Krigens Værktøj Træ de skulde hente,
Paa uvant Vis de krænked Løvets Sale,
Brat sank for Jærnets Hug den hellige Palme,
Den vilde Ask, de vinomslyngte Alme.

45.

Duftrige Ceder faldt og stærken Eg,
Som tusend Gange skifted om sit Haar
Og tusend Gange trodsed Stormens Leg;
Og Bøgen segned i sin lyse Vaar,
Den stolte Gran, den ranke Poppel veg,
Og Dødens Træ, Cypres, fik Banesaar,
Fra Reden skræmmet fløj de glade Fugle,
Og Dyrene forlod den sikre Hule.

FJERDE SANG.

1.

Men han, som hersker over Helveds Haller,
Med Vrede ser paa Kampen til Guds Ære!
Højt paa hans Vilje Helveds Krigslur gjalder
Og ryster Mørkets vidtudbredte Sfære,
Ind gjennem hver en Hules Nat den kalder,
Ud vrimle talløst Ondskabs skumle Hære:
De samlet stod at lytte til hans Tale.
Uhyre Stilhed faldt paa Dybets Sale.

2.

»I Helveds Guder, mere værd at skinne
Højt i det rene Lys, hvorfra I stammer!
Skal om vor Fortids store Kamp jeg minde,
Stor i sit Udspring, høj trods Faldets Jammer?
Skjønt styrtet fra vor Værens rette Tinde,
Ej Urets Dom vort Væsens Højhed rammer;
Men hin dog hersker over Lysets Magter,
Og os som Oprørsaander han foragter.

3.

Mens os fra Himlens Herlighed han fjærner, —
Og skikked ned til denne skumle Kjælder,
Fra Solen og de skjønhedsrige Stjærner,
Han Mennesket af Støv, som Intet gjælder,
Det usle, født af Dynd, med Ømhed værner;
Ja kaldte dem at vorde Engles Fæller:
Dem bød han Pladserne, som os han skyldte,
Han Himlen alt med Sjæle af dem fyldte.

4.

Til Haan for os — o, hvor min Sjæl det krænker — —
Han hengav Sønnen i den haarde Død:
Han kom og Helveds Porte sønderbrød,
Blandt os han sætter Fod og løser Lænker,
Og fører Sjæle bort af Rigets Skjød,
Som alt var vore, og hos sig dem bænker.
Med Himles Himmel om Triumfen hvælvet,
Han deler Byttet, som han tog fra Helved.

5.

Dog, hvorfor til det Svundne se tilbage?
Forhaanelse mod os er altid nær:
Naar har han afladt fra sin vante Færd
Med altid fra vort Rige fler at drage?
Han stiller Snarer for hver Sjæl især
Og over hele Folk vil Magten tage,
Og sørger altid for at øge Lønnen
I ny Tilbedelse og Pris for Sønnen.

6.

Skal nu vi daarligt vore Dage slide
Og ingen ædel Modstandslue nære?
Skal vi med Rolighed se Asien glide
Ind under Fjendens sejerstolte Hære,
Se som Judæas Hersker frem ham skride,
Mens nye Sprog skal fyldes med hans Ære,
Hans Runer ristes ind i nye Malme,
Ny for hans Aasyn stige Sang og Psalme?

7.

Skal vore Guder jages bort med Skam,
Skal vore Altre til vor Fjende vendes,
Skal Guld og Myrrha bæres frem for ham,
Og duftrig Røgelse for ham kun brændes,
Skal Gaver ofres, Bønner til ham sendes,
Og skal vi se det fredeligt som Lam
Og skræmmet fly med stille Vemodssukke,
Naar sig de vante Templer for os lukke?

8.

Nej aldrig! Ej er slukt i Eders Bryst
Hin første Tapperhed, hvis stærke Lue
Omgjorded Eder i den stolte Dyst,
Da Tronens Raner hist vi kom at true;
Ej dengang bragte hjem vi Sejrens Høst,
Dog Aanden i os lod sig aldrig kue:
Hvordan det gik, at Lykken ham var god,
Vor Æren er for aldrig bøjet Mod.

9.

Nu sving Jer til den glansomstraalte Jord,
Og læg mig øde Gotfred med hans Skarer!
Træd ind i Lejren, hvori Fjenden bor,
For hver en Krigers Trin læg Fald og Farer,
Spind deres Hjærter ind i Elskovs Snarer,
Bland Lysters Gift, væk Hævn og Høvdingsmord,
Slaa Lejren ned, som Røg lad Hæren svinde,
Og spred dens Spor for Helveds Ørkenvinde!

10.

Ej de mod Gud oprørske Aander vente,
Til Mesteren har fuldendt helt sin Tale:
At gjense Stjærnerne de Vingen spændte
Til Flugt fra Dybets natopfyldte Sale.
O Musa, du, hvem hine Ting er kjendte,
Gjemt mange Hundred Aar i Glemsels Dvale,
Fortæl, hvordan de Rænkers Krig begyndte,
Mens Herskerens Befaling frem dem skyndte!

11.

Den Guds og Menneskers evige Fjende sendte
Armida hen midt blandt de kristne Helte;
Forbauste gik de ud af deres Telte,
Som hvis om Dagen en Komet sig tændte:
De Blikket mod den Underfulde vendte,
Mens Hjærterne som Vox de følte smelte:
»Hvo er den dejlige Vejfarerinde,
Hvad vil hun her, hvad kan blandt os hun finde?

12.

Hun var Kong Hydraotes' Broderdatter:
Han hersked i Damaskus' stolte Rige,
Men ingen Ædelsten hans Krone fatter,
Der skinner som den underskjønne Pige;
Han dyrker Troldoms Kunst og højlig skatter
Han hende som sin Lærling og sin Lige;
Han vil bekæmpe Kristi Sag med hende,
Og Tanken fik han af den evige Fjende.

13.

Han sagde: »Du, som under Lokkers Guld
Graahærdet Kløgt og mandigt Hjærte dækker!
Vær nu din gamle Frændes Tanke huld,
Saa tynder jeg ved dig de Kristnes Rækker:
Svøb i din Skjønheds Magt dig underfuld,
Rust dig med hver en Kunst, som Elskov vækker,
Træd frem i Fjendens Lejr paa dristig Fod,
Med Blyhed skjul det overvættes Mod!

14.

Dæk Løgn med Sandhed! bad i Graad din Bøn!
Af digtet Kummers Spind smed Heltes Lænker! —
Hvad nægtes den, som er forfulgt og skjøn? —
Fang Gotfred! staar han fast mod Amors Rænker,
Saa fang hans første Helte; deres Løn
Du siden paa et øde Sted dem skjænker —
Ej derfor vor Samvittighed bedrøves!
For Fædreland, for Tro tør Alting øves.«

15.

Armida, stolt og dejlig, Magten kjendte,
Den hendes Fagerhed og Ungdom ejed; —
Med snild og modig Hu hun Hvervet vejed,
Tog glad det op, og sig til Rejsen vendte.
Om Staal, som sig for Silkelokker nejed,
Var hendes Drøm, mens Veje, lidet kjendte,
Hun tog i Ridderes og Fruers Følge
Og naaed did, hvor Frankers Vimpler bølge.

16.

Vidunderdejlig kom hun, Vinden gynger,
Letaandende, det kruset-gule Haar
Og hen i nye Krusninger det slynger:
Sig Sløret Folder hen om Glansen slaar,
Snart gjennemskinnet af de gyldne Klynger,
Som naar en snehvid Sky for Solen gaar,
Snart vigende for denne Fyldes Magt,
Der ruller frem i utilsløret Pragt.

17.

Med Vellyst-Ynde Klædningen ombølger
Den ranke Skabning og det høje Bryst;
Med Strænghed sluttet sammen, Blikket dølger
Sit straalerige Væld af Elskovs Lyst;
I hendes Aasyn Rosen Liljen følger,
Paa Læberne, der aande Elskovs Røst,
Har Rosen i sin fulde Sommerglæde,
Udelt og ene, rødmende sit Sæde.

18.

Hun drager frem og Blikket nedad sender,
Mens Hyldingsord fra hver en Læbe klinger,
Og inderst i sit Hjærte hun det kjender.
Hun standser lidt; Eustaz sin Hilsen bringer.
Lig Sommerfugl, der sig mod Lyset svinger,
Mod Skjønhedsglansen Ynglingen sig vender:
»Tal, Himmelske! hvis du er fra det Høje
Sendt til os ned, jeg strax mit Knæ vil bøje.«

19.

Hun svarer: »Jeg er en landflygtig Pige,
Kun altfor dødelig, forladt, berøvet,
Jeg søger Hjælp, bønfaldende, bedrøvet —
Tilvisse for din Pris mit Værd maa vige:
Jeg kommer hid, at kaste mig i Støvet
For Høvdingen og al min Nød ham sige,
Og er du, som det synes, mild og god,
Da før mig, Ungersvend! til Gotfreds Fod!«

20.

»Med Broder gaa til Broder da!« han mæler,
»Og tro mig! ej min Gunst hos ham er ringe,
Stol trøstig paa hans Scepter og min Klinge!»
I Kreds af Hærens Fyrster Gotfred dvæler,
Ind tren hun med Eustaz, hvem Fryd besjæler,
Mens hun af Blyhed knap tør Hilsen bringe;
Da trøster hende Kæmpers Høvding god.
Sødt daarende randt hendes Tales Flod:

21.

»Du, Heltes Drot, som har saa høj en Rang,
At overvundne Fyrster, slagne Hære,
Sig regne Nederlag ved dig til Ære!
Dit Navn blandt Fjender har saa god en Klang,
At de tør Bønner til dit Højsind bære,
Og derfor drog jeg hid ad Vejen lang;
Og, Herre, er min Tro fra din forskjellig,
Den Tro, til dig jeg har, dig være hellig!

22.

Hos dig er Mildhed, det jeg tror og véd,
Ak, mine egne lægge mig for Had,
Min Slægt har styrtet mig i Jammer ned,
Løft du mig paa min Trone, frelst og glad!
Damaskus er mit Rige og min Stad,
Min Frænde drev mig i Landflygtighed,
Min Krone tog han, og mit Liv han vil,
Og med mit Navn han driver Løgnens Spil.

23.

Dog har jeg Folk, som er mig tro endnu,
Men Høvdinger os fattes: giv mig ti
Af dine Kæmper; staa den Svage bi!
Omstraalt af Højmod staar du for min Hu:
Naar paa min Faders Stol jeg sidder fri,
Med Overhøjhed raade siden du
For mit Damaskus! Folk og Land og Skat,
Alt staar til dig, — frels den, som er forladt!«

24.

I stærke Træk hun skildred ham sin Nød,
Sit Haab til ham og til hans Kæmpers Værd:
Han tøved lidt, til Slutning Svaret lød,
Mildt, men med Alvor: »Dersom ej vort Sværd
Var viet Gud og vendt, som selv han bød,
Mod Zions Mur — for den Sag er vi her —,
Da kunde vel du dertil fæste Lid:
Nu al vor Kraft er sat paa denne Strid.

25.

Dog lover jeg dig — tag mit Ord som Pant! —
Naar først af Aaget vi har friet ud
Den hellige Stad, saa dyrebar for Gud,
At staa dig bi.« — Ved Svaret Straalen svandt
Af hendes Blik, ad Rosenkinden prud
Lig Perler og Krystaller Graaden randt:
»Til Grumhed vendes Godhed da hos Helte,«
Hun udbrød, »før min haarde Lod kan smelte.

26.

Ej, Herre! vil jeg paa din Godhed klage,
Jeg véd, du har den, ak, mod mig kun ej! —
Lad min Forfølger da mit Liv kun tage,
Min Skæbne har bestemt det — nej dog, nej!
Min egen Haand skal Staalet mod mig drage« —
Og, høj, til Bortgang vendte hun sin Vej,
Mens Taarers Slør om hendes Ynde sank,
Som over Blomster Morgenduggen blank.

27.

Saa mægtigt bølged dette Perleflor,
At Heltes Hjærter droges ind deri;
Frem tren Eustaz og talte saadant Ord:
»Broder og Herre! du kan vælge ti
Blandt os, de vandrende Riddere: frank og fri
Vi stævned hid, vi har ej Folk, ej Jord,
Ej tynger Fyrstehverv os eller sligt;
At hjælpe Kvinder er vor Ordens Pligt.

28.

Ej fra Guds Kald og Tjeneste der viges
Ved for en skyldfri Mø at løfte Skjold;
Kjært er det for hans Aasyn, naar der kriges
Mod hver en Skurk, der farer frem med Vold:
Gid ej i Frankrig det om os skal siges,
At Ridderaand blandt os er vorden kold!
Gid aldrig, hvis jeg staar tilbage her,
Jeg mer maa tøjle Ganger, svinge Sværd!«

29.

Saa taler han, men ved hans Læbe hænger
De Andre, og med Bifaldsjubler klare
Og Bønners Storm de ind paa Gotfred trænger.
Da svarer han: »For Jer i samtlig Skare
Jeg viger, men hvis Gotfred gjælder længer
Det mindste hos Jer, Brødre, tag Jer vare!
Hun have da de ti til denne Daad,
Dog ej af mit, af Eders eget Raad!«

30.

Det var dem nok, hver fik jo hvad han vilde,
Thi hver sig selv til hendes Ridder kaarer:
»Stands,« raaber Gotfreds Broder, »Graadens Kilde!«
Og brat Armida tørrer sine Taarer
Med Sløret Flig, med Straaler dobbelt milde
Hun gaar af Sorgen frem: af Spil, som daarer,
Af Smil, som smelter, og af Blik, som blinder,
Med sælsom Kunst et Troldomsvæv hun spinder.

31.

Med Tak, der toner som Sireners Sange,
Sin Jagt paa Hjærterne hun snildt begyndte
Og tog fast hver en Krigers Sjæl til Fange.
Den bly med Straaleblikke frem hun skyndte,
Den dristige med Strænghed gjorde bange.
Mens dog et Glimt af Mildhed Haab forkyndte.
Mangfoldig skiftende, hun blev den Samme,
Der altid drev i Vejret Elskovs Flamme.

32.

Men Gotfred med den sære Leg for Øje
Betænker i sit Hjærte Valgets Fare
Og siger til dem: »Overvejer nøje,
Og vælger ud af Eders tapre Skare
Den Værdigste, for hvem I Jer vil bøje,
Til Eders Tarv i Dudos Sted at vare!
Han vælge saa de Ti, hvis ej I stemme
For Damens Sag til bedre Tid at gjemme.«

33.

Eustaz — det var dem Alle vel til Maade —
Da svarte brat: »Med Kløgt at overlægge
Hos dig er Høvdingsdyd til Hærens Baade;
Hos os er Dyden, Haanden rask at række
Til Ærens Værk, ukjendt med Frygt for Vaade;
Da nu ved denne Sag saa lidt kan skrække,
Stor Fordel vindes, ædel Handling øves,
Skal den af os, hvis du tillader, prøves.«

34.

For deres indre Syn var Æren stillet,
Mens Hjærterne for anden Magt gav efter.
Men skinsyg Iver Gotfreds Broder hilded,
Da ved Sofias Søn hans Blik sig hæfter:
Høj staar i Kredsen han som Skjønheds Billed,
Som Ærens Spejl i Mod og Heltekræfter:
Ham ønsked ej i denne Færd han med,
Han drog ham med sig til et ensomt Sted.

35.

Med Smigers Kunst han talte: »Siig mig du,
Mer herlig Søn af en saa herlig Fader!
Hvo skal til Høvding vælges blandt os nu?
Mit eget Værd, min Rang mig knap tillader
At bøje mig igjen med lydig Hu
For hvemsomhelst i disse Helterader;
Hvis jeg har adlydt Dudo, var hans Aar
Hans Fortrin for mig og hans hvide Haar.

36.

Blandt Alle Ingen uden dig jeg ser:
I Fødsel er du min og Alles Lige,
I Vaaben og Bedrifter er du mer —
Selv Gotfred vil for dig i Kamprós vige;
Ej er iblandt os En, hvem Uret sker,
Ved dig at se til Høvdingshæder stige:
Jeg ønsker dig og kun mit Ønske lemper,
Hvis du vil være denne Dames Kæmper.

37.

Bedrifter i en Krog dog knap dig friste,
Og vil du, skal de Andres Sind jeg bøje,
Saa hver for dig vil Hæderstrinet miste,
Kun maa som Høvding du mig deri føje,
At Valget staar mig aabent til det sidste.
Jeg ser paa Sagen med tvivlraadigt Øje:
Om med Armidas Riddere jeg vil drage,
Om jeg for Staden blive vil tilbage.«

38.

Her tav Eustaz men blev om Kinden rød
Ved disse sine Ord; den Anden smiler,
Ham brændte lempeligt kun Elskovs Glød,
Men inderst i hans Hjærte Mindet hviler
Med Hævnens Tørst om Dudos grumme Død,
Og Tanken frem mod ny Bedrifter iler,
Mens klar og liflig som en yndig Sang
Den sanddru Rós ham gjennem Hjærtet klang.

39.

»Ej efter Hæderstrin at naa jeg tragter,
Kun at fortjene dem er, hvad jeg vil,«
Gav han til Svar, »hvis I dog selv mig agter
Af egen gode Vilje værd dertil,
Saa vægrer jeg mig ej, og hvad jeg magter
Jeg virker glad, og øger Ærens Ild
Med Eders Tillid. Med Armida gaar
Du, som du vil, ifald jeg Posten faar.«

40.

Til Fællerne da gik Eustaz behænde,
At stemme for Rinaldo deres Hu,
Men German havde strax følt i sig brænde
Sit norske Kongeblod, og tænker nu:
»Hvo kommer her og raner uden Blu
Min Høvdingshæder mig? Og hvad er denne?
En simpel Herre uden Konningsnavn,
Italien hans ufri Fødestavn.

41.

Fortørnes maa i selve Himmerig
Den gode gamle Dudo; slig en Praler
Tør maale sig med ham!« Da gled med Svig
Ind i hans Hu den evige Bagtaler
Og saadan ham Rinaldos Billed maler,
At Helten tyktes ham en Usling lig,
Mens fra hans Bryst en Strøm af Ord med Fynd
Sig brød, som naar Vulkanen udspyr Dynd.

42.

I Lejren var en Plads, hvor Helte tit
I Kampens Lege hærde Kraft og Mod.
Didhen Prins German styrer sine Skridt,
Ham styrer Skæbnen: dèr alt samlet stod
En Skare; strax fra Læben brast ham frit
Af Haan mod Bertholds Søn en smudsig Flod;
Rinaldo var der, hørte hvert et Ord,
Da som et Lyn hans Sværd af Skeden fór.

43.

»Du lyver,« raabte han; det lød som Torden,
Før Lynet slaar, men German drog sit Sværd;
Flux mer end hundred Sværd i kredsrund Orden
Slog om ham Mur til Værn mod Selvtægts Færd;
Thi fyldt i Hast med Folk var Pladsen vorden,
Da Gny var hørt i Lejren fjærn og nær,
Og dumpt af Stemmer løfted sig en Brusen
Lig Havets Larm, der møder Stormens Susen.

44.

Men i Rinaldos harmoptændte Bryst
Højt over Gnyet hvert et Haansord klinger,
Som Ondskabs Drot har talt med Germans Røst;
Han Sværdet som et Hjul i Luften svinger
Og styrter frem i Hævnens vilde Lyst
Og fremad gjennem Mænd og Vaaben springer,
Til midt i Kredsen, Mand mod Mand, han staar
Og Slag paa Slag mod sin Fornærmer slaar.

45.

Med Mesterhaand, trods Vredens Ild, han fører
Det grumme Staal, ej følger Synet med,
Og Kunsten skuffes, mens han Sværdet rører;
I Hjærtet ramt, da synker German ned.
Med Vreden færdig, vender hin sit Fjed
Til Bortgang brat; men Gotfred Larmen hører,
Han nærmer sig, højt Suk og Klage stiger:
Dræbt ligger German i sit Blod, som skriger.

46.

Han spørger: »Hvo er skyldig?« Flux til Svar
Lød Arnolds Ord: »Rinaldo brød dit Bud
Og Lejrens Fred, og har en Stjærne klar
Af Helterang blandt os i Blod slukt ud;
Det Sværd, hvormed ham Gud ombæltet har,
Drog mod Guds Kæmper han: for saadant Brud
Har Loven fastsat Død, og han maa dø,
Skal strafløs Skyld ej vorde Tvedragts Frø.«

47.

Den Slagnes Ven er Arnold, Intet dulmer
Hans Kval og Harm, mens han om Sagen melder;
Højt over Retsinds Skranker Smerten svulmer,
Og ædru Sandheds Krav ham Intet gjælder;
Fra Bitterheden, som i Hjærtet ulmer,
Udflyder Gift paa Tungen, som fortæller:
Rinaldos Gjerning synes i hans Mund
En Udaad, tifold stor ved ringe Grund.

48.

Da fremstaar Tankred, og med Troskab maler
Hvert Træk han af den uheldsvangre Færd;
Han læser Gotfreds Aasyn, Skriften taler
Dog mer om Frygten end om Haabet dèr;
Han vedblev: »Herre! Husk, Rinaldos Værd!
Ej samme Strænghed Retfærds Lov befaler,
Nej Lighed kun for Ligemænd er Ret,
Tænk paa hans Frænde Guelf, hans Byrd, hans Æt!»

49.

Men Gotfred svarer: »Slet du raader saa;
Det Herredom jeg kaldte mig for ringe,
Hvor Lovens Arm kun skulde Smaafolk tvinge,
For Loven lige Store staa med Smaa.«
Hin tav ærbødig; Ord med Bifald klinge
Fra Raimunds Læber, Helten sølvergraa,
Der opad til de høje Fædre skued
Og for de gamle Tiders Strænghed lued.

50.

»Paa Retfærds Grund er Myndigheden lagt;
Du talte Høvdingsord,« den Gamle mæler,
»Lov uden Straf sig avler Ringeagt,
Og Mildhed uden Strænghed Kraften stjæler«.
Men Tankred, som har hørt, hvad her er sagt,
Ej lytter mer, og ej blandt disse dvæler:
Han paa sin Gangers Ryg med Il sig svinger
Og naar Rinaldos Telt, som ført af Vinger.

51

Mens Alt han melder, Ynglingen ham hører
Med rynket Bryn, da føjer Tankred til:
»Ej véd og dømmer jeg, hvad Gotfred vil,
I Hjærtets Dyb sig Mandens Vilje slører,
Tit blænder Overfladen med et Spil;
Hans Ord mig dog til saadan Tanke fører,
At han vil fængsle dig som hver Forbryder!«
»Hvad fængsle!« fra Rinaldos Læbe lyder.

52.

Et Haansmil fødes af den stolte Aand,
Og gjennem Smilet lyner Vredens Flamme:
»Lad Trællen klare for sig, lagt i Baand!
Fri vil jeg dø, født af fribaaren Stamme:
Vil Gotfred byde Lænker frem med Skamme
For mig, som vandt ham Sejre med min Haand,
Jeg skal et Sørgespil ham lade se,
Ved hvilket alle Hedningfolk skal le.«

53.

Paa Stand han ruster sig til Kampens Færd,
Med Staalets Pragt han Bryst og Hoved dækker,
Ombælter sig igjen med skarpen Sværd,
Og Haanden rask mod Skjold og Lanse strækker.
»Du Kampens Yndling! undvig Kampen her,«
Var Tankreds Ord, »kæmp ej mod Kristi Rækker,
Kæmp ej mod Kristus selv, du Kristi Kæmpe!
Det er for hans Skyld, du maa Vreden dæmpe.«

54.

Jeg er kun ung, og lidet duer jeg
Til Mønster kun; dog har mit Sind jeg bundet;
Jeg Uret led, og hævnede den ej.
Thi da Cilicien ved mig var vundet,
Kom Balduin og gik en kroget Vej,
Til min Erobring var i hans Haand fundet;
Dog skjønt jeg vel det mægted, ej hans Færd
Jeg hindred eller hævned med mit Sværd.

55.

Du skal paa Stand til Antiochien drage,
Til Bohemund. Naar denne Storm gaar over,
Du vender om en Stund med Glans tilbage:
Jeg tænker ej, at vore Fjender sover,
Og hvis vi mod Ægyptens Magt skal tage,
At se dig her igjen man sikkert vover.« —
Her Guelf kom til og bad ham drage; mange
Did strømmed brat, hver vilde med ham gange.

56.

Da lod den stolte Yngling Vreden fare,
Han takked hver, to Svende tog han med
Og skiltes kjærligt fra den hele Skare
Og spored Gangeren og drog afsted;
Paa Drømmens Vinger skinnende og snare
Han vidt om Verden i Bedrifter gled:
Hver Fjende slog han, hver en Udaad hævned,
Og rejste Korsets Tegn, hvorhen han stævned.

57.

Men da nu Guelf til kort Farvel har favnet
Den stolte Svend, til Gotfreds Telt han skred.
Sin Stemme hæver denne: »Du er savnet,
Dig søger min Herold. — For snelt bered
Til Vredens Idræt, som har sjælden gavnet,
Din Frænde er« — hans Røst var dalet ned,
Og paa hans Vink Enhver var traadt tilbage —
»Gid jeg hans Sag i Forsvar kunde tage!

58.

Men Gotfred er som Høvding ens for Alle,
Som Lovens og Retfærdighedens Vagt
Jeg fri vil hævde dem af al min Magt:
Kan Ynglingen sin Gjerning Nødværn kalde,
Som det med Paastand er af Nogle sagt,
Saa lad ham vente Dommen, der vil falde,
Naar selv han melder sig og for sig klarer —
Hans Værd til saadant Hensyn sikkert svarer.

59.

Gaa, bøj hans stolte Sind, saa fri han møder,
At ej ved Trods han en sagtmodig Mand
Til her at bruge Lovens Strænghed nøder!«
Fra Guelfos Læbe lød som Svar paa Stand:
»Hvo drikker Ord af giftig Haan som Vand?
Hvo tæller Slagene, mens Harmen gløder?
Med Rette Germans Hovmodshorn blev brudt —
At Knøsen brød dit Bud har mig fortrudt.

60.

Men træde for din Dom — det er for silde,
Alt følger fjærnt herfra han vilden Vej;
Dog vil du, jeg skal lade Sværdet skille,
Og for Rinaldo mig i Tvekamp stille
Mod hans Bagvasker, ej jeg svarer nej.«
Men Gotfred mæler brat: »Jeg vil det ej,
Lad andensteds ham fare hen med Trætte,
Gid Striden her maa være endt med dette!«

61.

Imens Armida Rænkers Garn udspænder
Og fanger hele Lejren i sit Net,
Hun beder om de Ti med Løftets Ret,
Til Gotfred Valget af dem atter vender;
Mens heftig Fordring hver paa Læben brænder,
Skinsygens Pisk hun fører, aldrig træt:
I Løb jo Hesten tager af i Kræfter,
Er ingen foran eller følger efter.

62.

Dem laster Høvdingen i Sindet gram,
Utøjlet tumler den forrykte Skare;
For deres Skyld han Skammens Braad fornam,
Men ej hans Ord kan vække dem til Skam.
Da byder han: »Lad Lykken Valget vare!
Lad Sedler, lagt i Urnen, Sagen klare!«
Hver skrev sit Navn, sit Indhold Urnen dølger,
Og spændt Forventning gjennem Sværmen bølger.

63.

Hver lytted, mens de Kaarnes Navne lød:
Af deres Aasyn Sejrens Stolthed taler,
Hvis Sedler droges først af Urnens Skjød,
Thi Lykken deres Elskov Haanden bød;
Men Hjærtets Uro, skinsyg Harmes Kvaler
Sig i de Andres Træk og Stilling maler;
Rambaldo af Gascogne nævntes sidst —
Han for sin Elskov siden afsvor Krist.

64.

Stolt drog Armida bort med sine Ti,
Som lod hun dem for sin Triumfvogn spænde;
De Andre loved at staa Damen bi
Med Liv og Blod; de vente Dagens Ende,
Mens Kval og Harm dem gjennem Hjærtet brænde;
Da viser Elskov hver i Løn en Sti,
Ad hvilken snelt Armidas Spor han følger,
Mens Nattens Slør om tause Drømme bølger.

65.

Eustaz gav sig paa Vej som Førstemand;
At vente, til sig Nattens Skygge breder,
Han er for Hjærtets Rasen knap i Stand:
Da Solen rører Horizontens Rand,
Han blind betror sig til sin blinde Leder
Og drager om, mens Stjærners Lys sig spreder.
Men Morgenrøden kom med Straaler klare,
Da ser han brat Armida med sin Skare.

66.

Af Fryd bevinget, styrer han mod hende;
»Hvem er du, og hvad vil du?« spørger vred
Rambaldo, som paa Mærket kan ham kjende,
»Armidas Ridder, og til Kamp bered
For hendes Sag.« »Og til en Plads som denne
Hvo valgte dig?« — Han svarer: »Kjærlighed —
Mig kaared Elskov, dig har Lykken kaaret,
Skjøn nu, til hvem det bedste Valg blev baaret!«

67.

»Ej med spidsfindig Kunst skal Ret du tage,
Gjensvarte hin, »som ulovmæssig Svend
At træde blandt Armidas kaarne Mænd.«
»Hvo hindrer det,« udbrød den Anden fage;
»Jeg hindrer det,« de mod hinanden jage
I Vredens Mod. Da tren Armida hen;
Den Sjæles Dronning, høj, med udstrakt Haand
Stod mellem dem at knytte Fredens Baand.

68.

Til hin hun mæler: »Kan det dig fortryde,
At jeg en Kæmper, du en Medhjælp faar?«
Til denne: »Lad mig dig Velkommen byde,
Thi Held og Hæder mig din Nærhed spaar.«
Nu komme fler, huldsaligt Hilsner lyde
Til hver med Velkomst fra den væne Maar;
Hist fra og her fra kom de, Ingen kjendte
Den Andens Flugt, men skjæve Blik ham sendte.

69.

Ved Daggry hver en Sjæl i Hæren kjender,
Hvad under Nattens Skjul og Skjærm blev øvet,
Men Gotfred grunder, harmfuld og bedrøvet,
Og Tanken mod de bitre Følger vender;
En Svend da kommer, aandeløs og støvet:
»Ægyptens Drot sin Flaade mod dig sender,
Snart vil hans Snækker ud paa Havet glide,
Ligurers Vilhelm lader dig det vide.

70.

Han føjed til, at Levnedsmidler bragt
Med Skibene og ført med Karavane
Til Lejrens Brug, faldt i Arabers Magt,
Forsvarerne, i Sandet dræbt, fik Bane;
Men hine Horder strejfe rundt og rane,
Det hele Land er dem for Føde lagt,
De voxe som en Syndflod uden Ende,
Du derfor væbnet Magt bør mod dem sende.«

71.

Fra Mund til Mund i Hast fløj saadant Ord,
Og Gotfred mærked ved sin Hjærterod
Et Pust af Ve, som gjennem Hæren fór.
Med frejdig Pande strax han blandt dem stod:
»Hvad, Venner! har I glemt, at Gud er stor,
Og har I kjendt den Stund, han os forlod?
Fortræd har før vi med hverandre prøvet,
Og Frelsens Gjerning har han mod os øvet.

72.

Saa fuldt som før hans Mildheds Straaler skinne,
Saa lidt som før hans højre Haand er svag,
Af Moders Liv han drog Jer til at vinde
I denne Sag, som er hans egen Sag;
Hvad nu er Tjørn, vi skal som Roser finde,
Naar vi tilbage se fra Sejrens Dag.
Saa lad os holde ud, mens Striden staar,
Og vente til den store Time slaar!«

73.

Mens Gotfred trøster med sin egen Trøst,
Mens Sorgen for hans lyse Blik forstummer,
Og Angsten flyr for Kraften i hans Røst,
Han skjuler i sin Sjæl sin egen Kummer
Og overlægger ensom i sit Bryst
De trende Spørgsmaal, hans Bekymring rummer:
Hvordan skal han Ægyptens Flaade møde,
Araber tvinge, skaffe Hæren Føde?

FEMTE SANG.

I.

Imens i Staden høres Hammerklang,
Hos hver en Vaabensmed ses Essen gløde
Fra Gry til Solbjærg, dernæst Natten lang;
Tilførsel ny var bragt af Markens Grøde
Ved Nattetid, og for en Storm at møde
Befæstningsværket gaar sin sikre Gang:
Mest knejser nordre Mur, som derhos henter
Forøget Magt af Krigens Instrumenter.

2.

Da tren Argant for Kong Aladdin frem
Og mælte brat: »Hvorlænge skal det vare?
I smedde Sværd og Lanser, men mod hvem?
De Kristne have Fred og ingen Fare:
Hver Nat har Søvn, hvert Maaltid Ro hos dem,
Mens vi vort Mod til Hungersdøden spare;
De strejfe gjennem Landet frit og røve,
Vi, spærret inde, os i Taalmod øve.

3.

Paa Hjælpen fra Ægypten vil du vente —
Nej! har en Gnist du af dit fordums Mod,
Du ved en rask Bedrift kan Lykken hente,
Thi den, som tror paa Lykken, er den god:
Hvad om du brat mod Frankerhæren sendte
Lig Fossens Vande dine Skarers Flod?
Er sligt for meget vovet, lad mig gaa
Som Enkeltmand et Slag for dig at slaa!«

4.

Ham svarte Kongen: »Glødende du staar
I Ungdomsmod, men derfor ej du tænke,
At Fejghed følger med de hvide Haar,
Og med erfaren Alder Sløvheds Lænke;
Dog Himlen vil os anden Udgang skjænke
End Hungersdød, som smædelig du spaar.
Med Sværd i Haand som Kriger lad mig falde! —
Men hør nu, hvad jeg holder skjult for Alle.

5.

Nicæas Helt, den ædle Soliman,
Som bærer Hævn i sine Kongetanker
Mod Tronens Ransmænd, de forhadte Franker,
Har samlet Horderne fra Ørknens Sand,
De spredte Sønner af Arabialand,
Som hen mod Libyens Grænser vildt omvanker;
I Mulm ved Midjenat han løfter Sværd
Og slaar sig til os gjennem Frankers Hær.

6.

Han skaffer Hjælp, han Folk og Føde bringer,
Han bringer med sin Aand, den Krigerarm,
Der fører Lynet, naar den Sværdet svinger;
Snart er han her, thi vent!« — Af Vreden varm
Udbrød Argant, thi han har hørt med Harm
Hvert Hædersord, der om den Anden klinger —
Til Soliman han længst bar skinsygt Nag:
»Ja, vent du kun, og støt til ham din Sag!

7.

Sit eget Rige værged han med Held!
Lad ham kun sikre dit! men jeg vil gaa
Med dit Forlov derned alligevel
Og som min egen Mand en Dyst mig faa,
Og da jeg nødig staar i Andres Gjæld,
Hvad selv jeg magter, vil jeg prøve paa.«
»Saa gjør kun,« svarer Kongen, »som du vil!
Det staar dig frit, skjønt ej jeg raader til.«

8.

Paa Stand Argant befaler en Herold:
Bring Gotfred og hans Kæmper saadant Bud!
En Helt, som dvæler inden Zions Vold,
Til Tvekamp En af Eder æsker ud,
Og ej blot En, thi har han En gjort kold,
Han tager mod en Anden, stærk og prud,
Indtil den Femte: han sig venter Sejren
Paa Sletten mellem Stadens Mur og Lejren.

9.

Om Gotfred vil, Tilladelsen han give!
Den Overvundne, efter Krigersæder,
Som Sejerherrens Træl hos denne blive!« —
Herolden frem for Frankers Høvding træder:
»Mon Sendemand sig her ved Lejde glæder
Til frit at tale?« — »Frygten du fordrive,
Sig frem!« lød Gotfreds Svar, og uden Stammen
Sin Herres Budskab melder hin med Brammen.

10.

Ham svarte Gotfred flux med saadant Ord,
Mens gjennem Ridderskaren, der stod hos,
Et Vredens Vindstød stærkt med Brusen fór:
»Din Herres Kamplyst, mærker jeg, er stor,
Og mindre træffer han den ej hos os;
At ham den Femte gaar at byde Trods,
Behøves knap! vi vende mod ham Sporet
Til Tvekamp uden Fordel, det er svoret.«

11.

Argantes, da han modtog slig Besked,
Med Brynje, Sværd og Skjold sig rusted brat
Og ned fra Staden ud paa Sletten red:
Stor var han, vældig som en Goliath,
Af Muskler stærk og høj og skulderbred,
Mørkt var hans Aasyn som en Uvejrsnat,
Men Kongen bød Klorinda: »Du skal gaa
Med tusend Mand som Sikkerhed at staa.«

12.

Men i de Kristnes Lejr man søger nu
Den Første blandt de Bedste: Alles Øje
Paa Tankred faldt, ham søger Alles Hu,
Og Alles Hjærter hen mod ham sig bøje,
Sig Alles Træk og Miner sammenføje
Til denne Skrift: den rette Mand er du,
Mens klart en Lyd af Røster man fornemmer;
Og Gotfreds Bifaldsblik med Lyden stemmer.

13.

Hver viger Tankred, Ingen føler Harm,
Ej mer den fromme Gotfreds Hu sig dølger,
Og, vendt mod Ynglingen, han mæler varm:
»Gak, ædle Svend! dig al vor Tillid følger,
Tugt hin Forhaaner med din tapre Arm!«
Til Tankreds Hjærte strømme Frydens Bølger,
Flux rejser han sig, straalende af Lyst,
Og gaar, af Mange fulgt, til Kampens Dyst.

14.

Da, Maalet nær, han standser brat sit Ridt: —
Paa Højen hist den ranke Skjoldmø stod,
Som Alpers Sne var Klædebonnet hvidt —
Hjælmgitret aabent — hendes Lokkers Flod
Med Guldets Glans for Vinden strømmed frit;
I Synet tabt, han rider Fod for Fod,
Argantes skreg: »Hvor bliver Kæmpen af?«
Sin Ganger Otto rask af Sporen gav.

15.

Den kjække Yngling veg for Tankreds Værd,
Da Valget faldt; nu, hurtig som en Tiger,
Han styrter mod Argant med løftet Sværd;
Da vaagner Tankred, Tryllesøvnen viger,
Han ryster Drømmen af: »Stands denne Færd,
Den Kamp er min!« han raaber, Blodet stiger
Til Panden vildt, af Harm og Blu han flammer,
Thi Ottos Sværd Argantes' Hjælm alt rammer.

16.

Han rokkes ej men splintrer Ottos Skjold
Og med det nøgne Staal hans Brynje kløver,
Af Sadlen løftet, sank den Ridder bold.
»Giv tabt! du har, hvad Ære du behøver,
Da du mod mig har kæmpet,« haanlig kold
Argantes bød. »Nej, end engang vi prøver.« —
Imod ham vildt Argant da Hingsten driver,
Men Otto ham et Stik i Siden giver.

17.

Da med et Slag Argant til Jord ham kaster,
Tilintetgjort, og, skjændig i sin Harm,
Hen over Fjendens Bryst med Gang'ren haster,
Men Tankred raaber lydt, af Højmod varm:
»Du, som i Grumhed nedrig dig formaster,
Lav selv i Sejren, prøv en Ridders Arm,
Skjønt før i Skovens Dyb du burde krige
Mod Ulv og mod Hyæne, dine Lige!«

18.

Argant vil svare, Vrede Tungen lammer,
Det dumpe Brøl, som vildt hans Bryst udsender,
Er ligt med Dyrets Brøl blandt Skovens Stammer,
En uklar Lyd, hvori man Ord ej kjender;
Men højere hos begge Harmen flammer:
Den Enes Trods sig ved den Andens tænder,
Hver vender Hesten — Musa, styrk min Sang,
Lad Versets Lyd udtrykke Staalets Klang!

19.

De fælde brat de knudret tunge Spær
Og løfte dem, saa det i Luften klinger,
Ej saa man nogen Tid mer hastig Færd,
Ej Løb, ej Spring, ej Flugt af snelle Vinger,
Ej saa man Kampens Rasen vild som her,
Mens hver som Lyn sig mod den Anden svinger;
Mod begges Hjælme begges Lanse brister,
Det hvirvler rundt med Splinter og med Gnister.

20.

Et Brag sig løfter højt mod Himlens Bue,
Den Jordbund, som de vrede Kæmper bar,
Ved Lyden rysted, Bjærgene gav Svar,
Der trindtom mod den runde Kampplads skue;
Urokket dog de stolte Pander true,
Det kjække Hoved samme Rejsning har;
Brat Gangerne sank under dem i Blod,
Stigbøjlen Krigens Mestre da forlod.

21.

Med vaagen Krigerkunst til Fods de stred,
Med Varsomhed den Højre Sværdet fører,
Til Blikket Øjet og til Skridtet rører
Sig Foden, styret sikkert, fuldt bered;
Nu vendte man sig, nu man fremad skred,
Nu viger man, sit Angreb nu man slører,
Hist truer man, og andensteds man støder,
Her blotter sig og List med Listen møder.

22.

Sin Side, ubedækt af Skjold og Sværd,
Fremviser Tankred, ej Argantes nøler,
Han saare vil, men Tankreds Arm er nær
Og rammer ham; han stønner, raser, føler
Det grumme Staal, han ser sit Blod og brøler
Og løfter Sværdet -- flux er Tankred dèr:
Ved Skulderbaandet Odden hin fornam,
Der føjed Saar til Saar og Skam til Skam.

23.

Som Bjørnen i en Bjærgskov, der fornemmer
Det haarde Jagtspyd, boret i sit Kjød,
Mod Vaaben styrter sig og glemmer Død,
Saa han fra Kaukasus ej Vreden tæmmer,
Han styrter voldsomt frem og Dækning glemmer
Og hvirvler Slag paa Slag og Stød paa Stød;
Det lyner gjennem Luften, ej han mattes,
Og Aande ham saa lidt som Styrke fattes.

24.

Ej Tankred finder Tid til Sværd at svinge,
Til Skjold at løfte, drage Aandedræt,
Med Mesterskridt han viger, med sin Klinge
Han bøder for sig, hurtig, snild og let;
Men Sværdehaglen synker lige tæt,
Den maa tilsidst af Ligevægt ham bringe:
Han glemmer Kunst og svinger Sværd med Styrke,
Nu kæmpes fort i Raseriets Mørke.

25.

Vredt voxer Armens Kraft med Hjærtets Flammer,
Vildt begges Glavind hvined Kampens Sang;
Hvor Sværdet synker, knusende det rammer,
Hvor Stød blev rettet, Staal i Stumper sprang
Og, vaadt af Blod og Sved, fløj vidt om Vang;
Alt hælder Dag, men Intet Striden lammer;
Man vogter aandeløs fra begge Sider
Paa Kampens Gang, ud Nattens Mørke skrider.

26.

De Kæmpende, skjønt hver har stridt sig træt,
Maaske for brat hinanden Bane volder;
Da nærme sig fredbringende Herolder,
Én Saracener, én af Frankers Æt,
Og, støttede til gammel Folkeret,
De roligt Sceptrene mod Staalet holder.
»Man kæmpe,« mæler hin, »mens det er Dag!
Nu søger Hvile! Søvn er Nattens Sag.

27.

I staa hinanden lig i Kraft og Værd.«
Brat mæler Kæmpen: »Natten mig bedrager
For Stridens Frugt, det mig kun lidt behager.
Han sværge, atter mig at møde her!«
»Sværg, at du kommer hid til Kampens Færd,«
Var Tankreds Svar, »din Fange med dig tager!
Du kun paa den Vis Kamp med mig erholder.«
Da satte sjette Dag de to Herolder.

28.

Saa mange Dage Saarene man skjænker
Til Lægedom og kyndig Røgt at faa;
Et Indtryk sig af Skræk og Undren sænker
I Alles Hjærter, som paa Stævnet saa;
Det glemmes sent, dets Enkeltheder gaa
Fra Mund til Mund, i begge Lejre tænker
Man kun paa denne Kamp og den, som følger,
Dog mest Erminia, som sin Tanke dølger.

29.

Kassanders Datter var den Jomfru bold,
Og Antiochia hendes Faders Rige;
Hun faldt med det i Sejerherrens Vold,
Men Tankred hvælved om den skjønne Pige
Med mandig Mildhed Ridderærens Skjold,
I højmodsfuld Ærbødighed tillige:
Skjønt Fange i sin Faders tagne Borg,
Hun sad med Dronninghæder i sin Sorg.

30.

Med Friheds gyldne Skat hun fik tilbage
Af ham al anden Rigdom, Sølv og Guld
Og hvert Klenodie fra større Dage.
Da nu hun saâ ham, skjøn og ungdomsfuld,
Saa kongelig af Sind og mod den Svage,
I al sin Heltekraft, saa vennehuld,
Blev hendes Sjæl af Amors Baand omvundet,
Et fastere hans Haand har aldrig bundet.

31.

Og nu, da Legemet har Frihed vundet,
Hun føler mest, at Sjælen er i Fængsel,
Til hendes Herre bandt den evig Længsel;
Dog Anstand, dybt i Sjælens Adel grundet,
Bød hendes Bortgang: Tilflugt har hun fundet
Med Moderen, som delte hendes Trængsel,
Hvis Graad med hendes randt for Slægt og Hjem,
I Kongeborgen i Jerusalem.

32.

Den dybt Nedbøjede sig stille bukker
Mod Graven dybere, og i dens Fred,
Fulgt af Erminias Klage, synkēr ned;
Dog Taarers Regn ej Hjærtets Lue slukker,
Sig Jomfrusindets dybe Kjærlighed
Bag Dattersorgens Slør i Længsel vugger
Og vaagner stærk, da Hæren stævner frem
Og staar med Tankred for Jerusalem.

33.

Tit hendes Blik ud over Egnen svæver
Og spejder efter Helten i det Fjærne:
I Kongeborgen højt et Taarn sig hæver
Nær Muren, dèr hun sidder tit og gjærne
Og stirrer ud, fra Morgenrøden bæver
I Skjoldes Staalspejl, til den første Stjærne
Mod Aften smiler, — dèr med lønlig Gru
Hun følger Kampen fjærnt paa Sletten nu.

34.

Hvert Træk af Stævnet hende siden naâr,
Og Rygtets Mund dets hele Grumhed maler,
Og melder om det ny, som forestaar —
Da sønderrives hendes Bryst af Kvaler,
Hun ser ham, pegende paa sine Saar,
Og hvert et Saar har Røst, og Røsten taler
I dybe Veraab, ret som, vendt til hende,
Den kræved Hjælp, og hun maa Hjælpen kjende.

35.

Tit med sin Moder som lærvillig Datter
Hun gransked i Naturens Visdomsbog,
Dens tause Vink til Lægedom hun fatter
Og kjender Urters løndomsfulde Sprog —
I Morgenland man højt slig Kundskab skatter,
Og deri mangen Kongemø var klog —
Den Elskte vil hun læge, men af hende
Forlanges, at hun læge skal hans Fjende.

36.

Da mindes hun, hvad Mennesker kan gjøre,
Thi Lærdomsord, som gjaldt en Dødens Kraft,
Med Isnen atter lød i hendes Øre,
Og Urter, svulmende med Giftens Saft, —
Hun véd derom, men tør dem aldrig røre —
Fik Liv, som aldrig før de havde haft,
Og bølged, som med Dødens Lugt, forbi
Den rene Sjæl, kun kjendt paa Fromheds Sti.

37.

Forfærdet Jomfruen med travle Hænder
Sin bedste Lægedrik til Kæmpen bringer;
Hver gavnlig Trylleformel, Tanken kjender,
Fra hendes Læbe ved hans Leje klinger;
Men ingen Magt dog Hjærtets Vilje tvinger,
At taust sit Suk det jo til Himlen sender:
At intet prøvet Middel her maa gavne,
Men hver en Kunst sin vante Kraft maa savne.

38.

Hun vender Tanken mod sin Længsels Kald,
Men kvindlig Blyhed standser hendes Fod —
Frygt var det ej, hun hørte Lurens Gjald
I spæde Vaar og skued Kamp og Blod
Og saâ sin Faders og hans Riges Fald
Og øved i Landflygtighed sit Mod:
Ej skjælver hendes Bryst for Sværdets Farer,
Men ærbar Fromhed hendes Tanke varer.

39.

I Fangenskab var Æren hendes Vagt —
Nu da hun nyder Friheds dyre Hæder,
Hun skulde vove sig mod Ringeagt?
Men Tankreds ædle Billed atter træder
For Sjælen frem, og Tanken hende glæder:
At staa med hver hans Heltedaad i Pagt
Fra nu af, naar han vorder snart til Livet
Ved hendes Haand og Kunst tilbagegivet.

40.

Men Amor leger med den Jomfru prud,
Og brat hun i det fjærne Vest sig drømmer
Og ser sig som hans lykkelige Brud
I Vælskland hist, hvor Livets Fylde strømmer,
Hvor Tapperheden bor med Tro paa Gud,
Dèr kjendt i Sandhed: dog hvordan hun rømmer
Fra Staden bort, lukt under Vold og Vagt,
Derpaa hun grunder, raadvild og forsagt.

41.

Erminia med Klorinda samles tit,
De dvæle med hinanden ømt og længe
Og tale sammen søsterligt og frit,
Naar Sol staar op, og naar den gaar til Senge;
Naar samme Leje da dem favner blidt,
Og hver en Sjælens Røst vil frem sig trænge,
Har aldrig end et Ord om Elskovstanken
Dog røbet Hjærtets hemmelige Banken.

42.

Tit naar Klorinda hører Hjærtesukket,
Der stiger fra Venindens stille Bryst,
Og ser i Drøm det blide Hoved vugget,
For Tab og Frændesorg hun byder Trøst;
Saa favner dem et ædelt Venskabs Lyst,
Klorindas Dør er ingensinde lukket
For Kongedat'ren, er hun selv tilstede,
Er hun i Kamp, har hun i Raadet Sæde.

43.

En Dag Erminia søger sin Veninde
I hendes Bo forgjæves; da, som hjemme,
Hun bliver der, og grublende i Blinde
Paa Midlet, som kan hendes Bortgang fremme,
Hun ser Klorindas Hjælm og Brynje skinne
Paa Væggen ophængt, og med sjælfuld Stemme
Og ildfuldt Blik paa Stand hun bryder ud:
»Hvor jeg misunder dig, du Jomfru prud!

44.

Din Skjønhed ikke, nej, din Krigerhæder
Misunder jeg, hin Heltestyrke god:
Du hindres ej af disse lange Klæder,
I Kaabens Folder snubler ej din Fod,
Dig stænger Kamret ej, men fri du træder,
Hvorhen du lyster, baaren af dit Mod,
I Staalet klædt og i din egen Adel,
Med løftet Hoved uden Frygt og Dadel.

45.

Hvi gav Naturen ikke mig tillige
Saa stærke Lemmer og saa mandigt Bryst?
For Storm saa lidt som Staal jeg skulde vige,
Mod Ild og Is gaa paa med samme Lyst;
Da sad jeg ej, en sorgnedtynget Pige,
I modig Handling søgte Hjærtet Trøst:
Ledsaget eller ene, stod jeg fri
I Dagens Lys, blandt Lyn paa natlig Sti.

46.

Jeg vil det, ja! Klorinda vil jeg være,
Jeg for en stakket Stund mig klæde vil
I hendes Vaaben og i hendes Ære,
For hende lukkes ingen Udgang til.
Og hun begyndte Vaabnene at bære
Ind i sit eget Kammer; dette Spil
Gik heldigt af, thi hun var ene dèr
I Aftenskyggen, Tyv og Elsker kjær.

47.

Sig breder Mørket over Hvælvets Fjærne,
De klare Stjærner skride stille frem;
En trofast Svend, en længe prøvet Tærne —
Da fulgte hende fra det fordums Hjem —
Hun kalder tyst og, for sin Flugt at værne,
Hun halvvejs lukker op sin Hu for dem:
Sin Agt hun røber dem, dog ej dens Kilde,
Sin Flugt, dog Grunden ej, at fly hun vilde.

48.

Mens Svenden ordner Alt, i Hast hun klæder
Sin Skjønhed i Klorindas Vaabenpragt,
Det Amor ser og sig ved Synet glæder,
Som da Herakles kom i Kvindedragt.
Med mandig Holdning, faste Trin hun træder,
Til krigersk Væsen tvinger sig med Magt,
Mens Hjælmen om det gyldne Haar sig klemmer,
Og Jærnet strammer om de fine Lemmer.

49.

Det tunge Skjold, som næppe hun kan bære,
Hun griber med den spæde Jomfruhaand!
Men hvor var Hjælm og Rustning hende svære,
Hvor skrider langsomt frem den Liljevaand,
Mens Tærnen tro maa hendes Støtte være!
Hvor løfter Elskovs Mod dog hendes Aand!
Og frem de naa til det bestemte Sted,
Hvor Svenden holder Gangerne bered.

50.

De møde Mange, mens de fremad ride,
I Mørket skinne Vaaben fjærn og nær;
Men hver for dem ærbødig gaar til Side,
Hint blanke Hjælmtegn hædres af Enhver;
Den Kappe, denne Dragt som Bjærgsne hvide
I Skyggen lyse med det kjendte Skjær;
Til Portens Vagt Erminias Røst er vendt:
»Jeg er Klorinda, Kongen har mig sendt.«

51.

Den kvindelige Klang i hendes Tale
Ham skuffed, saa han adlød; ud de red
I hastigt Ridt og mod de lave Dale
Ad Skraaninger i Bugter styred ned.
Tilsidst de naâr et skjult og ensomt Sted,
Hun Tøjlen slapper og sin Angst kan svale:
Da kommer Frygten for det næste Skridt,
Hvorpaa hun før kun tænkte altfor lidt.

52.

At vove sig midt ind blandt Fjender gramme
I Krigerindens vidtberømte Dragt,
Var Vanvid; hun sig vender i det Samme
Til Svenden: »Du, som var mig Værn og Vagt,
Saa tro mod mig som mod min Slægt og Stamme!
Gaa hen, søg Tankreds Telt og faa ham sagt:
En Kvinde for sig selv begjærer Fred,
Mens Lægedom for ham hun bringer med.

53.

Fast hviler hendes Tillid i hans Ære,
Thi Skyggen af hans Telt for Ondt er ren.
Síg det til ham alene! Taus du være,
Hvis mer han spørger, men vær ikke sen
Med Budskab fra hans Læbe hid at bære!
Her venter jeg, her truer ingen Mén!
Bort haster Svenden, som han havde Vinger,
Faar Adgang og til Tankred Budet bringer.

54.

Den blege Ridder, som paa Lejet hviler,
Med anspændt Øre saadant Budskab fanger,
Mens glad Forundring om hans Læbe smiler.
Og atter Svenden paa den rappe Ganger
Med Hilsen til sin Herskerinde iler
At komme did i Løn, som hun forlanger;
Dog hun imens har talt den Andens Skridt
Og tænker, at han skynder sig for lidt.

55.

»Nu naar han did, nu træder han derind,
Nu vender han tilbage,« — da omsider,
Selv sporet af sit længselsfulde Sind,
Hun sporer Gang'ren brat og fremad rider
Og spejder med sit Blik: ej mindste Vind
Forstyrrer Timens Stilhed, Øjet glider
Ustandset fremad, hvor man Lejren skimter,
Hvis hvide Telte gjennem Natten glimter.

56.

Den dybe Nat sit Stjærneslør udspænder,
Og ingen Sky gjør mindste Rift deri,
Og Maanen i sin Straaleklarhed sender
Sin Is af Perler over Mark og Sti.
Sin Røst hun til de tause Marker vender,
Den længe dulgte Længsel gav hun fri:
»I mig velsignede latinske Telte!
I Smertens Vægt kan fra mit Hjærte vælte.«

57.

Men Sorg beredes for den arme Pige:
Dèr hvor hun staar, den fagre Straale rammer
Fra Himlen hendes Vaaben skarpt og lige,
Den hvide Klædning blank som Sølvmor brammer,
Og højt fra Hjælmen Tigrens Billed flammer,
Indtrykt i Sølvet, Alle maatte sige:
»Dèr staar hun.« To af Frankerhæren laa
Med Folk i Baghold, og de sagde saa.

58.

To Brødre var det, Polyfern hed denne
Og hin Alkander; de skal vogte paa,
At ej det lykkes hornet Kvæg at sende
Til Staden, om hvis Volde Hæren laa.
Men hver af disse var Klorindas Fjende,
Thi Faderen — hvad deres Øjne saa —
Blev dræbt af hende midt i Slagets Larm;
»Vær Dødsens!« skreg nu Polyfern i Harm.

59.

Han Spydet mod den bange Jomfru kaster,
Men rammer Luft. Som Hinden, der vil stille
Sin Tørst, og mod de kjøle Vande haster,
Blandt Stene rislende fra sølvklar Kilde,
Naar træt i Sommerskyggens Læ den raster
Og bukker sig mod Flodens Bølger milde,
Med ét forfærdet, skræmt ved Glam af Hunde,
Før den har drukket, flyr de svale Lunde, —

60.

Saa flygter hun, og Hestens Hove flytte
Sig snelt som Lynet; hin forfølge vil,
Og Tærnen vejres bort som Angstens Bytte
I anden Retning; Svenden kommer til
Med sildigt Budskab, sær Forvirrings Spil
Han mærker, vil sin Herskerinde støtte,
Men hvor hun færdes, véd han ej at finde;
Saa spredes disse tre for Skjæbnens Vinde.

61.

Den anden Broder i sit Baghold bliver,
Men sender Budskab med betænksom Hu
Til Gotfred: Ingen Faareflok man driver,
Bedækt med frodig Uld, til Staden nu,
Ej hornet Hjord, som den sin Fedme giver —
Klorinda saâ man, men, som ramt af Gru,
Hun flygted og forfølges af hans Broder;
At hun har Krigsfolk med sig, han formoder.

62.

Hvis man skal drage ud, han rede staar,
Kun Høvdingens Befaling maa han vente.
Men Rygtet strax den sjældne Nyhed sendte
I Lejren om, til Tankreds Telt den naâr,
»Hun er i Fare,« det som Ild ham brændte,
»Hun kom for min Skyld«, ej han husker Saar,
Han let sig ruster, taus afsted han drager,
Frem i de friske Spor han Gang'ren jager.

SJETTE SANG.

1.

Did, hvor den gamle Skov sig dunkel hæver,
Imidlertid Erminia hastig naâr,
Men mellem Liv og Død den Arme svæver
Og Vejen ej at vælge selv formaar,
Thi Haanden kraftløs hen om Tøjlen bæver,
Og efter eget Tykke Hesten gaar
Og lægger Vejen vidt og bredt i Bugter,
Saa Søgen og Forfølgen intet frugter.

2.

Som trætte Hunde midt i Jagtens Hede
Sig skuffede paa Stien vende brat,
Naar de forgjæves efter Vildtet lede,
Hvis Spor fra Sletten svandt i Skovens Nat,
Saa vende Ridderne med Skam og Vrede
Til Lejren hjem, mens aandeløs og mat
Hun fremad flyr og ej tør se tilbage,
At spejde, om i Sporet end de jage.

3.

Hun flygter hele Natten, vildsom drager
Hun hele Dagen om fra Sted til Sted
Og mærker kun til sine bitre Klager
Og til sin Graad, der rinder strid og hed;
Men da nu Solen fra sin Guldvogn tager
Det ædle Spand og gaar i Havet ned,
Hun ser den skjønne Jordans Bølger smile
Og stiger ned og lægger sig til Hvile.

4.

Ej Nadver nød hun, hun er mæt af Kummer,
Og Graad alene vil hun læskes ved;
Men du, for hvem i Glemsel huldt forstummer
De Dødeliges Kval, du daled ned
Og bredte dine Vinger, søde Slummer!
Ud over hendes Leje med din Fred.
Men Hjærtets Længsel gjennem Freden bæver
Og Drømmes Billeder for Sjælen væver.

5.

Hun vaagned op ved Kviddertoner søde,
Mens tusend Fuglerøster sammen slaa,
Og Vinden søgte mangt et skjemtsomt Møde
Med Blomster, Græs og alle Bølger blaa,
Og Buskenes og Flodens Stemmer løde,
Og stolte Træ'r med huldrig Hilsen staa,
Og dybt i Skovens Susen var en Klage,
Som drog til Sorgen hendes Sjæl tilbage.

6.

Da lod paa ny hun hede Taarer rinde,
Men Graaden brydes af den reńe Klang
Af Rørets Fløjtetoner, som forbinde
Sig kunstløst med en simpel Hyrdesang:
Hun efter Lyden gaar og ser der inde,
Med Hjorden lejret under Skovens Hang,
En Olding, som til Kurve Vidjer føjer,
Og sig ved trende Drenges Sang fornøjer.

7.

De sjælden sete Vaaben først dem skræmme
Med Staalets Blinken, som saa brat dem slaar;
Da hilser hun dem med sin blide Stemme
Og løfter Hjælmen af det gyldne Haar:
»I Himlens Yndlinge, som her har hjemme!«
Saa mæler hun, da skjøn hun for dem staar,
»O bliver ved! Mit Sværd skal Intet mindre
End Eders Kvad og Eders Gjerning hindre.«

8.

»O Fader!« blev hun ved, »i vilde Luer
Staar Landet tændt af Krigens Fakkel rød,
»Og trygt og sorgløst Eder her jeg skuer
I Hyrdelivets Hvile from og sød.«
»Min Søn!« han svarer, »under disse Buer
Ej Stridens Larm den milde Taushed brød,
Ukrænket end i Skovens stille Skygger
Jeg med min Slægt og mine Hjorder bygger.

9.

Tak være Himlen, som i Naade freder
Om Hyrdens brødefri, beskedne Sti!
Den Lynet mod de stolte Tinder leder
Den ydmyge og lave Dal forbi,
Den kun de store Kongers Fald bereder
Ved Sværdets blodig grumme Raseri,
Mens ingen rovsyg Krigers haarde Hænder
Mod vor ynkværdig lave Lod sig vender.

10.

Ynkværdig, lav dog kun for Andres Blikke,
For mig mer ønskelig end Sceptrets Guld,
Mit fredsom stille Bryst sig aabner ikke
For Ærens Tørst og Lyst til Rigdoms Muld,
Den svale Kilde giver mig at drikke
Sin Bølge, uforgiftet, klar og huld,
Og denne Hjord og Kjøkkenhavens Bede
Ukjøbte Spiser for mit Bord berede.

11.

Thi saare lidt kun til vor Nødtørft hører,
Og lidt kun til at gjøre Hjærtet fro;
Ej nogen lønnet Svend er Hjordens Fører,
Men mine Sønner vogte paa den tro:
Her hvor Naturens blide Liv sig rører,
I skovlig Ensomhed vi saadan bo,
Hvor Fisken leger, og hvor Hjorten springer,
Og Himlens Fugle sprede deres Vinger.

6.

Da lod paa ny hun hede Taarer rinde,
Men Graaden brydes af den rene Klang
Af Rørets Fløjtetoner, som forbinde
Sig kunstløst med en simpel Hyrdesang:
Hun efter Lyden gaar og ser der inde,
Med Hjorden lejret under Skovens Hang,
En Olding, som til Kurve Vidjer føjer,
Og sig ved trende Drenges Sang fornøjer.

7.

De sjælden sete Vaaben først dem skræmme
Med Staalets Blinken, som saa brat dem slaar;
Da hilser hun dem med sin blide Stemme
Og løfter Hjælmen af det gyldne Haar:
»I Himlens Yndlinge, som her har hjemme!«
Saa mæler hun, da skjøn hun for dem staar,
»O bliver ved! Mit Sværd skal Intet mindre
End Eders Kvad og Eders Gjerning hindre.«

8.

»O Fader!« blev hun ved, »i vilde Luer
Staar Landet tændt af Krigens Fakkel rød,
»Og trygt og sorgløst Eder her jeg skuer
I Hyrdelivets Hvile from og sød.«
»Min Søn!« han svarer, »under disse Buer
Ej Stridens Larm den milde Taushed brød,
Ukrænket end i Skovens stille Skygger
Jeg med min Slægt og mine Hjorder bygger.

9.

Tak være Himlen, som i Naade freder
Om Hyrdens brødefri, beskedne Sti!
Den Lynet mod de stolte Tinder leder
Den ydmyge og lave Dal forbi,
Den kun de store Kongers Fald bereder
Ved Sværdets blodig grumme Raseri,
Mens ingen rovsyg Krigers haarde Hænder
Mod vor ynkværdig lave Lod sig vender.

10.

Ynkværdig, lav dog kun for Andres Blikke,
For mig mer ønskelig end Sceptrets Guld,
Mit fredsom stille Bryst sig aabner ikke
For Ærens Tørst og Lyst til Rigdoms Muld,
Den svale Kilde giver mig at drikke
Sin Bølge, uforgiftet, klar og huld,
Og denne Hjord og Kjøkkenhavens Bede
Ukjøbte Spiser for mit Bord berede.

11.

Thi saare lidt kun til vor Nødtørft hører,
Og lidt kun til at gjøre Hjærtet fro;
Ej nogen lønnet Svend er Hjordens Fører,
Men mine Sønner vogte paa den tro:
Her hvor Naturens blide Liv sig rører,
I skovlig Ensomhed, vi saadan bo,
Hvor Fisken leger, og hvor Hjorten springer,
Og Himlens Fugle sprede deres Vinger.

12.

Der var en Tid, da jeg med Kjede vendte
Fra Hyrdens simple Færd mit stolte Blik,
Og Ønsket om Forandring i mig brændte,
Thi ledig Sværmen er den Unges Skik.
Jeg flygted fra mit Hjem, og det sig hændte,
At Plads i Memfis' Kongeborg jeg fik —
Det var kun Haverne, som jeg tog vare,
Dog bleve Hoffets Rænker snart mig klare.

13.

Jeg taalte længe, hvad kun lidt mig hued,
Thi Haabet vinked; men da Tiden gled,
Og ej saa kjækt og ungt mig Brystet lued,
Da grebes jeg af dyb Sørgmodighed,
Og, blød om Hjærtet, jeg tilbage skued
Og sukked efter svundne Dages Fred,
Thi bød Farvel jeg til de høje Steder
Og vendte hjem til Skovens stille Glæder.«

14.

Saa taler han, men hendes Øre hænger
Opmærksomt ved de milde Læbers Røst,
Og dulmende den vise Tale trænger
Sig ned i hendes uvejrstrætte Bryst,
Vemodig grublende, hun faar til længer
At dvæle her i Ensomheden Lyst.
Og hun beslutter, ej herfra at drage,
Før Lykken vinker hende huld tilbage.

15.

Hun sagde til ham: »Hvad du før har prøvet
Af Modgangs Kval, du nu kan mindes fro;
Hav Medynk da, med den, som er bedrøvet,
At Himlen maa forunde dig din Ro,
Og giv mig Herberg hos dig under Løvet!
Min Sjæl forlænges efter her at bo:
Maaske jeg kan i disse Fredens Telte
Den dødelige Vægt fra Hjærtet vælte.

16.

Hvis ædle Perler eller gyldne Spange
Hvad Mængden elsker, dig for Øjne stod,
Jeg af Juveler ejed vel saa mange,
At der blev Løn for Herberg rund og god!«
Hun viser ham sin Skjæbnes sno'de Gange,
Og medens en krystalklar, yndig Flod
Af Smertens Draaber væder hendes Kinder,
Den fromme Hyrdes Medynkstaare rinder.

17.

Ret som en elsket Datter han mon finde,
Han gyder Trøst i hendes Hjærtes Saar
Og fører til sin ligestemte Kvinde,
Hvem Himlen skjænked ham, den væne Maar:
Da svøber sig den deilige Fyrstinde
I ringe Dragt og vikler om sit Haar
Et landligt Slør — dog Blik og Holdning sige,
At denne fødtes ej til Hyrdepige.

18.

Det grove Dække mægter ej at tvinge
Det ædle Lys af kongelige Tanker,
Saa lidt som hendes Gjerning, lav og ringe,
For medfødt Majestæt kan sætte Skranker.
Med Hyrdestaven hun paa Engen vanker,
For Hjorden ud og atter hjem at bringe,
Med hvide Hænder malker fuld sin Spand
Og samler Osten inden Koppens Rand.

19.

Naar hendes Faar i Læ for Solens Flammer
Sig hvile blødt, hun ud i Barken skjærer
Paa tusend Laurbærtræ'rs og Bøges Stammer
Det elskte Navn, som hun i Hjærtet bærer;
Den haarde Dom, som hendes Elskov rammer,
Hun tusendfoldig dem fortælle lærer,
Og naar saa hendes Øjne Skriften tyde,
En Taarestrøm de ned ad Kinden gyde.

20.

»I gode Stammer! jeg har givet Eder
Min mørke Livshistorie i Gjemme,«
Saa sukker hun, »naar da paa disse Steder
En trofast Sjæl de simple Tegn skal nemme,
Mens Løvets Hang dens stille Længsler freder,
Mit Levnedsløb den skal til Medynk stemme
Med En, hvis Troskab muligt dog var værdig
En Skjæbne mindre grum og uretfærdig.

21.

Maaske, hvis Himlen nogensinde skjænker
De Dødeliges Bøn et naadigt Øre,
Den ham, som nu kun lidet paa mig tænker,
Engang i disse Skoves Læ vil føre:
Naar da hans Øje paa min Grav sig sænker,
En sildig Ømhed skal hans Hjærte røre,
Et Suk, en Taare skal da vel omsider
Forunde mig en Løn for hvad jeg lider.

22.

Og om saa Hjærtet end har Kummer prøvet,
Saa skal dog Aanden sig i Døden glæde,
Den kolde Aske, som er gjemt i Støvet,
Skal eje det, hvorfor jeg nu maa græde.«
Saa til de døve Stammer hun bedrøvet
Sin Sjæl betror, mens Taarer Øjet væde. —
Men langt fra hende, for at søge hende,
Drog Tankred om, som Skjæbnen ham mon vende.

23.

De friske Mærker i den bløde Jord
Af jærnbeslagne Hove rask han følger;
Og trænger ind i Skoven mørk og stor;
Men Skyggens brede Slør i sorte Bølger
Sig mægtigt sænker ned og Bunden dølger,
Og ej han skjelne kan de nye Spor:
Han rider fort og spørger tit sit Øre,
Om Hestetrav og Kamplarm er at høre.

24.

Og Nattens Vind den Lyttende bedrog,
Naar raslende den gjennem Løvet lød,
Og Fuglen, der med Vingen skræmmet slog,
Og Vildtet, der en Gren med Knagen brød,
Ham tit afsted i Lydens Retning jog,
Og førte sært omkring i Skovens Skjød,
Til sent han undslap, da mod Nat den gyste
Og Maanen, hvidlig gul, paa Marken lyste.

25.

En Larm ham atter monne til sig lokke,
Og ret som Morgenen sin Lue tænder,
Han naâr et Fjæld, der fra de faste Blokke
En talrig Hær af Sølverbølger sender;
De til en skumfuld Elv sig sammenflokke,
Der Foden dundrende mod Dalen vender:
Han standser mørk og kalder uden Haab,
Og Ekko svarer ene paa hans Raab.

26.

Han med et harmfuldt Suk mod Himlen skuer,
Der Intet af hans søde Drøm vil levne;
Men hver en Tort mod den, for hvem han luer,
Han sværger paa Fornærmeren at hævne,
Og da sig Tiden nærmer for hans Stævne
Med Hedningen Argant, det bedst ham huer
Paa Stand til Frankerlejren hjem at drage —
Men hvor er Vejen, som gaar did tilbage?

27.

Som henad vilden Sti nu Gang'ren skred,
Fra Klippedalen hørtes Hovslag klinge,
Og af dens Snævring frem en Rytter red,
Der syntes Bud og Brev i Hast at bringe,
Thi fra hans Skulder hængte Hornet ned,
Og højt i Haand han monne Pisken svinge;
Til ham sig Tankred vender: »Kan du ej
Til Gotfreds Lejr mig vise gjennest Vej?«

28.

»Med Bud fra Bohemund jeg didhen drager,«
Saa lød i Tankreds eget Maal hans Ord,
Og denne for sin Frændes Svend ham tager,
Og tryg sig til hans Følgeskab betror;
En Borg de naa mod Aften, skummel rager
Den frem med faste Volde, mørk og stor,
Mens trægt en sumpet Sø omkring den. siver,
Og Vandet grumset tungt mod Bredden driver.

29.

I Hornet støder Løberen og taler
Til Ridderen, mens Broen hisses ned:
»Er du fra Latium, du kan i Fred
Dig vederkvæge her, til Hanen galer;
Thi Greven af Cosenza nu befaler —
Det er alt tredje Dag — paa dette Sted.«
Sit Blik lod Helten hen ad Borgen gaa,
Den syntes uindtagelig at staa.

30.

Og af en Tvivl hans tapre Hjærte rørtes,
Om muligt for hans Fod var spændt en Snare,
Dog intet Ord derom fra Læben hørtes,
Og Kinden blegned ej; thi vant til Fare,
Han havde saa for Skik, at, hvor han førtes,
Han lod sig af sin højre Haand forsvare;
Men Kampen med Argantes vented nu,
Og ej til ny Bedrifter stod hans Hu.

31.

Hvor Broen krum ned mod en Grønning glider,
Midt ud for Borgen han tvivlraadig dvæler;
Med draget Sværd en staalklædt Ridder skrider
Paa Broen frem og højt med Trusel mæler:
»Du, hvo du er, forgjæves du dig fjæler,
Det nytter ej, du ser til alle Sider —
Dit Fodtrin en fortryllet Jordbund krænker,
Fremræk din Haand og bær Armidas Lænker!

32.

Her er hun Dronning, drag dit Sværd for hende
Mod Alt, hvad efter Jesu Navn sig kalder
Du ellers ej mod Lysets Stjærnehaller,
Mens du fornyr din Hud, skal Blikket sende!«
Men Tankreds Øje hvast paa Manden falder,
Og Rambald af Gascogne kan han kjende,
Der med Armida drog, og uden Blu
Afsvor sin Frelser, tjener Mahom nu.

33.

Af hellig Vrede farves Heltens Pande:
»Gudløse Nidding!« brød i Harm han ud,
»Jeg er den Tankred, som skal altid stande,
For Kristi Sag ombæltet, stærk i Gud;
Ved hans Kraft undertvang jeg Hedninglande,
Som nu jeg tugter dig paa Himlens Bud.«
Den Anden studser, da han Navnet hører,
Men dog sin Frygt med nye Trusler slører.

34.

»Jeg ynker dig, der kom herhid til Jammer,
Dit Hoved jeg de Kristnes Høvding sender,
Her findes Kræfter, som dig Kraften lammer;« —
Men Mørket sænker sig, thi Dagen ender:
Da Slottet brat af tusend Lamper flammer,
Som naar en oplyst Skueplads os blænder,
Armidas Trone højt derinde staar,
Selv uset, ser hun alt, hvad foregaar.

35.

Ej føler Tankred Mathed mer og Saar,
Ej heller paa sin trætte Hest han bliver,
Tilfods er hin, tilfods han mod ham gaar;
Rask gaar han fremad og et Saar ham giver,
Hin dækker sig og flyr, ham Tankred driver
Paa Broen ind og med sin Haand ham naâr,
Med den hans Skulder, med sin Fod hans Fod
Han klemmer fast i Sejerherrens Mod.

36.

Da slukkes alle Borgens Lamper brat,
Ja hvert et Stjærneglimt fra Himlen svinder,
Udplyndret staar den straaleløse Nat,
Ej mindste Maaneskjær med Lysning skinner;
Ej skjønner Tankred, hvor hans Fod er sat,
Han raver, famler, trindt ham Mulmet blinder --
En Dør han føler — før han véd og vil,
Er han traadt ind — med Drøn den falder til.

37.

Som Fisken, naar fra vredt oprørte Vande,
Dem Stormen pisker i det aabne Hav,
Den søger indad mod Comachios Strande,
Hvor Kysten bugter sumpet sig og lav,
Og brat sit Fristed maa som Fængsel sande —
Den gaar i Hullet ind, ej ud deraf —
Saa Tankred her: han frit kan indad gaa,
Men for hans Udgang lukker Laas og Slaa.

38.

Han ryster Døren i det bælne Mørke —
Det var, som han sin Kraft til Vinden gav —
»Armidas Fange! du har spildt dit Ørke,«
Saa lød en Røst, »frist Livet i din Grav,
Frygt ej for Død!« Sin Kval med Heltestyrke
I Hjærtet tvinger ned den Ridder brav;
Dèr klager vildt han paa sin Elskovs Lænker,
Sin egen Daarskab og de Andres Rænker.

39.

»Guds Sol farvel! og du, hvis Blik jeg skatter
Som Himlens Lys, farvel, min Elskte du!
Skal ej dit Aasyns Straaler naa mig atter?“
Saa lyder Sukket inderst i hans Hu.
Da mindes han Argant, og først han fatter
Sin Jammers Dyb: »Til Spot jeg vorder nu,
Det var imorgen, jeg ham skulde møde,
Ha! Skam og Skjændsel! ve mig for min Brøde.«

SYVENDE SANG.

1.

Argant, paa Lejet henstrakt, dog ej hviler;
Skjønt ej hans Saar er lægte helt endnu;
Mod Kampens Morgen haster al hans Hu,
Han rejser sig, før Dag til Bjærget smiler,
Han fordrer sine Vaaben, Død og Gru
Fremlyner af hans Blik, mens vildt han iler
Med Rustningen, og selv med Haansord vækker
Sin Harm, lig Tyren, der med Brøl sig ægger.

2.

Han bød Herolden: »Æsk paa Liv og Død
Til Kamp mod mig ham, som for Jesus strider!«
Og ej han tøver mer i Stadens Skjød,
Med Fangen ført foran sig, ned han rider
Paa Sletten, dèr han giver vildt et Stød
I Hornet, gjaldende til alle Sider,
Forfærdeligt, men Vinden Lyden fører
Til Gotfreds Telt, hvor man Herolden hører.

3.

Han æsker Tankred og med ham enhver,
Som vil med Hedningkæmpen prøve Kræfter.
Hvor er nu Blomsten af den kristne Hær?
Fyrst Tankred spørger man forgjæves efter,
Og fjærnt har Bohemund sin egen Færd,
Fast Savnet ved Rinaldos Navn sig hæfter:
Hvor færdes han, og hvor Armidas Ti,
Og de, som drog med dem ad natlig Sti?

4.

Tungt Gotfreds Blik hen gjennem Kredsen svæver
Og spørger rundt, om Ingen stærk sig tror,
Men hver staar taus, og Ingen Kampen kræver,
Et Frygtens Vindpust gjennem Alle fór.
I Sædet Gotfred, rød om Kind, sig hæver,
Og, harmt i Hu, han mæler Høvdingsord,
Mens Lynet funkler i hans Øjne blaa:
»Velan, lad mig, saa kan I se derpaa!

5.

Bring mine Vaaben hid!« og i et Nu
De blev ham bragt; men Raimund, krum af Alder,
Med moden Visdom og med sindig Hu
Og end ved Kraft, skjønt Sne paa Lokken falder,
Sig vender til ham: »Troens Værn er du,
Til Omsorg for sit Rige Gud dig kalder;
Du voves ej: bær Scepter og slut Raad,
Men overlad til os den raske Daad!

6.

Ej i mit Bryst er kjølnet Modets Lue,
Ej bag min Alder jeg i Skjul mig trækker,
Skjønt den min Ryg har bøjet som en Bue:
Men var jeg stærk som disse krympne Rækker,
Enhver af Lemmer kraftig, bold at skue,
Men af hvis Bryst ej Harmen Gnister vækker
Mod slig en Usling, som sig fræk formaster
Til Haan mod Eders Gud, mens Jer han laster.

7.

Ja, var jeg, som da Leopold jeg vog —
Ved Kejser Konrads Hof jeg med mit Sværd
I hele Hoffets Paasyn Kæmpen slog:
At fælde slig en Mand var større Færd,
End om nu Enkeltmand uvæbnet jog
En Flok af Folk lig dem, som skjælve dèr —
Dog som jeg er, med Gud jeg trøstig træder,
Og til mit hvide Haar jeg lægger Hæder. —

8.

Og bliver jeg paa Marken i mit Blod,
Skàl dog ej hin sig rose af sin Sejr.«
Saa talte han og herlig blandt dem stod,
Hen gjennem Kredsen gik et Kraftens Vejr,
Hans Tale Sporen er for Alles Mod,
Og hver er villig i den hele Lejr,
Og de, som før i taus Forsagthed sad,
Med rappe Tunger højt om Kampen bad.

9.

Her kommer Guelf, og Balduin er dèr,
Og hin, hvis Snildhed Antiochia vandt,
Den kjække Pyrrhus — Rosmund har vi her,
Fra Skotland En, fra Irland En vi fandt,
Fra England En, tre Folk hinanden nær,
Omflydt af Hav paa Verdens vestre Kant,
Edvard med Alfhild holdt sig ej tilbage,
De Arm i Arm som En vil Kampen tage.

10.

Men Raimund gløder fremfor hver en Anden,
Den stolte Gamle Ingen af dem naâr,
Alt staar han rustet, kun ej Hjælm' om Panden,
I frie Bølger flød hans Sølverhaar.
Men Gotfred siger til ham: »Du er Manden,
Der som et Ærens Spejl iblandt os staar,
Man ser paa dig og Fædres Dyd kan lære,
Mod, Krigskunst, Alt hvad Krigens Stand gjør Ære.

11.

Dog spar dig nu, at Hæren ej skal savne
Din Graahaars-Visdom, dine modne Raad,
Hvormed os Ingen lig med dig kan gavne,
Og de, som her forlange denne Daad,
Lad dem paa Sedler skrive deres Navne,
Og Lykken være Dommer saa ved Lod,
Dog Lykken ej, men Gud, hvem Lykken lyder —
Lad Loddet falde, som hans Visdom byder!«

12.

Men ogsaa Raimund fordrer sit Navn skrevet,
I Hjælmen Gotfred alle Sedler tager,
Og da med Flid dens Skaal er rystet blevet,
Det første Navn, man frem for Lyset drager,
Er Greven af Toulouses — Ingen klager,
Hver kjender grant, at Gud har Sagen drevet,
Med Mund og Haand Enhver ham Hilsen bringer,
Og Alles Jubel ham imøde klinger.

13.

Dog mest af Alle Høvdingen sig glæder,
Med henrykt Sjæl han ser den Gamles Træk,
Mens han i gjenfødt Ungdomskraft sig klæder.
»Tag dette Sværd! det lyned Død og Skræk
Fra Rudolfs Haand; den sachsiske Forræder
Mensvoren svang det mod sin Hersker, fræk,
Jeg fælded ham og tog det, det hos mig
Var sejerrigt — saa være det for dig!« —

14.

Imidlertid Argant med Utaal raaber:
»Hvor bliver Kæmpen af? hvad bli'r det til?
Mon Tankred, sænket ned i Dyner, haaber,
At Natten anden Gang ham frelse vil?
I stærke Helte og I store Taaber!
Saa prøv mod Enkeltmand dog Kampens Spil!
Hist ser I Jesu Grav, I har for den
Gjort Rejsen, slaa et Slag og gaa derhen!«

15.

Han saa med Spottens Svøbe grumt dem flænger,
Men haardest rammes Raimunds stolte Bryst,
Og paa sin Ganger Ørn han mod ham sprænger.
Den fødtes fjærnt paa Andalusiens Kyst —
Saa sker det dèr, naar Vaar i Luften hænger:
Stridshingstes Moder vender sig med Lyst
Mod Vindens Pust og aander Kraften ind,
Og Føllet avles ud af Vaarens Vind.

16.

Og vist du denne Gangers Livsblod tror
Af Alt, hvad Himlen luftigst aander, blandet,
Naar snelt sit Løb, saa ej det sætter Spor,
I Vingeflugt den strækker over Sandet,
Naar Kreds paa Kreds og Sving i Sving den snor
Saa let, som Himlens Vinde kruse Vandet:
Det var paa slig en Ganger Greven sad,
Da han red frem og skued op og bad:

17.

»Du, som i Dalen under Eges Ly
Lod uerfarne Vaaben Styrken ramme,
Da han, som haaned Israel, stolt og kry,
Faldt for en Ynglings første Sten med Skamme!
Mod denne Skurk hjælp nu dit Folk paany,
Og styrk min Arm; thi Sagen er den samme,
Og, som den svage Dreng du forhen brugte,
Lad nu den svage Olding Frækhed tugte!«

18.

Saa bad han, og den faste Tro paa Gud,
Der højt med Haab i Heltens Hjærte brændte, —
Som Røgen paa sit eget Væsens Bud
Mod Himlen gaar — hans Bøn til Himlen sendte;
Af Engleskaren vælger Herren ud
Til Raimunds Forsvar Englen, som ham kjendte
Fra spædest Vaar, da han gik ind i Livet,
Til Vogter alt ham af Guds Forsyn givet.

19.

Og Englen til den høje Fæstning hasted,
Som slutter Himmelhærens Vaaben inde;
Se, Lansen funkler hist, der Slangen kasted
I Dybet ned, her Lynets Pile skinne,
Med Pest og Farsot Kogret dèr er lastet,
Som uset ramme, ført af Himlens Vinde,
Og, ophængt under hine Kæmpebuer,
Jordskjælvets Trefork Folk og Stæder truer.

20.

Dèr mægtigt blandt de andre Vaaben flammer
Det store Skjold af klarest Diamant,
Som rækker over Lande, Folk og Stammer;
For Fyrster, som til Retfærds Vej sig bandt,
For Stæder, som Guds Sandheds Lov annammer,
For Lande, stedt i Kamp for hvad er sandt,
Det løftes højt: det Skjold med Demantskjær
Han tog og uset tren sin Raimund nær.

21.

Af alskjøns Folk, som vil paa Kampen vare,
Er Stadens Mure fyldt. Klorinda staar
Paa Højens Skraaning med en udvalgt Skare,
Af Kongen sendt; fra Frankerlejren gaar
En Ridderskare frem i Brynjer klare
Og Udsigt fra den anden Side faar
Til Pladsen, der med Rum for Kampens Skridt
Sig mellem begge Lejre breder frit.

22.

Argantes udbrød: »Hvor er Tankred henne?«
Da han en Anden ser. »Til Held for dig
Er han ej her,« gjensvarer brat ham denne,
»Jeg staar i hans Sted, lovligt, uden Svig.«
»Hvad! Tankred vilde Storm mod Himlen rende,
Og nu paa Kampens Dag han skjuler sig!
Til Jordens Midtpunkt eller Havets Huler,
Lad ham dog fly! han ej for mig sig skjuler.«

23.

Foragt og Haan sig om hans Læbe maler.
»Du lyver,« svarer Raimund, stolt og prud,
»Du holder ej en Sammenligning ud
Med ham, om hvem saa taabelig du taler.«
»Vel«, svarer hin, »jeg tager mod dit Bud,
At du vil slaas for ham, af hvem du praler:
Nu skal vi se, hvorlunde du forsvarer
De store Ord, hvormed du daarlig farer.

24.

I Dystløb red de frem, mens Vreden steg,
Hver sigter mod den Andens Hjælm paa Stand,
Og Raimund rammer; ej Argantes veg,
Ja løftes ej i Sadlen blot, men han
Har ogsaa spildt sit Hug som i en Leg:
Ved Raimunds Side stod en himmelsk Mand
og vendte Stødet — Kæmpen med sin Arm
Brød Lansen vildt mod Jord i voldsom Harm.

25.

Han griber Sværdet i sin Vældes Iver,
Og fremad, lig en Vædder, der vil støde,
Sin tunge Stridshingst ind mod Raimund driver;
Til Højre viger denne fra hans Møde,
Mens han et Saar i Panden Kæmpen giver,
Der, hastig vendt, vil med sit Hug ham øde:
Men Raimunds Sværd ham over Hjælmen naâr,
Hvis Demanthærdning dog mod Slaget staar.

26.

Argant, som véd, han Styrkens Fortrin har,
Gaar paa med Magt og søger snæver Dyst,
Men Raimund ser, at for en Vægt saa svar
Han favned Jorden snart med knuset Bryst:
Nu viger han paa Gang'ren snel og snar,
Nu nærmer han sig, æskende til Dyst
I luftig Kredsen, medens Gang'ren lyder
Som Vinden Vinket, hver Gang Tøjlen byder.

27

Ret som en krigsvant Høvding, der skal vinde
Et Taarn, der knejser højt blandt Klippers Hegn,
Hvad heller staar, af Grave sluttet inde,
Blandt Mosers Hængedynd i sumpet Egn —
Han spejder rundt, hvor han en Vej kan finde,
Hver Adgang prøver, agter alle Tegn —
Saa Raimund nu i Fjendens Brynjeværn
Sin Sværdsod borer mellem Jærn og Jærn.

28.

Han alt Argantes' Rustning hist og her
Har gjennemstunget, Blodets varme Flod
Henruller mørkt og dæmper Staalets Skjær;
Dog urørt er den Kristi Ridder god,
Hvert Vaaben blankt og helt, mens Hjælmens Fjær
Sig stolt og højt af Vinden vugge lod;
Men, huggende i Luften, vred og vild,
Argantes ødsler med sin Kraft og Ild.

29.

Blandt tusend Hug et Hug han fører dog,
Tungt faldende: det maatte Raimund ramme,
Selv Ørnens Hastighed ej bort ham drog,
Men Englen løfted Skjoldet i det Samme,
Og Slaget paa dets Demantflade tog:
Som Glas blev Sværdet knust, som Gnister flamme
Dets hundred Splinter, der til Jorden sprang,
Mens Staalet klart mod Diamanten klang.

30.

Thi dødelige Vaaben ingensinde
Ved jordisk Smedjes Hærdning Fasthed faar
Mod Vaaben, som fra Himlens Værksted skinne
Ukrænkelige, uden Blanding gaar
Fra Mesterhaanden hist. Argantes staar
Og intet Værge i sin Haand kan finde
Og undres paa, hvor Fjenden dog har haft
Saa sjældne Vaaben af saa stor en Kraft.

31.

Mod Raimunds Skjold sin Glavind brudt han tror,
Og Raimund tror det Samme: ej han véd,
Hvem der for hans Skyld steg fra Himlen ned;
Alt paa hans Læbe svæver Højmods Ord:
»Tag dig et andet Sværd!« men Tvivlen gled
Ham brat i Hu, Afgjørelsen var stor:
Ej egen Sejr det gjaldt og Nederlag,
Og ingen af dem stod i egen Sag.

32.

Et Øjeblik den gode Ridders Sind
Er delt i Tvivl, Argantes Fæstet tager
Og Knappen af sit knuste Sværd, og jager
Det mod hans Hjælm, og rammer Grevens Kind:
Af Gang'ren baaren, Raimund bort sig drager
Fra Kæmpen, som til Brydning stormer ind,
I Farten saarer han den Haand, hvis Slag
Han mærket har som Rovdyrkløers Tag.

33.

Han nærmer sig, han fjærner sig igjen,
Han gaar, han kommer — som han kommer, gaar,
Han giver Slag paa Slag og Saar paa Saar,
Og Lykken er med Himlen selv hans Ven:
Argantes lig et Skib i Stormen staar,
Hvis revne Sejl for Vejret flagre hen,
Hvis Ræ'r er brudte, men hvis Plankers Væv
Er stærk endnu, som han er stærk og gjæv.

34.

Dog var du stedt, Argant! i saadan Fare,
At Belsebul, som hader Kristi Sejr,
Gav selv sig Umag med dit Liv at vare:
Brat lod en Pil han fra de Vantros Lejr
Af Buestrængen mod din Fjende fare,
Bevinget tog sin Flugt den som et Vejr;
Hvor Bæltespændet sad, den fast sig hængte,
Men Englen hindred, at den dybt sig trængte.

35.

Med Vrede drager Greven Pilen ud;
Mens Blodet sprudled frem, han højlydt sender
Mod Fjendehæren Ord om Pagtens Brud;
Ej under hele Kampen Gotfred vender
Sit Blik fra Raimund, Vennen bold og prud;
Nu Troløshedens Færd hans Harme tænder,
Han tror ham stedt i Nød og saaret haardt,
Og byder flux at hævne denne Tort.

36.

Brat slaa's de stolte Hjælmes Gitre ned,
Med slappet Tøjle og med fældet Lanse
Frem i et Nu de kristne Skarer red;
Højt løfter Støvet sig i Hvirveldanse,
Kamppladsen svinder, ej man ser dens Sted,
Vildt raser Striden og vil aldrig standse,
Argant en Kølle fra en Falden tog,
Og hen blandt Helte skred og Franker vog.

37.

Forgjæves! alle Hedningskarer fly,
Hvorvel med Heltemod han Flugten dækker.
Men han, som hader Lyset, gaar paany
Med onde Kunster frem mod Kristi Rækker;
Et Uvejr højt han rejser under Sky
Og Hagl og Storm og Lyn og Torden vækker:
Gud lod det ske, fordi en anden Dag
Af ham var gjemt at krone Korsets Sag.

38.

Et Vejr, som rykked Ege op med Rod
Og rysted Fjæld, mod Franker dreves ind,
Ej Fanerne dem Mulmet skimte lod,
Mens Regnen faldt som Is; da som en Vind
Klorinda vender Gang'ren: »Nu fat Mod!
Med os er Himlen, ej et Hagl vor Kind
Skal røre.« Højt de Vantros Kampraab lød,
Og Blod i Strømme hen i Regnen flød.

39.

De Kristne flygte. Gotfred ene vender
sit Aasyns Ro mod Elementers Harm,
Ej Mørket blinder ham, ej Lynet blænder,
Og løftet højt mod Fjenden er hans Arm,
Sin Vredes Ord mod Ridderne han sender,
Hans Røst kan høres gjennem Stormens Larm,
Til foran Porten han sin Ganger standser
Og kalder Folket ind bag Lejrens Skanser.

OTTENDE SANG.

1.

Men Vejret raser end bag Lejrens Skanser,
De tændte Fakler slukkes voldsomt ud,
Med vildt oprevne Telte Stormen danser,
Vredt strømmer Vandet gjennem Skyens Brud,
For Hyl og Skrig og Regn man Intet sanser,
Hvert Vejrets Sus er som et Rædselsbud!
For Gotfred, da det stille blev mod Morgen,
En ukjendt Ridder treṇ, som bar paa Sorgen.

2.

»Tung Tidende jeg nødes dig at bringe:
Svend, Danmarks Prins og alle Danskes Lyst,
Saa højt har Luften af dit Ry hørt klinge,
At heftig Længsel vaagned i hans Bryst
Til Sværd med dig for Kristi Sag at svinge
Og staa blandt dem, som bringe Zion Trøst;
Skjønt Krigskunst vel af dig han vilde lære,
Hans Maal var Saligheden og Guds Ære.

3.

Han rev sig løs fra Hjem og Fædreland,
Fra hver en Ungdomslyst, som Hjærtet glæder,
Ham fulgte mangen gjæv og trofast Mand.
Hvor Bospòr Kejserstadens Fødder væder,
Den lige Vej han stævned ned paa Stand,
Og Græklands Kejser modtog ham med Hæder;
Han sad ved Kvæld med ham i dannis Tale,
Da Bud fra dig kom til de høje Sale.

4.

Om Antiochias Forsvar nu han hørte,
Da den uhyre Perserhær blev slagen,
Af mangt et Heltenavn hans Hu var tagen,
Rinaldos Flugt til Daad dog mest ham rørte —
Selv stod han daadløs, Dunkelhed ham slørte —
Da brød han op, strax Natten veg for Dagen:
Han taalte længer ej at staa i Skygge,
Og uden Stordaad saâ han ingen Lykke.

5.

Han kortest Vej til Palæstina tog —
Bedst Vej var Gjenvej — lidt han tog sig vare;
Hvor Fjender sværmed, Fjenderne vi slog;
Ad Bjærges Skraaning, under Hungers Fare,
Med tusendfoldig Møje frem vi drog,
Men aldrig svigted Modet i vor Skare.
For trygge blev vi ved de mindre Sejre,
Da monne tæt ved Grænsen vi os lejre.

6.

Af vore Blænkere os meldtes dèr,
At Gny var hørt som af en vældig Magt,
Og Spor var set som af en talløs Hær.
Min Herre rolig stod og uforsagt,
Ej misted Kinden Farvens friske Skjær,
Og ingen Sky blev over Panden lagt —
Vi andre tav, og mangen Kind blev bleg,
Ej tænkte vi med Lyst paa denne Leg.

7.

Da mælte han: »Og vinker da saa nær
Os Martyrkronen eller Sejrens Krans!
Den ene som den anden er mig kjær,
Hver af dem straaler med sin egen Glans;
For Eftermælet svinge vi vort Sværd,
Til Striden træde vi som til en Dans
Og skrive Danskens Navn i fremmed Egn,
Det ske med Gravsted eller Sejerstegn.«

8.

Saa taler han og sætter Vagter ud,
Tildeler hver sin Pligt og ordner Alt,
Som hver kan mandigst lyde Kampens Bud,
At Æren lyse maa paa hver, som faldt.
I Panser spændt, befalende os Gud,
Han lægger sig: af Søvne blev vi kaldt
Ved stærke Krigshyl, som i Natten lød
Og lydløs Ro med rædsom Vildhed brød.

9.

Til Vaaben! lød det. Funklende af Mod,
Med højt opløftet Sværd sig svinger Svend
I Striden fremmest: af en mægtig Flod
Vi stod som omspændt, Bølgerne var Mænd,
For en af os vel tyve Fjender stod,
Sværd, Spyd og Lanser bølged om os hen,
Lig vildsom Skov, og tæt en Pileregn
Neddaled over os bag saadant Hegn.

10.

Vi saared Mange og slog Mange ned,
Mens vi hug til i Natten: Mørket dækker,
Hvad Daad, vi øved, og hvad Tab, vi led,
Men altid saa's dog Svend i vore Rækker,
Mens han med løftet Hoved foran skred,
Og Synet af ham al vor Manddom vækker:
Han mejed Folk som Korn, mens frem han gik,
Død lyned fra hans Haand, Skræk fra hans Blik.

11.

Saa skred vi fort og brugte vore Sværd,
Da steg den høit forønskte Morgenrøde,
Og fyldte Himlen med sit Rosenskjær
Og borttog Nattens Rædsel mørk og øde;
Dog var det da, vi gyste: fjærn og nær,
Hvorhen vi saâ, vi kjendte vore Døde,
Vor lille Flok var borte, vildt opreven —
To Tusend før, knap Hundred var vi bleven.

12.

Da Svend sit Blik hen over Marken sendte
Og skued sine Mænd i deres Blod,
Jeg véd ej, om en Jammers Braad han kjendte
I Hjærtet selv — han ej det mærke lod;
Med større Glans sig Øjets Lue tændte,
Og høj som aldrig før han blandt os stod
Og raabte: »Vore Venner alt har vundet!
Mod Maalet frem, som de har Maalet fundet!«

13.

Og, som jeg tror, med Hjærtet tændt af Lyst
Lig den, hvoraf vi saa hans Aasyn gløde,
Han vendte stoltelig sit Heltebryst
Mod Fjendens Sværd, den nære Død at møde;
Ej Staal, ej Diamant i denne Dyst
Var stærke nok til for hans Hug at bøde:
Hans Legem, mens med Kæmpekraft han slaar,
Af Saar er blevet intet uden Saar.

14.

Ej Livet mer, men Sjælens indre Kraft
Holdt opret det, som næsten er et Lig,
Mens, tømt for Blodets dyrebare Saft,
Endnu han fører kongelig sin Krig:
For Kæmpestyrken, som hans Arm har haft,
En Sjæl paa Heltekraft utrolig rig
I Striden staar — da styrter vild og gram
En Kæmpe mod ham, flere var med ham.

15.

Den Tapre faldt. Da, ved hans ædle Blod!
At søge Døden var jeg lidet sen,
Jeg gjorde mit — Gud var mig ej saa god.
Hvor mine Brødre lagde deres Ben,
Jeg sank blandt dem, mig Sanserne forlod,
I dødtung Døs jeg mærked ej til Mén,
Men da jeg Øjet op af Dvalen slog,
Mit sløve Blik en Lysning til sig drog.

16.

Jeg laa med Dødens Mathed i mit Hjærte,
Slet intet skjelned jeg, jeg saâ som den,
Der sover halvt, mens snart for Øjets Kjærte
Han lukker op, snart lukker til igjen;
Mig mine Saar begyndte stærkt at smerte,
Mens Nattens Isnen over mig gik hen,
Men Lyset kom bestandig mere nær,
Og Lyd af Stemmer fulgte med dets Skjær.

17.

Hos mig det standsed, og, hvorvel med Møje,
Jeg tvang mit Øjelaag ved Viljens Bud;
To Mænd med Fakler skjelned da mit Øje,
I Kapper klædt. En rakte Haanden ud
Som til Velsignen, han sig monne bøje
Hen over mig og sagde: »Tro paa Gud!«
Med Ærefrygt han hvisked nogle Ord
Og bød: »Stat op!« Jeg rejste mig fra Jord.

18.

Og mine Saar var lægte, frisk og sund
Jeg stod med nyfødt Kraft i alle Lemmer,
Som vaagnet efter Nattens bedste Blund;
Af Undren da jeg fast at sanse glemmer,
Men Ordet lyder til mig fra hans Mund:
»I Troen sig en mægtig Løndom gjemmer,
Du Tjenere af Jesus for dig ser,
Hans Under tit ved fattigt Redskab sker.

19.

Ej uden Skjul skal Svend paa Marken ligge,
Ej værdigt Gravsted skal den ædle fattes,
Thi han, som raader Verden, vil det ikke.
Naar Mindets Tavle ham af Himlen sattes,
Den vel skal vorde set af Fremtids Blikke,
Og Heltens Død af sene Slægter skattes:
Løft op dit Øje, hvor Guds Stjærner skinne!
Ved hin med solklart Lys du skal ham finde!«

20.

Op saâ jeg mod den stjærneklare Bue,
Og lig en Sol jeg saâ den skjønne Stjærne,
Der drog med sin vidunderlige Lue
Et gyldent Penselstrøg fra Himlens Fjærne
Til Stedet hen, hvor Liget var at skue
Af ham, hvis Minde den var sat at værne;
Jeg i den blodig vilde Blanding kjendte
Hans Legem, men hans Saar som Stjærner brændte.

21.

Ej var han vendt mod Jorden. Som hans Aand
I Livet altid mod det Høje stunded,
Han søgte Himlen end i Dødens Baand,
Med Panden vendt mod Stjærnerne han blunded;
Om Sværdehjaltet fast den højre Haand,
Som til at kæmpe, Fingrene har vundet,
Den venstre lægger han paa Brystet stille,
Som Naade han hos Gud begjære vilde.

22.

Da græd jeg. Hin hans blege Højre tog
Og løsned lempelig dens Tag om Sværdet
Og gav mig det: »Det Sværd, hvormed han slog
For Kristi Sag saa from og uforfærdet,
(Ej bedre Klinge jordisk Kæmper drog,
Det er et udvalgt Sværd, du kjender Værdet)
Skilt fra sin Herre ved den grumme Død,
Ej ledigt ruste skal i Jordens Skjød.

23.

Du til den kristne Lejr det bringe skal,
Dèr giv Rinaldo det! Paa Soliman,
Som fælded Svend, han hævne Heltens Fald!
Frygt Vejens Farer ej! dig skjærmer han,
Som har til dig et fromt og helligt Kald
Og derfor rejste dig fra Gravens Rand
Og opholdt Livets Stemme i dit Bryst,
At du skal gaa hans Ærend med din Røst.

24.

Gak og forkynd din Herres Heltefærd!
En Røst skal udgaa fra hans døde Ben,
Som kalder Helte til at løfte Sværd
For Kristi Sag, og vidner høj og ren
For hver en ædel Sjæl om Stormods Værd
Til senest Slægt.« — Da brat en Marmorsten
Skjød hvid og skjøn sig frem med gylden Skrift
Og skjulte ham og viste hans Bedrift.

25.

»Saa hvile han!« den hellige Mand blev ved,
»Han sove ved de hulde Fællers Side,
Mens Sjælene gik til det bedre Sted
Og favnes fro hos Gud som Brødre blide;
Fromt hvile Legemet i Kristi Fred,
Mens Tiderne mod Evigheden skride,
Da, smykket med Udødeligheds Pragt,
Med Sjælen det forny'r den gamle Pagt!«

26.

Han tav, og hvor en Klippesti sig sno'de
Han førte mig ad Kløfter og mod Tinder,
Hvor Foden knap at finde Fæste tro'de,
Til i en Hules Hvælving jeg mig finder,
Hvor Fjældet luder; dèr de Tvende bo'de:
Trygt under Troens Skjold dem Livet rinder,
Med nøgent Bryst i Ro for Ulv og Bjørn,
Bag Uskylds Skjærm trygt slumre Fredens Børn.

27.

Bjærgboens haarde Seng og simple Føde.
Mit trætte Legem Kraft og Hvile sendte,
Men da den luegyldne Morgenrøde
Sin Purpurfakkel klar i Østen tændte,
De To sig rejste, Gud med Tak at møde,
Til Bønnen vaagne, Hu til ham de vendte
Og jeg med dem, og hid til dig jeg drog,
Og som den Ældste viste, Vejen tog.«

28.

Her tav han, men den fromme Gotfred mælte:
»O Sorgens Budskab, som din Mund har bragt,
At Mænd, hvem sligt et Heltemod besjælte,
Saa brat er mejet bort, saa lavt er lagt!
Ak, at saa kort din Herre blandt os dvælte,
Den Ven, hvis Venskab jeg fik aldrig smagt —
At lig et Stjærnesskud i Mulm oprundet,
Han i et Nu har vist sig og er svundet.

29.

Men hvad! — lyksalig slig en Død jeg kalder
Langt mer end Sejr for Guld og vunden Jord:
End ingen Helt i Romas Heltealder
Fandt Død saa herlig eller Løn saa stor;
Thi dine Landsmænd gik til Himlens Haller
Og kranses evig i Guds Heltekor —
Dèr, tænker jeg, Enhver med Glæde viser
Sit Hæderssaar og højt sin Lykke priser.

30.

Men du, som end i Farer, Strid og Møje
Skal for en Stund i Verdens Krigsstand staa,
Nyd deres Sejr og klar med Fryd dit Øje! —
Dog Bertholds Søn — ham kan du her ej naa,
Han færdes fjærnt, og vi bør kjende nøje,
Før tvivlsom Sti du dig begiver paa,
Hans Opholdssted.« — Om Helten saa de talte;
For dem, som hørte, da hans Træk sig malte.

31.

Med Længsel brat ham søge Alles Tanker,
Og Saaret rives op i Alles Bryst;
Og Nogle sige: Ak, forladt han vanker
I fremmed Land, han, som var Hærens Lyst.
Om Danskeren i Klynger man sig sanker
Og skildrer for ham med bevæget Røst
Den Ungersvend, saa elsket og saa gjæv,
Og ruller op hans Stordaads stolte Væv.

32.

Da, mens af Mindet alle Hjærter gløde,
En Krigerflok til Lejren kom tilbage,
Som var sendt ud at bjærge Hæren Føde:
Af Faar og Øxne Hjorder med de drage,
De redded lidt af Kornets dyre Grøde
Med Straa og Foder, som skal Gang'ren smage;
Men at sig Jammer ny for Hæren hændte,
Derpaa de bare Tegn, som let var kjendte.

33.

Rinaldos Rustning var det, knust og blodig,
Saa kjendt for Alle var det svære Panser,
Hvori han skinned før saa faur og frodig —
Med Sorg og Harm Enhver ved Synet standser —
Hans Hjælm, den Glavind, han har ført saa modig,
Fremst eller ene midt blandt Fjendens Lanser,
De saâ den før — hans Skjold, hvor Fuglen øver
Sit Afkom og mod Solen Vingen prøver.

34.

Et uvist Rygte sig forvirret breder,
Fra hver en Kant ses Mængden strømme til,
Vil se og ser og efter Grunden leder
Til Heltens Død i Gjætnings vilde Spil:
Men Gotfred Skarens Høvding til sig steder
Og siger: »Tal! jeg Sagen kjende vil,
Skjul Intet mig, det værste kun mig sig!«
Da talte hin, som den, der ej har Svig.

35.

»Herfra saa langt, at naar et Ilbud følger
Den lige Vej, han bruger tvende Dage,
Mod Gazas Grænser hen en Dal sig dølger,
Af Skrænter dækt, fra Vejen lidt tilbage;
Fra Højden springer ud med stille Bølger
En liden Flod, for lydløs ned at drage
Blandt Krat og Skov til Dalens dybe Skygge,
Hvor Snigmord vel og Rænker kunde bygge.

36.

Vi søgte Kvæg, hvor Grønsvær saftig blødt
Til Græsning indbød ved den nære Bred;
Da laa i Græsset, som af Blod var rødt,
En Kriger dræbt, hvor Bølgen randt afsted;
Hans Tegn- og Vaaben knap vort Blik har mødt,
Før, hjærtegreben hver, vi staa derved;
Jeg traadte nær og vilde se hans Træk —
Afhugget var hans Hoved til min Skræk.

37.

Den Højre mangled ogsaa, mange Saar
Der gik fra Ryg til Bryst; hans Hjælm laa nær,
Hvor Ørnen med de hvide Vinger slaar —
Hvor faar jeg Kundskab om, hvad hændtes her?
Jeg lytter, spejder — hist en Bonde gaar,
Men brat han flygter bag de tause Træ'r;
Vi tog ham fangen og fik ud hans Svar,
Dog altfor lidt det gjorde Sagen klar.

38.

Han havde Dagen før set Krigsfolk gaa
Fra Skoven ud, en Ridderskare stolt;
Han flygted ind og fra sit Skjul dem saâ:
En af dem i sin Haand et Hoved holdt
Ved Haaret, der om Panden blodigt laa,
Langt, kruset gult — et Ynglingshoved boldt,
Knap Dun om Hagen; nøje gav han Agt:
At det var Franker, viste deres Dragt.

39.

I Sindal svøbte Hovedet han ind
Og gjorde det ved Saddelbuen fast,
Bort fór den vilde Skare som en Vind.
Men jeg lod Liget klæde af i Hast,
Saa fuld af Sorg og Kummer i mit Sind,
At højt derved jeg ud i Taarer brast;
Jeg medtog Vaabnene, lod Omsorg bære,
At Liget maatte nyde Gravens Ære;

40.

Men er det ham, jeg tror — ak, større Hæder
Og andet Gravsted tilkom ham med Rette« —
Saa melder han og ud fra Gotfred træder,
Hans Ord er sagt, men Gotfred over dette
Alvorlig grunder og kun lidt sig glæder,
Mens Sagen i dens Kjærne han vil gjætte;
Men Frygtens Sky'r til Trods, som tungt sig lejre.
Vil Haabet, at Rinaldo lever, sejre.

41.

Men Natten stiger og de brede Vinger
Ned over Himlens vide Marker sænker,
Og Søvnen alle Sjæle Glemsel bringer,
Bortvejrer Byrden, løser Kummers Lænker:
Dig, Argillan! kun dig dog Vreden tvinger,
Omspændt af Kval paa store Ting du tænker,
Ustandset jaget fort af Smertens Pile,
Dit Øje faar ej Søvn, dit Bryst ej Hvile.

42.

En Mand med dristig Tunge, hurtig Haand,
Med snilrigt Hoved, ildfuld Hu tillige,
Vildt fostret op med Had og Harm hans Aand,
Ved Trontos Bredder født i Vælsklands Rige:
Dèr Borger brød med Borger Fredens Baand,
Dèr, vist af Land, han fyldte det med Krige —
Da kaldte ham til Østen Korsets Fane,
Og bedre Navn han vandt paa bedre Bane.

43.

Han lukker Øjet henad Morgenrøden,
Men ej hans Søvn er rolig, mild og let,
En Dvale var det, tung og haard som Døden,
Med Kvaler stred han sig i Søvne træt,
Af Tanker mødig, ej han glemmer Møden,
Hans Kraft er hildet kun i Drømmens Net,
Mens vildt Alekto Billeder ham væver
Og under Rædselsham imod ham svæver.

44.

Han ser en Skikkelse, hvorved han gruer,
Afhugget Hovedet og højre Haand,
Men løftet højt i venstre blodigt truer
Det blege Aasyn: skjønt i Dødens Baand,
Det aander dybt, som kvalt af Hævnens Luer,
Og hør, en Røst som af en jaget Aand:
»Flygt, Argillan! se, Morgenrøden stiger,
Fly Gotfreds Rænker, se mit Blod, som skriger!

45.

Af Had imod vort hele Folk han brænder,
Hvo sikrer Eder mod den Grummes Svig?
Han strækker sine blodbestænkte Hænder
Mod Eder ud nu, han har fældet mig.
Og dog, hvis ædelt Mod din Vilje tænder,
Flygt ej, men kæmp! mød ham i mandig Krig!
Som Hævnens Aand jeg ved din Side staar,
Til Sværdets Æg den Falskes Hjærte naâr.«

46.

Saa taler den og gyder i haṅs Hu
Ny Vredes Vildhed; Søvnen brat det bryder,
I Rustning laa han, springer op i Gru,
Og som en Lynild ud i Lejren skyder;
Italiens Krigere han i et Nu
Har sammenkaldt, og højt hans Tale lyder
Paa Pladsen, hvor Rinaldos Vaaben hænge
Og taust og mægtigt røre Hjærtets Strænge:

47.

»Hvor længe skal Barbarers Fod os træde? —
Cilicien vundet var af Tankreds Sværd,
Men Balduin har taget Magtens Sæde —
Hvor Haand og Hoved gjaldt i Farers Færd,
Italiens Søn var altid først tilstede,
Men Sejrens Løn var ene Franker værd —
Dog hvad er saadant — lad som Støv det svinde!
Her staa vi for Rinaldos Død og Minde.

48.

Ham har de myrdet, Troens Sværd og Skjold,
Uhævnet hviler han, de lod ham ligge
Lemlæstet, sønderrevet, bleg og kold;
Selv Gravens Hæder undte de ham ikke,
Den Helt blandt Helte, højmodsfuld og bold —
Men hvo gav Jorden saadant Blod at drikke?
Mon Gotfred, Balduin, som hver Mand véd,
Ej hader den latinske Tapperhed?

49.

Dog — hvad Beviser — Brødre! selv jeg saâ —
Ja, som en hvileløs, usalig Aand
Saâ jeg ham selv i blege Dagning staa:
Uhildet var min Sjæl af Drømmens Baand,
Jeg saâ ham — Varsel ham paa Tungen laa
Mod Gotfreds skjulte List og haarde Haand —
Jeg sværger det for Gud med svigløs Hu,
Hvor end jeg ser, det Syn ser jeg endnu.

50.

Hvad skal vi nu? skal af en giftig Slange
Vi altid kvæles? skal vi Marken fly?
Skal sammen vi til Eufrats Bredder gange
Og stifte dèr et Herredom af ny?
Vidt breder dèr sig frodig fagre Vange,
Spagfærdig rige Folk bo, By ved By —
Dog dette skyldfri Blod skal ej det hævnes?
Ryst Aaget af, hvis Mod og Kraft Jer levnes!

51.

Var Eders gamle Aand i Jer tilstede
Og turde blot I ville, hvad I kan,
Ved Gud! jeg styred Hævnens Sværd paa Stand
Mod Gotfreds Bryst, Forræderiets Rede.«
Han taler, gjennemrystet vildt af Vrede,
Hvert Hadets Ord er som en udslyngt Brand;
»Til Vaaben!« vanvidsfuldt hans Opraab lyder,
»Til Vaaben!« Svaret lydt fra Kredsen bryder.

52.

Alekto højt sin Højre blandt dem svinger
Og blander Gift med Ild i Alles Bryst,
Og højere i hvert et Hjærte klinger,
I Vredens Blindhed og i Hadets Lyst,
Blodtørstig Hævns ugudelige Røst;
Sig breder Smitten, baaren som af Vinger,
Den fænger let i Schveitzerfolkets Telte,
Den snor sig fort og griber Bretlands Helte.

53.

Med friske Strøg sig gamle Synder male,
Hver nedlagt Strid, hvert længst indslumret Nag
Mod Frankers Folk sig rejser brat af Dvale
Og med den nye Sorg gjør fælles Sag,
Mens over Læben skummer Trusels Tale:
En Kobberkjedel saa med Brus og Brag
Sit Indhold voldsomt over Randen spreder
Til alle Sider, naar for stærkt man heder.

54.

De Faa, der Sandheds Røst end lytte til,
Kan Intet magte mod den vilde Skare;
De Første, Tankred, Vilhelm og Camil,
Er fjærnt derfra; alt Oprørslurer bare
Med Skingren over Lejren Hadets Ild;
Alt ile Sendebud og Gotfred vare,
Alt Balduin, som sig i Staalet kaster,
Med Sværd ved Lænd til Gotfreds Side haster.

55.

Da Drotten hører Klagen, Blikket sender
Han mod sin Gud og bærer frem sin Sag —
Saa var hans Sæd: »O, du, som ser og kjender,
Hvor lidt jeg har i Brødres Blod Behag!
Riv Sløret sønder, som dem Øjet blænder,
Og vís dem min Uskyldighed idag!«
Han tav, men Kraft fra Gud ham gjennemgløder,
Mens rolig han den vilde Skare møder.

56.

Hans Aasyn straaler af en Aandens Magt,
I Haanden vejer Scepter han for Sværd;
Ombølget rigt af Fyrstekaabens Pragt,
Udækt af Hjælmen, mod den fjendske Færd
Han hasted og gav ej paa Trusler Agt,
Paa Staalets Sigten. »Saa jeg hædres her,«
Han mælte brat med mer end jordisk Stemme,
Saa længe kjendt — saa hastig kan I glemme!

57.

Der er da Nogen, som for Svig og Blod
Mistænker Gotfred og tør Klagen føre,
Der er da dem, som laane saadant Øre,
Og som til Trusler, vendt mod mig, har Mod?
Og tror I, jeg Undskyldning nu skal gjøre?
Skam Jer, og Skammen være Straf og Bod!
Kun Argillan, som Ophavsmand til Brøden,
Som Skyld i Manges Skyld, maa lide Døden,

58.

Rinaldo gives uskadt Jer tilbage.«
Mens Æren lysner over Gotfreds Bryn,
Og Majestæt fra Blikket skyder Lyn,
Hans Aasyns høje Ro maa Styret tage.
Brat Argillan gav tabt ved dette Syn,
Og hvor blev Mængdens Raab og djærve Klage?
I Frygt og Skam enhver stod overvunden
Og lod det ske, at Argillan blev bunden.

59.

En tæmmet Løves Vildhed saadan viger,
Dens Brøl forstummer ved dens Herres Komme.
Der gaar et Rygte, at en vinget Kriger
Var set med udstrakt Skjold til Gotfreds Fromme,
Fra Sværdet drypped Blod, maaske fra Riger
Han kom, hvor han fuldbyrded Himlens Domme. —
Men Gotfred Krigsmaskinerne betragter,
At løbe Storm før tredje Dag han agter.

NIENDE SANG.

1.

Men hin uhyre Aand fra Helveds Haller,
Der Oprørs vilde Lue havde tændt,
Men ser, at brat for Troens Magt den falder,
Til Sultan Soliman sit Blik har vendt;
Han ved Alektos Røst til Daad ham kalder,
Da Splidens Aand er blandt de Kristne sendt,
Rinaldo, Tankred borte med de Mange,
Som svigted Hæren for den skjønne Slange.

2,

Ej er blandt vantro Mænd, der Mahom dyrker
Saa grum en Helt, saa vild som Soliman;
Han i Nicæa styred sine Tyrker
Og ved Mæanders Bredder hersked han.
Men Vestens Vaaben Asialand formørker,
To Gange slagen, rømmer han sit Land:
Han søger Tilflugt hos Ægyptens Drot
Og hilses højt med Hæder paa hans Slot.

3.

Og mens Ægyptens Drot en Styrke sanker
Fra Morers Land og Asien, har han lagt
I Heltens Haand, der, stødt fra Hjemmet, vanker,
I gavmild Fylde Guldets stærke Magt;
Nu Stammerne, der bølged uden Skranker
I Ørken før, han samler uforsagt
Og gjennemstrejfer Palæstinas Egne
Som Lynet hist og her og allevegne.

4.

Alektos Røst da lyder for hans Indre:
»Du henter Bytte paa den golde Strand,
Du lader smukt dig nøje med det mindre,
Du raner Kvæg og vader gjennem Sand;
Men hvo skal Gotfreds Løb mod Staden hindre?
Her, hvor du staar, kan snart du se dens Brand —
Knus ham ved Nattetid bag Lejrens Volde,
Med nøgne Horder slaa ham bag hans Skjolde!«

5.

Og Soliman sin Haand mod Himlen strækker:
»O du, som ægger Kraften i mit Bryst,
Aand, hvo du er! jeg følger dig med Lyst!«
Sit lette Stridsfolk, dem ej Rustning dækker,
Han kalder til sig og med Herskerrøst
Én Vilje i de spredte Sværme vækker:
Den Manddomsvilje, hvoraf selv han brænder,
Sin Lue gjennem alle Hjærter sender.

6.

Alekto svinger Banneret med Glæde,
I Luren støder hun, og Hæren piler
I Stormløb frem, ja foran Rygtet iler.
Alt Mørket breder ud sit dunkle Klæde,
Paa Nattens Grænse Verdens Røre hviler;
Da til Jerusalem, hvor Sorg har Sæde
Alekto gaar, hun Kongen Sagen melder
Og Tegnet, Tiden, Timen, da det gjælder.

7.

Alt Nattetaagen Rædselssløret sænker,
En blodrød Taage sælsomt Mørket fylder,
For Nattens Dug, som frisk og kjølig stænker,
En lunken Bloddamp sig om Jorden hyller;
Haardt ryster Helveds Fyrste Mørkets Lænker,
Tæt fylker Luften sig med Draugers Mylder,
Vildt Gjenfærds Bølgen hver en Stjærne skjuler,
Mens Mulmet vælder op af Helveds Huler.

8.

Ved Midjenat, da Natten nedad haster,
En Mil fra Kristenlejren Hæren standser,
Den raske Skare ved et Maaltid raster,
Da peger Soliman mod Gotfreds Skanser;
»Dèr ligger Lejren — over den Jer kaster!
Dèr bølger Purpur, glimte gyldne Lanser,
Al Asiens Rigdom dèr er sammenslynget,
Dèr Ran paa Ran hos Ransmænd op er dynget.

9.

Den Hær har ej Nicæa overvundet,
Ej den har sejret over Persers Land:
I Krigens Skjæbner Aar for Aar er svundet,
Og bidt i Græsset har saa mangen Mand;
Var end den hel, i Dvale er den bundet —
Fra Søvn til Død er kun et lidet Spand:
Fremad! Inat fra Kristus viger Sejren!«
Talt, og i Taushed skred de frem mod Lejren.

10.

Da ser han ved et uklart Skin, som blænder,
Skildvagter staa — ej Gotfreds Omsorg hviler:
At vække første Vagt de brat sig vender,
Hver griber Sværd og til sin Ganger iler,
Ind bryder Soliman som Lyn, der brænder,
Som Stormen gjennem Bjærgets Kløfter piler,
Mens højt Araberne lod Malmet sjunge
Og sælsomt Krigsraab vildt mod Himlen runge.

11.

Forvirret famler end den kristne Skare,
Men Soliman dem sender Slag paa Slag;
Ej Slag han slaar, som monne Livet spare,
Han slaar, som Storm slaar Sejleren i Kvag.
Selv skrider han, som kjendtes ingen Fare,
Hver Glavind, vendt mod ham, er døv og svag,
Det klinger fra hans Hjælm, saa den slaar Flammer,
Han mærker intet Hug, hvor haardt det rammer.

12.

Fast ene slaar han denne første Vagt;
Da lig en Syndflod, hvori tusend Bække
Til ét er samlet, bryder ind med Magt
Letfodet Hær; med Hyl i Sky de skrække;
Vildt flygted Franker, Soliman gav Agt:
Mens alt er Blanding, inden Voldens Vægge
Med dem, som flygte, Sejerherren naâr,
Og trindt med Død og Undergang han slaar.

13.

Højt fra hans Hjælm en Slange rædsom stor
Sig bugter, vildt mod Sky dens Hvæsen klinger,
Forfærdelig den Hals og Hale snor,
Den løfter sig og spreder sine Vinger,
Tre Tunger grumt den ud af Svælget gror,
Den gule Fraade den fra Munden springer,
Som Ild den flammer, tændt af Kampens Hede,
Og spruder Skum og Luer i sin Vrede.

14.

Saa rædsom var i dette Lys at skue
Den grumme Sultan, som naar Havets Fraade
I Mulm ved tusendfoldig Lynilds Lue
Man ser paa natlig Fart i Havsens Vaade;
De vende Fod til Flugt, hvis Hjærter grue,
De Haand til Sværd, som lade Mandsmod raade,
Mens altid Natten mer Forvirring vækker
Og føder Rædsler, mens den Rædsler dækker.

15.

Latinus var af dem, som tog ved Striden;
Ved Tibers Bred paa Moderskjød han sad,
Ej Krigens Værk har bøjet ham, ej Tiden,
Men, frisk ved Kraft, han stander bold og glad,
Fem Sønner har i Kamp han tro ved Siden,
De var hinanden lig, en yndig Rad,
For tidlig i det haarde Staal de gjemmer
De bløde Kinder og de fine Lemmer.

16.

Med Blikket vendt mod deres Faders Færd,
Af Længsel tændt, at ligne ham i Mod,
De hvæsse deres Harm og deres Sværd;
»Vi gaa mod ham, der mætter sig med Blod
Af dem, som fly — tag Jer det ikke nær,
At trindt de falde«, bød den Fader god,
»Kun frejdig fremad! hvad var Eders Dyd,
Var overstandne Farer ej dens Pryd!«

17.

Saa med Løvinden hendes Unger følger:
Før skarpe Klø'r de fik og hvasse Tænder,
Før Manken frodig dem fra Halsen bølger,
Mod Rov og Farer Moderen dem vender;
Mod Jægeren, der sig i Skoven dølger
Og gjør dem Hjemmet utrygt, hun dem sender,
Mens Dyr af mindre Styrke Flugten tage
Og ind i Skovens skjulte Dybder drage.

18.

Om Soliman slaar Kreds i samme Nu
Den bolde Fader med de kjække fem;
I samme Aandedræt, af samme Hu
Sex lange Lanser pege mod ham frem;
Den ældste Søn, for fremmed fast for Gru,
Ej finder, det med Lansen ret har Klem,
Han nær paa Livet ind den Grumme gaar,
Med Sværd at give Gang'ren Ulivssaar.

19.

Men som en Klippe ved den vilde Kyst,
Der skuer ned paa Bølgens vrede Færd
(Fast i sig selv den trodser hver en Dyst
Af Strøm og Flod og Himlens Uvejrshær):
Saa vender Soliman sit Kæmpebryst
Mod spidse Lanser og mod skarpe Sværd,
Men ham, hvis Staal mod Gang'ren styrer ind,
Han hug med Sablen mellem Bryn og Kind.

20.

Ømt Aramant mod Broderen, som blegner
Og styrter ned, fremrækker Armens Støtte —
Ynkværdig Medynk, som saa daarlig regner!
Ham blev det Fald, den Anden ej til Nytte:
Brat Arm i Arm med Broder Broder segner,
Thi Fjendens Glavind Broderarmen mødte,
Hin henstrakt over denne, de sig vugge
Og blande Blodet og de sidste Sukke.

21.

I Frastand truer nu Sabinos Lanse,
Han knuser den og kaster den i Støvet
Og lader Hesten over Drengen danse,
Som naar i Høst man rider gjennem Løvet.
Det var med megen Strid og haardt bedrøvet,
At Sjælen skiltes fra hans Ungdoms Kranse
Og lod sig fra det faure Legem drage,
Det søde Livspust og de skjønne Dage.

22.

End er i Live Pico med Laurente,
En Fødsel skjænked Faderen dem begge,
Man knap de tvende fra hinanden kjendte,
Tit sød Vildfarelse det maatte vække;
Men hvis Naturen dem til Verden sendte
I Ligheds Dragt, nu Skjel, som vel maa skrække,
Gjør Sværdets Æg, der grumt at skjære vover
Den Enes Hals, den Anden Brystet over.

23.

Men Faderen — ak ikke Fader mer —
I disses Død sin Død femfoldig skuer,
Og Stammens Død, som her han fældet ser —
Mon da saa kraftig Alderdommen luer
I dette Bryst, at han, mens saadant sker,
End aander, kæmper? — højt hans Glavind truer;
Maaske det var, at ret han skjelned ikke
Hver Enkelts Stilling, Ansigtstræk og Blikke.

24.

Vel Sløret, som barmhjærtig Natten bredte,
En Del ham skjuler af den grumme Færd;
Vist er det dog, han efter Døden ledte,
Og, uden den, er Sejren ej ham kjær;
Det kjendtes ej, mens Slag han om sig spredte,
Om dræbe eller dø har mest ham Værd:
Han ødsel viser sig i Kampens Mod
Med sit, men ogsaa grisk paa Andres Blod.

25.

Han raaber til sin Fjende: »Er min Arm
Saa svag, og er den saadan i Foragt,
At ej det lykkes mig med al min Magt
At gjøre mig til Gjenstand for din Harm?«
Da faldt hans Hug, som han har Ordet sagt,
Og Ring og Plade brast, og rød og varm
Blodstraalen sprudler frem, men hin Barbar
Sit Staal i Hjærtet bored ham til Svar.

26.

Ret som paa Appeniners Top en Stamme,
Der trodser hver en Storm fra Nord og Øst:
Naar den en uvant Hvirvelvind mon ramme,
Og ned den segner i den haarde Dyst,
Den tager med i Faldet som til Trøst
De andre Træ'r, som ranke trindt den bramme —
Saa sank Latin! dem, som omkring ham stod,
Rev med sig i sit Fald den Kæmpe god.

27.

Mens Had og Hunger, som har varet længe,
Den grumme Sultan mætter vildt paa Lig,
Arabers Høst er ogsaa stor og rig,
De meje Folk, som man slaar Græs i Enge.
Da Kampens første Raab til Gotfred trænge,
Han vaagner brat og ruster sig til Krig:
»Her har vi dem,« han tænkte, »disse Sværme,
Som strejfe rundt — tør de saa frækt sig nærme?«

28.

I Hast han samler en anselig Skare
Og drager ud, højt Krigens Tummel stiger;
»Til Vaaben!« lyder det i Toner klare
Fra Staden, vildt med Hyl Araber svare.
Det er Klorinda, som mod Kampen higer,
Hun fører Kongens Folk, Circassiens Kriger,
Argant, hun har ved Siden. Gotfred mæler
Til Guelf, sin højre Haand, hvem Kraft besjæler:

29.

»Hør, hvilke Krigens Tordner ny sig nærme
Fra Bjærget hist og Stadens høje Volde!
Dit Mod, din Kunst, Du dèr mod Fjenden holde!
Jeg gaar, hvor Fjender hist med Myrden sværme,
Fast uden Kamp; tag Folk hos mig, du Bolde!«
Og hver gik sin Vej, Korsets Sag at skjærme,
Men Skridt for Skridt til Gotfred Skarer støder,
Til stærk han staar, hvor Tyrken Livsblod øder!

30.

Saa paa sit Fødebjærg til Lejets Rande
Knap rækker Po, saa ydmyg og saa lille,
Men stedse voxe stærkere dens Vande,
Jo mer sin Vej den fjerner fra sin Kilde,
Til truende den løfter Tyrens Pande
Ud over Skranker, brudt, hvor selv den vilde,
Og, mangehornet, Adria! dig møder,
Med Hærskjold, ej med Skat, til Havet støder.

31.

Ser Gotfred Kristne fly, han saa dem truer:
»Hvad fejler Jer? Hvor agter I Jer hen?
Vend Jer omkring og se, for hvem I gruer!
Til Flugten vant, skal disse jage Mænd?
Fort! Ansigtet mod Fjenden om igjen!
Til Saar i Ansigtet de Folk ej duer,
Blot Eders Aasyns Vaaben mod dem vendt,
Og brat paa Flugt den hele Flok er sendt.«

32.

Han spórer Hingsten, did han styrer hen,
Hvor Soliman fortærer Liv som Flammen;
Mens Dynger højne sig af slagne Mænd,
Mens Blodet sprøjter, Støvet hvirvler sammen,
Mens Døden truer trindt i Rædselshammen,
Han løfter Klingen, bryder Vej med den,
Han gjennem hver en sluttet Række skrider,
Mænd, Heste, Vaaben sank ved begge Sider.

33.

Ej Soliman, der ser et Angreb nær
Af slig uhyre Kraft, til Siden vender,
Ej bøjer af, han løfter højt sit Sværd
Og styrter fremad: saa de mødes dèr,
De tvende Vældige fra Jordens Ender,
Her vaager Kunst, hist Raseriet brænder:
Paa liden Plet de kæmpe, Mand mod Mand,
Om Herredømmet over Asialand.

34.

Hvor svinge begge Sværd med Lynets Hast!
Til visse, slig en Tvekamp burde føres
For alles Dødeliges Øjekast
Ved højlys Dag, af Natten nu den sløres.
Besjælt af Gotfred, slaa de Kristne hvast,
De slutte Ring, om Soliman den snøres,
Ej mer end Kristnes rinder Vantros Blod,
Ej disses mer end hines, ens de stod.

35.

Saalunde Nordenvind med Søndenvejr
Med lige Mod, med lige Styrke kriger,
Mens hver gaar paa, og ingen vinder Sejr,
Sky staar mod Sky, mod Bølge Bølge stiger,
Ej viger Hav, ej Himmel. Vantros Lejr
Staar fast som Kristi Kæmpers, ingen viger;
Med rædsomt Bulder i den vilde Færd
Skjold tørner vredt mod Skjold, og Sværd mod Sværd.

36.

Med lige Grumhed kæmpes vidt om Vale,
Stridskræfter var til visse trindt i Aande,
Med Mørkets Engle fylkes Luftens Sale,
I Striden gaa de Vantro de til Haande
Og styrke dem med Ord, som Aander tale:
Argant, Klorinda slaa med Dødens Vaande,
Hin skræmmer Vagten, naâr paa dristig Fod
Til Teltene og farver dem med Blod.

37.

Alt Franker fly, Guelf hjælper med sin Skare
Og standser Flugten. Men fra Himlens Slot
Ser Herren ned og ser sit Folk i Fare:
Hist oppe troner han, den Retfærds Drot,
Et Lys med trende Flammer evig klare,
Han raader Verdensaltet ret og godt,
Naturen, Lykken styrer han til Baade
Og ordner Tid og Sted og Vej og Maade.

38.

Ufattelig han i sin Glans sig dølger,
Selv Engles høje Fyrster Skjæret blænder,
Mens Klang paa Klang i hellig Lovsang følger,
Og Jubler gjennem Evigheden sender;
Uendelig om Tronen Hæren bølger,
Hvis Vilje kun i Drottens Vilje brænder,
I lige Salighed, dog hver forskjellig,
Ulige Herlighed, hver lige hellig.

39.

Han kalder Michael, Himmelhelten flammer
I Demantvaaben, skinnende og klare;
»Ser du mit Folk, som trues hist af Jammer,
Mens Helved slipper Skare løs paa Skare?
Gaa, send dem hjem hver til sit Fængselskammer,
Og byd dem lade Krigens Idræt fare!«
Og Engles Høvding bøjer sig for Gud
Og slaar til Flugt de gyldne Vinger ud.

40.

Mer snelt end Tankens Fart hans Flugt sig fjærner
Fra Lysets Arnested, hvis klare Lue
Er salig Fryd, den Evigheden værner;
Krystallens rene Hvalv han fik at skue,
Han sejler gjennem Rummets Hav af Stjærner
Og skuer opad mod den fyldte Bue,
Hvor Jupiter, Saturnus og de Andre
Med Engles Troskab Vejen sikkert vandre.

41.

Fra hine Marker, skinnende og svale,
Hvor Dagen altid bor og allevegne,
Han daler til Forkrænkeligheds Dale,
Til Stridens og den dunkle Skiftens Egne,
Hvor Regn og Torden med hinanden tale,
Hvor Livet blomstrer for igjen at segne,
Hvor Verden, mens den Striden i sig bærer,
Sig selv fornyende, sig selv fortærer.

42.

Med Vingen ryster han, den evig klare,
Det tykke Mulm og Taagens klamme Væde
Og slaar de skjulte Rædslers skumle Skare.
I gyldent Skjær sig Natten monne klæde,
Hvor sig hans Aasyns Straaler aabenbare
Og bære Glans fra Herlighedens Sæde;
Saa farver Solens Straale Skyen rød,
Saa synker Stjærneskud i Nattens Skjød.

43.

Han lige ned mod Helvedhæren iler,
Der højner mod de Kristne Stridens Flammer,
Han vejer Lansen og paa Vingen hviler:
»Hvad! har I glemt, hvordan Guds Lynild rammer?
Til Dybet ned, saa fort som Vinden piler,
I, som tør trodse, midt i Faldets Jammer!
Blandt Tænders Gnidsel dèr mod Ondskabs Lejre
Øv Eders Grumhed! her skal Korset sejre.«

44.

Med Lansen drev han dem, ej gik de gjærne
Fra Lysets fagre Verden under Himlen,
De sendte Sukket mod den blanke Stjærne,
Da bort de fløj: ej tæller Trækfuglstimlen
Saa mange Fugle, naar den i det fjærne
Sig søger Sol og Vaar, ej Bladevrimlen
Saa talrig vejres bort i Efteraaret,
Af første Frostvind hen i Hvirvler baaret.

45.

Sit eget Aasyn viste Verden atter,
Skilt af med dem. Klorinda med Argant
Dem ænsed ej, dem Intet Kraften matter,
Hvor deres Glavind blinked, Franker svandt.
Ej savner Kristi Hær en Kampens Datter,
Klart lyser Alfhilds Mod som Diamant;
Ej fik Klorinda prøvet Kraft med hende,
De begge gjemtes til en større Fjende.

46.

Men Morgenrøden fra sin høje Svale
Lod se sit Purpuraasyns hulde Glød.
Mens Krigens Tummel fyldte Nattens Sale,
Af Fængslets Lukke Argillano brød:
Han Vaaben greb — de rette med de gale,
Hvad han fik fat — hans Øje lynte Død,
Med ny Bedrifter vil sin Fejl han slette,
Hvor Skammen sad, nyvunden Hæder sætte.

47.

Som naar en Ganger, sat i Kongens Stald,
Bestemt til Krigsbrug, monne Flugten tage —
Ved Floden gaar den under Himlens Tjald,
Hvor Hjorden græsser, kjendt fra Friheds Dage,
Om Halsen leger Mankens stolte Fald,
Mod Ryggen kaster Nakken. den tilbage,
Med Hoven stamper den, saa Gnister springe,
Højt af dens Vrinsken Mark og Slette klinge —

48.

Saa Argillan: hans Fod knap Jorden rører
Og efterlader ej i Sandet Spor,
Højt æskende hans Stemme vidt man hører:
»Araberfolk, du ringeste paa Jord!
Ej Skjold du løfte kan, ej Sværd du fører,
Din Frelse Flugt, dit Stød du Vind betror,
I Nattens Skygger stinge dine Sværme,
Se Morgenrøden! hvad skal nu dig skjærme?

49.

Nu kan behøves Kraft og Mandemod,
Nu kan behøves Skjold og skarpen Sværd.«
Saa talende, afhug ved Tungens Rod
Han Svaret hos en Vantro, som stod nær.
Mens trindt Araber for ham sank i Blod,
Hans Haansord hviner gjennem Kampens Færd;
Ariadén, med Staalet i sit Bryst,
Med Dødens Blik opløfted Dødens Røst:

50.

»Du, hvo du er, ej længe skal du fryde
Dig ved mit Fald, snart for en Størres Haand
Du ligger lavt.« — »Det skal mig ej fortryde,«
Gav hin til Svar med Smil af Hadets Aand,
»Jeg Ravn og Hund til Gjæst paa dig kan byde«! —
Og afskar sidste Trævl af Livets Baand:
Han tramper paa den Døende med Hælen,
Drog Sværdet af hans Bryst og dermed Sjælen.

51.

Sultanens Smaasvend har sig ladet drage
I denne Sværm af Bueskytter ind;
Ej spirer Dunet om den skjønne Hage,
Med Perler dugger Kampens Ild hans Kind;
De løste Flagrelokkers Silkespind
En Ynde mer af Stridens Støvregn tage;
Mens Vreden harmfuld i hans Aasyn flammer,
Med Blidheds Magt kun dette Aasyn rammer.

52.

En Ganger træder under ham i Dans,
Mer let ej vender sig en Hvirvelvind,
Mer hvid ej lyser Sneens Glimmerkrans,
Nys dalet over Appeniners Tind;
I Purpurskrud, med Guldet vævet ind,
Han straaler i saa fyrstelig en Glans;
Et Kastespyd, paa Midten holdt, han svinger,
Den krumme Sabel ved hans Side klinger.

53.

Mens Drengen, i hvis ungdomsfulde Bryst
En Drøm om Hæder nyfødt Jubel vækker,
Nu farer hid, nu did i Kampens Dyst,
Nu styrrer her, nu dèr de Kristnes Rækker,
Hvor Ingen nøder ham til snæver Dyst,
Ham Gang'ren Argillan til Jorden strækker,
Paa stjaalen Vis, og over ham staar bøjet,
Før halvt han har sig rejst, med Angst i Øjet.

54.

Mod dette Aasyn, hvoraf Bønnen taler,
Som værger sig med Medynks Vaabenmagt,
Fra ubønhørlig Haand ham Sværdet daler;
Det Sværd var Mennesket, man skulde sagt,
Det lystrer ej, hvad Mandens Hu befaler,
Det synker fladt, Naturens Pris og Pragt
Det skaane vil — men hvad? for anden Gang
Med bedre Held den Grumme Sværdet svang.

55.

Men Soliman ej langt fra denne Færd
Er holdt af Gotfred i det haarde Stævne,
Ser Drengens Fare, aabner med sit Sværd
Den lukte Vej — ak naâr kun til at hævne —
Lesbin, hans Yndling, ligger henstrakt dèr,
Ej Gnist af Liv den haarde Haand lod levne —
O Sorgens Syn! med blodigt Banesaar
Den, han har elsket, brudt lig Blomst i Vaar.

56.

Med saadan Ynde Halsen faldt tilbage
Mod Ryggen, Smertens Bleghed var saa huld,
Saa blid i disse Træk er Dødens Klage,
Og Øjets Skjælven er saa ømhedsfuld,
At Taarer ud af Marmor det maa drage —
Dit Rige, Soliman! blev stødt omkuld,
Da græd du ej, men midt i harmspændt Hu
Af Sorgens Væld fremstyrter Graaden nu.

57.

Da ser han Fjendesværdet, varmt og vaadt
Af Drengens Blod, hvis Damp mod Himlen stiger,
Og Graaden standser, Vreden brænder blot,
Vildt efter Hævn af Tørst kun Hjærtet skriger,
Med løftet Glavind fór den Kæmpedrot
Mod Argillan, for Slaget Skjoldet viger,
Saa Hjælm, saa Hoved, da fra Hingsten ned
Han steg og Liget vildt med Staalet sled.

58.

Saa, naar et Stenkast haardt en Hund mon ramme,
Med Raseri den sig mod Stenen vender —
O tomme Trøst! ej mindre Smertens Flamme,
Ved Hævnen paa det døde Legem, brænder.
Imens, ej i det Tomme, Sværdshug gramme
Med Vredens Vælde Frankers Høvding sender:
Der tusend Tyrker var, en udvalgt Skare,
De stod med Skjold og Hjælm i Brynjer klare.

59.

I hver en Krog af Krigerlivet hjemme,
Med ubetvungen Aand de ler ad Døden. —
En haardfør Stamme, lige ufortrøden
I Frost og Hede, Savn de knap fornemme,
Saa lidt som Farer kan dem Hunger skræmme.
Til Glans i Lykken og til Trøst i Nøden
Før om sin Trone Soliman dem sanked,
Nu gjennem Ørken de med Helten vanked.

60

Det er mod disse, Gotfred har at krige,
Mens, sluttet sammen, som en Mur de staar
Og holde sig i Kamp med Franker lige:
Ej, skjønt han træffer trindt med Død og Saar,
Han bringer deres Styrke til at vige,
Ej Haabet, som besjæler dem, han slaar.
Dog se! en Støvsky vorder brat at skue,
Som bærer i sit Skjød ny Vaabenlue.

61.

I Sølvmors Dug, der spejler Østens Flamme,
Et Purpurkors for Morgenvinden bølger,
Halvhundred Riddere dets Mærke følger,
Med Staalets Æg de Vantros Haab de ramme:
Let sank Arabers ukrigsvante Stamme,
At Tyrker stod og modstod, ej jeg dølger,
Saa veg de kæmpende, men vildt i Blod
Hen over Valen skrider Dødens Fod.

62.

Da sikret Kong Aladdin Lykken agted,
Han gik fra Staden ud til Sejrens Skue,
Fra Bjærgets Højde Kampen han betragted,
Nu ser han Nederlaget og maa grue.
Argant, Klorinda, fyldt med Krigens Lue,
Vredt fnysende, mod Flugten intet magted.
Dem Kongen skikked Bud: »Vend om, vend om!«
Til deres Folk de raabte: »Fremad, kom!«

63.

Med Sværd og Skjold at kaste, Folket svarer,
Tilbage maa den stolte Hu de bøje;
De vil med Orden samle disse Skarer,
At tøjle Mængden er forgjæves Møje.
Et Støvhav løfter sig mod Stadens Høje,
Snart i sit Skjød de Flygtende den varer:
Nu Guelf maa standse, som dem skarpt forfølger,
Tilbage synke Slagets høje Bølger.

64.

Alt, hvad er givet Mennesker at gjøre,
Er gjort af Soliman, den stærke Kriger
Af Træthed knap kan længer Skjoldet føre,
Tungt stønnende ham Aandedrættet stiger,
I sene Kredse mon han Sværdet røre,
Han slaar, men skjærer ej, thi Kraften viger,
Saa længe lod han Sværdet gjøre Gavn,
Til, sløvt af Slid, det kun er Sværd af Navn.

65.

Da staar han knyttet mellem tvende Kaar:
Skal med sin egen Haand sit Liv han tage,
At ingen Anden denne Hæder faar?
Skal, Hærens Rester ladende tilbage,
Han bjærge Liv, til Lykkens Time slaar,
Og ensom ud ad vilde Veje drage?
»Til Skjæbnen være Tøjlen kasted hen!«
Saa raaber han, »min Flugt er Sejr for den.

66.

Se Fjenden da min Ryg! jeg synker atter
Ned i Landflygtighedens usle Stand —
Men jeg skal komme! Hævnens Sværd jeg fatter,
Ej skal de finde Fred i fremmed Land,
Som Mindets Ædelsten min Hævn jeg skatter,
Jeg viger ej, skjønt nu en slagen Mand:
Som Hævnens Aand endnu jeg gaar igjen,
Naar disse Ben til Støv er smulret hen.«

TIENDE SANG.

1.

Endnu mens Ordet fra hans Læbe lyder,
En Ganger vender mod ham sine Skridt,
Vildt strejfende, for Vinden Tøjlen flyder;
Den greb han, svang sig op til Flugtens Ridt:
Af tusend Flænger er hans Kjortel slidt,
Ej Dragens Rædselspragt fra Hjælmen byder,
Den luder lavt, mens, Kongeglansen røvet,
Han staar som Eg i Høst, naar spredt er Løvet.

2.

Han haster ukjendt gjennem Spyd og Sværd
Og Pile, til en ukjendt Vej han følger,
Han dukker sig i Tankehavet dèr
Og stirrer ud mod Fremtids mørke Bølger;
Han mod Ægypten styre vil sin Færd
Og drager hvileløs, til Mulm ham dølger,
Trods Træthed, Tørst og Saarets Brand afsted
Mod Gazas gamle Stad paa sandet Bred.

3.

Ej Saarene for Brynjens Vægt han letter,
Før hver en Farve dør i Nattens Skjød,
Da i en Kildes Bølger han dem tvætter,
Den høje Palme gav ham Nadverbrød,
Han ryster den og med dens Frugt sig mætter,
Den nøgne Jordbund er ham Sengen blød,
Sit Hoved hviler han mod haarden Skjold,
Da søgte Søvnens Trøst den Herre bold.

4.

Men Natten skred, og Vunderne ham smerte
Des hedere for hver en Stund, der gaar,
To Gribbe, Sorg og Vrede, ved hans Hjærte
Har sat sig fast og hakke i dets Saar;
Tilsidst hen over Øjets matte Kjærte
De trætte Laag sig fast i Slummer slaar,
En Drik han smage faar af Letes Vove;
Da vækker ham en Røst: »Hvor kan du sove?«

5.

Gjem Hvilen, Soliman! til bedre Stunder:
Skal Fjenden raade, hvad dig Himlen gav?
Paa denne Jordbund, hvor du rolig blunder,
Er dines Ben henkastet uden Grav.
Op, hævn din Haan og Fædrelandets Vunder!«
Han aabner Øjet: støttet til en Stav,
Han ser en Olding, »hvo er du,« han spørger,
»Som for min Haan og Hævn bekymret sørger?

6.

Er som et Spøgelse du sat at plage
Vejfareren og ved hans Søvn ham skille,
Naar han dens korte Kvægelse kan smage?«
Den Gamle sagde til ham: »Søn, vær stille!
Du agter til Ægyptens Drot at drage
Men vil til Ugavn dig i Farer hilde:
Han samler uden dig til rette Tid
Sin Hær til Zions Hjælp og stævner did.

7.

Ved hine Mure, klemt bag Frankers Hær,
Er Stedet, hvor din Tapperhed skal skinne,
Og tror du dig til mig i denne Færd,
Som Frelsens Haab du hilses snart derinde:
Ved højlys Dag, urørt af Pil og Sværd,
Din Kind omsuset kun af Himlens Vinde,
Jeg fører dig, den ædle Stad at holde,
Til snart Ægyptens Hær staar for dens Volde!«

8.

Men Tyrken i den Gamles Aasyn skuer
Og lægger ned sin Stolthed og sin Vrede:
»Ej for at tro dig,« svarte han, »jeg gruer,
Drag mig, hvorhen du vil! min Sjæl er rede,
Min Plads og Lyst er dèr, hvor Døden truer.«
»Saa lad mig stille dine Vunders Hede,«
Den Gamle sagde, mens han gjød en Saft
I hvert hans Saar med Lægedommens Kraft.

9.

»Til Værket vinker Dagen, Guld den gyder,
Hvor Morgenrødens Roser staar i Brand.«
Til Sæde i sin Karm han Helten byder,
Den vented nærved; stolt sit ædle Spand
Han styrer, Tøjlens Vink med Lyst det lyder,
Ej spores Hjul, ej Hov i hviden Sand,
Højt prustende de Gang're dampe begge
Og Bidslerne med Skummets Perler dække.

10.

Vidunderligt! sig tætne Luftens Bølger,
Mens til en mægtig Sky de sammen glide,
Og favne Karmen fast og helt den dølger;
Ej Sten, som slynges ud med Magt af Blide,
At knuse Mur, hvor Sten paa Stenen følger,
Skal gjennemtrænge Skyens faste Side;
De To, som sad i Karmen, frejdig saa
Fra Skyen ud og op mod Himlens Blaa.

11.

Nicæneren højt løfter sine Bryn,
Med rynket Pande, stive Træk han stirrer,
Mens Karmen farer fremad som et Lyn;
Af sælsom Undren hver hans Nerve dirrer,
Hver Tankens Traad i Hjærnen sig forvirrer,
Mens al sin Kraft han lægger i sit Syn:
Ved Lyden af sit Navn han sammen farer,
Nævnt af den Gamle: saadan Helten svarer:

12.

»Du, hvo du er, som kan Naturen bøje
Til underfulde, sælsom store Værker,
Som spejder dybt med skjærpet Visdoms Øje
Og Sjælens hemmeligste Vilje mærker!
Hvis denne Visdom, skjænket af det Høje,
Naâr Fremtids Nat, hvis sig dit Lys forstærker,
Hvor Alt er Mulm — o, at du sige kunde,
Hvad Skjæbne Himlen Asialand vil unde!

13.

Men nævn mig først dit Navn og af hvad Magt
Du evner sligt, thi før min Undren viger,
Jeg fatter ej et Ord af, hvad du siger.«
Den Gamle smilte: »Det er hurtig sagt,
Ismeno er mit Navn, Naturens Riger
Sig aabne for min Aand; min Hu og Agt
Fra Ungdom af til lønlig Kunst mig drager,
Og Syrerne mig kaldte da den Mager.

14.

Men tror du, jeg kan løse Fremtids Gaade
Og aabne Skjæbnens evig lukte Bøger,
For meget hos et Menneske du søger,
Thi sligt fik ingen Dødelig at raade;
Med Kløgt og Mod en Mand sig Lykken øger
Og skrider frem til bedre Stand fra Vaade,
Sin egen Lykkes Smed Enhver kan blive,
Det er den Fremtidskundskab, jeg kan give.

15.

End for din Arm er Muligheden lagt
At holde Staden, rokke Frankers Magt,
Mod Ild og Staal kun fremad uforsagt!
Men Asiens Skjæbne Fremtidssløret dølger,
Jeg stirrer ud i Taagehavets Bølger,
Et enkelt Lys jeg ser, min Aand det følger,
Et Billede jeg gjennem Natten skimter,
Glad viser jeg din Sjæl, hvad for mig glimter.

16.

Ej mange Lustrers Sol sit Guld skal gyde
I Tidens Hav, før frem en Mand skal stige,
Som Asialand skal med Bedrifter pryde;
Hans Scepter styrer Nilens gamle Rige,
For Fredens Dyder skal ham Lovsang lyde,
Og Kunsten skjærmes af hans Purpurs Flige —
Dog nok for dig, han giver Asien Bod,
Og rykker Fremmedvælden op med Rod,

17.

En liden Plet, som Havet kun befæster,
En Levning, fastholdt i dens Dødskamps Farer,
Er Sædet for dens kummerlige Rester —
Han er af dit Blod.« Med et Suk han svarer:
»Lyksalig han! Mig ske, hvad Skjæbnens Mester
Beskikket har! Saa lidt som Himlens Skarer
Fra Banen gaa, jeg vende skal min Fod
Fra Retfærds Vej,« Her funkled han af Mod.

18.

Saa talte de, mens Farten fremad gik,
Til hvor sig Teltene for Staden hæved —
O Jammers Syn, som mødté deres Blik!
Grum Dødens Engel var, som dèr den svæved;
For Soliman det var et Daggertstik,
Vaadt blev hans Blik, hvert Træk af Smerte bæved,
Da sine stolte Bannere han saâ:
Tilforn saa frygted', nu saa lavt de laa.

19.

Og Frankerne han ser i Sejrens Glæde
Sig skynde hid og did; som Kampens Høst
De sanke Vaabnene, mens tit de træde
Hans Venner nu i Ansigt, nu paa Bryst,
For Dragtens usle Rester af dem klæde,
Mens Mange samle sig og hædre tyst
De Faldnes Ben, og Andre tænde Flammen,
Der favner Tyrker og Araber sammen.

20.

Han sukked dybt fra Hjærtet, drog sit Sværd
Og svang sig ned fra Karmen. »Far med Lempe!«
Ismeno raabte, drog ham til sig nær,
Bad ham sin Harm til bedre Tid at dæmpe,
Og holdt i Sædet fast den stærke Kæmpe.
Saa tog han atter fat sin raske Færd,
Lod bag sig tapre Frankers Herberghjem
Og styred ret mod Zionsbjærget frem.

21.

Af Karmen steg de ned, og brat den svandt;
Tilfods ned i en Dal en Vej de følger,
Til Bjærget, vendt mod Aftenrødens Kant,
Sig løfter højt (dem Skyen stadig dølger).
Ismeno traadte nær, saâ til og fandt,
Hvor Tjørn og Græs om Bjærgets Revner bølger,
En Grottes Hvælv, forlængst i Stenen hugget,
Men, ubrugt nu, har Buskværk for den lukket.

22.

Rask rydder han, hvad Hulens Indgang dækker,
Og, krum og bøjet, med den ene Haand
Han føler for sig, og den anden strækker
Mod Helten Soliman som Ledebaand;
»Lav er den Vej, som her du for mig lægger,«
Uvillig mæler han. »Ej, stolte Aand!
Du skamme dig ved her at sætte Fod:
Her tren Herodes før, den Høvding god.

23.

Det var til Undersaatters Tugt og Ave,
Han fra Antoniataarnet ofte gik
Ad Grottens Gang, den han i Løn lod grave
For, uset helt af Dødeliges Blik,
En Sti til selve Templets Borg at have;
Han Krigsfolk ind og ud af Staden fik
Ad denne Vej, nu ligger den i Glemsel,
Af mig kun kjendt, i mørkt og enligt Gjemsel.

24.

Nu følg mig! ind i Raadet jeg dig fører,
Hvor Kongen sidder, og i Vaande stor,
Omspændt af Angst, paa Skjæbnens Trusler hører,
Der vent og lyt! tal saa din Kjækheds Ord!«
Sig bøjer Ridderen til sorten Jord,
En Nat, som dages ej, hans Øje slører,
Et mægtigt Mulm sig om hans Hoved hyller,
Hans Kæmpelegem Hulens Aabning fylder.

25.

Først skred de bøjet frem, men Grottens Vægge
Sig vide mer, jo mer de fremad naa,
Og mer sig løfter Rummets Klippedække,
Til frit i Hulens Midterhvælv de staa;
Der kom en Dør, saa mange Trin i Række,
En Lysning, som et Glughul lod dem faa,
Til fra en Kjælderhvælving op de gik,
Og klar en Kongshal mødte deres Blik.

26.

Med Diadem og Scepter sidder dèr
Nedbøjet Drot blandt sorgopfyldte Mænd;
Han taler til dem: »Nattens ledne Færd
Var Kummers Færd, thi har jeg kaldt Jer hen
At finde Raad; kun i Ægyptens Sværd
Er Hjælp endnu at se, men fjærn er den
Og Faren nær — nu raader, som I kan!«
Imens, af Skyen dækt, staar Soliman.

27.

Frem tren Argant: »O Konge, frist os ej!
Der er kun ét Raad, som kan følges her,
Midt for den lige Vej, spørg ej om Vej!
Vel er min Herres Løfter Tillid værd,
Har han sagt ja, hans Haand ej siger nej,
Og Hjælp jeg venter af Ægyptens Sværd —
Dog ligemeget — os er ét Valg givet:
At staa som Mænd og tænke lidt paa Livet.«

28.

Han tav: Orcano frem for Tronen træder,
En Mand ej ukjendt før i Kampens Leg;
Men nu han ved en yndig Viv sig glæder,
Ved søde Børn, det gjør bam blød og veg —
En Mand af Rang og Byrd og Slægtens Hæder.
Argantes Ord gjør ham om Kinden bleg,
»Argant tør tale højt om Strid og Farer,«
Han mælte da, »hans Arm til Ordet svarer.

29.

Du, Herre! læste dog Erfarings Bog,
Dèr staar med Guldskrift skrevet: far med Lempe!
Du sætter Visdoms Røst mod Kjækheds Sprog,
Du véd, mod hvad og hvem, vi har at kæmpe;
Stærk løfter Staden sig — dog ser du, klog,
At Fjendens Krigsstyr tør os Modet dæmpe;
Med Haab og Frygt jeg ser mod Krigens Domme,
Med Frygt mod Hungersnøden, som kan komme.

30.

Araber bragte Korn og Kvæg inat,
Mens Frankerhæren farved Glavind røde —
Hver Dag gjør Svinding i den dyre Skat,
Thi stor er Staden, som skal have Føde.
Du til Ægyptens Hjælp dit Haab har sat —
Sæt den var her! hvem er det vi skal møde?
Den Gotfred, hine Fyrster sejersklare,
Som slog Arabers, Tyrkers, Persers Skare.

31.

Hvordan man staar mod dem, det véd du, Herre!
Og saâ det mangen Gang med Kummer stor,
Du mærked det, Argant! og véd desværre,
At Frelse tit i Fodens Raphed bor;
Du, ædle Skjoldmø! lader ej dig spærre
Fra samme Selskab, efter hvad jeg tror,
Saa lidt som jeg og nogen i vor Kjæde,
Vi Alle Flugtens Vej har maattet træde.

32.

Mig tvinger Sorg for dig, for Fædrelandet —
Skjønt dèr han staar med Blik som skele Død,
Maa Sandhed frem, jeg kan ej sige Andet,
End hvad mig Kjærlighed til Alle bød,
Víst Hensyn, ej med Æresyge blandet —
At længst en Stemme i mit Indre lød:
Ej Mur, ej Mænd saa meget vil formaa,
At Hine jo vil Herredømmet naa.

33.

Jeg priser Herskeren af Tripolis,
Thi Freden holdt han og beholdt sit Land;
Nicæas Sultan skulde gjort som han,
Haardnakket Stolthed blev hans Lands Forlis:
Mon nu han skjuler sig paa Flygtnings Vis,
Mon Fængsel skjuler ham? mon Soliman
Er Ravnes Rov? — For Skjænk, for Skat at yde,
Han havde end havt Land med Fred at nyde.«

34.

Sin Tale han i denne Bugtning lægger,
Om Fred at bede, til Vasal sig gjøre
Er ej et Raad, hans Tunge frit tør føre;
Imens staar Soliman, hvem Skyen dækker
Og føler Harm for Aandedrættet snøre,
Ismeno ham med saadant Spørgsmaal ægger:
»Du taaler denne Haan?« Den Anden mæler:
»Til visse mod min Vilje jeg mig fjæler.

35.

Hvi holder du mig fast i Skjulets Skjød?«
Knap har han talt før Skyens Dække svinder
Som Damp i Luften; høj, i Helteglød,
I Dagens Lys han midt i Kredsen skinner.
Hans Øje lynte, stolt hans Stemme lød:
»Den, hvem I taler om, sig blandt Jer finder,
Her staar den Soliman, han tror saa bange,
Den rædde Flygtning eller usle Fange.

36.

Fejg er han, og han lyver; jeg skal ramme
Ham med min Arm: jeg vælge Flugtens Vej!
Lig dyngende paa Lig, stod ene jeg,
Omsluttet af en Mur af Fjender gramme.
Min Konge! lad mig dræbe med det Samme
Enhver, som til hans Raad ej siger nej:
Med Slangen Duen, Lam hos Ulv skal bygge,
Før vi med Franker bo i Fredens Skygge.«

37.

Med Truselsblik han løfter højt sit Sværd
I højre Haand, da ræddes hver i Salen;
Men blidere han træder Kongen nær,
Og ridderlig han vender til ham Talen:
»Fat Haab, min Konge! Soliman er her!«
»Om mine faldne Mænd stod op fra Valen,«
Aladdin mælte, »det mig mindre gavned,
O Ven! end dit Nærvær,« og fro ham favned.

38.

Sin egen Trone bød han ham med Glæde
Og satte selv sig ved hans venstre Side,
Ismeno bragte han hos sig til Sæde
Og fik om deres Komme alt at vide,
Klorinda gik for Soliman at træde
Med ædel Holdning og med Miner blide:
Hun hædred Helten og sin Fryd ej dulgte,
Hun var den første, brat de Andre fulgte.

39.

Hin Ormus fattes ej i Kredsens Ring,
Med hvem han Staden Hjælp i Natten sendte,
Som snild og modig lagde Vejens Sving,
Og medens Slaget raste, Hvervet endte.
Argant ej flytted Fod men Blikket vendte
Med Vrede, som naar Løven staar paa Spring;
At se paa Soliman Orcan ej voved,
Mod Jord han sænked tankefuld sit Hoved.

40.

Men Gotfred, som har efter Kampens Møde
Forfulgt sin Sejr, saa Marken ligger fri,
Hver Vej er aaben, sikker hver en Sti,
Med hellig Ligfærd hædrer sine Døde,
Og byder dem, som end skal staa ham bi,
At stande stormberedt ved Morgenrøde:
Nu samles i hans Telt en kaaren Kreds
Med Petrus Eremit og de halvtreds.

41.

Thi Frankers Høvding i den tapre Skare,
Som hjalp ham mod de Vantro, Hine kjendte,
Stalbrødrene, som var ham dyrebare,
Men hvem Armidas Rænker fra ham vendte;
Den ædle Tankred og, hvem Skjæbnen sendte
Til hendes Borg, hvor Dagens Lys det klare
Han bytted om med Mulm og Fængselsvraa,
I Kredsen høj han hos de Andre saâ.

42.

Til disse taler Gotfred: »Sig mig, Kjære!
Hvad Skjæbne har paa farlig Vej I fristet,
Hvorpaa Jer kort Vildfarelse fik listet?
Hvor kunde her i slig en Stund I være,
At ret I kom og Sejren til os vristed?«
Ej Blusel var de Bolde let at bære,
Hver sænker Panden dybt og Blikket fjæler,
Omsider Kongens Søn af England mæler:

43.

»Vi kom, hvor Gud lod regne Svovl og Lue
Fra Himlen ned, hvor Syndens Huler stod,
Hvor Landet som en Have var at skue,
Men overskyllet nu af Dødens Flod,
Hvor onde Dunster Aandedrættet kue,
Hvor ingen Blomst ved Søens Bred slaar Rod,
Hvor Vandets Tyngde Tyngdens Love bryder,
Og Staal og Sten som Træ paa Vandet flyder. —

44.

Dèr staar Armidas Borg, en snæver Bro
Til Slottet gav os Adgang, men derinde
Al Jordens Yndighed har fæstet Bo:
Der blæse svale, duftopfyldte Vinde,
Sig Bække gjennem Myrtelunde sno,
Og klare Vandspring højt i Luften skinne;
Mens Løvet hvisker, over Græsset daler
Saa søde Drømme, at de Himlen maler.

45.

Sangfugleskaren mellem Løvet bygger,
Og Marmorsøjler op fra Grunden gror,
Og Vaarens Blomsterfylde Jorden smykker.
Armida dække lod et festligt Bord
I Lundens Dyb, hvor Løvet lifligst skygger,
Hvad yppigt nævnes kan fra Hav og Jord,
Det bar og bugned, hundred Terner snilde
Opvartning gjorde ved det stolte Gilde.

46.

Men farlig Spise nød vi: Taage svæver
Om Tryllesøvnen, den som Drøm jeg mindes;
Koldt gjennem Aarerne mig Blodet bæver,
Jeg føler mine Lemmer sælsomt bindes,
Jeg ser, hvordan hun Tryllestaven hæver,
Til, sprællende, i Lundens Dam vi findes
Med blanke Skjæl; hun efter Tykke handled
Og os igjen til Mennesker forvandled.

47.

Da byder hun os Kristus at forbande,
Men kun Rambaldo svigte vil sin Gud
Og sætte Skjændselsmærket paa sin Pande;
Nu holdt vi Fangenskabets Kvaler ud,
Dog kort kun: Drotten i Damaskus' Lande
Ved hundred Svende skikked om os Bud,
Og til Foræring fik han os som Slaver,
Bestemt Ægyptens Drot med andre Gaver.

48.

I Lænker førtes vi; med vore Klæder
Og vore Vaaben smykket var vor Vagt —
Gud have Lov, Rinaldo Tak og Hæder!
Ved ham os Frelse blev fra Himlen bragt.
Vi mødte ham: den Helt, hvem Stordaad glæder,
Strax fælded Vogterskaren uforsagt,
Hver af os snart sin kjendte Glavind favned,
Tog paa sin Dragt — kun kort den hine gavned.

49.

Rinaldo lever, vi har trykt hans Haand,
Som sig til Værn for os saa vældig rørte,
Vi skued i hans Blik hans Helteaand,
Vi Lyden af hans varme Stemme hørte;
I Forgaars skiltes vi, da vore Baand
Han havde løst: En Pilegrim ham førte,
Mens han paa Vej til Antiochia drog;
De brudte Vaaben ej han med sig tog.

50.

De med en Drøm om Sorg har Hæren daaret.«
Men Petrus mælte: »Han med Glans skal træde
Sin Levnedsgang, til større Gjerning kaaret,
Italien er hans Storheds rette Sæde,
Højt har ham Vingen alt mod Solen baaret,
Men højere han stige skal med Glæde,
Naar han til Kirkens Held hjembærer Sejren.«
Men for Rinaldo var der Fryd i Lejren.

ELLEVTE SANG.

1.

Men Høvdingen for Kristi Helte brændte
For Stormen, alt bestemt mod Zions Volde,
Og al sin Hu til Krigens Redskab vendte.
Da nærmed Eremiten sig den Bolde,
Han Nidkjærhedens Blikke mod ham sendte
Og mælte: »Sejrens Palme vil du holde,
Af Jordens Krigsstyr kun mit Blik dog mødes —
Begynd med Himlen, hvoraf Sejren fødes!

2.

Før Luren kalder, Psalmens Røst lad klinge,
Der med sin Tones Fylde favner hver
Og løfter alle paa sin brede Vinge!
Paakalde lad os Himlens Helgenhær,
Fra ham, som skjænker Sejren, Sejr den bringe!
Men Gotfred svarte: »Du, Guds Hjærte kjær!
Dit Raad er gavnligt, Klærk og Kriger sammen
Vi søge Sejr fra Gud, han svare Amen!«

3.

Fra hellig Tærskel, hvor i Lejrens Skjød
En Plads var hegnet, viet til Guds Ære,
En Præsteskare næste Morgen brød
I hvide Kjortler, skinnende og skjære;
Vilhelm og Ademar, der Mitra bære,
Har gyldne Kapper, som fra Skuldren flød,
Og skaarne, tvedelt over Kjortens Linned,
For Brystet holdtes fast, hvor Spænder skinned.

4.

Først Eremiten højt for Vinden bar
Det Tegn, som Engles Fryd og Undren vækker,
Dernæst med Vexelsang skred, Par ved Par,
Alvorligt Koret frem i tvende Rækker,
Derefter Vilhelm kom og Ademar,
Nu Gotfred ene — saa sig Toget strækker
Af Hærens Fyrster parvis — fromt hver Kriger
Dem følger, vaabenklædt, mens Hymnen stiger.

5.

Dig, Faderen af Evighedens Aar,
Dig, Sønnen, lig med ham i Majestæt,
Dig, Aand, som elskende fra dem udgaar!
Guds Jomfrumoder, dig! dig Fyrsteæt!
Som trefold Ring om Drottens Trone slaar,
Paakaldte de, og dig, som hellig Tvæt
Fuldbyrded, toende ved Kildens Vande
Gudmenneskets, den evig Renes Pande. —

6.

Anraabte Jer, I Guds Apostler klare,
Lysbringerne, som har i Verden dvælet,
Guds Mildheds Raad for den at aabenbare,
Blodvidnerne, af Martyrmod besjælet!
Dig, Kristi Brud! dig, hellige Jomfruskare,
I Cellens rene Ly med Gud formælet,
Og hine andre, som i Troens Mod,
Trods Folk og Fyrster, fast i Kvaler stod!

7.

Saa sjunge de, mens Togets Kredse vinde
Sig langsomt, højtidsfuldt mod Bjærget frem,
Der løfter Øst for Zions Høj sin Tinde,
Og peger mod den Himmelfarnes Hjem;
Dèr Olietræ'r om Jordens største Minde
Fortroligt hviske; fra Jerusalem
Det skiller Dalen, hvor sig Døden lejred,
Og Josafat mod Esaus Sønner sejred.

8.

Did styrer andagtsfuld sin stille Gang
Den Hær, som aander Harmonier klare
Og fylder Bjærg og Dal med Hymnens Klang,
Mens tusendfoldigt Ekkos Røster svare,
Som var bag Løvet skjult med Skiftesang,
Fordelt i fulde Kor, en hellig Skare:
Saa klart, saa rent, saa tit, Maria toner
Dit hulde Navn, dit, Kristus, vor Forsoner!

9.

Imens paa Muren Hedningfolket flokkes,
Forbauste se de Togets stille Pragt,
Først af den søde Melodi de lokkes,
Da bryder Haan og Hujen løs med Magt —
Ej Psalmen i sin rene Tone rokkes,
Skjønt Vantro vildt har Gjenlydsrøsten vakt,
Ej Troens Sang i Spottens Ekko hildes,
Trods Pileskud og Stenkast ej forvildes.

10.

Men da de Kristne naa til Bjærgets Tinde,
Et Alter rejses paa den dyre Grund,
Hvor tvende gyldne Lamper festlig skinne
Til Kristi Nadvers store, stille Stund.
For Altret Vilhelm staar; til Hjærtets Bund
Hans Tanke gaar, i Taushed sluttet inde:
Med mægtig Røst han derpaa bryder ud
I Bodsord og i Lovord højt for Gud.

11.

De, som staa nærmest, lytte til bevæget,
Men Alle, trindt i Kredsen, nær sig trænge
Med Blikket og ved Helligdommen hænge,
Med ydmyg Ærefrygt i Minen præget.
Da nu i Troen hver en Sjæl er kvæget
Ved Kristi Offer, som kan Helved sprænge,
Den fromme Hyrde højt opløfter Haanden
Og signer dem, velsignet selv af Aanden.

12.

Han mæler: »Gaar med Gud!« Og Toget bølger
Nedad mod Lejren, men ved Gotfreds Bolig
Sig vender Høvdingen med Afsked rolig
Til disse Tusender, som med ham følger.
Til Maaltid bød han Førerne fortrolig,
Men at hans Sjæl er vaagen, ej han dølger.
Ved Bordet mæler han: »Søg Seng i Tide!
Nu kvægsom Blund! imorgen Søvn til Side!«

13.

Og Natten i sin Favn dem Hvile skjænker,
Men da den næste Dag i Fødslen gyser,
Mens end sig liden Fugl i Søvnen sænker,
Mens Blomsten i den blege Dæmring fryser,
Før paa at samle Hjorden Hyrden tænker,
Før Horn og Hunde Vildt i Skoven kyser,
»Vil Vaaben!« Luren gjennem Luften sjunger,
»Til Vaaben!« det fra hundred Skarer runger.

14.

Ej i det vante Staal sig Gotfred klæder,
Lig en af Hærens Fodfolk Drotten stod,
Da studser Raimund, som i Teltet træder,
Og mæler brat: For kostbart er dit Blod,
Ej i dumdristig Færd du søge Hæder!
Men Gotfred gav til Svar; »Gud er mit Mod!
Da Urban i Clermont mig vied ind
Til Korstog, loved sligt jeg i mit Sind.

15.

Ej er det Ret, om Løftet her jeg svigter,
Som Gud jeg ofred i det fjærne Hjem:
Naar Alt er ordnet, hvad til Maalet sigter,
Naar alt mit Folk mod Staden haster frem,
Naar fuldt er udført alle Høvdingpligter,
Tør frit jeg storme mod Jerusalem
Som simpel Kriger, fyldt af Kampens Fryd.«
Da fulgte mange Fyrster Gotfreds Dyd.

16.

Men Hedningdrotten, vakt ved Gjald af Luren,
Imens fra Syd og Øst sit Krigsfolk fjærner,
Hvor Staden bedst er sikret af Naturen;
Men dèr, hvor ingen Kløft og Klippe værner,
Hvor over Sletten højt sig løfter Muren,
Vendt mod de syv forente klare Stjærner,
Der Himlens Straalevogn med Pragt har dannet,
Dèr har han tæt med Krigere den mandet.

17.

Ej Krigens Sønner blot til Muren drage,
Paa Kongens Bud, med Stadens stærke Mænd;
Did styrte Kvinder, Gubber, Børn og Svage,
Som af den sidste Skjæbne stævnet hen;
De gaa til Haande dem med Sværd ved Lænd,
De bringe Spyd og Sten, som disse tage
Dem ud af Haanden til den grumme Leg,
De hente Kalk, de bringe Svovl eg Beg.

18.

Som vældig Kæmpe, tørstig efter Blod,
Var Soliman fra Bæltet af at skue
Paa Muren højt, hvor Staal og Krigsstyr true;
Blandt Tinderne som Taarn Argantes stod.
Klorinda øverst oppe fæster Fod
I Hjørnetaarnet, hun har spændt sin Bue,
Saa nær ved Skyen staar hun, skudbered,
Som saâ fra Himlen Delos' Jomfru ned.

19.

Graahærdet Drot er overalt tilstede,
Alt styres af hans Hu, hans Ord og Øje;
Men Mødrene til Templet gaa at bede
Og for en falsk Profet i Støv sig bøje.
»Hin Voldsmands Lanse bryd itu, du Høje!
Knus under Portene ham i din Vrede!«
End ej blandt Helveds Skygger Bønnen hørtes.
Af Høvdingen til Angreb Hæren førtes.

20.

Smukt fylkes Gotfreds Hær i tvende Fløje,
I Midten føres Blider og Ballister,
Flinkt sigte Slyngekasterne og nøje,
Det skjønnes alt, hvor Muren Mandskab mister;
Frem storme Franker, Skjold til Skjold de føje
I løftet Arm til Malmtag, der slaar Gnister
For Murens Hagl; de stævne fremad fast,
De Graven naa og fylde den i Hast.

21.

Alkast, den Schweitzermand, til Muren kaster
En Stige først og træder luftig Vej,
Ej Stenkast, Pilehagl, ej Svovlregn raster,
Det suser om ham, men han saares ej;
Han midtvejs naâr og frejdig opad haster,
I Haabet staar paa Muren han, men nej!
Mens fyldt af Haabet, han i Luften gynger,
Argant ham med en Sten til Jorden slynger.

22.

»Det var den Første, se vi snart den Næste?«
Han brøler ned til dem, hvem Stormtag skjuler;
»Jeg tænkte dog, I agted os at gjæste —
Vil I som Ræven dø i Eders Huler?
Se lidt paa mig! fri staar jeg som den Bedste,
Vil I ej frem at hente Panden Buler?«
Saa taler han, ej af hans Haan de røres,
Frem ile de, mod Muren Vædre føres.

23.

Da sank en Vægt, som mer end hundred Hænder
Nedkasted, brat den bryder Malmets Tag,
Den splintred Skjolde, Hjælme brast med Brag,
Den Ben og Blod og Hjærner vidt omsender.
Nu Frankers Dyd, da Dækket svandt, man kjender,
Hin slynger Stigen, denne retter Slag
Tungt ind mod Murens Fod; naar Hornet støder,
Forsvarerne med Uld dog Vædren møder.

24.

Mens Muren Revner slaar, mens stejlt ad Stige
Mod Tinden Franker styre dristig Fod,
Klorinda skuer ned fra Luftens Rige:
Syv Gange Pil fra Stræng hun suse lod,
For hver Gang Od med Skjæfte blev tillige
Med Purpur farvet dybt af Kristnes Blod,
Med Blod af Hærens Ædle; højt hun tragted,
Et ringe Maal den Stolte ringeagted.

25.

Den første Kongens Søn af England var:
Han fra sin Dækning saâ, da Pilen rammer
Og brat sig gjennem staalklædt Højre skar —
Ved Graven Stefan, Høvdingen Klotar
Paa Stigens Trin — mod hver et Dødslyn flammer;
En Pil bevinget Flandrens Robert lammer,
Da netop han vil styre Vædderstødet,
Den træf hans Arm og sidder fast i Kjødet.

26.

Som Ademar sig uforsigtig vendte,
Brat af det hvasse Stik han føler Vaanden;
I Panden fæstet, Pilens Braad han kjendte.
Ud vil han drage den og løfter Haanden,
Da fæstes ved en Pil, hun atter sendte,
Ham Haand til Kind, han sank og udgav Aanden,
Og, højrød, af det præstelige Blod
Randt over Kvindevaaben rigt en Flod.

27.

Til Palamed, der trodser hver en Fare
Paa luftig Sti, omsust af Himlens Vind,
Og styrer sikre Trin med Fødder snare
Paa Stigen øverst, nær ved Murens Tind,
En Pil kom susende ad Øjet ind,
Ad Nakken ud med Purpurdraaber klare;
Lavt laa i Døden han ved Borgens Fod,
Op mod hvis Tind han steg i Sejrens Mod.

28.

Saa skikked hun den lette Pil fra Bue,
Men Gotfred lader frem til Angreb kjøre
Sit tunge Taarn, som dog var let at føre:
Saa højt som Muren, underligt at skue,
Med Vaaben opfyldt, som til Kasten due,
Med Mænd besat, som Vaabnene kan røre,
Med Bro til Entring, som naar Skibsfolk strider,
Det gaar paa Hjul, og tæt for Muren glider.

29.

Til Muren Taarnets Mænd vil Broen hage,
En Regn af Sten og Kastespyd det naâr
Og giver Hjul og Tinder Brøst og Saar;
Fra begge Sider udslyngt, Vaaben brage,
Det mørkner Himlen, Sky mod Skyen slaar,
Tit sendes Spydet samme Vej tilbage,
De Vantro falde, som naar Frostløv rystes,
Som naar af Storm umodne Æbler høstes.

30.

Ej har de Vaaben nok, men rædsomt rammer
Hint Vandrebjærg og skikker Lyn paa Lyn,
Dem, hvem ej Døden træffer, Skrækken lammer,
De vende sig til Flugt: ved saadant Syn
Udslynger Soliman sin Tales Flammer,
Sit Ildblik, høj han staar med rynket Bryn,
Paa rette Plads han fæster hver Mands Fod.
Argant med Armens Kraft mod Taarnet stod.

31.

En vældig Fyrrebjælke greb han fat:
Saa vidt dens Maal og Armens Styrke naâr,
Har han mod Taarnet ud dens Længde sat,
At fjærne det, mens det til Entring gaar:
Den høje Mø sit Stade har forladt,
At dele med de Andre Farens Kaar.
Men Frankerne med lange Segle skar,
Da brast de Reb, som Uldens Knipper bar.

32.

Da Muren nu sin tykke Kappe mister,
Det bløde Stof, som lammed Vædderstød
Og tunge Slag fra Blider og Ballister,
Sig aabne skjulte Veje i dens Skjød;
Nicæas Helt vil bøde, hvor den brister,
Sin Plads foroven han Klorinda bød;
Nær Muren Gotfred kom, mens Grunden skjælved,
Alt ser han, med sit Storskjold om sig hvælvet.

33.

Han spejder grant, hvor det i Muren brager,
Hans Øje lyser, tændt af Stormods Lue,
Han rækker Skjoldet til sin Vaabendrager,
(Et mindre Skjold han bærer og hans Bue),
Han mæler, mens det lette Skjold han tager:
»Nu, Sigurd, skal vi se, hvortil vi due,«
I Murens Bristning Helten sprang, da rammer
Ham brat en Pil — det Frankerhæren lammer.

34.

Din Pil, Klorinda! visselig fik Vinger,
Som vendte Kampens Udfald denne Dag,
Alt mere mat de Kristnes Krigslur klinger,
Og hver en Frankerarm bli'r mere svag,
Hver Pil, mod Franker udsendt, Dødsdom bringer,
Drab er i hver en Hedningkæmpes Slag:
I Gotfreds Sted den ædle Guelf er sat,
Men for en udslyngt Sten han segner brat.

35.

Af begge Folk det ses, og i det Samme
En anden Sten, sendt ud med samme Magt,
Med samme Virkning monne Raimund ramme;
Eustaz er saaret, Lykken slutter Pagt
Med vantro Mænd og tænder Stormods Flamme
I Kvinders Bryst: i let opkiltet Dragt
De haste fremad i Klorindas Spor
Og svinge Spyd for Fædrelandets Jord.

36.

Ved Lykkens Solskin i Argantes' Bryst
Stolt Vreden voxer, højt sin Haan han sender
Mod den forsagte Hær med vældig Røst:
»Det er vel Dagens Sol, som nu jer blænder,
Ved Antiochia gjordes bedre Høst,
Men Folk er vaagne her, det Sagen vender.
Har alt I slaaet Ran og Ry af Tanker!
Hvad! Frankerinder er I, ikke Franker.«

37.

Han springer ned og Murens Aabning dækker,
Og raaber op til Soliman: »Kom hid;
Her udenfor vor Arbejdsmark sig strækker,
Jeg viser Lejlighed, hvis du har Tid.«
Og begge styrte frem til vældig Id,
Slaa Vædre ned, og Staal og Stiger knækker,
Lig over Lig i rædsomt Blodbad slynger,
Som vil fra ny de rejse Mur af Dynger.

38.

Og de, som Murens Krone saa's begjære,
Krigsstyret slap: to Fyrretræ'r i Flammer
Argant og Soliman mod Taarnet bære;
Men Tvillingluen Tankreds Øje rammer,
Mens fjærnt derfra Latiners Krigerære
Han ildner op, og ej i Talen stammer;
Brat brød han Ordet af, afsted han jog,
Dem, som forfulgte, han paa Flugten slog.

39.

Men Frankers Høvding stod i Saarets Kvaler
I Teltet med sin Læge og sin Svend,
Med Balduin og mangen trofast Ven;
I Alles Træk sig dyb Bekymring maler,
Men ud af Gotfreds Øjne Længslen taler,
Som drager ham til Kampen og hans Mænd;
Af Benets Saar han Pilen ud vil drage,
Men Røret brast, og Odden sad tilbage.

40.

»Skjær Saaret ud!« han byder uden Rast,
»Ej venter Dagen paa mig, Tiden iler,
Søg dybt med Kniven, gjør det af i Hast!«
En mægtig Lanse greb han, klemmer fast
Den i sin Haand og sig mod Skaftet hviler,
Fremrækker Benet og til Lægen smiler
Med muntert Aasyn og med frejdig Aand,
Mens Staalet blinker i den Gamles Haand.

41.

Erasmus hed han, den erfarne Læge,
Hans Vugge stod ved Bredderne af Po,
Han kjender mindste Urt, hvis Safter kvæge,
Hvert ædelt Vand, hvor skjulte Kræfter bo;
Ham elsker Musen, men til Musers Ro
Ham Brødres Lidelser for stærkt bevæge:
Før Navne han Udødelighed skjænker
Unddrager Legemer han Dødens Lænker.

42.

Med Kjortlen kiltet op, den lette Dragt
Skudt fra den duelige Haand tilbage,
Han prøver snart ved Urters stille Magt,
Med Haanden snart den grumme Braad at tage,
Snart er ham Tangen snildt i Hænde lagt,
Med Staalets Klemme Odden frem at drage!
Mens Alt dog glipper, stiger Gotfreds Smerte,
Som sad alt Døden lige ved hans Hjærte.

43.

Hans Engel ynkes da ved Pinen svar:
Fra Idas Bjærg han tog en Purpurklokke,
Der spæde Haar om Blomstens Krone bar:
Dèr Gederne, som sig paa Bjærget flokke,
Naturen selv har lært en Kraft, saa rar,
Af Urtens unge Blade frem at lokke,
Naar, stødt af Klippens Spids, de Smerte lide,
Naar Pilen borer sig i deres Side.

44.

Han i et Nu har hentet Planten hid
Samt duftrig Bjørneklo, der Sundhed dølger,
Og Vand fra Lydiens Væld med Styrke blid,
Alt blander han i Lægebadets Bølger,
Der staar beredt; usynlig er hans Id.
Nu bader Lægen Saaret. Odden følger
Som af sig selv, ej længer Blodet rinder,
Og Styrken kommer, Smerten brat hensvinder.

45.

Dyb Undren staar i Lægens Aasyn præget;
»Ej Kunst, ej Kløgt i Dødeliges Aand
Har udført saadant«, udbrød han bevæget,
»Her ser jeg Sporet af en himmelsk Haand.
Gak nu til Kamp, min Helt! dit Mén er læget.«
Og Gotfred spænder atter Hjælmens Baand;
Mod Staden haster han, mod Fjendevrimlen,
Hvor Jorden ryster, Støvet skjuler Himlen.

46.

Tre Gange han sit vante Stridsraab hæver,
Da styrte Franker sig i Kamp paany,
Og Fjendeskaren hører det, og bæver;
Argant og Soliman til Muren ty,
Den Bristning, Tankred gjorde, Forsvar kræver,
Vel værged den hint Par af Heltery,
Sin Lanse sender Gotfred med et Kast
Ind mod Argant, saa Skjold og Panser brast.

47.

Sig Lansen bored ind, og Kæmpens Blod
Rødt pibler frem; paa Stand han ud den river,
Han mærked Smerten ej: »Dit Vaaben giver
Jeg dig igjen!« Dog Frankers Høvding god
Han rammer ej, mod Sigurds Strube driver
Han Stødet ind; den Svend med trøstigt Mod
I Døden gik, for den, han havde kjær,
Men, gram i Hu, gik Gotfred paa med Sværd.

48.

Høj over Grusets Dynger hen han skred,
Vredt brødes Kræfterne, men det blev silde,
Og Natten ind med sine Skygger skred
Og lagde sig imellem, mørk og stille;
Dog sine Saarede tog Gotfred med,
Sit Krigsstyr og, af Fjenden handlet ilde,
Kun Taarnet, som var Stadens Skræk især,
Har holdt sig vel, paa nogle Skrammer nær.

49.

Som naar et Skib, der trodsed Strøm og Blæst,
Nær Havnen stødes ind mod skjulte Skjær,
Som efter farligt Ridt en ædel Hest
Man snuble ser, det lune Herberg nær,
Saa, tæt ved Lejren, snubled Taarnet her,
To Hjul blev brudt, man støtted det som bedst,
Bygmestrene blev hentet og tog fat,
Lys glimted, Øxer klang den ganske Nat.

TOLVTE SANG.

1.

Ej Søvnen paa de Trættes Øjenlaage
Sig sænke tør: mens Franker Stormstyr bøde,
Ved Murens Huller Islamiter vaage,
At bedre ud, hvad Fjenden har lagt øde,
De vente Stormen strax ved Morgenrøde,
De Lys, der glimte gjennem Nattens Taage,
Forkynde den; mens Øxen, Hamren banker,
Opflamme hine Lys Klorindas Tanker.

2.

Hun grunder paa den Daad, Argantes øved
Med Soliman: to Fyrretræ'r i Flammer
Hun ser i Aanden; harmfuld og bedrøvet,
Hun tænker paa, at Kvindestand er Jammer:
»Mens, ene to, de Tapre Styrken prøved,
Jeg stod i Taarnet, tryg som i et Kammer,
Og sendte Skud — med Uheld ej til visse —
Hvi skal jeg være mindre dog end disse?

3.

Hvi skal blandt Mænd jeg være kun en Kvinde?
Tilforn blandt Skovens Vilddyr var jeg Mand,
Med Vemod fast mig griber dette Minde;
Skal jeg igjen gaa løs mod Tigrens Tand?
Skal Kvindesvøb maaske jeg om mig vinde,
Hvis jeg er værdig nu den hulde Stand? —
Men det er Taarnet hist, som jeg vil brænde,
At i Bedrift min Sjæl sig selv kan kjende.«

4.

Mod Lysene hun med sin Finger peged,
Mens med Argant hun gik, og i sin Hu
De stærke Tanker taust og dybt bevæged;
Hun meldte ham sin Agt, og vedblev nu:
»Et vist, jeg véd ej hvad, min Sjæl har præget
Med uvant Dristighed, men tillad du,
At jeg betror i dine stærke Hænder
Min Husstand her, hvis ej jeg atter vender!

5.

Send til Ægypten ham, som var mig Fader,
Samt mine kjære, tro hengivne Piger;
Thi deres Kjøn, hans Alder ej tillader,
At Medynks Omsorg fra de Stakler viger:
Gjør det for Guds Skyld!« »Tror du da jeg sviger?«
Udbrød Argant, »min Sjæl den Tanke hader
At lade dig mod Faren ene gaa
Og selv fra sikkert Stade se derpaa.

6.

Jeg og for Æren giver Livet hen,«
»Med Æren evig Pagt du sluttet har,
Jeg er kun Kvinde,« var Klorindas Svar.
»Hvis du gaar bort, hvo bliver da igjen?
Jeg savnes ej — til større Ting dig spar!«
Men han: »Kampbroder er jeg dig og Ven,
Og netop denne Daad min Sjæl attraar:
Dit Spor jeg følger eller foran gaar.«

7.

For Kongen tren de statelige Tvende,
I Raadslag med de første Mænd han stod;
Klorinda monne sig til Drotten vende:
»Min høje Herre! vær vort Forslag god,
Argantes her vil Stormertaarnet brænde —
Hans Forsæt er ej Pral —. Med trøstigt Mod
Vil jeg gaa med ham.« Da med løfted Hoved
Udbrød Alladdin: »Allah være lovet!

8.

At Himlen skjærmer Riget, nu jeg skjønner,
Da sligt et Stormod staar om Tronen Vagt,
I bolde To! jeg aldrig nok Jer lønner.«
Han favner dem af Sjælens fulde Magt;
Men Soliman, den Drot blandt Krigens Sønner,
Udbryder flux: »Det er forsand min Agt
At være med.« Da mæler Møen brat:
»Gaar du med os, er Stadens Mur forladt.“

9.

Argant vil tale Vægringsord med Vrede,
Men Kongen forekom ham huld og blid:
»Nej, ædle Soliman; vær her tilrede,
Naar de, forfulgt, fra Daaden stævne hid!
Om Taarnet er en talrig Vagt tilstede;
Ej Faa, ej Mange tør jeg skikke did,
Men dette Par et Gran af Tid kan nytte
Til dristig Gjerning, Himlen dem beskytte!

10.

Haardt nok for mig at se dem gange begge!
Din Rang, din Højhed holde dig tilbage,
Hvor Himlen Idræt for din Arm vil lægge!«
Hin lod sig uglad fra sit Forsæt drage.
Ismeno loved brændbart Stof at tage
Af sælsom Kraft, at tænde Taarnets Vægge.
Han sagde: »Mens jeg laver det, I vente!
Vel og sig Franker da lidt Hvile hente.«

11.

Klorinda gik, de blanke Sølvmorsklæder
Hun lægger ned, Hjælmsmykkets stolte Pragt
Og Brynjens Glans; som klædt i Sorg, hun træder
Til dette Tog i sort, usmykket Dragt.
Det ser Arsetes, Gildingen, og græder:
At vende bort fra denne Daad sin Agt
Han hende ved sit hvide Haar besværger,
Ved al sin Kjærlighed, men hun sig værger.

12.

»Tænk dog paa denne trætte Fod, der følger
Din Vej al Verden om i dine Spor!
Naar over dig sig lukke Dødens Bølger,
Er død for mig den hele, vide Jord.
Men hvis Gjenstridighed kun i dig bor,
Da hør og døm! jeg længer ej dig dølger
Dit Ophav, muligt anden Hu du fatter —«
Med løftet Bryn da lytted Kampens Datter.

13.

»Senapo styred Æthiopers Rige,
Maaske han styrer det paa denne Dag;
Han dyrked Krist, h a m dyrked dèr tillige
Det sorte Folk. Det var hos ham min Sag
(Jeg var hans Træl, men Hedning) ej at vige
Fra Borgen, hvor det hele Kvindelag
Jeg vogted. Mest hans Viv jeg skulde vare,
Den mørke Skjønhed holde fri fra Fare.

14.

Thi Skjønhed gjennem Hudens Mørkhed straalte
Med liflig Ynde, blid og ømhedsfuld,
Med Elskovsblikke Kongen hende maalte,
Men skinsyg som en Drage for sit Guld:
At Himlen hende skued, knap han taalte,
Thi Himlen er af Stjærners Øjne fuld;
Som hun var dejlig, var hun from og dydig,
I Alt sin kongelige Mage lydig.

15.

Et helligt Sagn i hendes stille Stue
Var malet af; en snehvid Jomfru skjær,
Klar som et Liljeblad var Pandens Bue,
Paa Kinden blomstred Rosen Liljen nær —
En sammenrullet Drage, led at skue,
En Riddersmand med Lanse, Spyd og Sværd;
Med Lansen rammer han den fule Drage,
Og i sit Blod den synker dræbt tilbage.

16.

For Billedet hun tit og længe dvæler,
Og skrifter sine Synder under Bøn,
Og for sin Guddom dybt til Jórden knæler.
Men under Hjærtet bar hun dig i Løn
Og bringer dig til Verden: skjær og skjøn,
Du Farven fra den hvide Jomfru stjæler:
Hun Tanken i sin Husbonds Hu maa kjende
Og véd, at Barnets Hvidhed sværter hende.

17.

Det hvide Under, lagt i hendes Skjød,
Hun skjule vil, og lod i Stedet lægge
Et Pigebarn, et sort, som nys var fød;
Med mig alene inden Taarnets Vægge
Hos sine Kvinder, hun i Kval mig bød,
(Jeg ser endnu den ædle Viv dig række
Med Skjælven løftet i de sorte Arme
Hen mod min Favn med Kys og Taarer varme) —

18.

Ej var du døbt, ej Skik og Brug tillader
Det dèr i Egnen, men til mig hun vender
Sit Hjærtes fromme Krav: »Jeg bort dig sender,
Vogt mig mit Barn, og vær det som en Fader!«
Da bad hun: »Gud! du hver min Tanke kjender,
Saa ser du og, jeg troløs Brøde hader,
Saa ser du, jeg holdt rent mit Ægteleje
Og gav min Mand min Hu paa Kyskheds Veje.

19.

Dog for dit Aasyn kun en Synderinde,
Jeg beder ej for mig men for den Spæde,
Det skyldfri Barn lad Naade hos dig finde,
Hvem Moderbrystet nægter Mælkens Væde!
Du Ravnenes Forsørger! sørg for hende!
Hun leve, dine Hellige til Glæde!
I Ærbarhed hun kun sin Moder ligne,
Med bedre Lykke dog du hende signe!

20.

Og du, som har den rene Jomfru friet
Fra hin ugudelige Drages Tand!
Hvis Guld og Røgelse jeg dig har viet,
Du Himlens Kriger! i min lave Stand,
Hvis for dit Alter jeg i Bøn har biet
Og tændt for dig en ydmyg Fakkels Brand —
Bed for mit Barn, at ren og tro mod Gud
Hun finde kan i dig sin Ridder prud!«

21.

Jeg grædende af hendes Favn dig drog
Og skiltes fra min hulde Herskerinde.
Dig i en liden Kurv jeg varlig tog,
Lod Løv og Blomster snildt sig om dig vinde,
Saa Kunsten selv, der Skjulet om dig slog,
Saa lidt man ser, som hvad det slutter inde;
Jeg ukjendt drog, og søgte Skovens Skygger,
Hvor rædsomt Mulm blandt tætte Stammer bygger.

22.

Da kommer mod mig, glubende, en Tiger,
Mig Dødens Trusel fra dens Øjne skrækker,
Af Rædsel slagen, i et Træ jeg stiger,
Mens dig i Græsset jeg ved Roden lægger!
Den ser dig, nærmer sig, dens Vrede viger,
Den slikker dig, til Brystet den dig lægger,
Du strækker mod den dine spæde Hænder,
Du drikker, og i Skoven ind den vender.

23.

Da du var mæt, det Tigerinden kjendte;
Vidunderligt! fra Træet alt jeg saâ,
Og nedsteg for igjen min Gang at gaa.
Med dig paa Armen, hvor mig Lykken sendte,
Jeg vandred, til en Flække jeg traf paa,
Hvor jeg tog Herberg, for din Vext at vente:
Dèr blev jeg, til du lalled halve Ord
Og tegned med din Fod usikre Spor.

24.

Mod Alderdommen hælded mine Dage,
Og til Ægypten, til mit Fødeland,
Til gamle Venner længtes jeg tilbage.
Min Dronnings Gaver satte mig i Stand
Til Hvilens Fred i Rigdoms Skjød at smage
Og tænde egen Arnes søde Brand:
Thi drog afsted jeg med min elskte Byrde,
Du dengang var et Lam, og jeg din Hyrde.

25.

Da kom jeg til en Egn, hvor Ufred raaded,
Trindt trued vildt med Vold en Røverbande,
Men for mig var et Vand, hvor Hvirvler fraaded;
Ved Strømmen stod jeg med betænksom Pande:
Vel tyktes jeg, at intet Valg mig baaded,
Dog valgte jeg at trodse Flodens Vande,
Med venstre Arm jeg brød de stærke Vover
Og bar dig med den Højre op derover.

26.

Men midtstrøms Hvirvlen fastere sig drejer
Og dukker mig mod Dybet i sin Tragt,
Jeg slipper dig, skjønt hver en Kraft, jeg ejer,
Er spændt og sporet mod den vrede Magt;
Da løfter Vandet dig, og Bølgen nejer,
Og Himlens Vind med Strømmen er i Pagt:
Før aandeløs jeg naâr den hvide Strand,
Har blidt de sat dig paa det bløde Sand.

27.

Glad løfter jeg dig atter i min Arm,
Men samme Nat jeg har et Drømmesyn:
En Kriger strækker mod mig, fuld af Harm,
Sit dragne Sværd og rører ved mit Bryn;
Han mæler med en Røst, af Vreden varm,
Mens Øjet slynger mod mig Strængheds Lyn:
»Betænk din Pligt, thi Himlen dyrebar
Er denne Mø, som jeg i Værge har.

28.

Af mig hun fredes og mit Forsvar nyder,
Jeg Vandet Sjæl og Tigren Mildhed gav,
Og ve dig, hvis mit Varsel du forskyder!
Af Gud er Drømmen, som med Himlens Krav
Og Barnets Moders hendes Daab dig byder.«
Jeg vaagned, tog igjen min Vandrestav
Og tænkte, Drømmen var kun Skyggers Spil,
Min Tro den ene sande, som var til,

29.

Jeg fostred dig i Tro paa Mahomed,
Du voxed op og blev, skjønt Mø, til Mand,
Ej elsked du den blide Arnes Fred,
Du valgte Krigerens den haarde Stand,
Med draget Sværd du drog fra Sted til Sted
Og vandt dig Glans og Heltenavn og Land;
Jeg, Tjener, Fader, følger, hvor du gaar,
I Tjeneste for dig blev hvidt mit Haar.

30.

Igaar ved Dagens Frembrud var jeg sænket
I sælsom Søvn, en Tilstand lig med Død,
Som var jeg med et Tryllebæger skjænket:
Da stod han for mig, mens jeg laa som lænket,
Mer vredt hans Blik; mer stræng hans Stemme lød:
»Frem vælder, uden dig, af Skjæbnens Skjød
Den Time, som Klorindas Liv og Lod
Skal vende brat, men din er Smertens Braad.«

31.

Se, Himlen truer dig, min evig Kjære!
Maaske den hader, at mod Fædres Tro
Man løfter Hærskjold. — Det kan ogsaa være,
Den Tro er sand. Nu kom i Fred at bo!
Ej tør du længer disse Vaaben bære.«
Klorinda lytter, hendes Aasyns Ro
For Undren veg, for stille Grublens Magt:
En Drøm har hende selv det Samme sagt.

32.

Da klarer atter hun den ædle Pande
Og mæler: »Nej, jeg følge bør, hvad nu
Jeg i mit Hjærte agter for det Sande,
Den Tro, du selv har plantet i min Hu,
Fra jeg var spæd, og nu med Tvivl vil blande.
At vige fra min Agt for Dødens Gru
Var og ej smukt: den kommer, naar den maa,
Og som den skal, jeg frit vil mod den gaa.«

33.

Hun trøster ham og iler til sin Ven,
Der med Ismeno alt tilrede staar.
Ad Højens Skraaning taust de skride hen,
Hvor Franker Vagt om Stormertaarnet slaar,
Højt svulme Hjærterne, mens frem det gaar —
En Lyd — »giv Løsen!« — intet Svar igjen —
»Til Vaaben!« brat som Lynets Pil er skudt,
Det stolte Par har Skaren gjennembrudt.

34.

Til Taarnets Væg at lægge Svovl og Beg,
At tage Ilden fra det lukte Kar,
Hvori de førte den, og Luens Leg
At vække brat, mer hurtig udført var,
End her det nævnes: o, hvor Flammen steg,
Hvor slynged den sig vildt, hvor rædselsklar,
Hvor hvirvled Røgen i den stille Nat
Og mørkned Stjærners rene Aasyn brat!

35.

I Røgens sorte Kredse Kugler dansed
Af højrød Ild og Vindens Piber sang,
Og Franker den uhyre Lysning sansed,
Og rusted sig paa Stand, saa Staalet klang.
Men altid sortere kun Røgen svang
Sit Sørgeflag, og Luetunger kransed,
Da Taarnet sank, dets Tinder rødt og vildt —
Saa Tiders Værk var i en Time spildt.

36.

Argantes med Klorinda Muren naâr,
Skjønt Frankerskarer dem med Il forfølge;
Alt Stadens gyldne Port dem aaben staar,
Og Kongen, som vil ej sin Jubel dølge,
Med Tak paa Læben dem imøde gaar;
Ind springe de, men Frankerhærens Bølge
Slaar ind med dem; bered staar Soliman,
Og hver en Franker drives ud paa Stand.

37.

Med vældigt Bulder lukkes Stadens Port.
Klorinda, hun alene, da med Fjenden
Var udestængt, thi netop Krigerinden
Paa Arimon vil hævne Huggets Tort,
Ramt af hans Staal; hun vendte sig som Vinden
Og med hans Blod Fornærmelsen tog bort,
Da drøned Porten, Støvets Hvirvler dansed,
At hun var borte, selv Argant ej sansed.

38.

Sin Harm hun kjølet har og roligt banker
Det stolte Bryst; da Porten lukt hun finder,
Og staar i Fjenders Sværm, hun sig besinder,
Hun tror sig Dødsens, men med snilde Tanker
Beslutter hun at gjælde taus for Franker,
Og gjaldt derfor, thi Natmulm Øjet blinder.
Kun En har set det Mesterhug, hun førte;
Det Tankred var, sig Kamplyst i ham rørte.

39.

Hun lægger Vejen ad den stejle Tinde,
At hun ad anden Port kan Indgang naa;
Han følger efter, brat hun sig mon vende,
Da Hestens Hovslag hendes Øre slaa:
»Hvem er du, og hvad vil du?« — »Jeg er Fjende,
Vil Kamp paa Liv og Død.« — »Den skal du faa!«
Gav hun til Svar; hun vandred paa sin Fod,
Thi steg af Hesten flux den Ridder god.

40.

Nu blev der holdt en Kamp i Nattens Skjød,
Som vel fortjente Dagens bedste Straale;
Ej Mulmets Slør, som mægtigt om dem flød,
Tilsteded Hug og Stød med Kunst at maale,
Det Kampraab, som fra Begges Hjærter lød,
Ej heller Færdighedens Greb vil taale:
Mens Armen fører Kampen uden Rast,
Staar Foden i sit Spor som naglet fast.

41.

Med Hjalterne de gaa hinanden nær,
De støde Hjælm mod Hjælm og Skjold mod Skjold.
Tre Gange vredt i Kampens vilde Færd
Han klemmer i sin Arm den Jomfru bold,
Tre Gange bryder løs hun af hans Hold,
Nu farve de med Blod de skarpe Sværd,
De mattes, standse, træde lidt tilbage
Og, støttede til Sværdet, Aande drage.

42.

Ved Glimtet af den første Morgenrøde,
Og mens den sidste Stjærnelysning svinder,
Hver ser paa den, han agter at forøde:
Da tænker Tankred, at han Sejr vel vinder,
Thi, mer end sig, han ser sin Fjende bløde,
Og er tilfreds — hver Draabe dog, som rinder
Af dette Blod ham gjælder tusend Taarer,
Hvert Saar, han gav, ham selv i Hjærtet saarer.

43.

»Mod os, der efter Ærens Kranse tragter,«
Den dybe Taushed han omsider brød,
»Det er det lumske Spil af fjendske Magter,
At al vor Daad er spildt i Nattens Skjød.
Mig kjende lad en Fjende, som jeg agter,
Sig mig dit Navn, kjend mit! den enes Død
Den anden hædrer.« Men hun svarer: »Nej,
Sligt har jeg ej for Skik og vil det ej.

44.

Dog er jeg en af dem, som Taarnet brændte.«
Da brød han ud: »Uhøflige Barbar!
Din Tale som din Taushed fejl du vendte,
Thi Døden giver jeg dig her som Svar.«
Med Raseri de mod hinanden rendte,
Knap Blod dem levnes, Kraft saa lidt de har,
Som Kunst de øve: saadan Havet skummer,
Vredtbrusende, skjønt Stormen alt forstummer.

45.

Men Timen er der, som til Enden fører
Klorindas Liv paa strænge Magters Bud:
Hans spidse Staal ved hendes Hjærte rører,
Og Livets dyre Vædske vælder ud;
Den gyldne Dug, som sig om Brystet snører,
Varm Strømmen fylder: da den Jomfru prud
Fornam, at Døden over hende svæved,
Mens paa sin Fod, den svigtende, hun bæved.

46.

Hin følger Sejren, truende han bukker
Sig ned, med Foden paa den Faldne sat,
Da, mens hun synker, hendes Sjæl sig vugger
For sidste Gang i Stemmen blød og mat:
Til nye Ord sin Læbe hun oplukker,
Hun af Guds Sandheds Aand dem lærte brat;
Thi Kristus, hvem hun har i Live saaret,
Har hende til sin Brud i Døden kaaret.

47.

»Jeg dig tilgiver, du har sejret, Kjære!
Tilgiv og du! Ej for mit Legem, nej,
Jeg beder for min Sjæl, din Bøn den bære
Op imod Gud ad denne mørke Vej!
Jeg Daabens Bad vil af din Haand begjære
At to min Synd.« Men Tankred fatter ej,
Med Øjet svømmende, med smeltet Bryst,
Den hele Magt i denne søde Røst.

48.

Ej langt derfra blandt Bjærgets Mos og Stene
En Kilde sender evig ud sin Graad,
Did haster han, den Døende at tjene,
Sin Hjælm han fylder til den fromme Daad
Med Vældets Bølger, funklende og rene;
Han løser hendes Hjælm, om Kinden vaad,
Af sælsom Skjælven dirre Heltens Hænder,
Han løfter Hjælmen af, — han hende kjender.

49.

Han først i Kval forstenes og forstummer,
Men fatter sig, at hindres ej af Jammer
I Troens Værk, som hendes Frelse rummer;
Ej under Naadens Ord hans Tunge stammer,
Mens hun, hvem han med Staal har dræbt til Kummer,
Nu Livet af hans Haand med Vand annammer
Til evig Fryd; med Smil hun synes sige:
Jeg gaar med Fred, sig aabner Himmerige!

50.

I Fryd forklaret hendes Aasyn skinner,
En fager Bleghed, som naar Liljer blande
Sig med Violer, dækker Kind og Pande;
Og Himlen smiler, som sit Barn den finder,
Og Solen spreder Guld paa Dødens Vande;
Den kolde, hvide Haand, mens Livet svinder,
Hun hæver blidt og ham som Fredspant byder
Og lydløst bort ad Dødens Bølge flyder.

51.

Men da den ædle Sjæl nu Vingen slog
Fra Jordens Kyst, den Kval, som ned ham knuged,
Sit Herredømme af hans Hænder tog;
For Hjærtet satte den sig fast og suged,
Ind flygted Livet til dets mindste Krog,
Mens Døden bredte sig og blytung ruged:
Bleg, blodig, taus, han ligger lavt hos hende,
I Dødspræg fra den Døde ej at kjende.

52.

I Sorg og Harm sig Livet bort vel vendte,
Brød sønder brat de skrøbelige Skranker
Og efter den Henfarne Vingen spændte.
Men op ad Bjærget kom en Skare Franker,
Som efter Kildens friske Væde vanker,
Paa Mærket Føreren Fyrst Tankred kjendte
I Frastand alt, de nærme sig og finde,
Henstrakt i Blod, den skjønne Krigerinde.

53.

En Hednings tro de Liget, men med Ære
Dog løfte det, mens Medynks Klage lød;
Sær Kummer bærer Sagen i sit Skjød,
Og Ulves Rov skal ej den Fagre være.
Men Andre ømt og stille Tankred bære,
Selv halvdød, død i hende, som er død,
Bevidstløs, dog i Suk man Livet kjender,
Hun ubevægelig i Dødens Hænder.

54.

Saa naa de Tankreds Telt: hver i sit Kammer
Blev varlig lagt, men om den ædle Fører
Sig flokke Svendene i Sorg og Jammer,
Og hver med Tjeneste sig om ham rører;
Han føler Lægens Haand, han Tale hører,
Han mærker Dagens Lys, der Øjet rammer —
Hans Aand er flygtet, til, i Teltet hjemme,
Han kjender sig, og løfter klangløs Stemme.

55.

»Jeg aander, lever end? mig Dagen blænder,
Dens Lys bebrejder mig min grumme Brøde.
Hvad fattes dig, min Haand? Du Kunsten kjender,
Hvordan med Sværd man lægger Livet øde,
Og ej mod dette Bryst du Odden vender,
Du, som har lært saa vel med Staal at støde!
Du Dødens vilde Redskab, tør du ej?
Men Døden var jo Naade, derfor nej.

56.

Min Straf er Livet — som et Rædselsbilled
Paa ulyksalig Elskov skal jeg vanke,
I Nattens Skygger fredløs med min Tanke,
Thi det var dem, der saa min Haand forvilded,
Om Dagen fredløs — Solens Straaler blanke
Det var, som mig min Daad for Øjne stilled:
Alt flyr jeg, mest mig selv, i fredløs Færd,
Ræd for mig selv, mig selv dog altid nær.

57.

Men hvor, ak, hvor — jeg Arme: hvad er blevet
Af hint saa faure, jomfrurene Lig?
Har Bjærgets Vilddyr rædsomt sønderrevet,
Hvad jeg har skaanet i den blinde Krig?
Usalige! Og derfor har hun levet!
Først skulde Mulm og Øde hidse mig,
Saa Rovdyrstænder mod den ædle Mø!
Jeg vil derud i samme Grav at dø.«

58.

Saa taler han, saa lød i Kval hans Klager,
De nævne ham, at hendes Lig er dèr,
Da glimted i hans Træk en Lysnings Skjær,
Lig Lynets Glimt, der gjennem Skyen jager,
De matte Lemmer han fra Lejet drager,
Han vakler ind, og staar den Elskte nær,
Og ser og kjender Værket af sin Arm,
Det grumme Saar i denne fagre Barm.

59.

Det farveløse Aasyn Højhed præger
Lig Himlens i en klar og stille Nat:
Med hellig Ro den Sjælens Dyb bevæger,
Af Dagens Skjær, af Livets Glans forladt.
»Saa ser jeg dig igjen,« han mæler brat,
»O faure Aasyn! ej mit Mén du læger,
Af Dødens Haand du Præget kan forsøde,
Men ej min Lod, at hun for min Haand døde.

60.

Du fagre Højre! dig som Fredens Pant
Hun rakte til mig, skal jeg saa dig finde?
O, grumme Saar, hvoraf hint Livsblod randt,
I Spor af disse Rovdyrskløer blinde!
Vil ingen Graad af mine Øjne rinde?
Saa rind mit Blod!« Og Klædet, som forbandt
Hans egne Saar, han afrev vildt i Smerte
Med Dødens hede Længsel i sit Hjærte.

61.

Han oprev Saarene, forbitret sender
Den røde Vædske ud de som en Flod,
Han famler efter Staal med matte Hænder
At ramme Hjærtet inderst ved dets Rod,
Men Kvalen voldsom Id til Afmagt vender
og tager bort ham fra hans vilde Mod:
Igjen paa Lejet lagt med trofast Pleje,
Han vaagner til sin Tankes Smertensveje.

62.

Men Rygtet trindt i Lejren Vingen slaar,
Sig Venners Skare til hans Seng begiver,
Den ædle Gotfred mild, medynksom staar,
Hver taler Trøst, men Trøsten udebliver;
Saa smerter mer i ædelt Lem et Saar,
Naar selv en let Berøring Saaret river.
Men Petrus Eremita god og from
Med alvorsfuld Formaning til ham kom.

63.

»Vaagn, Tankred, vaagn, lad Sløret bort mig tage,
Som dig for Øjnene med Blindhed falder!
Tænk paa din Nidkjærheds den første Alder,
Da Intet kunde dig fra Kristus drage!
Gud minder dig derom, han ad dig kalder,
Han fører dig paa rette Vej tilbage,
Din Sjæl til Frelse vil han dig formene
En hedensk Mø i Elskovsrus at tjene.

64.

Paa Evighedens Afgrundsrand du hænger,
Med Legemets du søger Sjælens Død.«
Men Tankreds Hu, som Varselsrøsten lød,
Ej Dødens vilde Forsæt nærer længer;
Kun Suk og Klage ham fra Hjærtet brød,
Den Elsktes Navn sig tit paa Læben trænger,
Paa hende kalder han, naar Solen svinder,
For hende græder han, naar Sol oprinder.

65.

I Grublen ligger han, i stille Talen
Nu med sig selv, nu med den elskte Aand,
Han sendte forud — saadan Nattergalen
I Skovens Dyb, naar Bondedrengens Haand
Dens Unger røved, gjennem Bladesalen
Henslynger Længselsmelodiens Baand,
Til henad Morgen sig dens Øjne lukke,
Og Søvnen sænker ind sig i dens Sukke.

66.

Og se, i Drømme viser sig den Kjære,
Hun svæver til ham, klædt i Stjærners Dragt,
Hvert Træk det kjendte, dog har Himlens Ære
Uendelig sin Højhed i det lagt;
Hun synes dyb Medlidenhed at bære
Og, bøjet over ham, med stille Magt
Ham tørrer Øjnene og siger kjærlig:
»Sørg ej for mig, min Lod er stor og herlig.

67.

Tak være dig, trofaste Dyrebare!
Du sendte mig, fordi din Haand fór vild,
Fra Dødeliges Liv i Verdens Fare,
Men af barmhjærtig Fromhed, dyb og mild,
Du gjorde værdig mig, i Himlens Skare
At elske salig, fyldt af Naadens Ild,
Hvor du med mig skal Livets Sol tilbede,
Thi Sted for dig og vorder dèr gjort rede.

68.

Dèr skal du se den Salighedens Krans,
Jeg fik af Gud, dog jordisk Smertes Lænker
Du bryde nu og følge Aandens Sans!
Men jeg saa stor en Kjærlighed dig skjænker,
Som Skabning skjænkes tør.« Og i sin Glans
Hun hyller sig, i Straalers Dyb sig sænker
Og svinder, men med Kjærlighedens Blikke,
Tændt af en Ild, som Verden aner ikke.

69.

Han vaagner trøstet, lyder Lægen rolig,
Løst er han af den vilde Smertes Baand;
Det fagre Legem, for hin høje Aand,
Hin ædle Sjæl saa yndefuld en Bolig,
Han Ligfærd gav. Ej af dædalisk Haand
Var Stenen mejslet, dog med Kunst fortrolig
Var Den, som hugged af en kaaren Sten
Gravmælet for den Jomfru bold og ren.

70.

Ved Faklers Blus ledsages hun med Ære
I Sørgerække, højtidsfuld og lang,
En Gran lod hendes Vaaben højt han bære,
Som Hæderstegn dem over Graven hang;
Til den han styred andagtsfuld sin Gang,
Hans Graad bedugged Stenen med det kjære,
Det ædle Navn, han har i Sjæl og Sind
Med Blod for Evigheden skrevet ind.

71.

Men Sorgens Rygte Stadens Mure naâr,
Da løftes Graad og Klager mod det Høje,
Arsetes river af sit hvide Haar,
Men ingen Taare læsker Gubbens Øje,
Argant med Vrede frem i Kredsen staar:
»Jerusalem! Du Øret til mig bøje!
Da jeg blev vár, vi savned vor Heltinde,
Jeg kræved Udgang strax at dø med hende.

72.

Det nægted Kongen mig, I véd det Alle,
Nu blev mig ene Hævnens Pligt tilbage,
Højt vil jeg Himlen da til Vidne kalde,
At denne Glavind Tankreds Liv skal tage.«
Men Hævnens Udsigt mildner Folkets Klage:
Som saâ for Kæmpens Sværd de Tankred falde,
De følte Trøst; dog Himlen Bifald nægter —
Ej den, som lover, altid Løftet mægter.

TRETTENDE SANG.

1.

Knap synker Gotfreds Taarn i sine Luer,
Før flux det andet, han for hint vil bygge,
Ismeno ser i Aanden alt og truer.
Den gamle Skov med evig rædsom Skygge
Ej langt fra Lejren løfter sine Buer:
Der, selv paa Højden af sin Middagslykke,
Dagslyset sørger i de skumle Sale,
Som hvælves tyst, indslyngt af tause Dale.

2.

Men breder Natten sig, og Solen svinder,
Sig Mulmets Vinge sort som Helved sænker,
Den som med Dødens Tyngsel Øjet blinder,
Og holder Sjælen fast i Rædsels Lænker.
Skjønt Bunden Græs, og Løvet Skygge skjænker,
Ej Hyrde dèr med Faar og Kvæg man finder,
Dèr Vandrer sætter Foden kun, forvildet,
Han peger did med Fingren, rædselshildet.

3.

Men Hexe dèr til Fest og Bryllup flokkes;
Ved Billedet af et forønsket Gode,
Som Satan viser dem, de didhen lokkes.
Ej skar sig nogen, som i Egnen bo'de
En Gren af Skoven; dog ej Franker rokkes
Ved slige Sagn, hvoraf de intet tro'de:
Til Krigsmaskiner det fornødne Ved
Dem bydes dèr og intet andet Sted.

4.

Did vandrer næste Nat den skumle Mager;
Ved Midnatsmulmets dødlig stille Stund
Han skriver sine Tegn, sin Kreds han drager,
Han mumler Vers med helvedviet Mund,
Den Stav, som maner op fra Dybets Bund
Fortabte Aander, han i Hænde tager:
Besværgelsen han lod som Torden runge
Med Ord, der nævnes kun af gudløs Tunge.

5.

Den hele Aandehær han stævner brat,
Som flygted ræd for Erkeenglens Sværd
Og ej tør tage Krigens Gjerning fat.
De komme frygtsomt, som var end han nær,
De svæve langsomt, deres Flugt er mat;
Ismeno byder dem at bygge dèr
Hver i sit Træ, som Sjæl i Legem bor:
Sligt tør de, saadant gjaldt ej Englens Ord.

6.

Bort gaar den Mager, glad ved, hvad han magter,
Fortæller Kongen alt og mæler fro:
»Hin Voldsmand, som din Trone eftertragter,
Ej bygger Taarne fler med Hjul og Bro.
Men jeg, som Himlens Tegn og Varsler agter,
Har mer at melde; slaa dit Sind til Ro!
Jeg ser, at Mars med Solen sig forbinder
I Løvens Tegn at true Islams Fjender.

7.

En Hede faa vi, som de knap den kjende
I Nasamoners, Garamanters Egn;
Du bor blandt Kilder her i Skyggers Hegn,
Men Frankerne den skal til Aske brænde:
I aaben Mark — hvorhen skal de sig vende,
Hvor søge Skjul mod Solens Flammeregn?
Naar Marv og Saft og Kraft den ud har glødet,
Ægyptens Hær dem giver Naadestødet.«

8.

Men Gotfred skikked Mænd ved Morgenrøde
At hugge Ved med Øxen skarp og blank,
Dog før de fik den løftet, Hjærtet sank,
En Rædsel slog fra Skoven dem imøde;
Hver Stamme, de var udsendt at forøde,
Ved deres Bortgang knejste lige rank.
I sælsom Angst de naaed Frankers Telte;
Med Haan blev hørt, hvad de med Stammen meldte.

9.

Bygmestre var det mest og Haandværksmænd;
Nu gav til Dækning Gotfred dem en Skare
Af udvalgt Værd, at tage paa dem vare,
Og rejse op det sjunkne Mod igjen.
Da de sig nærmed Skoven — Frygt for Fare
Det var ej, men de ńaaed ej derhen:
Et vist unævneligt sig i dem rørte,
En Lyd, en rædsom, løndomsfuld de hørte.

10.

Som en Røst tusend Røster Øret rammer,
Som Bølgens Graad, der vildt blandt Klipper skummer,
Som Stormens Hyl og som Forlistes Jammer
Som Løven brøler, og som Bjørnen brummer,
Som Jordskjælvs Brag, som Lyn med Knitren flammer,
Den Slangens Hvæsen, Ulvens Tuden rummer.
Saa mange Lyd i en Lyd samlet tæt
Slaar over Hjærtet Trylleræds lens Net.

11.

De stod for Gotfred: »Did kan Ingen gaa,
Var end hans Mod saa fast som Diamant,
Nej, du maa lade disse Stammer staa;
Den Brusen, Brølen, Hvæsen, dèr vi fandt,
Ej nogen Dødelig tør høre paa,
Nej, Djævlen har sit Spil ad denne Kant.«
Da tren paa Stand Alkast for Drotten hen,
En Mand, som trodsed Død, foragted Mænd.

12.

Han ryster Hovedet med Hovmods Vælde
Og smiler: »Jeg er ej for Gjenfærd bange,
Som Enkeltmand jeg Træerne skal fælde,
Om ogsaa Skoven hvæser som en Slange.«
Af Gotfred fik han Orlov did at gange,
Og gik, og vel for Styrke maa det gjælde,
At frem han gaar til Tryllerøstens Sæde,
Og vil derind trods Varselslyden træde.

13.

Da staar om Skoven som en Mur af Luer,
De løfte sig i Taarne og i Tinder,
Og Skikkelser med Flammevaaben truer.
Da nu, hvad ej han venter, her han finder,
For første Gang han i sit Hjærte gruer,
Det stolte Mod, som skummed over, svinder,
Som Løven sen til Flugt, han Flugten tager,
Dog er det Flugt, og det hans Hjærte nager.

14.

Ej blev han strax det vár, at Frygt ham fældte,
Han mærked det, da han var langt fra Flammen;
Da han kom hjem igjen til Lejrens Telte,
Han lusker enlig af og føler Skammen.
Til Gotfred kaldt, han tøver, og med Stammen,
Da sent han kom, sin Høvding Sagen meldte,
Hvis slette Udfald denne dog alt vidste,
Da hin saa stille saa's omkring at liste.

15.

I trende Dage prøved Hærens Bedste
Nu en for en, men hver med samme Lykke,
Den troldomsfulde Rædselsskov at gjæste.
Men han, som Grav lod for den Elskte bygge,
Fyrst Tankred, kom for Sværd ved Lænd at fæste,
Skjønt svag endnu, saa Hjælm og Panser trykke:
Han gaar nu rolig mod de skjulte Magter,
Ved Luen studser lidt, ej Larmen agter.

16.

Er Luen mon et Tryllespil, som blænder?
Han springer gjennem den, ej sporer Hede
Han gjennem Staalet, Ilden ej ham brænder;
Da flygter Synet, Vinterskyers Vrede
Et Uvejrsmulm med Hagl og Snefog sender;
Han undres, Vintren flyr, tungsindigt brede
Sig Skyggerne kun over Busk og Krat,
Som Skoven var sig selv kun overladt.

17.

Opmærksom lytter han med anspændt Øre,
At Skovens Løndom ham kan aabenbares,
Dog ingen Lyd af Livet er at høre,
Hans Øje spejder, spørger, ej der svares,
Kun sammenfiltret Vildnis, der skal klares,
For hvert et Trin, han agter frem at gjøre.
Da naâr han til en Slette, stor og vid,
Rund som en Skueplads paa Neros Tid.

18.

Den hvilte, tæt indslyngt af Skovens Hegn,
Selv var den fri for Træ'r, men midt derpaa
En rank Cypres sig løfted mod det Blaa.
Han gik derhen, ufattelige Tegn
Lig Billedskrift ved Nil i Barken staa,
Men derhos klart i Skrift fra Syrers Egn:
»Vær mild, du Helt, som gjæster Dødens Bo,
Und dem, der savne Livet, Dødens Ro!«

19.

Saa lyder Ordet; mens hvad det kan mene,
Han grunder paa, en Klage han fornemmer,
Som Vinden bærer hen fra Skovens Grene:
Al Sangens Vælde Lyden i sig gjemmer,
Suk var det, Hulken, Graad i Toner rene,
Det var, som smelted Sjæle hen i Stemmer,
Ved dem at høre, fyldes Sans og Hu
Unævneligt af Medynk, Smerte, Gru.

20.

Dog retter han tilsidst et vældigt Hug
Mod Kæmpetræet, ved hvis Fod han staar,
Da risler brat af Stammen stolt og smuk
En højrød Blodstrøm ud fra Barkens Saar;
Skjønt ham en Gysen tæt om Hjærtet gaar,
Han slaar med større Vælde: d a et Suk
Fra Træets Marv, som op fra Gravens Skjød
Utydeligt, med Smertens Tone lød.

21.

Derpaa fornam han grant, at Røsten klaged:
»O Tankred! saare har du mig bedrøvet,
Ud af mit Legems Herberg du mig jaged,
Det leved med mig og min Vilje øved.
Paa Skjæbnens grumme Bud har Bo jeg taget
I Stammen her — den kaster du i Støvet!
Ud over Døden, Tankred! vil du hade,
Den evig Værgeløse vil du skade.

22.

Jeg var Klorinda. Ikke jeg alene
Tog Bolig i den haarde Stamme her;
Hvorhen dit Øje ser blandt Skovens Grene,
Er Sjæl af Mennesker i disse Træ'r;
Thi hver, som falder hist ved Murens Stene
Af Saraceners eller Frankers Hær,
I Skoven trylles fast: hvis Gren og Stamme
Du slaar, din Haand gjør Manddrab i det Samme!«

23.

Som naar en Syg, hvem Febersyner skræmme,
Vil flygte for dem, skjønt han ej dem tror,
Saa føler Tankred Kval om Hjærtet klemme,
Skjønt ej han tænker, hun i Træet bor,
Han viger brat for denne søde Stemme,
For dette Blod, for disse Smertens Ord,
Hun svæver for ham som en fængslet Aand,
Den Elskede, hvis Blod er paa hans Haand.

24.

Han isner, skjælver, i sin Sjæl forfærdet,
Han taaler Synet ej af dette Blod,
Han ryster paa sin Haand og taber Sværdet,
En Stormvind førte bort det for hans Fod,
Den stærke Helt, saa kjæk, i Farer hærdet,
Kun svag i Kjærlighed, besejret stod;
Han vandrer bort, paa Vejen Sværdet laa,
Men ej mod Skoven han tilbage saâ.

25.

Ej vil han spejde Skovens Løndom mer,
Han staar for Gotfred: »Alt var sandt til visse,
Ad Luer, Larm og Skikkelser jeg ler,
Men jeg har skuet større Ting end disse —
Af Hug i Skoven gjør jeg ingen fler,
Ej Gren jeg bryder, skjærer ingen Ridse,
Jeg kan det ikke, jeg er overvunden,
En Sjæl i hver en Stamme sidder bunden.

26.

Der drypper Blod, man hugger som i Kjød,
Der lyde Stemmer, jeg har hørt den Stemme,
Jeg altid hører, smeltende og blød,
Jeg saâ det Blod, som jeg kan aldrig glemme —
Nej, se det Blod igjen, som dengang flød,
Og høre dette Suk, mit Bryst maa gjemme,
Fornemme denne Smertens Graad igjen,
Nej, Herre! aldrig mer gaar jeg derhen.«

27.

Saa taler Tankred. Men i Gotfreds Hu
Bevæge mange Tanker sig med Vælde:
Skal selv han gaa mod denne Troldoms Gru?
(Thi visselig for Troldom sligt maa gjælde);
Skal andensteds han søge Stammer nu,
Vel mere fjærnt, dog lettere at fælde?
Men bort fra Tankestormen i hans Bryst
Ham kalder Petrus Eremita's Røst:

28.

Lad dette fare! Ved du faar fra Skoven!
Ej fjærn er Dagen, som os Sejren skjænker,
Og nær er Stunden, da, naar usle Lænker
Er brudte, Helten stævner over Voven.«
Saa taler han, som tændt af Ild fra oven.
Men Solen hede Flammepile sænker
Fra Krebsens Tegn, og grumme Stjærner raade
I Luftens Riger, ej til Hærens Baade.

29.

Naar Solen stiger, den sit Aasyn hyller
I blodrød Damp, som varsler ondt for Dagen,
Og synkende den røde Pletter fylder,
Som for den næste Dag forkynde Plagen;
Trindt falmer Løvet, blegner Blomsters Mylder,
Trindt visner Græsset, og i Sørgelagen
Sig Jorden svøber, trindt dens Skorpe brister,
Mens Bølgen synker og sin Farve mister.

30.

En Ildovn synes Himlen, Intet kvæger
Det trætte Øje, aldrig blæser Vind
Med kjølig Friskhed, Flammepust bevæger
Kun Sandets Hvirvler vredt mod Bryst og Kind;
Selv Natten nægter Svalheds hulde Bæger,
Forfærdende sit Slør den væver ind
Med Ildhjul og Kometer, Duggens Draaber
Af Maanens Gunst forgjæves Jorden haaber.

31.

Forgjæves kalder man ad Søvnen sød,
Den banlyst flyr den lummerhede Nat,
For Tørstens Flamme ingen Lindring flød.
Judæas Drot — o Gjerning, Gud forhadt! —
Da Franker var i Vente, rædsom bød
At blande Gift i Jordens Livsens Skat,
Dens levende Krystal og Diamant,
At Død af hver en Kildes Væld oprandt.

32.

Den lille Siloah, som ren og klar
Sin Bølge havde budt den kristne Hær,
En lunken Væde over Jorden bar.
For meget for de Smægtendes Begjær
Ej Po, naar den i Maj sin Vælde har,
Ej Ganges var, den store Havbugt nær,
Ej Nilen, naar den Senge syv forsmaar
Og over al Ægyptens Haver gaar.

33.

Saâ Nogen Bølgesølv, i Skoves Krans
Taust hvilende som Spejlets blanke Flade,
Ad Klipper styrte vildt i Hvirveldans,
Gaa gjennem Engen mildt blandt Blomsterblade —
For Øjet spiller ham den friske Glans,
I Kjøligheden maa han Tanken bade,
Og mens det svale Billed han sig maler,
Han øger i sit Indre Tørstens Kvaler.

34.

Se Krigerne af Vestens stolte Hær!
De stærke Lemmer, som i fjendtligt Land
Bar Staalets Vægt og trodsed Fjendens Sværd —
Ej mer at bære nu sig selv i Stand,
Opløste, som forbrændte, henstrakt dèr:
Skjult gaar dem gjennem Aarerne en Brand,
Som lever af og tærer deres Kraft,
Hensmelter dem, udtørrer deres Saft.

35.

Se Stridens Ganger, af sin Ild forladt!
Med Ulyst den det kjære Foder vrager,
Den før saa stolte Nakke bøjes mat,
Usikre Skridt med kraftløs Fod den tager,
Ej Ærens ædle Kald den til sig drager,
Den tabte sine Hædersminders Skat,
De rige Prydelser, det stolte Bytte
Den hader som en Byrde uden Nytte.

36.

Den kloge Hund, saa vagtsom og saa tro,
Sin Omsorg for den elskte Herre glemmer,
Sin vante Vaagen over Hjemmets Bo:
Mens Branden inden i sig den fornemmer,
Den ligger henstrakt, mat, men uden Ro,
Og snapper efter Luften; denne gjemmer
Dog ingen Lindring i sin kvalme Aande,
Blytung og luehed for Kvalens Vaande.

37.

Saa smægter Jorden, saa de Dødelige
Forsmægte trindt om, men i Kristi Hær
Fortvivlet spørges: »Naar vil Gotfred vige?
Tror han til Sejr at føre denne Færd?
Vil han mod Himlens Vrede længer krige,
Mens klare Jertegn Vidne om den bær?
Dog, naar han selv blot svinger Herskerstaven,
For ham kan hele Lejren gaa i Graven.

38.

Glad sidder han tilbords med nogle Faa
Og Kretas Vin med Vand fra Jordan blander,
Mens os ved udbrændt Bæk han lader gaa!«
Den græske Skare under Nattens Banner
Sig Orlov tog, men da det Dagen saâ,
Man trindt i Hæren Flugtens Planer danner,
Mest de, som var med Ademar, Klotar,
Thi disses Død fra Eden løst dem har.

39.

Alt Gotfred mærker, ser og hører nøje.
Skjønt Strængheds Midler i hans Haand er lagt,
Det er hans Sjæl imod at bruge Magt.
Da hæver han mod Frelsens Drot sit Øje;
Til Aandens Sværd han griber i sin Møje,
Og Troens Skjold han løfter uforsagt:
Med Bønnens Kraft han folder sine Hænder,
Og højt mod Gud sit Hjærtes Nødraab vender.

40.

»Vor Gud og Fader hør og bønhør du!
Du lod i Ørken fordum regne Brød
Som Mannadug, du kom dit Folk ihu,
Saa Vandets Straale frisk fra Klippen brød
For Mose Haand: tænk da paa dine nu!
Kom os ihu med Hjælp i denne Nød,
Med Naadé dæk, hvad fattes os i Værd!
Vi er dog dine, kaldes dog din Hær.«

41.

Som Fuglen snar mod Himlens Hvælv sig svinger,
Mod Tronen i det Høje snelt sig hæver
Den ydmyg fromme Bøn paa Troens Vinger.
Og Gud har bønhørt, Alnaturen bæver,
Det sortner, Lynet glimter — frydfuldt klinger
I klare Toner Jublers Raab, og hæver
Fra Folkets Bryst sig op mod Tordnens Bulder,
Mens, bedre Tider varslende, den ruller,

42.

Tæt samles Skyer paa det vide Hvælv,
Jordskyer ej, men, fyldt med Regnens Skat,
I hastigt Følge sendt fra Himlen selv;
I Skyggers Favn de knuge Dagen brat.
De svøbe den i uformodet Nat,
Ned strømmer Vandet som en Livsens Elv,
Vidt lader Himlen op for sine Sluser,
Højt stiger Floden og af Glæde bruser.

43.

Ret som ved Sommertid, naar Himlen sender
Forønsket Regn, man ser i snaksom Rad,
Mens Kjæret fyldes frisk, en Flok af Ænder,
Med hæse Røster hilsende den glad:
De Vingen mod den kjøle Væde vender,
Og plasker henrykt i det svale Bad,
Hver søger helst mod Dybden ud og dukker,
Og i den fulde Bølge Tørsten slukker —

44.

Saa Luften sig ved Disses Raab bevæger,
Mens Himlens højre Haand et Bad bereder,
Som, gavmildt udøst, Alles Hjærter kvæger:
Man Haar og Kappe ud for Vinden breder,
Af Hjælmen drikker En, og En af Bæger;
Mens Hin den hule Haand til Munden leder,
Sig Nogle overøse Bryst og Pande,
I Kar opsamle Andre Himlens Vande.

45.

Og ej blot Mennesker — den syge Jord,
Opbrudt i Revner, hvori Tørken brænder,
Indsuger Vædsken, hvori Lindring bor;
Den heles brat, og Lægedommen kjender,
Den Livets Saft til alle Aarer sender,
Og sætter Græs og Urter trindt i Flor,
Den Syge lig, hvem Sundheds Drik forynger
Og Livets Kranse hen om Panden slynger.

46.

Omsider standser Regnen, Solen skinner
Med dæmpet Ild, der Hjærterne gjør glade,
Som man mod Slutning af April den finder
Og først i Maj, udøst blandt Skovens Blade.
O Tro paa Gud, som Verden overvinder!
Ej alle Luftens Magter den kan skade,
Ej onde Stjærner over den kan raade,
Som tror paa Gud og stoler paa hans Naade.

FJORTENDE SANG.

1.

Alt saâ man af det store Moderskjød
Den dunkle Nat med sagte Susen stige,
Og sænke Mulmets Vinge frisk og blød
Med mægtig Stilhed over Jorderige,
Og ryste Taageslørets vaade Flige,
Saa Duggens Perler over Græsset flød,
Mens lette Vinde slaa med deres Vinger,
Og Dødeliges Slummer Kjøling bringer.

2.

Glemt er hver Tanke, man om Dagen tænker,
Men evig vaager Gud ved Verdens Ror,
Han Naadens Blikke ned til Gotfred sænker.
I Østens Egn, hvor Morgenrøden bor,
Nær Stedet, hvor dens Roser staa i Flor,
Og lidt før Solens Guldport Udgang skjænker,
Gaar, vingeklædt, af en Krystalport ud
Hver salig Drøm, sendt Fredens Børn af Gud.

3.

Ad denne Gud en Drøm til Gotfred sender,
Den sine gyldne Vinger mod ham breder,
En Klarhed, en vidunderlig, ham blænder,
Et Hvidt, hvori sig gyldne Flammer spreder:
Ind i Guds Riges Dyb ham Drømmen leder,
Som i et Spejl han Himlens Undre kjender,
Mens lyttende til Harmoniers Klang,
Han maaler Stjærners højtidsfulde Gang.

4.

Han ser, tilbeder, smelter hen i Lyst;
Da træder mod ham, smykt med Straalers Krans,
En Ridder, rustet som i Himlens Glans;
Han siger til ham med saa huld en Røst,
At aldrig hørtes slig af Støvets Sans,
Men klarest Klang fra Dødeliges Bryst
Er hæs mod den: »Du hilser ej din Ven!
Tal med din Hugo, kjend mig dog igjen!«

5.

Da svarer han: »Din nye Glans mig blinder;
Ej strax ved Synet af din Straalepragt
Mit gamle Kjendskab sig til rette finder.«
Og trende Gange vil af Sjælens Magt
Han favne Vennen, trende Gange svinder
Dog hin som Drøm og Luft: »Nej! Støvets Dragt
Jeg bærer ej, en Aand du favne vil,
En Borger af den Stad heroventil.

6.

Her er Guds Hus, her har hans Stridsmænd Sæde,
Hos dem er Sted for dig, hans svorne Mand.«
»Naar?« spørger Gotfred, »Støvets Baand med Glæde
Jeg kasted for at naa til Himlens Stand.«
›Først skal med Blod og Sved du Jorden væde
En Stund endnu, først i det hellige Land
Et Rige, Kristus viet, skal du grunde,
Det, efter dig, vil Gud din Broder unde.

7.

Dog lad din Hu mod Himlen være vendt!
Se mere fast paa disse Kloders Glans,
Sku disse Lys, af evig Almagt tændt,
Af evig Orden lært den stolte Dans,
Hør Himlens Harpers Kor med opladt Sans!
Og nu dit Blik mod Jorden være sendt!
Hint Punkt, hint Fnug indslutter Verdens Riger,
Mod hvilke Dødeliges Attraa higer.

8.

Det store Verdenshav for vore Blik
Er som en liden Dam, en ringe Sø,
Der favner Jorden som en mindre Ø.«
Da Gotfred skued ned og saâ en Prik,
I Verdensrummet hentabt som et Frø,
Med Undren det ham gjennem Hjærtet gik,
Hvordan for Legemet man Skyggen tager
Og, kaldt til Himlen, efter Jorden jager.

9.

Han mæler: »Vil da Gud, at jeg skal gaa
En Stund endnu igjennem Verdens Farer,
Saa vís mig Vej, at jeg kan Himlen naa!«
»Du er paa rette Vej,« den Anden svarer,
»Bliv ved paa den! dog skal et Raad du faa,
Hvori jeg dig Guds Vilje aabenbarer:
»Kald atter Bertholds Søn! til Zions Baand
At sprænge være han din højre Haand!«

10.

Men Gotfred vaagned og sig ene fandt
Med Hjærtet bævende af hellig Glæde,
Og Dagen med sit vante Værk oprandt,
Og blandt de andre Fyrster tog han Sæde.
Sig rejste Guelf og vidned højt og sandt
I sit Navn, i Enhvers, som var tilstede,
I Hærens Navn, at den Rinaldo savned,
Og at den Boldes Fravær intet gavned.

11.

Han beder Gotfred lade Retten vige,
Og kalde Helten hjem i Lejrens Skjød,
Ved Daad og Farer under Kamp og Krige
At sone, hvad i Vreden han forbrød.
»Jeg venter, at han Kaldet ej vil svige,«
Var Gotfreds Svar: paa Stand han Guelfo bød
At vælge Sendebud, som skulde drage
Og bringe Ungersvenden med tilbage.

12.

Sig rejste Karl, den danske Kriger brat:
»Jeg her forlanger Sendebud at være;
Ad fjærn og farlig Vej ved Dag og Nat
Jeg trofast skal min Herres Glavind bære
Til ham, som eje skal den dyre Skat.«
Han var en tapper Mand af Kraft og Ære,
Og Guelfo valgte ham, men derhos vilde
Han, at Ubaldo fulgte ham, den Snilde.

13.

I Ungdoms fejre Dage rejste denne
I Verden vidt og gjæsted mange Lande
Og lærte fremmed Sæd og Skik at kjende:
Han havde prøvet Frost paa Nordens Strande;
Hvor Solen sværter Æthiopers Pande,
Han havde følt dens Flammepile brænde;
I Tungemaal han kunde for sig klare,
Nu stod han, hædret højt, i Guelfos Skare.

14.

Nu bød dem Guelf til Bohemund at drage,
Hos ham, saa mentes der, Rinaldo var;
Men Petrus mælte: »Tid og Møje spar!
I Vejen over Askalon skal tage:
Dèr, hvor en Flod sin Bølge ruller klar
I Havet ud, det Himlen vil behage
At sende Jer en Ven, hans Raad I følge!
Han meget véd, og vil Jer Intet dølge.«

15.

De drog ad Askalon, og næppe hørte
De Havets hule Brusen op mod Stranden,
Før deres Vandring til en Flod dem førte;
Fyldt af det stærke Regnfald over Randen,
Med Pilens Hastighed dens Løb sig rørte.
Som de stod uvis, saâ, med Krans om Panden,
I linned Kjortel og med Stav i Haand,
En Olding de, med Præg af ædel Aand.

16.

Han svinger Staven og paa Bølgen træder
Med tørre Fødder og mod Strømmen gaar,
Ret som naar Nordens Vinter Floden klæder
Med frossen Skorpe, blinkende og haard,
Naar Bondekarlen sig paa Rhinen glæder
Og store Kredse over Isen slaar:
Saa paa det ikke frosne Vand han gik,
Og hos dem stod med fast, opmærksomt Blik.

17.

Han talte: »Vistnok kan I Raad behøve,
Han holdes fast i fjærnt og fremmed Land,
Og mange Favne Saltvand maa I kløve,
Ja styre til en anden Verdens Strand:
Kom hid en Stund min Hules Læ at prøve
Og høre Ting, som sætte jer i Stand
At fremme Værket.« Brat til begge Sider
Paa Gubbens Vink tilbage Voven glider.

18.

Sig taarned Vandet, ludende foroven,
Saa Vejen gik som under Klippers Bue;
Ved Haanden førte han dem under Voven
I Jordens indre Dybder dybt at skue:
En uvis Lysning fåldt som gjennem Skoven,
Naar svagt kun brænder Aftenstjærnens Lue,
Da saâ de, at hvor Vejen dybt sig slynged,
Uhyre Huler hvilte, vandbetynget.

19.

Fra disse stiger hver en Aare klar,
Som Kilden straaler ud i Bølger milde,
Som, glat og spejlblank, Breddens Billed bar,
Som i en dejlig Flod sig kruser stille:
De se, hvor Phrat og Ganges Udspring har,
Selv Nilen røber dem sin skjulte Kilde,
Hydaspes, Ister, Tanais og Po,
De se dem fødes dèr i Jordens Ro.

20.

Som de gaa længer ned, en Flod de finder,
Der smelter Ærts og Sølvets ædle Pragt;
Naar Slakkerne for Solen siden svinder
Og Malmen lutres ved dens Straalers Magt,
I hvide Masser lejret, Sølvet skinner,
Det røde Guld, i store Klumper lagt:
Paa Flodens Bredder Ædelstenes Lue
Med Lys som tændte Faklers var at skue.

21.

Med Himlens Blink Safirer blaane her,
Smaragders Glimt som Eng i Vaaren smile,
Topasen skinner Ametysten nær,
Indslyngt i Jaspis Hyacinter hvile,
Karfunkler flamme rødt med Ildens Skjær,
Fra Diamanter flyve Lysets Pile:
Karl og Ubaldo, taust, i Undres Hjem,
Fast som fra Sans og Samling, skride frem.

22.

Ubaldo da til Spørgsmaal Tungen rører:
»Hvor er vi, hvorhen gaa vi, hvo er du?
Tal Fader! Undren al vor Tanke slører —
Er hvad vi se kun Drømmen af vor Hu?«
— »Af Jordens Moderskjød I favnes nu,
Som fostrer Alt; jeg til mit Slot Jer fører;
Knap uden mig I kom her; Hedning før,
I Daaben Gud mig aabned Naadens Dør.

23.

Ej lærte jeg den Magt, jeg fik at øve,
Af Mørkets Engle, Røg lod ej jeg stige,
Ej mumled Vers, at styrke Satans Rige
Og Himlen og dens Hellige bedrøve:
Kun forskende jeg løfted Slørets Flige,
Lod Blikket dybt Naturens Kræfter prøve,
Hver Urts, hver Kildes skjulte Magt at skatte
Og høje Stjærners Vej og Virkning fatte.

24.

Mit Hjem ej blot jeg fjærnt fra Himlen har,
I Jordens mørke Dybder sluttet inde,
Jeg højt paa Libanons og Karmels Tinde
Har rejst mig Bolig, luftig, lys og klar;
Der ser jeg alle Himlens Kloder skinne,
Der give Stjærner paa mit Spørgsmaal Svar,
Jeg følger Mars og Venus og de Andre,
Mens uden Slør de for mit Øje vandre.

25.

Jeg under Fødderne ser Skyer bølge,
Snart svøbt i Mulm og snart i Regnbu'pragt,
Snart enkeltvis og snart i mægtigt Følge;
Hvor Vinden daler skraa jeg giver Agt,
Ej Regn og Dug mig deres Fødsel dølge,
Jeg ser, hvor Lynet faar sin Flammes Magt
Og ned sig snor, Kometer hos mig gik,
Til store Tanker om mig selv jeg fik.

26.

Jeg lod mig ganske med mig selv fornøje,
Min Viden jeg for Maalestokken agted,
Der sikkert viste, hvad den Evighøje,
Min og Naturens store Skaber magted;
Da med sin Finger rørte Gud mit Øje,
Og efter Renheds Bad mit Hjærte tragted;
Oplyst af Petrus og med Daabens Vande
Bestænket, maatte jeg min Ringhed sande.

27.

Det Lys, vi have selv, saa lidet taaler
At se i Skaberlysets Dybder ind,
Som natlig Fugl tør se mod Solens Straaler;
Men jeg, som paa mig selv mig stirred blind,
Nu ler derad — med andet Maal jeg maaler
Og giver Gud min Viden og mit Sind,
Jeg lyder Petri Raad, min Sjæl til Fromme,
Længst har af ham jeg vidst om Eders Komme.«

28.

De naa hans Bolig under saadan Tale,
I sælsom Lysning underfuld den gløder,
En Hules Hvælv, med Kamre fyldt og Sale:
Hvad i de rige Aarer Jorden føder,
Hvad Hu og Tanke kosteligst kan male
I sindrig Skjønheds Orden Øjet møder,
Men ingen Pryd, som smykker Gubbens Hjem,
Er gjort med Hænder, Alt er voxet frem.

29.

Ej fattes Skarer, der staa flink tilrede
At møde Gjæsterne med tjenstlig Vagt,
Ej festligt Bord, hvor Guldkar Funker sprede,
Og Sølvet glimter blandt Krystallers Pragt;
Men da nu Maaltid er til Ende bragt,
Da Hungren stillet er og Tørstens Hede,
Den Gamle mæler: »Det er nu paa Tide,
I høre, hvad I længes mest at vide.

30.

Armidas Rænker kun for godt I kjende,
Og om Rinaldos Heltedaad I véd;
Armida, da hun Kundskab fik om denne,
I Hænderne af Raseri sig bed.
Højt svor hun: »Paa min Hævn han skal sig brænde,
I samme Trældom styrter ham jeg ned,
Hvorfra han fried dem, jeg havde bundet,«
Og drog til Stedet, hvor hans Sejr var vundet.

31.

Dèr havde han sin Rustning ladt tilbage,
Han under andet Mærke, mindre kjendt,
Maaske sin Vej har villet fremad drage;
Armida, af sin Ondskabs Attraa tændt,
En af de Faldnes Legem da lod tage
At blive klædt deri. Hvad mer er hændt,
I vide alt; men for Armidas Tanker,
Det forud stod, her vilde komme Franker.

32.

En Svend hun ejed baade snild og snu,
I Bondeklæder satte hun ham dèr
At-lede Franker vild med snedig Hu
Og udsaa Mistro i den kristne Hær.
Armida lægger sig i Baghold nu,
Da Helten kommer, Overgangen nær,
Hvor med Orontes sig en Flod forbinder,
Og i dens Favn en liden Ø man finder.

33.

En Støtte rank han ser af Marmor staa,
Fra den med gylden Skrift imod ham luer:
»Du, hvo du er, som vil i Baaden gaa!
Du Verdensundret hist paa Øen skuer.«
Han ser en liden Baad, ved Bredden laa,
Ej til at rumme mer end En den duer.
Han derfor Væbnerne tilbage lod,
Og ror, og sætter snart paa Øen Fod.

34.

Han sender spørgende omkring sit Blik,
Men Grotter, Høje, Blomster, Træ'r og Vande
Var Alt, hvad han af Undre skue fik.
At Stedet dog var skjønt han maatte sande,
Dets Yndighed ham gjennem Sjælen gik,
Han løfted Hjælmen af sin hede Pande,
Tog Sæde og drak Luftens Friskhed ind,
Mens Flodens Rislen fængsled sært hans Sind.

35.

En Lyd, en sælsom, aldrig kjendt, han hører;
Han Blikket mod de nære Bølger sender.
En Bølge midtstrøms hvirvlende sig rører
Og altid i sig selv tilbagevender,
Et Haar, et Hoved ser han — Bølgen slører
Ej længer Hals og Bryst, en Mø han kjender,
En Nymfe lig, naar Aftenscenens Glans
En Trylleverden aabner for vor Sans.

36.

Ej var det virkelig en Bølgens Frue,
Men kun et Gjøglesyn, et Trylleskin,
Som ligned dem, man fik tilforn at skue,
Hvor den tyrrhenske Bølge skyller ind,
Der tændte sødt en sælsom Mildheds Lue,
Saa lidet dog at tro som Vand og Vind —
Saa skjøn hun var og hendes Røst saa sød;
Hun sang, og Luften hen i Vellyst flød.

37.

»Ak Ynglinger! mens Løv og Blomsterkjæder
April og Maj om Eders Pande snor,
Gid aldrig dog den falske Drøm om Hæder
Maa lokke Jer og Dydens Smigerord!
Vís er kun den, der plukker Livets Glæder
Og nyder Frugten ved Naturens Bord,
Som selv hun byder, hvad I ej bør glemme,
Forhærdet mod den store Moders Stemme.

38.

Vil I da kaste bort den skjønne Gave
Af Èders faure, dog saa korte Vaar?
Du dyrker tomme Guder, Ærens Slave!
Et Navn, en Drøm, en Gjenlyd, som forgaar:
Lad Sjæl og Legem lige Tryghed have
I søde Tanker og i blide Kaar!
Hvad Himmel, Fremtid? Sligt er Skin og Skygge,
I Nuet er din Visdom og din Lykke.«

39.

Saa sang den Falske, men i hendes Toner
Der var en Magt, som slog et Troldomsnet
Om Ynglingen og drog ham fast og tæt
I Søvnens Skjød — saa fanges Fugl i Doner —
I Floden risled Bølgen, kruset let,
I Luften vugged Træ'r de blide Kroner,
Dog selv ej Torden havde vakt ham nu;
Da tren Armida frem med Hævn i Hu.

40.

Men da sit Blik hun til hans Aasyn vender
Og ser saa mildt ham Aandedrættet drage,
Mens i de lukte Blik et Smil hun kjender,
Hun standser uvis, holder sig tilbage —
Hun knæler ned, sit Slør hun monne tage,
Hans Sved hun tørrer let, de hvide Hænder
Tilvifte Kjøling ham i Somrens Hede:
Til Elskov er forvandlet hendes Vrede.

41.

Hun plukked Blomster paa den faure Bred,
Hvor smukt de stod og spejled sig i Vandet;
Til Baand, som bæres blødt men vare ved,
Hun Roser, Liljer og Ligustrer blanded:
Med Kunst, tilforn ej kjendt, hun Lænken danned,
Om Halsen samt om Haandens, Fodens Led
Hun vandt ham den og i sin Karm ham tog,
Og lynsnart gjennem Luftens Riger drog.

42.

Ej til Damask hun tog den Dyrebare,
Til Slottet ej, hvor Bølgen aander Død;
Med skinsyg Ømhed for sin Skat at vare,
Og skamfuld ved, at Elskovs Røst hun lød,
I Verdenshavets grænseløse Skjød,
Hvor Skib fra vore Kyster knap ses fare,
Hun skjuler sig og, fjærnt fra disse Strande,
En Ø sig vælger i de store Vande —

43.

En liden Ø, som bærer Lykkens Navn
Med dem, som er omkring den: dèr hun tog
Et ensomt, øde Bjærg til Hvilestavn,
Der Taagesløret tæt omkring sig drog;
Ved Troldom hun et Skrud af Sne det slog
Om Ryg og Sider; højt i Sneens Favn
Hun holdt sig Toppen aaben, faur og grøn,
Dèr bygged hun sin Elskovs Hus i Løn.

44.

Paladset knejser ved en spejlklar Sø,
Dèr bor Rinaldo hos sin Elskerinde:
Did over Havet til Armidas Ø
I drage skal for Ynglingen at finde,
Didop I stige skal til Bjærgets Tinde
Trods Vagterne, den troldomsfulde Mø
Har skinsyg stillet — Hjælpen dog er rede
Og den, som skal til Maalet Eder lede.

45.

Naar atter ud af Flodens Skjød I gaar,
I træffe skal en højt bedaget Kvinde,
Dog ung af Aasyn og med fagert Haar,
De lange Lokker sig om Panden vinde.
I hendes Klædning mange Farver skinne:
Saa snelt som Ørnen flyver, Lynet slaar,
Hun over Havets Dyb skal med Jer drage
Og, lige tro, hun fører Jer tilbage.

46.

Ved Bjærgets Fod, hvor Tryllerinden bor,
Forfærdelige Dragcr skal I møde,
Der frem i Sandet sig med Hvæsen snor,
Med aabne Svælg, med Blik, som rædsomt gløde;
Dèr Bjørn og Løve brøle højt i Kor,
Mens Vildsvin rejse Børster vredt og høde:
Sving trøstig denne Stav, og de skal tæmmes!
Paa Bjærgets Top dog større Farer gjemmes.

47.

Dèr sprudler frem et Væld med klare Bølger,
Det vækker Tørst, det lokker og det byder,
Men sælsom Gift i hver en Draabe dølger.
Hvis blot den mindste Drik deraf man nyder,
Beruses Sjælen, og en Latter følger;
Først mild og glad, den voxer, Skranker bryder
Og knuger Livet ud i Toner vilde:
Vend Blik og Læber fra den fagre Kilde!

48.

Et pragtfuld Maaltid vil tilrede staa
Paa grønne Bred, kom det dog ikke nær!
Og fagre, falske Møer vil mod Jer gaa,
Agt ej paa dem, skjøt Eders egen Færd!
Naar ad de høje Porte ind I naa,
Blandt sælsomt sno'de Mure staa I dèr:
Ved dette Rids I Jer til rette finder
I hver en Slyngning, Labyrinthen vinder.

49.

En Have favner Vaarens Luftning blød
Bag Labyrinthens Bælte: dèr han hviler,
I Elskov tabt, mens Elskov aander sød
Fra hvert et Blad, fra hvert et Blomster smiler;
Armida rejser sig fra Græssets Skjød,
Sin Troldomsdont at skjøtte, bort hun iler,
Men Øjeblikket griber I behænde
Og giver Jer for Ynglingen tilkjende.

50.

I holde dette Skjold af Diamant
Hen for hans Øje! i dets Flade blank
Han ser sig selv og ser, hvor dybt han sank:
For Skam da synker Lænken, som ham bandt.
Ej Troldom skader Jer fra nogen Kant,
Armida Intet véd, men fri og frank
I vandre fort. Saa haver nu Godnat!
Imorgen tidlig tages Rejsen fat.

FEMTENDE SANG.

1.

Den hulde Dagning Alt til Arbejd kalder,
Hvad aander Liv, og efter gjæstmild Pleje
Udfører Oldingen af Grottens Haller
De tvende Krigens Mænd ad hine Veje,
Som før de gik, hvor intet Dagslys falder.
Han byder dem Farvel ved Flodens Leje,
Med Demantskjold, med Grundrids og med Stav
Dem rusted og Velsignelse dem gav.

2.

Dem favned Bølgen i sit dybe Skjød
Og løfted blidt dem som det lette Blad,
Det voldsom Haand af Modergrenen brød
Og kasted i det kjølig friske Bad:
Da Floden sætter dem paa Stranden blød,
En liden Sejler styrer let og glad
Mod dem sin Kurs, en Mø i Stavnen staar
Med Panden omslyngt af sit lange Haar.

3.

Et Fredens Dyb i hendes Øjne laa,
Men Straaler, som af mægtig Godhed skinne
Lig Englenes i Himlen, fra dem gaa.
Som slutted Kjortlen alle Farver inde,
Snart Himlens Morgenrødt og snart dens Blaa
I Brydnings Spil er i dens Fald at finde:
Hvis et Minut man Øjet fra den vender,
Og ser igjen, en anden Lød man kjender.

4.

Saa ser om Halsen af en kjælen Due
Man Fjær ved Fjær tætsluttet, glansfuldt lagt,
Sig selv dog altid ulig er at skue
I Solens Skin den fagre Silkepragt:
Snart lig et Halsbaand af Rubiners Lue,
Snart har sit søde Skjær Smaragden bragt,
I Skiften stadig kun, sig Farven bryder,
Og den, som ser det, sig ved Synet fryder.

5.

Saa talende, mod Bredden ind hun glider:
»I Lykkens Børn! Paa Skibet sætter Fod!
Med det jeg over Verdenshavet skrider,
For det hver Storm er mild, hver Bølge god,
Hver Byrde let.« Strax de paa Dækket stod,
Hun støder fra, med slappet Tøjle rider
Hun Søens Hest, hun løsner Sejl for Vinden
Og sætter sig til Rors med Smil om Kinden.

6.

Højt svulmet Flodens Ryg kan Skibe bære,
Dog dette træder i saa let en Dans,
At selv den mindre Strøm det bar med Ære.
Langs Kjølen slynger Skummet Krans i Krans
Af Liljens Hvidhed og af Sølvets Glans,
Og højt i Korsang bruse Bølgens Hære;
For fyldte Guldsejl det mod Havet gik
Med Fart, som overfløj Naturens Skik.

7.

Alt ved den store Seng de Floden ser,
Hvor sine Bølgebørn til Ro den fører
Og, spredt i Havets tusend Svælg, sig slører —
Den er ej, synes ej at være mer;
Knap Havets Bræm Vidunderskibet rører,
Før regntung Sydvind tier, Solen ler,
Og Bølgebjærge synke jævnt og gaa
Med sagte Krusning i det fagre Blaa.

8.

De Askalon forbi mod Gaza gled,
Ej saâ man nogen Tid mer dejlig Himmel
End den, som smilte huld til Farten ned
Og med sin Klarhed fyldte Bølgers Vrimmel.
De skued ind mod Gazas hvide Bred;
Dèr saâ som Sand de Krigerskarers Stimmel,
Uendeligt stod Telte Rad ved Rad,
Og Stridsmænd mylred mellem Strand og Stad.

9.

Af lastede Kameler, Elefanter
Nedtrampet tungt og dybt de Vejen saâ,
I Havnen Skibe tæt for Anker laa
Og vugged stoltelig de stærke Spanter,
Højt knejste Master mellem Tov og Vanter;
Mens nogle Snækker spredte Sejl i Raa,
Fremad for flinke Aarer andre glider,
Hvidt skummer Havet om de blanke Sider.

10.

Da mæler Kvinden: »Skjønt I se saa mange
Af fjendske Folk, er ej Ægyptens Drot
Dog færdig end; thi vær kun ikke bange!
Hvad her I ser, er fra Ægypten blot;
Hans Herredømmes Grænser drages lange
Mod Øst og Syd. Ej kaldte jeg det godt,
Om ej en Stund vi alt var vendt tilbage,
Før, samled' helt, hans Hære fremad drage.

11.

Som Ørnen bæres af de stærke Vinger
Og skyder sikkert gjennem Fugles Hær
Og over hver en Flyver højt sig svinger,
Til ej den skjelnes, Solens Egn for nær,
Saa sikkert glider Bølgens Flyver her,
Fort gjennem Skib og Skib den Sejlet bringer,
Den agter ej, om Nogen ser og følger,
Den piler frem og sig i Fjærnet dølger.

12.

Forbi, hvor Raffia først fra Syrers Lande
Tilvinker Fartøj fra Ægyptens Kyst,
Forbi Rhinocoruras øde Strande,
Forbi Pompejusklippens haarde Bryst:
For ham, som rensed Middelhavets Vande,
Hvis kjække Sværd var fredsom Skippers Trøst,
Den løfter sig som Støtte og som Grav,
Med Foden plantet i det dybe Hav.

13.

De gled forbi, hvor Damiata følger
Med Blikket Nilen fra sit faste Sæde,
Hvor længst mod Øst den ruller sine Bølger
Og bærer Havet Skat af Himlens Væde;
De se den ud fra hundred Dørre træde,
Fra Porte syv. Snart Staden ej sig dølger,
Der skinner, af Hellenerdrotten grundet,
Og Pharo med sit Fyr har til sig bundet.

14.

Mens fjærnt mod Nord sig Kretas Kyster hæve,
De langs Marmarikas havnløse Strande,
Hvor Stæder spejles ej i Havets Vande,
Til hvor Cyrene blomstred, fremad svæve;
De følge Afrika langs Kystens Rande,
Hvor Kornet bølger, Palmelunde bæve,
Kun rigt paa grumme Rovdyr længer inde,
Paa Sand, som hvirvles vildt for Ørknens Vinde.

15.

Den store Syrte, hvorfor Søfolk grue,
De undgik, styrende derfra mod Nord
Og hen mod Tripolis, som er at skue
Udfor, hvor Malta op af Bølgen gror;
De sejle frem, hvor Syrter mer ej true
Og lægge bag sig Lotofagers Jord;
Retfor, hvor Lilibæum løfter Panden,
Sig med det rige Tunis krummer Stranden.

16.

Dyb mellem tvende Næs sig Havnen breder,
Men Førerinden peger med sin Finger
Og paa Kartagos Skjæbne Tanken leder —
Thi Jordens Herlighed har snelle Vinger,
Brat Glans og Rigdom sig til Andre svinger;
Kartago sank, om ringe Spor kun spreder
Sig Sand og Græs — men fremad styrer Møen,
Snart har paa højre Haand de Sarderøen.

17.

Forbi Numiders Kyst hun Bølgen kløver,
Hvor tætte Hjorder dreves vidt om Lande,
Algier forbi, den graadig frække Røver,
Der, skjændigt spejdende, ser over Vande,
Langs Tingitanas, nu Marokkos, Strande,
For Elefanter Moder og for Løver;
Imens paa højre Haand Granada smiler,
Frem mod Herakles' Støtter Snækken piler.

18.

Alt var de dèr, hvor gjennem Jordens Rift
Sig Vandet ud i Verdenshavet gyder,
Alcides' Navn er sat ved den Bedrift
Af Sagnet, og med Sandhed vel det tyder
Her paa sin egen Vis Naturens Skrift:
Hvor gjennem snævert Svælg sig Bølgen skyder
Og skiller Spanien og Libyen ad,
Har Klipper dæmmet først i sluttet Rad.

19.

I Østen fire Gange Solen stod
Fra Dagen, da de stødte Skib fra Strande,
Til da de sejled gjennem Strædets Vande,
Der slaar om Calpes og Abyles Fod,
Og dukked brat fra Jordens Krans af Lande
I Havets grænseløse Straaleflod:
Er Havet sligt, indslyngt ved Jordens Barm,
Hvordan da hist med Jorden i sin Arm!

20.

Alt Gades med dets tvende Naboinder
Sig bag de mørkblaa Bølgehøje slører,
Alt flygtende hver Kyst af Landet svinder,
I fjærnest Kiming Hav kun Himlen rører,
Ubaldo mæler: »Sig os, du, som fører
Os til et Hav, det ingen Grænser binder!
Drog Andre hidhen? Røres i den Verden,
Hvorhen vi stævne, Folkestammers Færden?«

21.

»Dengang,« saa lød fra Skibets Frue Svaret,
»Herakles Libyen samt Spaniens Lande
For Udyrs vilde Vrimmel havde klaret
Og sejret over alle kjendte Strande,
Har Grænsen for sit Mod han først erfaret
Ved Verdenshavets grænseløse Vande:
Han satte Maalet, men for knap og lille
Han Kredsen drog for menneskeligt Snille.

22.

Den Helt, som er den vidtbefarne nævnet,
Hvis Længsel var at skue som at vide,
Odysseus, Mærkerne forbi har stævnet,
Hvor Havet skummer frit paa denne Side;
Men Alt, hvad han af Sømandskunst har evnet,
Har ej ham frelst: de stolte Bølger glide
Hen over ham, hans Daad med ham begravet —
Blandt Jer den nævnes ej, den sank i Havet.

23.

Hvis Andre sloges hid af Storm og Bølger,
Er Ingen hjemvendt, saa du pløjer her
Et ukjendt Hav, ukjendte Ø'r det dølger,
Ukjendte, stolte Riger blomstre dèr;
Vel er der Folk, og Jordens Grøde følger
Som vældig Virkning Solens Kæmpefærd.«
Ubaldo spørger: »Nævn mig Tro og Sæder
Hos dem, hvis Fod en ukjendt Jordbund træder.«

24.

Hun svarte: »Man skal ej hos flere Stammer
Om flere Dyrkelser forgjæves lede:
En dyrker Dyr, en Anden Solens Flammer,
Mens hin den store Moder ses tilbede;
Ej Nogle sig ved rædsomt Maaltid skammer,
Med skjændig Føde Bordene de brede:
Fra Calpe af, Enhver du træffer paa,
Af Tro er hedensk og af Sæder raa.«

25.

Men Ridderen: »Vil da den samme Gud,
Der nedsteg for at tænde Lysets Straale
For Jorderig med milde Sæders Bud
Saa stor en Del af Verden Mulm tilmaale?«
»For Sandheds Vej vil Gud ej Grænser taale,«
Gav hun til Svar, »hans Lys skal spredes ud
Til hine Folk; de skal ved Orden stilles,
Og ej skal I og de for altid skilles.

26.

Herakles' Maal sig til en Spøg kun vender
For Skipper, der til Havets Grænse gaar;
Om store Riger, som nu Ingen kjender,
Om Have uden Navn I Kundskab faar:
Et Skib — det kjækkeste, som Jorden kjender —
Mens det sit Kredsløb over Havet slaar,
Omkredser, maaler og belyser Jorden,
I Kappestriden Solens Lige vorden.

27.

Den Dristighed, som styrer Havet over
I ukjendt Løb, hos en ligurisk Mand
Skal findes først: ej Storm paa vilde Vover,
Ej ukjendt Luftstrøm over Land og Vand,
Ej nogen Fare, som i Mulmet sover
Af Fremtids Nat og Gaaders mørke Land,
Hint ædle Hjærte med de store Tanker
Kan holde bag Abyles snævre Skranker.

28.

Mod anden Pol du over vilde Bølger,
Columbus! breder dine kaarne Ræ'r,
Og knap med Øjnene dig Rygtet følger,
Skjønt tusendøjet, paa din stolte Færd;
Hvert Vink om dig til Efterslægten dølger,
Om end saa lidet, dog et udvalgt Værd,
Som herligst Maal højt lyser din Bedrift
For Sangens Toner og for Klios Skrift.«

29.

Talt, og mod Vest hun lader Skibet pile
Og bøje lidt mod Syd: i Luer røde
Se ligefor de Solen gaa til Hvile,
Og bag sig se de Dagen ny sig føde;
Ret som det fagre Gry de skued smile
Og Morgenrødens Rosenskyer gløde,
Et Bjærg de øjned fjærnt, der mørkt sin Top
Blandt Skyers tætte Lejre løfted op.

30.

Som de gled frem, veg Skyerne til Side,
Og lig en Kegle saâ de Bjærget staa,
Forneden vældigt som en Pyramide,
Men spids som den optaarnet mod det Blaa;
Det fra sin Top lod Røgens Hvirvler skride
Lig Bjærget, som Giganten bærer paa:
Ved Dag man Røgen fra dets Indre skuer,
Ved Nat det lyser Mulmet op med Luer.

31.

De skued andre Ø'r, som frem de sejle,
Der løfte skraat sig op af Dybets Favn,
Dog mindre mægtige og mindre stejle;
De lykkelige Ø'r er deres Navn:
I Navnet sig de gyldne Tider spejle,
Der agtes fri for Møje som for Savn,
Da Jorden uden Pløjning gav sin Grøde,
Udyrket Vinstok Druer dobbelt søde.

32.

Her svigter Olietræet ingensinde,
Af Blomsterkalke Honning drypper sød;
Blidt sænke Floder sig fra Bjærgets Tinde
Med sagte Brusen, smeltende og blød;
Huld Kjølighed fra Dug og Vestenvinde
Sig sænker i den milde Varmes Skjød —
Elysiums Marker, Salighedens Sæde,
Hvor gode Sjæle bo i evig Glæde.

33.

Mod disse styrer Møen: »Rejsens Færd,«
Saa taler hun, »sig nærmer alt sin Ende,
De lykkelige Ø'r I skue her,
Af herligt Navn I visselig dem kjende,
Og deres Skjønhed kommer Rygtet nær,
Skjøndt ogsaa her dets Farver vel kan blænde;«
Saa talende, hun glider let forbi
Nær Øen, først i Rækken af de ti.

34.

Da mælte Karl: »Vor Førerinde god!
Ifald vor Rejses Med kan Sligt tilstede,
O, lad mig blot paa Jorden sætte Fod,
De aldrig kjendte Kyster kun betræde!
Lad Folkene mig se, som dèr har Rod,
Se deres Færd og Tro — det var en Glæde
Engang at melde det Vidunderlige
Og, jeg har været der, at kunne sige.«

35.

»Dig værdigt er dit Ønske som din Agt —
Dog hvad kan jeg? Min Vilje lidt kun mægter,
Naar Himlens strænge Forbud saadant nægter,«
Gav hun til Svar, »end er ej Ordet sagt,
Som fører sammen tvende Verdners Slægter,
Ej Guds tilmaalte Tid tilbagelagt:
Ej I skal aabne denne stolte Vej
Og bringe Havets Nyt, Gud vil det ej.

36.

Ud over hver Søfarers Skik og Evne
Det skjænktes Jer at kløve disse Vande;
At hente Helten hjem, I fremad stævne,
Som holdes bag en anden Verdens Strande:
Til andre Tider andet Hverv I levne,
Mod Skjæbnen ej I løfte Hovmods Pande!» —
Og bag dem daler alt den første Ø,
Den anden hæver sig af dyben Sø.

37.

Hun viser dem, hvordan i langlig Række,
Med lige brede Sunde mellem hver,
Mod Solens Opgang deres Baand de strække;
De syv har Spor af Folk og disses Færd,
Dèr vinker Huset under Tagets Dække,
Sig breder over Egnen Dyrknings Skjær —
End Ingen paa de trende fæsted Bo,
De vilde Dyr besidde dem i Ro.

38.

Paa en af disse Kysten stærkt sig krummer,
Den strækker langt et Horn paa begge Sider,
Og, bred og dyb, en Bugt af Havet rummer;
En Klippe danner Havn, som frem den skrider
Og vender Ryggen til, hvor Havet skummer,
Men spejler sig, hvor Bugtens Bølge glider:
Paa hin, paa denne Haand to Fjældsten knejse,
Som Mærker, sat for Søfolk, højt sig rejse.

39.

Forneden slumrer Havet dybt i Fred,
Foroven kranse Skove Kystens Tinde,
En Grotte sænker skyggefuld sig ned,
Hvor, vebendindslyngt, blide Vande skinne,
Ej nødes Skib, som gjæster denne Rhed,
At kaste Anker og med Reb at binde;
Hen over Havnens ensom stille Spejl
Nu Møen gled og inddrog sine Sejl.

40.

Hun peger op mod Bjærgets høje Tinde:
»Hist oppe Borgens Hvælvinger sig hæve,
Hvor, slumret ind i Vellyst, I skal finde
Ham, for hvem Kristi Fjender burde bæve.
Ej anden Fører Vejen nu vil kræve
End Solen selv, naar Morgnens Straaler skinne:
Agt Tiden vel! Er Morgentimen svunden,
Ej anden Stund er heldig mer oprunden.

41.

I let før Solbjærg kan til Bjærget vinde.«
De sætte Fod paa den forønskte Bred,
Huldt hilsende den ædle Førerinde;
De naa til Bjærgets Fod, før Sol gaar ned,
Og se, hvor Vejen snor sig mod dets Tinde,
Af Sne og Blomster dækt blandt Klippers Skred,
Med Roser Is i Pagt, den Intet rokker,
Nær graanet Hage løves grønne Lokker.

42.

Hvor Grenes Væv og Blades Kranse hænge,
Hvor Skyggen synker dybest i det Stille,
De søge Ro, da Solen gaar til Senge:
Men da med Straalers Regn fra Lysets Kilde
Paany den overrisler Himlens Enge,
Ej af det fagre Gry et Glimt de spilde,
»Frem!« raabe de, og Vejen opad tage,
Da lægger sig for deres Fod en Drage.

43.

Sin Guldkam løfter den og spruder Flammer;
Karl drager Sværdet flux med Kjækheds Ild,
Den Anden siger til ham: »Er du vild?
Med slige Vaaben, tror du, her man rammer?«
Mens Ridderen sig ved sin Raskhed skammer,
Ubaldo svinger Staven, sindig, mild,
Det suser gjennem Luften, Slangen flyr,
Da staa de for en Krigerhær af Dyr.

44.

Hvad dyrisk Æt, der Mennesket bekriger,
Er fremstilt her, hver Art af Tænder, Klø'r,
Alt hvad der brøler, tuder, hyler, gjør
Fra Nil til Atlas gjennem Ørknens Riger,
Hvad heller bygger under Skoves Slør,
Numidisk Løve med hyrkanisk Tiger —
Alt tager Flugten for en liden Vaand,
Som stille svinges af en sindig Haand.

45.

I Sneens Driver over brudte Fjæld
Og Isens Blokke deres Vej dem leder,
Da staa de, hvor et yndigt Sommertjæld
Hen over Blomsters Slette Himlen breder,
Mens Vinden øser af et evigt Væld
Og Duft og Friskhed gjennem Luften spreder:
Den vaagner, slumrer ej med Solens Ild,
Den aander stadig Kjøling, sval og mild!

46.

Her straale Luftens Riger evig trygge,
Her Himlen hverken isner eller gløder,
Her Sol og Svaling altid sammen bygge,
Her, klædt i klarest Klarhed, Himlen møder,
Og Vangens Græs og Græssets Blomster føder
Og Blomstens Duft og Træets dybe Skygge;
Her hæver sig det fagre Slot ved Søen
Højt over Hav og Bjærg og kroner Øen.

47.

Træt af den stejle Opgangs haarde Møje,
De standsed snart, snart stille fremad gik,
Hvor Blomster tæt sig om hvert Fodtrin bøje:
En Kilde glimter da for deres Blik,
Blandt Stene sprang den frem i Straaler høje
Og bød den rige Aares Læskedrik,
Og oversprudled paa de grønne Kanter
Hvert Blad og Straa med tusend Diamanter.

48.

Men inden Breddens duftopfyldte Sider
Sig samle til en Flod de klare Vande;
Den mørk og kjølig frem i Skyggen glider
Af evigt Løv, som grønnes paa dens Rande,
Saa gjennemsigtig, at mens frem den skrider,
Man Grunden ser sin fagre Tegning danne,
Mens tæt ved Kanterne sig Græsset breder
I rigest Fløjl og blødest Hynde spreder.

49.

»Her er den rædselsvangre Latters Kilde,
Her er den Flod, der gjemmer Dødens Fare,«
Saa sagde de »her maa vi Ønsket stille,
Her gjælder det at tage Sjælen vare;
Ej lytte vi til Flodens Røster milde,
Til Bølgens Risletoner sølverklare!«
Mens saa de vandre frem paa rette Veje,
Som Sø snart Floden ses i større Leje.

50.

Et Bord staar dækket paa den fagre Rand
Med herligt Maaltid. Som paa Vangen Kid,
To Nymfer lege i det klare Vand
Og tumle sig og svømme hid og did;
De kappes mod et Maal paa grønne Strand,
De dukke under, svømme for en Tid
Af Bølgen skjult, de dukke frem igjen
Og ryste Perler over Søen hen.

51.

I Legen lystelig de blive ved;
Karl og Ubaldo, hver af Synet slagen,
Har standset Gangen paa den nære Bred;
Den ene Nymfe, som af Blusel tagen,
Som saâ hun dem først nu, i Bølgens Lagen
Sig dølger halvt, slaar Haarets Knude ned:
Langt, tæt og gyldent faldt det som en Kaabe,
Hvor Draabe hænger glimtende ved Draabe.

52.

Som Morgenstjærnen frisk af Bølgens Bad,
Som, født af Havskum, Kjærligheds-Gudinden —
Hun taler til dem, huld, undselig glad,
Højt rødmende med Rosensmil om Kinden:
»Lyksalige! fra Verdens Harm og Had
I kom i Havn — hvor gunstig var Jer Vinden!
Hvad skal I her med Staal? Læg ned Jert Sværd!
Her kriges kun i frydfuld Elskovsfærd.

53.

Her hersker Fryd som i den gyldne Alder,
Da Folk var fri og leved uden Tvang —
Følg med os til vor Dronning! hun Jer kalder
Til Del i Salighedens høje Rang:
Tvæt Støvet af, og under Løvets Hang
Et Maaltid nyd! gak saa til Frydens Haller!«
Den Anden hendes Ord med Lader støtter,
Som naar til Strængeleg man Foden flytter.

54.

Fra Bredden Krigerparret ser og hører,
Men det, som smelter, naâr til Sjælen ej,
Ej Hjærtets Alvor Lokketonen rører,
Og Viljen inderst i dem siger nej;
Den sunde Sans fra Sansers Lyst dem fører,
Og uden Afsked gaa de deres Vej:
Det andet Par sit Nederlag fornemmer
Og sig af Ærgrelse i Bølgen gjemmer.

SEXTENDE SANG.

1.

Rund er den rige Bygning. I dens Skjød,
Fast i dens Midtpunkt, allerdybest inde,
En Have hviler som af Vaaren fød,
Thi skjønnere har blomstret ingensinde;
Bygmestrene dæmonisk Snille lød,
Saa Bueganges Væv sig sælsomt vinde;
Ej ad de krumme Ganges sno'de Lukke
Skal Nogen ind i Havens Skygger dukke.

2.

Ad Hovedporten, som til Borgen fører —
Den havde hundred — tren de Kæmper tvende,
Paa Hængsler den af klarest Guld sig rører,
Af udarbejdet Sølv dens Felter blænde:
Til Billedskriften maa de Blikket vende,
Bag Kunstens Mesterskab sig Stoffet slører,
Dens Skikkelser til Liv kun Talen fattes,
Ej heller den, hvis Øjets Udsagn skattes.

3.

Herakles spinder her blandt Lydiens Piger,
Omphale klæder sig i Løvens Hud;
Hist blaaner Bølgen, Masteskoven stiger,
Af Skummets Kranse hvidner Havets Skrud,
To stolte Flaader følge Kampens Bud:
Mens Romervælden for Augustus kriger,
Antonius mod ham i Kampen stævner
Med alt, hvad efter Østerland sig nævner.

4.

Man skulde tro, Kykladerne var revet
Fra Grunden løs med deres Klipperod
Og svømmet hid, af Storm og Bølger drevet,
Og tørned nu hinanden vildt imod:
Saa taarnet Skib mod Skib i Brydning stod,
En Lueskrift var over Havet skrevet,
Da han, som stred at vorde Verdens Konning,
Paa Flugten følger Østens fagre Dronning.

5.

Han flygter ej, han drages af sin Flamme,
Han lyder Elskov, Frygt hans Sjæl ej kjender,
Læs i hans Blik og se ham dybt sig skamme,
Mens Vredens Rasen gjennem Skammen brænder:
Ret føjed Kampen sig, og i det Samme
Forlod han den, han halvt et Blik den sender —
Vel mer end halvt — dog hine Sejl, som flygte,
De drage ham — sligt kaldes ej at frygte.

6.

Som Flygtning ser man siden ham ved Nil,
Han venter Døden i den Elsktes Arm
Men ser i hendes Aasyn med et Smil
Og trøster sig for Skjæbnens grumme Harm.
Fra Sølvet skinner Elskovs Saga varm,
Mangfoldigt vexlende; derfra med Il
Rev Krigerne sig løs med Blik og Sind
Og gav sig under Trylletaget ind.

7.

Ret som Mæander mellem krumme Rande
Gaar ud og ind, frem og tilbage skrider
Og møder tit sig selv, imens dens Vande
Mod Havet snart, snart mod sin Kilde glider,
Saa, sælsom slyngt, sig Slottets Gange blande,
Et uredt Nøgle, hvori Tanken slider —
Et Blik paa Ridset, af den Vise skjænket,
Dog strax til Gaaden Løsningen har lænket.

8.

— Ud tren de fra de sno'de Ganges Ramme,
Og Haven hviler skjøn for deres Øje,
Hist Rislevæld, her spejlklar stille Damme,
Blandt Skyggers Dale solbestraalte Høje,
Mens tusend Blomster smile, glimte, flamme,
Her Grottens Hvalv, hist Skovens Stammer høje,
Og Kunsten, som er Sjælen i det Hele,
Ses intetsteds, men bor i alle Dele.

9.

Sig Kunst med Tvangløshed har enet her!
Hver Pryd, hver Landskabsynde saa var blandet,
Som om Naturen øved skjemtsom Færd
Og lig sin Efterlignerske sig danned.
Alt var det Haandens Virkning, Farvens Skjær,
Den Luft, hvis Grøde Træ'r og Blomster vanded:
Med evig Blomstring varer evig Frugt,
Mens denne modnes rigt, hin knuppes smukt.

10.

Paa fælles Stamme ved det samme Blad
Alt nyskabt Figen hos den modne fødes,
Paa Grenens Gynge grønklædt Æble glad
Med Æblet i den gyldne Kjortel mødes,
Vinranken slynges højt i Solens Bad
Og fryder sig, mens Spiren gjennemglødes,
I grønne Blomster har den her sin Drue,
Hist, nektartung, i Guld, i Purpurlue.

11.

I Løvet bygger Fugles fagre Skare,
Et Net af bløde Toners Væv de slynge,
Strax, naar de tie, Vindens Røster svare,
Hvert Blad faar Liv, og alle Bølger synge;
Men sjunge lydt de Fuglestemmer klare,
Svagt bæver Vinden gjennem Grenes Klynge:
I Skiften, Stemmen, Sammenspil af Toner
Et Hav af Sødhed under Lundens Kroner.

12.

Én Fugl der var med mangefarvet Skjær,
Med Purpurnæb, med sælsomt løsnet Tunge,
Et Under i den hele Fuglehær:
Med Røst, lig vor, den tale kan og sjunge:
De samles lyttende fra fjærn og nær,
De gamle Fugle komme med de unge,
De tie, mens i Ord dens Toner lyde,
Ej Vinden selv tør denne Taushed bryde.

13.

»Se Rosen,« sang den, »mens den bryder bly,
Jomfru'lig fin, af Knuppen faur og grøn,
Halv aabnet kun, halv i det vante Ly,
Jo mindre foldet ud, des mere skjøn —
Saa bugner den i Skjønheds stolte Ry,
Den sprænger Hylstret, hvor den sad i Løn,
Saa falmer den, den er ej mer den Samme,
Ej den, som tændte tusend Hjærters Flamme.

14.

Saa med en Dag, der svinder, svinder fage
For Dødelige Livets Rosenrødt,
Dets friske Grønt og vender ej tilbage
Til Knup og Blomstring, om end faurt og sødt
April og Maj forynger Jordens Dage:
Pluk Rosen strax, naar Straalen den har mødt,
Pluk Elskovsrosen i din Vaar, min Ven!
Mens du kan elske, elsket huldt igjen!«

15.

Her Sangen tav, men alle Fugles Kor
Ret som med Bifaldslyd tog paa at kvæde;
Mens Duer næbbedes med dobbelt Glæde,
Var Elskov alle Væsners Løsenord:
Den haarde Steneg, Lauren ren og stor,
Hvert Led af Skovens løvindslyngte Kjæde,
Og Jord og Luft, Alt synes sig at vugge
I Elskovs Drøm og aander Elskovs Sukke.

16.

Ombølget af saa vellystfulde Toner,
Af tusend Syner, som vil Hjærtet lokke,
Gaar dette Par og lader ej sig rokke
Men sender Blikket gjennem Havens Zoner:
Det glider ind, hvor Blomster tæt sig flokke,
Det spejder under dybt nedsænkte Kroner,
Det tror at se — det ser forelskte Tvende,
I Græsset henstrakt hun, og han hos hende.

17.

For Barmen adskilt daler Sløret ned,
Det løste Haar for Sommervinden bølger,
Hun smægter, og mens Kinden blusser hed,
En Perledug dens Flammeroser følger;
Som hvis en Straale over Bølgen gled,
Et Smil i hendes Øjnes Væld sig dølger:
Mod Elskeren er Smilet nedad sendt,
Fra hendes Skjød hans Aasyn opad vendt.

18.

Hans Øjne som i mægtig Hungers Lue
Kan ej fra hendes Aasyn mer sig skille,
Den hede Tørst, som han kan aldrig stille,
Hans Blik har evig fængslet til hans Frue,
Han smelter i sin Ild, lig kjælen Due
Hans Kys hun suger; da, som dø han vilde,
Han sukker dybt, som vil han Sjælen sende
I hende over — Alting se de Tvende.

19.

Den højt forelskte Svend et Vaaben bar
Af sælsom Slibning: ved hans Side ned
Hang et Krystalspejl ret paa Sværdets Sted;
Han rejser sig, og Fladen, sleben klar,
Holdt, fromt til Elskovs Dyrkelse bered,
Hans Hænder frem for hendes Øjenpar —
I Spejlet hun, han ser i hendes Blikke
Lig Spejle to — alt Andet se de ikke.

20.

Hun smiler og han brænder: Elskovs Strømme
I Begges Bryst med Stoltheds Blanding flyder:
Sin Trældom han, og hun sit Herredømme
Med Vellystundren, som en Højhed, nyder.
»Lad,« siger han, »mit Øje Bægret tømme,
Hvis Sødme paa det kolde Spejl du gyder!
Af mig, af Himlens Stjærner kan du skattes,
Af en Stump Glas ej Paradiset fattes.«

21.

Hun smiler ved hans Ord, men ej hun standser
Sit fagre Arbejd foran Spejlets Glar,
Hun fletter Haaret, som saa vildt hendanser,
Af spæden Lok hun slynger Ringen klar,
Med hver en Ring en liden Blomst hun kranser,
Som Guld en Flor af Ædelstene bar,
Den hulde Lilje, født i Barmen, gjæstes
Af Rosen paa Besøg, mens Sløret fæstes.

22.

Ej viser Paafugl mere pragtfuldt Skue,
Naar stolt den udslaar hundredøjet Hale,
Ej Iris selv, som holder dugvaad Bue,
Syvfarvet, frem for Lys fra Luftens Sale;
Mest højner hendes Bælte Skjønheds Lue,
Det ej hun slipper selv i Søvnens Dvale:
Af Ting, som ej har Legem, hun det danned,
I Tryllehærdning sælsomt sammenblandet.

23.

Øm Vrede, kjærlig Harme, rolig milde
Afvisninger, Fred, gjort i frydfuld Hast,
Kys, Kjærtegn, søde Stænk fra Graadens Kilde,
Ord, født i Smil, og Suk og Øjekast —
Hun smelted den Slags Ting og siden stille
Ved sene Faklers Ild dem hærded fast,
Og Bæltets Ring, vidunderlig og blank,
Om Midjen hun sig slynged, rund og rank.

24.

Da Gjerningen for Spejlet er til Ende,
Hun gaar, og ham et Kys til Afsked byder:
Til Troldoms Granskning kalder Dagen hende,
Og al Bedriften hendes Tilsyn nyder.
Han bliver, tør sig ej fra Stedet vende,
Ej aande uden dèr, saa Loven lyder,
Som enlig Elsker gaar han i det Grønne
Hos Hjort og Hind, og sukker for sin Skjønne.

25.

Men naar den bløde Aftenstilhed falder,
Som Elskende saa tit sin Skygge bød,
Ind under fælles Tag den begge kalder
I Tryllehavens løndomsfulde Skjød;
Nu gik Armida fra sin Elskovs Haller,
Da Krav paa mer alvorligt Arbejd lød:
Karl og Ubaldo Tiden tog i Agt,
Brat tren de frem, omstraalt af Staalets Pragt.

26.

Som naar en modig Ganger lod sig tage
Midt under Sejrens Løb fra Strid og Saar,
Og driver om, og nyder gode Dage,
Mens den blandt Hjorderne paa Græsgang gaar:
Hvis Lurens Klang dens Øre rammer fage,
Hvis Staalets Glimten brat dens Øje slaar,
Den vrinsker højt, sit Hoved did den vender,
Og stormer frem, hvor Slagets Hede brænder —

27.

Saa Ynglingen, da Staalets Blink ham rammer.
Et Lyn ham ryster inderst i hans Aand,
De rejse sig, de stærke Helteflammer,
Uværdigt slumret ind i Blødheds Baand,
Det glimter gjennem ham, hvorfra han stammer —
Ubaldo holder rask, med rolig Haand,
For Øjet Skjoldet ham af Diamant,
Som i et Spejl han dèr sit Billed fandt.

28.

Hvor udsmykt ser han sig! mens Øjet følger
Med Undren dette salveblanke Haar,
Fra Kappens Folder, som fra Lokkens Bølger
En Duft af udsøgt Finhed mod ham slaar.
Hvor er hans Sværd? Et Staal i Staal sig dølger,
Men knap for Stene man til Staalet naâr,
Et pragtfuldt Legetøj, en fuldendt Pryd,
Ej Værktøj for en Krigers Kraft og Dyd.

29.

Lig den, der efter blytung Døs og Dvale,
Naar han har sværmet længe, selv sig kjender,
Saa ved at se sig selv han attervender,
Men ej han taaler Spejlets haarde Tale;
Hans Øje søger Jorden, Panden brænder —
Hvor er den Urt, som Skammens Ild kan svale?
Gid han i Jordens Skjød sig kunde dølge,
I Bjærgets Flammer, under Havets Bølge!

30.

Ubaldo tog til Orde: »Asiens Riger
Og hvert Europas Folk i Vaaben staar,
Paa syrisk Jordbund kæmper hver en Kriger,
Hver Kristi Dyrker, hver som Rós attraar:
Kun du til Jordens Udkant ledig viger,
Og i en Afkrog gjemt, til Ro dig slaar,
Ej i det fælles Løb du tager Del,
Men til en Kvinde giver du dig hel.

31.

Hvad Søvn har dysset dig, hvad sælsom Dvale?
Hvad Lavhed lokker dig med nedrig Lyst?
Lad Ærens Ild din Elskovshede svale,
Lyd Gotfreds Kald og Kristenhærens Røst!
End skal et Ord du med i Laget tale,
Kom, kaarne Kriger! end den stolte Dyst!
Hin Yngel, som du rysted, skal du fælde,
Knust skal den synke for din Glavinds Vælde!«

32.

Ubaldo tav, men Ungersvenden stod,
Som var han Sten, ej Ord hans Læbe mæler,
Ej Haand han rører, ej han flytter Fod.
I Blusel bunden saa en Stund han dvæler,
Da flammer Harm igjennem alt hans Blod,
Med vældig Il, mens Vreden ham besjæler,
Hver Pryd, han bar, han voldsomt sønderflænger,
Og i Fortørnelse den fra sig slænger.

33.

Afsted. afsted han skyder som et Lyn
Ud gjennem Labyrinthens sno'de Gange —
Armida studser ved et sælsomt Syn:
Den grumme Vagt er fældet — bleg og bange
Hun skjælver, haster, løfter højt sit Bryn,
Med Blikket spejder hun og ser sin Fange,
Som han det søde Herberg vender Ryggen,
Den Have, hvor hun bød ham Elskovslykken.

34.

Hun vilde raabe: »Svigter du mig, Grumme!«
Men Smerten lukker til for hendes Røst,
Og Klagens Ord, som hendes Kval skal rumme,
Slaar som en Hammer ned i hendes Bryst:
Hun staar med aabne Læber, blege, stumme,
Og skuer ud og ser, at hendes Lyst
Er ødet af en fremmed Magt og Viden.
Da prøver hun sin Kunst — den er for liden.

35.

Alt hvad thessalisk Hex med uren Mund
Vanhelligt kvad, som Stjærners Vej kan vende
Og kalde Fangen op fra Dybets Grund,
Hun véd og kan og fik med Flid at kjende,
Mens Andre sove Livets Morgenblund;
Nu ej engang et Svar vil Helved sende.
Saa bort med Trolddom; større Tryllemagt
I Skjønheds Bøn og Taarer vel er lagt.

36.

Hun slipper Stoltheds Krav: i Løb hun hasted,
Hun, som med Glans i Elskovs Rige sad,
Som Elskerne i sejge Baand holdt bastet
Og lod dem elske, mens hun gav dem Had,
Hun byder den, af hvem hun er forkastet,
Med Graad besprængt, sin Skjønheds Rosenblad;
Som Budskab hendes Kalden foran gaar,
Men først ved Bredden hun sin Flygtning naâr.

37.

Hun raaber vildt: »Du gaar og tog en Del
Med af mit Væsen, lod en Del tilbage!
Tag hel mig med dig eller dræb mig hel!
Stands, stands dit Skridt, og hør min sidste Klage,
Min Stemmes sidste Hilsen til din Sjæl!
En mere værdig lad dit Kys kun tage,
Men du, tag mine Ord! hvad vil du frygte?
Du kan jo nægte, du, som kunde flygte!

38.

Hun for ham staar, hun stirrer paa ham længe —
Mon tabt i Harm? mon Frygten Ordet hæmmer,
Mon Tankers Storm — men ingen Lyd vil trænge
Sig over Læben — han sit Øje gjemmer
For hendes Blik. Hun rører Hjærtets Strænge
Først med et Suk, som naar en Sanger stemmer
Med dæmpet bløde Forspil hver, som hører,
Før han til klart at synge Tungen rører.

39.

Hun da begyndte: »Tænk ej, jeg vil bede,
Som til en Elsker ømt en Elskerinde;
Saa var vi før, nu nægter du med Vrede
At være det og skyr det bitre Minde.
Jeg beder som en Fjende til en Fjende,
Slig til Bønhørelse var stundom rede;
Og hvad jeg beder om, kan vel du give,
Og i din Vredes Panserklædning blive.

40.

Du hader mig, saa glæd dig i dit Had!
Jeg haded ogsaa dig, dit Folk, den Lære,
Som væbned imod Asien grumme Hære:
Jeg tog dig fangen, spurgte ej dig ad,
Lod fjærnt fra Vaaben Elskovs Baand dig bære,
Saa lod jeg — sku i mine Synders Rad
Den sorteste! den Jomfrublomst dig plukke,
Hvorefter jeg lod tusend Andre sukke.

41.

Vil nu du sligt blandt mine Rænker tælle,
Og hvis min Brøde saadan for dig staar,
At du fortørnet fra mit Eden gaar,
Hvor Glæder flød, som Intet nu dig gjælde —
Gaa, skynd dig, sænk i Kamp din Ungdoms Vaar,
Nedstyrt vor Tro, byg op de Kristnes Vælde —
Vor Tro? ej længer min, min Tro for Livet
Har jeg til dig, min grumme Afgud! givet.

42.

Kun at jeg følger dig, mig være skjænket!
Den liden Bøn kan og blandt Fjender høres.
Til Sejerherrens Vogn er Fangen lænket,
Man tager Bytte med, naar Bytte gjøres,
Ind i dit Byttes Skat jeg være sænket!
Føj til din Rós, naar om din Manddom høres,
Den Rós, at Lejren, mens din Hævn den priser,
Med Fingren den forstødte Pige viser!

43.

Forstødt, forkastet — og for hvem bevarer
Jeg dette Haar? du ser det med Foragt:
Ej med den skarpe Sax min Haand det sparer,
Trælkvinden træde frem i Trælledragt!
Men jeg vil følge dig blandt Fjendens Skarer,
Hvor Stridens Tyngdepunkt er hedest lagt:
Vel har jeg Mod til i den vilde Færd
At bringe dig din Ganger og dit Sværd.

44.

Skjolddrager, Skjold — jeg være, hvad du vil!
Igjennem denne Barm skal Stødet naa,
Ad denne blotte Hals skal Sværdet gaa,
Før Od og Æg dit Hjærte kommer til —
Det kunde hændes, naar en Fjende saâ
Sligt Skjoldeværn, at i det vilde Spil
Han standsed lidt og Hævnen eftergav
For denne saa forsmaa'de Skjønheds Krav.

45.

Hvad, raser jeg? jeg af en Skjønhed praler,
Som agtes ej, mens hver min Bøn er spildt« —
Hun vilde sige mer, men Graaden taler,
Der styrter ud, som Elv fra Klippen, vildt;
I Træk, i Stilling ydmyg Bøn sig maler,
Hans Haand, hans Kappe, mens han viger mildt,
Hun griber mod: vil Elskov ind, han stænger,
Vil Taaren ud, han den tilbage trænger.

46.

Ej Elskov med den gamle Flammes Lyst
Fik Adgang, det var Medynk, dens Veninde,
Som bly gik ind og smelted med sin Røst
Hans Hu til Graad, den han dog ej lod rinde;
Han mæler fast, men sorgfuld: »Gid jeg Trøst,
Gid Lindring for din Sjæl jeg mægted finde,
Gid slig usalig Ild jeg kunde slukke
Og stille disse dine Smertenssukke!

47.

Ej Had mod dig, ej Haan er i min Hu,
Ej Hævn jeg vil, ej mindes Skyld mod mig,
Og Træl saa lidt som Fjende være du!
Hvis du har syndet, fejled ogsaa jeg,
Ej dømmer den, som selv har kjendt til Blu.
Ung var du, Kvinde, født til Hedningvej;
I Had, i Kjærlighed du gik for vidt,
Sligt er af Mennesker og hændes tit.

48.

Du være mig et kjært og hædret Minde,
Til Hjærtet mig i Døden fryser til,
Og som din Ridder skal Enhver mig finde,
Saavidt min Tro, min Krigerære vil;
Men hvad vi fejled, lad i Glemsel svinde,
Gjemt her ved Verdens Kant vor Daarskabs Spil!
Alt af min Færd den gamle Verden vide,
Kun ej den Sag fra Verdens nye Side!

49.

Og du, Armida! Ingen Plet skal følge
Dit Værd, din Skjønhed og dit høje Blod,
Bliv, bliv i Fred! drag ej med mig ad Bølge!
Du kan ej, det er Føreren imod;
Lyksalig lev! I Sorg kan Fryd sig dølge,
Naar Visdom spirer frem af Smertens Rod.«
Saa rolig, som et Siv i Stormen staar,
Hun hører ham, mens Panden Vrede spaar.

50.

Hun udbrød: »Ej var du Sofias Glæde,
Ej sprang du af italisk Fyrsteblod:
Dig fødte Havets beske, kolde Væde,
Af Is paa Kaukasus oprandt din Rod,
Dig Tigren Die gav. — Hvor kold han stod!
At se min Kval og ej en Taare græde —
Uhyre, al Barmhjærtighed berøvet!
Saa rolig ser man Ormen knust i Støvet.

51.

Hør, hvor han giver Raad, og hvor han praler!
Af Højmod glemmer han min svare Brøde!
Hvor ærbar han om Kjærligheden taler,
En dydig Vís, til den, han vil forstøde!
Drag over Bølgen kun, dig selv husvaler
Den Fred, du lader mig; du skal mig møde!
Snart som en afklædt Aand jeg om dig svæver
Og Slangehaaret snor og Faklen hæver.

52.

Jeg skilles aldrig fra dig: naar du segner
Blandt Død og Blod, Armidas Navn du stønner,
Med dine Kvaler da min Kval du lønner,
Og i dit sidste Suk — derpaa jeg regner,
Det ske, det ske!« — men Hævnens vilde Bønner
Forstummed her, end mere Læben blegner,
Ej fik hun endt sin haarde Smertenstale,
Hun lukker Øjnene i dødlig Dvale.

53.

Armida, Arme! Øjnene du lukked —
Var Himlen saa misundelig og vred,
At den i samme Nu dig Lyset slukked,
Som Taarestrømmen ham ad Kinden gled;
Ej hørte du, hvor dybt din Fjende sukked,
Da han til Afsked ømt sig bøjed ned. —
Men Vestenvinden over Havet gaar
Og løfter Førerindens lange Haar.

54.

Snart for de fyldte Guldsejl Snækken skrider
Hen over Dybet i sin lette Fart,
I Stavn han staar, hans Blik mod Stranden glider,
Men for hans Øje skjuler den sig snart. —
Hun vaagner, stum hun ser til alle Sider,
Men ser kun Havet, øde, blaat og klart —
Forladt, forladt — da brød hun ud i Harme:
»Og han forlod mig som i Dødens Arme!

55.

Nu bort med Graad! jeg andre Vaaben kjender —
Troløse Svend, drag over Havets Bølge!
Jeg river dog engang med disse Hænder
Dig Hjærtet ud, der Grumhed saa kan dølge —
Hvor er jeg og hvad vil jeg? -- I, som brænder
End for Armida, du, mit Bejlerfølge!
Til den, som dræber ham, min Glans, min Magt,
Min Haand, den Skjønhed, han har vist Foragt!«

56.

Hun vender Ryggen til de øde Vande
Og op ad Bjærgets stejle Skraaning gaar
Med Hævnens Rasen skreven paa sin Pande,
Med rynket Bryn og vildt udslagne Haar,
Med Blik, hvis Skulen synes at forbande,
Til i det forhen elskte Hjem hun staar:
Dèr med en Røst hun, hvori Helved gjalder,
Tre Hundred Helvedaander til sig kalder.

57.

Med sorte Sky'r da fyldes Hvælvet brat,
Et Stormvejr hvirvler Bjærgets Sten som Sand,
Det store Lys paa Himlen blegner mat,
En Hylen svøber trindt om Borgens Rand,
Et Mørke falder, som er mer end Nat,
Fra Helved flammer kun en skummel Brand —
Da Skyggen viger, er Paladset borte,
Ej Nogen sige skal: Her stod dets Porte.

58.

Saa ser af Sky'r man rejst paa vilden Hede
En vældig Bygning, men som varer kort,
Thi Solen smelter, Vindene den sprede:
Saa glide Drømmens Syner sporløst bort;
Som fra sin Skabningsdag det gjordes rede,
Strængt peger Fjældet, øde, koldt og haardt.
Men hun staar i sin Karm, og hurtigt ager,
Og Vej, som hun var vant, i Luften tager.

59.

Hun træder Skyen, styrer Luftens Strømme,
Omflydt af Taager og af Vindens Sang;
Bag hende Verdens nye Kyster drømme
Med hine Folk, som vorde kjendt en Gang;
Hun Herkuls Støtter, Maurers Kongedømme
Og Hesperiders Land forbi sig svang,
Og holder Flugten over Havets Vande,
Til ned hun daler paa de Syrers Strande.

60.

Ej gaar hun til Damaskus, til sit Land,
Det forhen dyrebare Hjem hun skyr,
Ved Dødehavets glædeløse Rand
Den skumle Fæstning staar, til den hun tyr.
Dèr skjuler hun sig i sin Sørgestand
Og hver en Sjælens Krænkelse forny'r;
Ej lader hun sig se af Mand, af Kvinde,
I Blusel gjemt, i Tanker lukket inde.

61.

Men over Blusel sejre Hævnens Tanker:
»Afsted! jeg til Ægyptens Drot vil drage,
Mod Frankerne han Østens Hære sanker:
Hver Kunst jeg øve vil, hver Maske tage,
Til hver af Hærens Mægtige jeg vanker,
Jeg hidser, tjener, taaler uden Klage,
Jeg svinger Sværd og spænder stærken Bue,
Og ofrer Alt for Hævnens grumme Lue.

62.

Hvad er mig Æren mer? Men du, min Frænde!
Du, Vogter af min Ungdoms fejre Dage!
Min kjække Aand paa Tog du vilde sende,
Men lod mit Kvindehjærte med mig tage;
Hvi skulde jeg i slig en Leding drage,
Og Sjælen i saa hede Luer brænde?
Skyld nu dig selv for, hvad i Kjærligheden
Jeg syndet har, og synde vil i Vreden!«

63.

Ej mer hun skjuler sig i Løn og græder,
Hun samler sine Tjenere med Pragt,
Hun træder frem i kongelige Klæder,
Og viser al sin Glans og al sin Magt.
Saa drager hun afsted, og ej sig glæder
Ved Hvilens Stund, og Søvnen ej faar smagt,
Før, dækket af de stolte Fællers Hær,
Hun Gazas Marker ser i Solens Skjær.

SYTTENDE SANG.

1.

Ved Judas Grænser Gazas Stad sig hæver,
Hvor Vejen peger mod Ægyptens Land,
Ved Havets Bred, hvor Stormens Aande svæver,
Hvor Ørkner strække sig af hviden Sand;
For hver en Vindens Luftning Sandet bæver,
For Stormen hvirvles højt som Havets Vand:
Forfærdet Vandringsmanden vildsom vanker
I Uvejr blandt bevægelige Banker.

2.

Did til sin Grænsestad, i fordums Dage
Fra Tyrker taget, nu Kalifen drog,
Lod Memfis' stolte Kongeborg tilbage,
Og her sit glansomstraalte Sæde tog;
Al Rigets Styrke vil han sammen drage
For ham at slaa, der Østens Hære slog:
Fra Eufrat til Sahara naâr hans Kald,
Fra krydret Kyst til Syd for Nilens Fald.

3.

Kalifer nød ved Nilen Tronens Ære,
Lig Pharaoners, Ptolemæers Rad,
Fra den Tid Landet faldt fra Kristi Lære,
Da det og Græklands Kejser skiltes ad:
Af Mahoms Blod, han monne Spiret bære,
Graahærdet han i Kongesædet sad,
Statsmand og Kriger var han, Rigets Tarv
Han fatted, stort hans Blik som stolt hans Arv.

4.

Graahærdet Kriger lægger ned sit Sværd,
Men ej gled Herskerstaven af hans Haand,
Han holder Afrika i Frygtens Baand,
Ham hylder Indiens fjærne Folkefærd;
Han samler, ordner, styrer selv sin Hær,
Han ildner den med Flammen i sin Aand:
Sidst kom Armida, som han sad i Pragt
Og overskued stoltelig sin Magt.

5.

Op tren man til det kongelige Sæde
Ad hundred Trin af hvidest Elfenben,
Guldvirket Purpur maatte Foden træde,
Tronhimlen hvælved sig af Sølvet ren;
Stor sad han, kraftig, ej til Aldrens Mén
Hans Ildblik mærked; højt var Linets Klæde
Om Haaret viklet op; Circasser kranse
Ved Tronens Fod sig tæt med Skjold og Lanse.

6.

Med Hilsen, som til Guddomshøjhed bragt,
Hver enkelt Skare hen forbi ham skred,
Til Jorden sænked Vaabnene de ned
Og Fanernes den farverige Pragt;
Ægyptens Børn, dèrfra, hvor Nilen vred
Mod Klipper slaar, dèrfra, hvor stille Magt
Den øver mild, og Jordens Dyrker gav
Et Land, den tog fra Skipper og fra Hav.

7.

Fra Alexandrias den rige Slette,
Hvor Afrika begynder snart sin Kyst —
Se, fra Kairo Folkebølger tætte:
Kan disse mættes af Ægyptens Høst?
Ægyptens Folk bar Sværd og Buer lette,
Ej Hjælmen, Pansret ej for Stridens Dyst,
Men Dragten rig, hvorved de lod en Fjende
Til Byttet Lyst, ej Skræk for Døden kjende.

8.

Saa kom en nøgen Flok fra Barkas Land,
I Røvertog den havde længe jaget
Og fristet Livet paa sin golde Strand;
Fra Tripolis og fra Zumara draget,
Kom andre Skarer, i lidt bedre Stand,
Men ej af dem, som stande fast i Slaget:
Dog ej de flygted, vendt paa flygtig Fod,
Paa Flugt fra Kampen, Kamp de ret forstod.

9.

Arabien dernæst sine Sønner sender:
Fra Stenes Land som fra den Lykkens Kyst,
Hvor Luften hverken isner eller brænder,
Hvor Røgelser og Duft er stadig Høst,
Fra Landet, hvor sin Hjemstavn Phønix kjender,
Og dør og fødes ny, mens evig Lyst
Den samler om sin Vugge og sin Grav
I Balsam fra Udødeligheds Hav.

10.

Dernæst de vandrende Arabers Skarer,
Som bære deres Byer. vidt omkring;
Paa Hesteryg som Hvirvelvind de farer,
Dog den knap hvirvler i saa snelle Sving —
Letbygte Folk, hvis Vaaben til dem svarer,
Rørstav med Jærnpig; saa i sluttet Ring
Øboerne, som gjæste Bølgens Haller,
Og vende hjem med tunge Perleskaller.

11.

Fra Eritræerhavets venstre Bred
En lovløs Fører bragte vilde Stammer,
Det Negre var, dem sværted Solens Flammer.
Hvor Nil med Astabora slynget gled
Om Meroë, den dulgte Kundskabs Sted,
Var trende Riger; ét af dem annammer
Guds Sandheds Lov, de to Kalifen svarer
En Skat, og disse sende deres Skarer.

12.

Nu kom med Bueskytter to Vasaller,
Fra Ormus, som er omflydt helt af Vand,
Fra Boëcan, kun Ø, til Floden falder.
Men, Altamoro! Drot af Samarkand,
Fribaaren Hersker i dit frie Land!
End ej din Viv, som fylder Borgens Haller
Med Hjemmets Lyst, saa meget kan formaa,
At ogsaa du jo vil i Kampen gaa.

13.

Hun slog sig for sit Bryst i Smertens Harm,
Hun sled sit Silkehaar med Graad og Klager:
»Du flyr til Havets Rædsler fra min Barm,
Og Drengens Leg for Krigens Larm du vrager!«
Dog gik han. Ingen Mand ved Staalet tager
Med større Kraft, med mere øvet Arm.
Hans Folk bar Sværd ved Lænd, i Harnisk red,
Fra Saddelbuen hængte Øxen ned.

14.

Fra Ganges' Bred, som Skoves Tykning kranser,
Fra Indialand, hvor Morgenrøden bor,
Adrastes kom: en Slangehud hans Panser,
Grøn var den, spættet som af sorten Jord,
Ej under ham den lette Ganger danser,
Han rider Elefanten, vældig stor;
Grum var han, vild, i Skarer Folk ham følge
Af dem, hvem Ganges tvætter med sin Bølge.

15.

Stolt rider frem en højtudkaaret Skare
Af Asiens Blomst og Kongens bedste Mænd,
I Staal og Purpur skinnende og klare:
Ormondo, stærk og mandig, stod i den,
Samt Tissafernes, Stridens Lyn det snare,
Og Emirén: armenisk Ungersvend,
Fra Kristi Lov og Lære han sig vendte,
Som Skarens Høvding nu han Mahom tjente.

16.

Ej fler tilbage var, da i sin Karm
Armida kom, Enhjørninger den kjørte,
I Tallet fire. — Dejlig i sin Harm
Hun skinned, mens en Skare faur hun førte:
Paa Ryggen Kogret, om den hvalte Barm
Den snævre Vaabenkjortel stramt sig snørte:
Med en Rubinild Karmen blænded Vrimlen,
Som kjørte Morgenrøden frem paa Himlen.

17.

Som naar af Dødens Bad forynget staar
Hin Fugl, den eneste, til gjenfødt Magt,
Og bort til Æthiopiens Egne gaar,
Vidunderlig i fager Fjederdragt:
Fra Hals og Vinger Straaler ud den slaar,
Fra Issen skinner medfødt Kronens Pragt,
Med Jubel Fugleskarer om den bølge —
Saa skred forbi Armida med sit Følge.

18.

Ej, mens hun viser sig, er En blandt Alle,
Hvis Hjærte jo ved Skjønheds Magt maa smelte.
Men Kongen Emirén lod til sig kalde,
Feltherrevalget lod paa ham han falde.
Den Bolde skinned som en Helt blandt Helte;
Han aned selv, hvad Herskerbudet gjældte,
Circasservagten veg til begge Sider:
Fri ligger Vejen, høj han opad skrider.

19.

Han bøjer Knæ og Hoved, Haanden lægger
Han paa sit Bryst. »Tag over Hæres Hær
Befalingsstaven!« Spiret mod ham rækker
Den Drot for Konger: »Styr i Krigens Færd
I mit Sted med din Visdom disse Rækker!
Udfri Judæas Konge med dit Sværd!
Slaa med min Hævnervrede Frankers Lejr!
Dræb, knus, før Fanger hid! gaa, se og sejr!

20.

Ham svared Helten: »Spiret vil jeg tage
Paa dine Vegne, Drotters høje Drot!
Du Høvding er, for Sejr det varsler godt,
Og uden Sejr jeg vender ej tilbage.
Var Sorg bestemt, gid da jeg kunde drage
Hvert Uvejr ned paa dette Hoved blot!
For Hæren Held! for mig Sejr eller Død!«
Da Bifaldsjubler gjennem Lejren lød.

21.

For Raab, der fødes af Begejstringsflammen,
For Klangen af Metaller Luften bæver.
Kalifen nu den store Samling hæver;
Af Drotter fulgt, han gaar til Maaltids Gammen.
Ej sad med sine Gjæster han tilsammen;
Han sidder ensom, Blikket til dem svæver,
Han hædrer dem med Hilsen fra sit Bord,
Med kostbar Spise, sindrigt valgte Ord.

22.

Armida sejrer under Festens Glæde;
Da Bordene var tagne bort behænde,
Og hun sin Magt i Alles Blik kan kjende,
Tren hun med Anstand frem for Kongens Sæde:
»Min Konge! Krigens Bue vil jeg spænde,
For Fædreland, for Tro i Kampen træde.
Det vides, det er ej den første Dag,
Jeg tjener med mit Værk den fælles Sag.

23.

Jeg Fanger tog, og sendte dig som Gave;
Rinaldo kom og deres Lænker brød,
Og hugged ned i Sandet mine Brave:
Saa mangen Franker i Ægyptens Skjød
Nu sukked sine Dage hen som Slave,
Hvis Glavind truer dine nu med Død.
Min Pil Rinaldo ramme! For hans Hoved
Min Haand som Pris er sat, som Løn er lovet.«

24.

»Forvist skal ej han rammes af din Pil,«
Udbrød Adrast, »han var den aldrig værd,
Jeg skjærer af hans Hoved med mit Sværd.«
Men Tissafernes mæler brat med Il:
»Rós ugjort Gjerning ej!« Dog Vredens Færd
For Kongens Aasyn flyr. Med Hævnens Smil
Armida hersker midt i Kongens Telt,
Og samler Dødslyn om den elskte Helt.

25.

Ham bar med gunstig Vind den lille Sejler;
Mens over Bølgen blinkende det gaar,
Og Nat og Dag sin klare Himmel spejler,
Paa Dækket fri han under Hvælvet staar,
Men sikkert Førerinden hjemad pejler,
Ved fjerde Solbjærg Gazas Kyst hun naâr,
Hun sætter dem i Land, med Smil hun svinder,
I Sandets Ørken de sig vejløst finder.

26.

Og Natten, mens den breder Sløret Flige
Og fanger Verden i sit Skyggenet,
Gjør alle Former, alle Farver lige;
Ej øjnes Spor, som styrer Foden ret,
Ej Mur, ej Tag, som kunde Vejen sige,
Kun øde Sand, kun Mørke dybt og tæt:
De tvende Riddersmænd tvivlraadig staa,
Mod Havet vende Ryg og fremad gaa.

27.

Da skinner fjærnt et Lys for deres Sans,
Og Skyggen flygter, hvor dets Straaler ramme,
Det slaar som Lyn af Guld, som Sølverglans;
De vandre did: højt fra en vældig Stamme
Skjød Vaaben Gnister ud, som Stjærners Krans
Er Staalets Blink, der ud fra Hjælmen flamme,
Som Solen luer Skjoldet, hvor Bedrifter
Staa klarlig tegnet som i Sagas Skrifter.

28.

En Olding vogted paa den sjældne Skat,
Han rejser sig, mod Ridderne han træder:
Karl og Ubaldo kjende Gubben brat,
Den Ven, hvis Bistand har dem ej forladt,
Hvis Visdom fulgte dem paa fjærne Steder.
Mens fro med ham de skifte Hilsners Hæder,
Rinaldos Blik med Undren ved ham hænger,
Men intet Ord sig til hans Læbe trænger.

29.

»Dig ventende med Længsel her jeg sad,«
Saa lød til Ynglingen den Gamles Tale,
»Jeg er din Ven, du spørge disse ad,
Som Lænken brød, der holdt din Sjæl i Dvale.
Nu hør min Vennerøst! alvorlig, glad,
Den lyder til dig: ej i Blødheds Dale
Vort sande Vel er gjemt; paa Dydens Tinde
Det bor, og kæmpende derop vi vinde.

30.

Din Drift Naturen retted mod det Høje,
Saa vend mod hvert et ædelt Maal din Agt!
Sku opad, hav det herligste for Øje!
Den Vredens Gnister i din Sjæl har lagt,
Til Selvtægt ej, ej til din Lyst at føje,
Nej, til at ruste dig med Vredens Magt:
Tving ydre Fjender med din Vældes Arm!
Tving Fjenden i dit Bryst med Aandens Harm!«

31.

Rinaldo lytted stille, Gubben kjendte,
At Ordene ham gjennem Sjælen gik;
»Sku dine Fædre!« mælte han og vendte
Mod Skjoldets Runddel hen Rinaldos Blik:
For Heltens Øjne Heltesyner brændte,
Med hvert et Billed drak han Ærens Drik:
Fra Cajus til Matilda Esters Stamme
Forbi ham skred i Staalets snævre Ramme.

32.

De aande, leve, Smedens Snille føder
Dem anden Gang; Rinaldo blusser hed,
Mens sine Aners Skikkelser han møder;
Han væbner sig, han stander kampbered,
Af kappelysten Heltekraft han gløder,
I Drøm om Kamp han styrter Fjender ned,
Han griber Sejren forud: endt er Slaget,
Naa't Længslens Maal, Jerusalem er taget.

33.

Men Karl, som havde med Rinaldo talet
Om Danmark og dets kongelige Søn,
Hvis Heltedød han havde for ham malet,
Nu rækker ham hans Glavind blank og skjøn:
»Saa være dig min Herres Sværd befalet,
Hans Banemand med det giv Dødens Løn,
Sving det som han for Korsets Sag med Ære!«
Rinaldo svor: »Hans Hævner vil jeg være.«

34.

Men Gubben sagde: »Det er Tid at drage
Til Gotfred og til Lejren: i min Karm
Kan gjennem Nattens Skygger did I age,
Tæt slørede for hver en Fjendes Harm,« —
Det gik mod Øst, til Morgenstraalen varm
Dem viste Lejrens Telte, Stadens Tage,
Teltbyens Vimpler, bølgende og lette,
Og Oljebjærget og den store Slette.

35.

Med Fingren rettet mod de hvide Telte,
»Nu,« mælte Gubben, »Vejen selv I véd,«
Og skiltes venligt fra de gode Helte,
Der frem mod Solens Morgenlue skred.
Sig rejste Gotfred, da dem Rygtet meldte;
De kom, Rinaldo bøjed dybt sig ned:
»Af Ærens Iver tog jeg Germans Blod,«
Saa talte han, »sæt, Herre, selv min Bod!«

36.

Men Gotfred trykker Helten til sit Bryst:
»Gjør da som Bod, hvad du har altid gjort!
Din Bod er den at øve noget Stort:
Mod Skovens onde Vætter prøv en Dyst!
Det Ved, der skal os aabne Stadens Port
Som Krigens Redskab, gak mig ud og høst!
Hvor hver gik slagen hjem for Troldoms Gru,
Dèr vov og vind, den Bod dig bydes nu!«

37.

Rinaldo loved Alt med Haand og Mund,
Men Tankred, Guelf og Hærens Store fejred
Med tusend Hilsner Mødets muntre Stund,
Og Glæden sig i Alles Hjærter lejred:
Ej hørtes Jubel før mer frisk og sund,
End da hver Krigers Fryd steg højt i Vejret
I fulde Raab, mens han, hvem Alle kjendte,
Til Smaa som Store sig med Hilsen vendte.

38.

Han naâr sit Telt. Hvor dèr han dvæler glad
I Kredsen ved de hulde Venners Side!
Nu Svar, nu Spørgsmaal ham paa Læben sad,
Om Skovens Troldom vil han Alting vide,
Om Krigens Gang. Snelt Dagens Timer glide,
Da løser sig de muntre Fællers Rad,
Men Eremiten siger til den Bolde:
»Tak Gud, du frigjort Troens Sværd kan holde!

39.

Dog, kommen fra Vanhelligheds Idrætter
Og netop dragen op af Kjødets Dynd,
Ej sømmer sig, du Haand til Værket sætter;
Ej Nil, ej Ganges vasker af din Synd,
Ej hele Verdenshavet ren dig tvætter,
Det gjør Guds Naade kun. Med Angers Fynd
Ydmyg dig for hans Aasyn, kast dig ned,
Bekjend din Brøde for ham, græd og bed!«

40.

Og Ynglingen sin Hu til Sjælen vender,
Mod Dybet ned, hvor Stolthedsroden gror,
Hvor Lidenskaben og hvor Lysten bor,
Og knæler ned og højt sin Synd bekjender;
Han hører Fredens Ord og Ordet tror,
Mens Angerstaaren ham paa Kinden brænder.
Men Petrus bød igjen: »Ved Morgengry
Paa Oljebjærget du din Bøn forny!«

41.

»Gak saa til Skoven, hvor sig Blændværk lejre!
Naar blot du sejrer mod dit eget Hjærte,
Jeg véd, du skal mod hver en Troldom sejre.«
Og Ridderen blev ene med sin Smerte,
I Bøn til Gud han monne Natten fejre,
I Tanker tabt, og end før Dagens Kjærte
Var tændt i Øst, han spændte Sværd ved Bæltet
Og vandred taus og ene bort fra Teltet.

42.

Det var ved den Tid, Østens Roser fødes,
Før Natten helt gav Dagen Grænsen fri,
Det var, mens Stjærneskjær med Dagning mødes,
Hans Fod betraadte Oljebjærgets Sti;
Hans Bryst af Andagts Luer gjennemglødes,
Mens Himlens Dyb hans Blik sig sænker i:
Den Dag og Nat i Skjønhed sammen bar,
Hver uforkrænkelig og guddomsklar.

43.

Da tænkte han: »Du Himlens hvalte Bue!
Hvad Skjønhed dog dit Tempel slutter inde!
Sin Sol har Dagen, gyldne Stjærners Lue
Og Maanens Sølvflor sig om Natten vinde.
Men hvo er den, som ænser sligt at skue?
Vi paa et taaget Lys os stirre blinde,
Et Glimt, som paa et jordisk Ansigt spiller,
Et Lynsmil og et Blik vort Hjærte hilder.«

44.

Op stiger han til Bjærgets høje Tinde,
Dèr knæler han og breder Favnen ud
Mod Solens Opgang; Himles Himle svinde
Da for hans Hu, som ene søger Gud;
»Du, Herre, Fader! drag dig ej til Minde
Min Fortids Skyld, min Ungdoms vilde Skud,
Rens mig fra Synd, udøs i mig din Naade,
Forny mit Liv i dig til Sjælens Baade!«

45.

Saa bad han, og den faure Morgenrøde
Alt, Guld i Guld, frem for hans Aasyn gaar,
Og trindt ham Bjærgets grønne Tinder gløde,
Hans Hjælm og Brynje som i Luer staar.
Svalt viftende mod Bryst og Pande, slaar
En signet Times Luftning ham imøde,
Og ryster over ham af Gryets Skjød
En Regn af Duggens Væde, klar og blød.

46.

Og da nu Duggens Regn hans Kjortel væder,
Hvis Farve var som Sæk og Aske graa,
Den Liljens Hvidhed faar, naar frem den træder,
Som Dronning smykt, med Himlens Perler paa;
De visne Blade Rimen saadan klæder
I Stjærneskrud, hvor de i Støvet laa,
Saa skifter Slangen Hu med nyfødt Pragt
Og skinner i sin Ungdoms gyldne Dragt.

47.

Hans Blik med Undren ned ad Dragten glider,
Da, fuld af Frejdighed han Panden hæver,
Han rejser sig, og til sin Gjerning skrider,
Og vender Foden did, hvor Rædsel svæver.
Han Skoven naâr, der staar med mørke Sider,
Og træder ind, men ej hans Hjærte bæver,
Han finder i de skrækopfyldte Sale
Kun venlig Kjølighed og Skygger svale.

48.

Da længer ind i Skovens Dyb han træder,
En sælsomt blandet Lyd hans Øre rammer,
Som Kilden hulker, og som Bækken græder,
Som Vinden sukker mellem Skovens Stammer,
Som Svanens Røst, naar den sin Dødssang kvæder,
Som Nattergalens Graad i Længsels Jammer,
Som Harper og som Lyrer og som Stemmer,
Som Versets Klang — Alt Lyden i sig gjemmer.

49.

Han vented Tordners Drøn og Truselsklang,
Men hører Nymfers og Sireners Stemmer,
Og Vindens Klager gjennem Løvets Hang
Med Vandets Rislen, Fuglens Sang fornemmer.
Han standser, undrer sig, han gaar sin Gang
Med sagte Skridt, og Intet Foden hemmer,
Mens uvis lyttende han fremad skrider
Og naâr en Flod, der klar som Sølvet glider.

50.

Hvor Duft og Ynde tryller Syn og Sans,
Blandt Blomsterbredder smilende den gaar,
Saa vidt i Bugter slynger den sin Krans,
At hele Skoven i dens Favntag staar;
Den ej blot omsnor Skoven med sin Glans,
Den med en Sølvarm tværs igjennem naâr,
Den giver Vand, og Skoven giver Skygge,
I yndig Skiften saa de sammen bygge.

51.

Han spejder for et Vadested at finde,
Da brat en Bro sig viser underfuld;
Med mægtig Glans dens faste Buer skinne,
Dens brede Vej, thi Alt er drevet Guld;
Men knap den anden Strandbreds Blomstermuld
Hans Fod har rørt, saa ser han Broen svinde:
I Flodens Dyb den, synkende, sig dølger,
Men Floden blev en Strøm med vilde Bølger.

52.

Højt svulmer Strømmen, da han ser tilbage,
Og Vandet skinner hvidt som Sne paa Fjælde;
Det hvirvler sig i tusend Hvirvler snelle
Og i sig selv sig borer,-dybt og fage.
Dog lokke ham de gamle Stammers Vælde
Og længer ind i Skovens Dyb ham drage,
Mens Undre fødes med hvert Skridt han træder
Her paa de stille, skovlig vilde Steder.

53.

Det spirer og det sprudler i hans Spor,
Her aabnes Liljen, hist sprang Rosen ud,
Her løsner sig en Bæk fra sorten Jord,
Hist hilser Lyset Kildens Gjennembrud;
Den hele Skov, saa knudret, ældestor,
Sig klæder i sin Ungdoms blanke Skrud,
Den haarde Bark er bleven blød og glat,
I Vaarens Friskhed grønnes Løvet brat.

54.

Med Manna regner det fra Blades Hang,
Og Honningdraaber ud fra Barken bryder,
Og atter hæver sig den sære Klang,
Hvor- Sødhed sig i Klage sælsomt gyder;
Dog Røsterne, som første Stemme sang,
Mens Svaners Kor med Bølgen sammenflyder,
Og Strængelegen, som saa liflig toner —
Hvor har de skjult sig under Skovens Kroner?

55.

Hans Tanke vægrer sig at tro hans Sanser,
Og Blikket spejdende han glide lod;
Da staar en Myrthe, hvor en Græsvej stanser,
Ad Grønningen ham bærer let hans Fod:
Rank knejser den, mens Skoven lavt den kranser,
Dybt hilsende Cypres og Palme stod,
Saa herligt hvælver den sit Løv foroven,
Som var den Kongeborgen her i Skoven.

56.

Han standser brat, et sælsomt Syn ham slaar,
Ud af en Eg han ser en Nymfe fødes,
Med let ombæltet Kjortel, opløst Haar,
Lig dem, med hvem paa Scenen tit vi mødes —
Som de, paa Tavler malet, for os staar:
Paany hans Tanker med hans Sanser brødes,
Han ser med Undren, som ham hartad lammer,
Vel hundred Nymfer, født af hundred Stammer.

57.

Ej bare Kogger de med Pil og Bue,
Men hver holdt Luth og Cither i sin Haand,
En Dans de traadte, underfuld at skue,
Og slynged sig omkring ham som et Baand;
Saa svang de sig om Myrthen: »Til vor Frue
Velkommen vær! Trøst hendes syge Aand!
Hvor mørk var Skoven, Opholdssted for Sorgen!
Nu blev den lys, du kom, og det blev Morgen.«

58.

Sig aabner Myrthen, sagtelig sig hæver
En Skikkelse, et Aasyn, som han kjender,
Skjønt som en Engels, men et Skin, som blænder,
Armidas Stemme fra dens Læbe bæver;
Et Blik, hvori en Verdens Elskov brænder,
Fra Øjets taareslørte Stjærner svæver:
»Saa kom du dog, men hvi skal Hjælmen skjule
Dit Aasyn mig og dine Lokker gule?

59.

Ej for en Fjende gylden Bro jeg bygged
Og rydded Torne ved hvert Fjed, han gik,
Og, mens min bedste Løvsal for ham skygged,
Lod mine Roser aabnes ved hans Blik:
Vel uden Hjælm er du hos mig betrygget,
Ej mod den Elskende brug fjendtlig Skik!
Kom, favn mig, Mund mod Mund og Bryst mod Bryst,
Kom, ræk mig blot din højre Haand til Trøst!«

60.

Saa taler Synet, der med Graad og Klage
Og Suk og Hulken bliver ved sit Spil;
Den gode Ridder lod sig ej bedrage,
Sit Sværd han blotter og vil hugge til.
»Alt hvad mit Hjærte har endnu tilbage,
Er Myrthen her, og den du fælde vil,«
Hun bryder ud, til Træet fast sig klynger;
Og begge Arme tæt om Stammen slynger.

61.

»Nej, gjennem dette Bryst dit Sværd skal gaa.«
Han løfter Sværdet — da for Elskerinden
Han ser en hundredarmet Kæmpe staa,
For Nymfers Dans, letsvævende som Vinden,
Kyklopers Vælde Kreds om Træet slaa;
Han, frejdig ved de faure Syners Svinden,
Mens Luften fylkes trindt med Mørkets Vætter,
Et skarpt og lige Hug mod Myrthen retter.

62.

Et Nøddetræ var Myrthen, da den sank,
Og dermed alle Tryllesyner svinder;
Da han gaar hjem, er Himlen klar og blank,
Og hvid hans Ørnefjær i Solen skinner.
Hver Mand gaar nu til Skoven, fri og frank,
Og hugger Ved. Da man det samlet finder,
Ligurers Vilhelm Blikket paa det fæster;
Saa bygger Taarne han som Mestres Mester.

63.

Han havde Bølgens Marker haft at raade,
Men trak fra Herredømmet sig tilbage
For Saraceners vældig stolte Flaade;
Til Lejren lod han Mænd med Vaaben drage
Fra sine Skibe; mest til Hærens Baade
Han selv dog kom for Bygningsværk at tage:
Hans Snille hundred andre Mestre lød,
De rørte Haanden, som hans Tanke bød.

64.

De tapre Skarer da til Pladsen lokkes,
Hvor ej blot Vædre voxed hastig op
Med haarde Pander, hvorved Mure rokkes,
Men hvor et Taarn nu rejser højt sin Top,
Et Væv af Bjælker den uhyre Krop,
Om hvilken de med spændt Forventning flokkes:
Paa hundred Hjul let rullende det gaar,
Snart Taarne to ved Taarnets Side staar.

65.

Ej af de Vantro gik det ubemærket,
De vældig Skovhugst saâ til Lejren drage,
De spored Travlhed, Dag for Dag forstærket,
Saâ sælsomt Krigstyr højt i Vejret rage;
Da fremme de med Iver Forsvarsværket,
Ismeno søger Raad hos Dybets Drage:,
Fra Sodoms Sø, ja selv fra Helveds Flammer
Han henter Ild til Hævn for Skovens Stammer.

ATTENDE SANG.

1.

Saa ruster man med Magt paa begge Sider;
Da ser en Dag man flyve hen en Due,
Der pilsnart ned mod Stadens Mure glider;
Dens Fjedre glinse blankt i Solens Lue:
Som trøstig ad sin lyse Vej den skrider,
En Falk slaar ned brat under Himlens Bue,
Angst flyr den Arme, flux sin Vej den vendte,
Ret ned mod Gotfreds Telt den Falken sendte.

2.

Den grumme Klo det spæde Hoved rører,
Da favnes den af Heltens stærke Haand,
Som han med Kjærtegn ned ad Vingen fører;
Brat ser, om Halsen bundet, han et Baand,
Gjemt under Fjedres Skjærm, et Blad det snører,
Han løser det, nysgjærrig i sin Aand:
»Hold Staden!« i barbarisk Skrift der staar,
»Før femte Daggry jeg dens Mure naâr.«

3.

Han løsned Duen, som fløj viden om,
Ej atter hjem: den havde aabenbaret
(Den mærked det) en Tankes Helligdom,
Som under Vingens Ly den skulde varet.
For Hærens Fyrster brat den Høvding from
Forkyndte Himlens Gunst, dem vederfaret:
»Vi tage Staden, hvor, mod Østen stærk,
Den derfor skyttes mindst af Værn og Værk.

4.

Dèr Raimunds Stormstyr slaar paa Muren ned;
Ved nordre Kant jeg leder Fjenden vild,
Mit Taarn, som glider let fra Sted til Sted,
Jeg ruller frem; du, min Camillo snild!
Har nær hos mig det tredje Taarn bered.«
Taus grunder Raimund under Talens Ild,
»Der kan ved Gotfreds Raad,« han mælte da,
»Ej lægges til, ej heller tages fra.

5.

Kun vilde jeg, at Nogen rejste hen
Til Fjendens Lejr og satte os i Stand
Hans Plan at skjønne, Tallet af hans Mænd.«
Brat mælte Tankred: »Her har jeg en Mand!
Jeg lover for Vafrin, min Vaabensvend:
Letfodet, snild, som baade vil og kan,
Saa sindig klog som kjæk og uforsagt,
Og skifter Maal og Holdning som en Dragt.«

6.

Vafrin blev kaldt. Han Hvervet greb med Lyst,
Han løfter højt sit Hoved med et Smil:
»I Fjendens Hær jeg bjærger Nyheds Høst
Ved højlys Dag,« han mælte flux med Il,
»Hver Mand, hver Hest, hver Tanke i hans Bryst
Jeg nævner Jer.« Og ej han gav sig Hvil:
En Kappes Folder han for Trøjen tager,
Og slynget Linned hen om Panden drager.

7.

Han kaster over sin Person et Skjær,
Et Slør, et vist, jeg véd ej hvad, som blænder,
Og staar som Østerlænder færdig dèr:
»Var han i Memfis — en Ægypter kjender
Som Landsmand ham paa Tungemaal og Færd,
Derpaa som Tyrier sin Sæd han vender.
Afsted han paa saa let en Ganger fór,
At ej i blødest Sand den sætter Spor.

8.

Men Øxen klang i Frankerlejrens Skjød
Ved Dag og Nat; højt Gotfred Gud paakalder,
Hver kristen Kriger nyder Sjælens Brød.
For nordre Mur, hvor det i Øjne falder,
Staar Gotfreds Stormtaarn, som hans Snildhed bød;
Det skuffer vantro Mænd: da Luren gjalder,
Det knejser højt fra Øst i Morgnens Lue,
Paa begge Sidefløje Taarne true.

9.

Til Guelf, til Drotten for Normanners Skare,
Til Flanderns Hertug Gotfred overlod,
For Fjender bagfra Stormerne at vare,
Thi ham Ægyptens Hær for 'Tanken stod.
I tredelt Magt, af samme Heltemod
Hver Deling ført, hver lige blind for Fare,
Nu Frankerhæren stormer. Soliman
Til Forsvar staar, hvor Gotfred fører an.

10.

Den gamle Drot, som greb nedlagte Sværd
Og maned Kraften frem fra svundne Aar,
Mod Raimund, mod Camil Argantes staar —
Camil, der fører kjæk i Kampens Færd
Latinske Mænd, som Fædres Veje gaar
I Tapperhed, vel ej i Tugt dem nær.
Hos ham stod Tankred: Plads han maatte finde
Retfor den til hans Sværd udsete Fjende.

11.

Brat mørkne Luften Saraceners Pile,
Død, tændt af Gifters Saft ved Odden hænger,
Fra Blider og Ballister uden Hvile
Sig Sten og Bjælker ind mod Muren trænger,
Frem under Stormtags Dække Franker ile —
Rinaldo vil det ej: »Skal Muren længer
Hist knejse højt i Ro med Vaabens Krans?
Skjold over Hoved! op i luftig Dans!«

12.

Saa lød hans Ord til hin saa tapre Skare,
Tilforn af Dudo ført, og frem det gaar:
Tæt sluttet sammen Skjoldene dem vare,
Nedstyrtet Bjælke, Spydkast ej dem slaar,
Tæt under Muren ind i Hast de naâr.
Rinaldo, som fik Vingeflugt ved Fare,
En luftig Stige op til Muren kaster,
Paa to Gang hundred Trin, og opad haster.

13.

Hans Fæller følge ham til begge Sider
Og høje Stiger op mod Muren slynge,
De sætte Foden paa den stejle Gynge,
Dog hin faar Banesaar, og denne glider;
Rinaldo trøster, truer, opad skrider:
I Luften svævende, mod Fjenders Klynge
Han kæmper ene, Lanser om ham suse
Og Stenes Regn vil Bryst og Hoved knuse.

14.

Med udstrakt Arm han griber Murens Tinde.
Hver Hindring staar med Vælde han imod —
Saa mod en Vægt vil Palmen Styrke vinde
og stræber opad, stærk i Marv og Rod:
Paa Muren staar han alt, for hver en Fjende
Gjør Pladsen fri, og rækker, brodergod,
Eustaz, som snubler, Haand, at op han stiger. —
Hvor Gotfred staar, man med Maskiner kriger.

15.

Til visse Slag mod Stormertaarnet vendtes.
Rejst var paa Muren en uhyre Mast
(Paa Bølgen gynged den, nu stod den fast),
Fra den en jærnbeslagen Bjælke sendtes
Ved Tov mod Taarnet ned med tunge Kast;
At dette dog var rustet, hastig kjendtes:
To stærke Segle fra dets Skjød sig skynder,
Og med et Snit er Tovet skaaret sønder.

16.

Som naar en Klippesten fra høje Fjælde
Af Stormens Vinge slynges ned med Gny,
Hvad heller løsnes ved sin egen Ælde,
Og river med sig Skove, Borg og By:
Saa Bjælken fra sit Stade højt mod Sky
Rev Mur og Tinder med i Faldets Vælde.
Med Sejr fremrykker Gotfred; i det samme
Ismeno slipper løs sin Helvedflamme.

17.

Ild hvirvler ud med Lue, sort og blodig,
Det brænder og det bruser og det brager
Med Damp, af Helveds Aande fed og frodig.
Til Værn for Ild sig vaad om Taarnet drager
En Læderskjærm, den krymper og den knager;
Frisk gydes Vand, høj Gotfred staar og modig,
Sit Folk han styrker, men ved Vandets Svinden
Var Undergangen nær: da vendtes Vinden.

18.

Hil dig, o Høvding! Gud dig Frelse sendte,
Gud frelser sine, naar dem Farer true;
En Hvirvelvind han skikked brat og vendte
Mod dem, fra hvem den kom, den grumme Lue;
Ismen, som Bistand vil fra Helved hente,
En Stenblok rammer; før i Fjældets Bue
Den vældig sad: nu, slyngt fra Taarnet suser
Dens Vælde mod ham, og hans Hoved knuser.

19.

Ad Muren bølged ned, for Slag at lamme,
Et Dækkes brede Væv; af Luen tændt,
Det Ild om Forsvarsværkerne har spændt.
Fra Taarnet driver Vinden hver en Flamme,
Det glider nær, og alt sin Bro har sendt:
Frem haster Soliman med Sværd at ramme;
For Broen ned at slynge, løs han hugger,
Da brat af Taarnets Skjød et Taarn opdukker.

20.

Fra Muren skue vantro Mænd forfærdet,
Hvordan sig Massen løfter højt mod Sky,
Og ser fra oven ned paa Vold og By;
Kun Soliman, mod hver en Fare hærdet,
Staar uforsagt, den Drot af Heltery:
Omsust af Sten, han vældigt svinger Sværdet,
Ej flytter Fod, men Broen vil forøde,
Og frisker op sit Folk med Ord, som gløde.

21.

Men, Michael gav for Gotfred sig tilkjende.
Guds Engel, omflydt af en Straaleflod,
Usynlig, kun for Gotfred synlig, stod,
I Himlens Rustning klædt, hvis Luer blænde.
»Sku opad!« bød han, Sejrens Stund er denne,
Mod Himlens Undre se i Troens Mod!
Nu skrider Zion af sin Trældom ud,
Mod Hjælpen se, som sendes dig fra Gud!

22.

Sku opad! kjend Udødeliges Skarer!
Jeg tager Støvets Dække fra dit Øje,
Dit Blik jeg styrker, og dit Syn jeg klarer,
At det kan taale Glansen fra det Høje,
Mens Engleskikkelser sig aabenbarer.
Kjend dem, som delte med dig Kampens Møje!
De segned om dig, tro mod Kristi Sag,
Nu stævne de herhid paa Sejrens Dag.

23.

Se, Hugo kæmper hist paa Grusets Dynge!
Se Dudo! trofast mod sin fordums Skare,
Han ildner Modet i den tapre Klynge;
Han tager deres Tarv ved Muren vare,
Og styrer Stigerne, de opad slynge;
Kjend Ademar i Præsteklæder klare
Paa Højen hist! han lyser, fyldt af Aanden,
Mens til Velsignelse han hæver Haanden.

24.

Sku opad! højere lad Blikket gaa!
Fra Himlens Mark til denne Times Glans
Sig flokker Engles Hær.« Og op han saâ
I Lyset skjult for Dødeliges Sans.
Tre Fylkinger, hver tredelt, stod i Krans,
I vinget Dragt, med Himlens Rustning paa.
Tre Gange tre sig Straaleringen drog,
Hver Kreds sig større om den indre slog.

25.

Af hint uhyre Lysskjær overvundet,
Han sænked Øjet — slog det op igjen;
Da var det hellig store Skue svundet.
Til sine Krigerskarer saâ han hen,
Og trindt om havde Sejrens Smil dem fundet.
Han ser paa Muren, fulgt af kristne Mænd,
Rinaldo staa; da greb med frydfuld Aand
Han Fanen af sin Fanebærers Haand.

26.

Paa Broen tren han frem, den Første dèr;
Med dragen Glavind Soliman ham møder —
O snævre Plads for denne Heltefærd,
Mens disse Tvende mod hinanden støder!
Til Mændene paa Muren, bag ham nær,
Højt raaber Soliman, mens Øjet gløder:
»Hug Broen af! Paa mit Liv tænkes ej,
Dyrt skal det sælges paa den knappe Vej.«

27.

Da fløj hans Blikke henad Stadens Vold,
Og Bertholds Søn i Sejerstorm han saâ,
Mens Flugtens Bølger for hans Glavind gaa.
For Gotfred viger da den Herre bold;
»Ej mer paa den Vís er jeg Rigets Skjold,«
Han tænker, nye Planer i ham laa.
Snelt Høvdingen skred hen ad luftig Banè
Og planted højt paa Muren Korsets Fane.

28.

Bredt gjennem Luften Frelsens Banner bølger,
I Lyset kredsende for Himlens Vinde,
Sig Ærefrygt i hver en Luftning dølger,
Mer frydfuldt synes Dag i Dugen skinne,
Det er, som Zion bøjer dybt sin Tinde,
Tilbedende, og Oljebjærget følger:
Hver Pil, mod Korset skudt i Vantros Mod,
Hjemsendes eller daler for dets Fod.

NITTENDE SANG.

1.

Hen gjennem Zion vælter Død og Blod;
Da Kongen ser, at Staden alt er taget,
Mens han mod Raimunds Fløj i Kampen stod,
Har i sit faste Taarn han ind sig draget;
Forladt staa Voldene, for Frankers Fod
Sank Værnets Mandskab eller rædselslaget
Til Flugten greb; hos Kongen holdes Raad:
End staar Argant paa Muren, stærk i Daad.

2.

Med løftet Glavind Tankred mod ham gik;
Paa Holdning, Sæd og Vaaben Kæmpen kjendte,
At det var ham, som ej tilbagevendte
Den sjette Dag: »Nu fatter jeg din Skik,
Du Kvinders Dræber!« saadan Hilsen sendte
Mod Helten han med Raseriets Blik,
»Du sent paa sjette Dag til Tvekamp triner,
Omgjærdet af en Krigshær med Maskiner.«

3.

Men Tankred med et Smil af høj Foragt:
»Sent kommer jeg, dog ej af Fejgheds Grund,
For dig er tidlig nok mit Kommes Stund,
Det skal du se. — Jeg har med ham en Pagt,«
Og med sin Glavind drog han Kredsen rund
I Luften, hæved højt sit Skjold som Vagt
Og vedblev til de Andre: »Rør ham ikke!
Min er han, dette Sværd hans Blod skal drikke!« —

4.

»Saa vælg en Kampplads, tag saa Mange med,
Som dú har Lyst!« Men ad en slynget Sti
Drog Tankred ham fra Stadens Højder ned
Og fort bag Lejren, Teltene forbi:
I Had forbundne, saadan frem de skred,
Til hvor en Dal sig runder bred og fri,
Som af Naturens Haand, blandt Høje gjemt,
Til Kampplads eller Skueplads bestemt.

5.

Her standsed de, Argant i Tøven staar
Og skuer mod den sorrigfulde Stad:
»Saa tankefuld?« ham Tankred spørger ad,
»Dig bæres for vel, at din Time slaar?«
»Jeg tænker paa de stolte Dages Rad,
Paa Staden, Judas Dronning, som forgaar,
Og jeg, dens Kæmper, for dens Kval og Tort,
Nu kun til Hævn dit Hoved tager bort.«

6.

Med Sindighed de begge fremad gik,
De om hinandens Kampværd véd Besked;
Et let og smidigt Legem Tankred fik,
Hin knejser vældig, stærk og skulderbred:
Han bøjet, sammensluttet, med sit Blik
Mod Fjendens Glavind vendt, til Spring bered;
Med lige Kunst Argant i modsat Færd
Sin Fjendes Legem søger, ej hans Sværd.

7.

Sit Skjold har Tankred slængt paa Marken ud
(Hin savned sit) og maa med Sværdet bøde,
Med Odden gribe, hvor han ind kan støde,
Mens Kæmpens Arm vil sende Dødens Bud;
Som tit to Snækker saâs i Kampens Møde,
Mens Havets Bølge hvilte blank og prud:
Urokkelig den ene, kæmpestor,
Som Lyn den anden om dens Sider fór.

8.

Tilsidst Argant paa Livet Tankred gaar,
I Brydning drages de paa Jorden ned
Og Hadets Favntag om hinanden slaar.
Den Haand, som er til Kampen bedst bered,
I Klemme ned mod Jorden Tankred faar;
Argant (om Kunst, om Held, jeg ej det véd)
Har Højren fri, men Tankred løs sig snor,
Staar opret, fæster Foden fast paa Jord.

9.

Sent løfter sig den mægtige Argant;
Knap rejst, et vældigt Hug ham monne ramme;
Men som naar Storm fra Himlens østre Kant,
Der bøjer Granen, løfter i det Samme
Den stærke Top, han som i Styrke vandt,
Og rejste sig; da voxte Stridens Flamme,
Med mindre Kunst den føres, mere vild,
Slag følger Slag og øger Vredens Ild.

10.

Vel rinder Tankreds Blod — Argant udgyder
I Strømme sit: ham Tankred ser sin Klinge
Med blodløs Arm i sene Kredse svinge,
Og Vreden bort af Heltens Hjærte flyder:
»Læg ned dit Sværd!« med Mildheds Røst han byder,
»Ej Bytte, ej Triumf du mig skal 'bringe.« —
»Hvad! tør du tro mig fejg?« Med Vredens Mod
Argantes fylder da sit sidste Blod.

11.

Med begge Hænders Kraft et Slag han slaar,
Hvis Styrke farer Fjendens Sværd forbi,
Hen over Skuldrene det nedad gaar,
Saa det med et Sæt giver mange Saar —
Hvis Tankred skjælved ej, det var fordi
Naturen gjorde ham for Frygt saa fri!
Argant fordobled Hugget, Tankred drog
Til Siden sig, i Luften Kæmpen slog.

12.

Sin Kraft han spilder; af sin Tyngde dragen
Han synker næsegrus; det var hans Held,
At ved sig selv han sank og ej blev slagen.
Ved Faldet opbrast alle Vunders Væld,
Vildt strømmer Blodet ud, den stolte Sjæl
Dog ej endnu fra Hævn og Værn er tagen:
Med venstre Haand mod Jorden støttet ned,
Rejst paa et Knæ, han holder sig bered.

13.

Sit Tilbud gjentog Tankred, højmodsvarm;
Paa stjaalen Vis sig skyndte brat Argant,
Og Tankreds Hæl med Staalets Spidse fandt.
»Saa lønner du min Mildhed,« højt i Harm
Skreg Tankred, »Skurk! hvem Højmod aldrig bandt,«
Og mod Visiret svinger han sin Arm;
Hvor Adgang var, han styred Stød paa Stød,
Gram sank Argant, med Trusel i sin Død.

14.

Sit Sværd nedlægger Tankred; fromt til Gud
Med Tak for Sejren sig hans Hjærte hæver,
Til Vandring svigter Foden Viljens Bud:
Med Kind til Haand, der svag som Røret bæver,
Ved Vejen Sæde tog den Ridder prud;
Alt kredser for hans Øjne; Mørket svæver,
Tungt rugende som Døden, om hans Blikke,
Sejrherren fra den Slagne kjendes ikke.

15.

Mens disse To har ført en særskilt Krig,
Hen gjennem Staden Sejerherrens Harm
Forvilder sig og dynger Lig paa Lig;
Se, Moder flyr med spæde Glut ved Barm,
Rovgjerrig Krigsmand gjør med Ran sig rig
Og tvinger Jomfru frækt med skjændig Arm.
End Soliman har Davids Taarn besat,
Did naâr den gamle Drot, af Kummer mat.

16.

»Kom, ædle Drot!« i Klippeborgen dèr
Jeg værger Liv og Rige dig endnu,«
Var Heltens Ord, men Kongen: »Voldsmænds Færd
Alt ryster Riget i sin Grund med Gru,
Vi sige: vi har været.« Harmt i Hu,
Gjenmæler hin: »Vort kongelige Værd
Trygt i vort Bryst, trods Rov og Ran, sig gjemmer;
Men du, træd ind, hvil dine trætte Lemmer!«

17.

For Porten stod han; brat med baade Hænder
Han greb en jærnbeslagen Kølle fat,
Og Slag paa Slag mod Frankerfolket sender,
Til Pladsen er af Franker fast forladt;
Hvorhen den grumme Kølle Slaget vender,
Omkuld den slaar, ja ind i Dødens Nat:
Toulouses Greve med sin tapre Skare
Brat stormer frem, ej Gubben agter Fare.

18.

Han løfter Haand til Hug mod Køllens Svinger;
Forgjæves slog han, ingen Rift og Ridse
Hans Fjende fik: forgjæves ej til visse
Faldt Køllens Slag, til Jord ham Vægten tvinger,
Nedsænket tungt og lodret paa hans Isse:
Bedøvet Greven laa, men Slagets Bringer,
Der sàâ ham for sin Fod, til sine mælte:
»Bær Fangen ind!« Da Franker Kraft besjælte.

19.

Paa Ryggen strakt, med aaben Favn han laa,
Den Ædling, Kampens Maal fra tvende Sider,
Hvor Hævn og Troskab mod hinanden staa.
Hen imod Soliman alt Sejren glider,
Trindt for hans Slag i Græsset Franker bider;
Men Kæmpen brat Rinaldo, Gotfred saâ,
I samme Nu, hver med sin tapre Skare,
Fra hver sin Side frem som Lynild fare.

20.

Som Hyrden ude paa de vilde Heder,
Naar Lynet funkler, sorte Skyer jage,
(Han sanker Hjorden og i Læ den leder
Og holder som den Sidste sig tilbage)
Saalunde Soliman om sine freder,
Til ind bag Murens Læ han kan dem drage;
Da som den Sidste, høj, med Høvdingsblik
Og rolig Pande selv derind han gik.

21.

Men Bertholds Søn, der husked vel sin Ed,
At fælde ham, den Danskes Banemand,
Brød Skranken hastig, som et Lyn slaar ned,
Og vil i Lag med Mur og Borgerand;
Dog Mørket ud af Nattens Dybder gled,
Til Kampens Ophør Luren lød paa Stand.
Sig under aaben Himmel Gotfred lejrer;
Han mælte lydt: »Tak Alle Gud! vi sejrer.

22.

De Vantros sidste Haab er Taarnet dèr,
Snart er det vort. Med Bistand iler nu
Til dem, der saaret sank i Kampens Færd!
Det sømmer sig, ej Ran og Blodbads Gru,
For Krigere, der svinge Kristi Sværd.
Vi Guldtørst, Hævn og Vold har set med Blu:
Mod sligt gaar Forbud rundt ved Lurens Klang.«
Til Raimunds Leje styred han sin Gang.

23.

Imens staar Soliman med frejdig Røst
Blandt sine Mænd, og gjemmer Sorg i Hu:
»Saalænge Haabet grønnes i Jert Bryst,
Uovervundne staar I her endnu.
Ej Staden Fjenden tog i Dagens Dyst,
Kun Sten og Murværk: Staden selv er du,
Du kaarne Flok! den er i Eders Haand,
I Kongens Hoved, Eders Helteaand.

24.

Frelst Kongen er iblandt os, høj og stor
Omgjærder os vor Fæstning som et Skjold.
Snart Fjenden flyr fra den Stump øde Jord,
Han tog med Sværd; som alle Lasters Bold
Han giver Guld og Vellyst sig i Vold:
Ham lammer Lænken, den han selv sig snor,
Naar, mens i Overmod og Svir han sværmer,
Ægyptens Hær, før han det tror, sig nærmer.

25.

Fra Taarnet vi beherske Stadens Tinder,
Med Spyd vi kaste, og med Sten vi slaa;
Ej skal de frem til Jesusgraven naa,
Ad den Vej er vort Krigsstyr dem til Hinder.«
Saa, hvad de kjække Hjærter bedst forstaa,
Med Trøst til trætte Hjærter Vej han finder.
Imens Vafrin blandt Krigerskarer vanker
Ved Middelhavets Bred og Kundskab sanker.

26.

Da han drog ud, det var ved Aftentide,
Ad skjult og ensom Vej hans Rejse gaar,
Ved Middag hin uhyre Lejr han naâr.
Sig strække Teltene til hver en Side,
Frisk Vinden i de lette Vimpler slaar,
Blaa, gule, purpurfarvede og hvide;
En Lyd af Sprog, som glide i hinanden,
Forvirrer Øret strax, i sælsom Blanden.

27.

Mens Hestens Vrinsken, som ad Kampen kalder,
Mens Elefanters og Kamelers Røst
Med Hornet blander sig, der mandigt gjalder,
Med Cymblers Lyd og Klangen af Metaller,
Han tænker: »Afrika til denne Kyst
Er overført, sig Asien til Dyst
Har samlet her.« Den gode Vaabendrager
Dernæst med Blikket Maal af Lejren tager.

28.

Han skrider frem, ej skyr han Folkeskarer,
Den lige Vej, med Ligevægt i Sind,
Han dristig gaar, han spørger og han svarer,
Ham blæses Kundskab til med Himlens Vind,
Folk, Heste, Vaaben — han paa Alting varer,
Ad kongelige Døre gaar han ind:
Saa let han skred, saa snildt sin Vej han vandt,
At han til Høvdingsteltet Adgang fandt.

29.

En Rift han i en Teltvæg bliver vâr,
Den Lyden ud fra Teltets Indre fører
Og Blikket ind; han Navnet Gotfred hører,
Han holder Minen rolig, fri og klar,
Men lægger al sin Sjæl i sine Ører;
Optaget staar han, som til Dont han har
At bedre Dækket ud, men følger ene
Med Blik og Øre Teltets indre Scene.

30.

Med Purpurkappe staar den Høvding bold,
I Rustning klædt, dog Panden uden Dække;
Smaasvende to i Frastand dvæle begge
Med Ærefrygt, og vare Hjælm og Skjold;
En Lanse hviler i hans faste Hold,
Mod den han lempelig sin Vægt mon lægge,
Let støttet til den, mens det sikre Øje
Ham, som staar hos, betragter skarpt og nøje.

31.

Høj, stærk, med skumle Blikke denne staar,
Ham spørger Høvdingen: »Du lover da
At dræbe Gotfred?« Kæmpen svared ja.
»En kongelig Belønning da du faar,«
»En Vaabensøjle vil jeg blot, hvorfra
Højt i Kairo Skriften Øjet slaar:
Fra Gotfred Ormond disse Vaaben tog,
Da Sjælen han af Asiens Svøbe drog,«

32.

»Hold hine Vaaben rede da, thi nær
Er Kampens Dag.« »Jeg sørget har for Alt.«
Vafrin betænker Ordene, som faldt,
Han vandrer atter ud i Spejderfærd:
Mens saadan Plan, de Vaaben Talen gjaldt,
Har fyldt hans Hu med Spørgsmaal, Dagens Skjær
For Natten veg; dog ej han sove vil,
Ej et Sekund hans Øje falder til.

33.

Ved Morgengry han Hærens Opbrud følger,
Han blander sig i Mængden, frejdig, frit.
Og Folkestrømmen i sit Skjød ham dølger.
Da Hæren raster, fører ham hans Skridt
Hen for et Telt, hvor Guld med Purpur bølger,
Og Farver straale imod skjærest Hvidt,
Derinde sad Armida højt i Glans,
I sine Ridderes og Kvinders Krans.

34.

Hun sidder taus og ensom i sin Aand:
Som med sin egen Tanke kun hun taler,
Hun støtter Kinden til den hvide Haand;
Mod Jorden Blikkets Elskovsstjærne daler,
Med Perlers Tyngde fyldt i Længsels Baand,
Men Graaden ser han ej, som Længslen svaler:
Adrast sad retfor og med Tørstens Blikke
Vil ufravendt med Øjet hende drikke.

35.

Snart Tissafern til ham sit Øje sender,
Til hende snart: nu skinsyg Rasens Harm
I det bevægelige Ansigt brænder,
Nu heftig Elskovs Lue, høj og varm.
Men Altamor kun stjaalne Blikke sender
Mod Sløret's Svulmen om den høje Barm,
Mod Bryn og Kind og Haandens Liljeblad,
Mens han hos Kvinderne i Frastand sad.

36.

Tilsidst Armida Straaleblikket hæver,
Sig klarer Panden, ud af Sorgens Nat
Et Smil, henrivende, med Lysning svæver;
Til Bejlerne hun vender Talen brat:
»Min Smerte lindres, jeg er ej forladt.
Mig Hævnens Haab med Sødhed gjennembæver,
Selv Harm er Sødhed, naar den Hævnen venter,
Men Hævnens Haab fra Eders Værd jeg henter.«

37.

Paa Stand da svarer han fra Ganges' Skove:
»Klar Panden op, vær for din Hævn ej bange!
Rinaldos Hoved tør jeg frit dig love,
Og hvis du heller ønsker ham som Fange,
Jeg sætter ham (det Tilsagn kan jeg vove)
I hvilket Fangehul du vil forlange.«
Mens taus den Anden lytter, Harm ham knuger,
Og mulmsort Ærgrelse for Hjærtet suger.

38.

Mod Tissafern det hulde Blik hun vender:
»Hvad, Herre! siger du? din Hu sig dølger.«
Han svarer: »Min Sendrægtighed man kjender,
Jeg derfor kun i større Frastand følger
Din Kæmpe her, hvis Mod saa heftigt brænder.«
Da mæler han, som kom fra Ganges' Bølger:
»Ja vel i Frastand maa du følge med,
At Sammenligning ej skal finde Sted.«

39.

Det stolte Hoved ryster Tissafern:
»Hvis ej mig Himlen og min Elskov bandt,
Det skulde skjønnes, hvem man langsomst fandt.«
Adrast stod op, og ej var Tvekamp fjærn;
Armida bad: »Det være Fredens Pant,
At I for mig er Venner og er Værn!
Jeg saares, naar I mod hinanden kæmpe,
Jeg tjenes huldt, naar huldt I Vreden dæmpe.«

40.

Det Alt, Vafrin! opmærksom hører du
Og gjemmer vel, men hver din Tanke sender
Du atter til hint dybe Lønraad nu;
Snart hid, snart did du Fod og Øje vender,
Dumdristigt Spørgsmaal dig paa Tungen brænder,
Og du beslutter inderst i din Hu,
At du af Sagen gribe vil det Visse,
Hvad eller lade Livet iblandt disse.

41.

End Elskerinden med de fjendske Tanker
I sine Kvinders Krans i Teltet sad,
Dèr staar igjen Vafrin, som vildt omvanker;
Hans Øje hilser paa den faure Rad,
Han tænker: »Muligt her jeg Kundskab sanker,«
Og træder hen mod Kredsen frejdig, glad,
Han nærmer sig en Kvinde; skjemtsom let
Han taler som med gammelt Venskabs Ret:

42.

»Jeg ønsked og at prøve Ridderfærd,
Vel for et Smil af dig en Kamp jeg voved,
Fra Halsen skar jeg gjærne med mit Sværd
Rinaldos eller Gotfreds stolte Hoved.
Sæt mig et Maal kun i den kristne Hær,
Og du skal se, jeg holder, hvad jeg loved!«
I Spøg han sig paa den Vis Indgang snor,
Men Alvors Forsæt bag ved Spøgen bor.

43.

Som han har sagt det med sit muntre Smil,
Han gjør et Kast, et Sæt, der var ham eget.
En af de Andre træder til med Il
Og taler: »Lov en anden ej for meget!
Hvis du har mærket Kjærlighedens Pil,
Blev ej forgjæves med dit Hjærte leget:
Men det er mig, som dig til Ridder tager
Og, for mig selv, dig fra de Andre drager.«

44.

Hun drog ham bort: »Jeg kjender dig, Vafrin!
Og du, kjend mig!« Ej røber Svendens Pande
Hans Sjæls Forvirring: »Gid, o Jomfru fin!
Jeg kjendte dig, men fra Bisertas Strande
Jeg kommer hid, min Fader var Lesbin.«
»Toskaner!« mælte hun, »bliv ved det Sande! —
Jeg er Erminia, Kongedatter fød;
Som Tankreds Bytte, Værn af ham jeg nød.

45.

Se paa mig, jeg er hende!« Brat han kjender
Det fagre Aasyn, men hun bliver ved:
»Vær tryg for mig, drag bort, men tag mig med!
Vid! Lykken er dig huld, at mig den sender,
Hvis du, som Spejder staar paa dette Sted:
Min Kundskab jeg til Held for dine vender.«
Vafrin, som har i Hu Armidas Rænker,
Staar taus og sig paa Kvinderaad betænker.

46.

Da mæler han: »Ifald dig saa behager,
Du følge mig, det være sluttet Pagt!
Vi bedre Tid og Lejlighed os tager
Til Talen om, hvad her din Mund har sagt.«
At have Heste rede gav de Agt;
Før Hærens Opbrud, uformærkt, de drager
Ad enlig Vej; han spørger: »Nævn den Fare,
Som truer Gotfreds Liv!« hun monne svare:

47.

»Af Krigerne, som danne Kongens Vagt,
Har otte, hvoraf Ormond er den ene,
Mod Gotfreds Liv med Lumskhed sluttet Pagt.
Ham otte Krigere som Livvagt tjene:
At ligne dem de tage frankisk Dragt,
Til Farve Guld og Liljens Lød den rene,
Paa Skuldren Korsets Tegn. Til Sværdets Od
De føje stærke Gifters hvasse Braad.

48.

Hver skal et Tegn paa Hjælmen derhos bære
At kjendes af sit eget Folk: paa Dagen,
Der stiller mod hinanden begge Hære,
Den Flok for Gotfreds Vagt skal vorde tagen.
Mens Høvdingen blandt sine tror at være,
Omringes han af Fjender og er slagen:
Hvert Staal, som rammer ham, med Gifters Smerte
Skal bringe Døden tifold til hans Hjærte.

49.

Mig tog en Flok Ægyptere til Fange,
For Høvdingen til Gave; Byrd og Navn
Mig skaffed hos Armida Værn og Stavn:
Blandt Franker kjendte meget jeg og mange;
At ordne Mærkerne, lig snedig Slange,
Blev da mig budt! O, før mig du i Havn!«
Dybt sukked fra sit Bryst den ædle Kvinde:
»Før mig til Tankred! jeg er hans Slavinde.

50.

Hin Nat af Rædsler, da min Faders Rige
Forgik i Blod, der udøst blev som Vand,
Da tabte mer jeg end min Kongestand,
Da tabte jeg, Vafrin! mig selv tillige,
Sejrherren stod i Staal ved Slottets Rand,
Jeg saâ ham ad dets Trin til Tærsklen stige,
Jeg løb imod ham i min Angst og Vaade,
Og bøjed mig og bad: min Herre, Naade!

51.

Ej er det for mit Liv jeg frygter Mén,
Min Jomfruæres Blomst du mig bevare!
Han rakte mig sin Haand: Frygt ej for Fare,
Jeg er dit Værn, o Jomfru faur og ren!
Da gled et saligt, sødt, jeg ej kan klare,
En Magt (jeg fatted ikke, hvad for en)
Ind i mit Bryst og blev der med det Samme
Og blev et Saar og voxte til en Flamme.

52.

Alt hvad jeg ejed, Gods og gyldne Spange,
Gav han med Højmod atter i min Haand —
Han gav, men tog mig selv, min Sjæl og Aand.
I tvende Maaneder (de var ej lange).
Han min Beskytter var, og jeg hans Fange;
Han kom, og knytted fastere mit Baand,
I Barmen dybere mig Braadden fæsted,
Hvergang med Mildheds Trøst min Bo han gjæsted.

53.

Slet skjuler Elskov sig; du saâ, jeg led,
Med Spørgsmaal om din Herre tit sig vendte
Min Hu til dig: da sagde du, jeg brændte;
Jeg nægted det, og tvang min Flamme ned.
Usalig Taushed! Tankred bort mig sendte
I Frihed, dog for mig Landflygtighed.
Nu før mig til ham, at jeg Fred kan finde,
Han min Beskytter, jeg hans Tjenerinde!«

54.

Saa taler til den gode Vaabendrager
Erminia, derpaa ved hinandens Side
I stille Taler hastig fort de ride,
Vafrin ad skjulte Stier Vejen tager;
Den Dag og Nat og Næstedagen glide,
Sol staar i Vest, alt mørknes Skrænt og Ager:
Da, nær ved Staden for en Dal de stod,
Hvis Grund var mørk og slibrig, vaad af Blod.

55.

En Kriger, klædt som Hedning, fældet hvilte,
Den brede Pande op med Trusel saâ,
Han spærred Vejen, som han vældig laa;
Saa højt i Spring hen over Liget ilte
Vafrin, at Hestens Hove ej det naa.
Hist laa en Kristen, Aftnen paa ham smilte;
Vafrin, som steg af Sadlen, hastig vendte
Hans Hoved opad, og sin Herre kjendte.

56.

Med Klagelyd, som gjennem Luften dirred,
Han raabte højt: »Her ligger Tankred død!«
Erminias Ridt var standset, mens hun stirred
Paa Kæmpens Lig: da Navnet Tankred lød,
Det som en Pil sig gjennem Hjærtet skjød;
Hun sprænger hen til Stedet, angstforvirret,
Af Sadlen styrter hun, da hun har kjendt
De blege Træk, mod Aftenrøden vendt.

57.

Som opløst i en Taarestrøm hun bukker
Sig over ham; hans Læber, Kind og Pande
Fra Hjærtets varme Kilde hun bedugger
Med Graadens uudslukkelige Vande;
»Saa ser jeg dig,« fra Sjælens Dyb hun sukker,
»O var jeg blind, for Synet ej at sande!
Saa ser jeg dig, men du ser ikke mig,
Saa fandt jeg og har evig mistet dig.

58.

Hvor er den, disse Øjnes milde Lue
Og Kindens Blomst og Pandens klare Lys?
Dog, mærket selv af Dødens kolde Gys,
Er end du skjøn, dit Aasyn faurt at skue:
O tillad, at jeg røver dig et Kys,
Ej for din klamme Læbe kan jeg grue,
Min Sjæl i Kysset giver jeg dig hel
Og tager bort af Dødens Ret en Del.

59.

I Læber, som har kun til mig talt Fred;
Du skjønne Sjæl! hvis, her endnu du svæver,
Tilgiv mit Ran, forlad min Dristighed!
Maaske du skjænked selv, hvad nu jeg kræver.
Modtag min Sjæl, som dig imøde bæver,
Og drag mig til dig paa et bedre Sted!
Nu kun et Favntag før den sidste Blund,
Kun at min Sjæl udaander paa din Mund!«

60.

Hun græder, som hun Sjælen ud vil græde,
Et Suk da bæver paa hans Læber stille,
Thi han kom til sig selv ved Livsens Væde,
Som randt saa yppigt fra den varme Kilde:
Hun mærker Sukket med et Glimt af Glæde:
»Slaa Blikket op, se med de Øjne milde!
Slaa Blikket op!« hun bad, »og se, jeg følger
Den lange Vej med dig ad Dødens Bølger.«

61.

Han aabner Øjnene, men strax igjen
De falde til, og hendes Taarer rinde.
»Han dør ej,« mæler da den gode Svend,
»Helbred ham! Tid til Graad kan saa du finde.«
Han Staalet af ham drog, hun rakte hen
Til Hjælp sin Haand; som lægekyndig Kvinde
Hun ser med øvet Øje paa hans Saar
Og Haab om Frelse for den Elskte faar.

62.

Det Mathed var og Tab af Blodets Væde,
Som har ved Gravens Rand saa lavt ham lagt:
Hun har sit Slør kun til Forbindingsklæde,
Saa kort og tyndt, det har kun liden Magt.
Da griber hun sit lange Haar med Glæde
Og skjærer af dets gyldne Silkepragt,
Med Sløret's Stumper og det bløde Haar
Aftørrer og forbinder hun hans Saar.

63.

Ej Safran eller Diptam har hun her,
Men Vers hun kjender, som kan Blodet stille,
Og, bøjet over den, hvem hun har kjær,
Hun læser dem i Toner hjærtensmilde;
Han vaagner, ser i Aftenrødens Skjær,
Ved dødtung Dvale sig hans Øjne skille:
Sin Svend han ser, med sine Saar en Kvinde
Han sysle ser, hvis Blik af Ømhed skinne.

64.

Da spørger han: »Vafrin! hvor kom du hid?
Og hvo er du, min medynksfulde Læge?«
»Alt skal du vide, naar du giver Tid,
Nu skal dig Hvilens Stilhed vederkvæge,
Ej Haand, ej Fod, ej Tungen du bevæge!«
Saa svarte hun, og hendes Røst var blid.
»Hvor faa vi ham til Herberg bragt?« hans Svend
Betænker taus, da komme Tankreds Mænd.

65.

Med Hedningen de havde set ham gaa,
Han kom ej atter, Timerne blev mange,
De søgte ham, i deres Hjærter bange,
Og glædtes, da i Live de ham saâ;
I deres Arme tog de ham til Fange
Og slynged Lejet ham, hvor trygt han laa,
Men Tankred mælte, (Glød var i hans Blikke):
»Skal da Argant til Ravnes Føde ligge?

66.

Ej med det døde, med det stumme Ler
Er mig, ved Himlen! længer Krig tilbage,
Som vældig faldt han, ej tør man bedrage
Ham for den sidste Hæder, Støvet sker,
Naar Døden ej paa Jorden levner mer —
Hans Rós, hans Grav, dem skal man ej ham tage.«
Saa efter Tankred bare de hans Fjende,
Som Værn og Vogter gik Vafrin hos hende.

67.

»Ej til mit Telt!« Saa Tankred atter bød,
»Hvis menneskelig Lod mig oversvæver,
Da naa den mig i Kongestadens Skjød:
Sig Sjælen lettere til Himlen hæver,
Hvor hin Udødeligheds Mand er død,
Og Fromhedstanken indeni mig kræver,
At for mit Løfte jeg kan Sjælen klare
Ved Pilgrimsfærdens Maal, det dyrebare.«

68.

Og hen mod Staden vendte han sit Blik.
Et Hjem de fandt og redte ham et Leje,
Og nær derved Erminia Bolig fik,
At tilse ham med lægekyndig Pleje.
Vafrin til Gotfred med sin Kundskab gik,
At bringe Melding ham om Fjendens Veje;
Han lodes ind, hvor Drottens Krigerraad
Var samlet, at betænke Fremtids Daad.

69.

Paa Lejet hviler Raimund, syg og træt,
Paa Sengens Kant har Gotfred taget Sæde,
Sig Hærens Ædleste i Klynger tæt
Har samlet om dem som i Krans og Kjæde.
Vafrin med Hilsen høvisk frem mon træde,
Der spørges, tales ej: at lytte ret,
Hver fæster kun paa ham det spændte Blik,
Han saa begyndte: »Som du bød jeg gik.

70.

Jeg Fjendens Hær har set, dog med dens Tal
Tænk ej, o Herre, jeg for dig kan møde,
Saa lidt som Stjærners Hær jeg tælle skal,
Men vid: den dækker Slette, Bjærg og Dal,
Dens Hvil, dens Vandring lægger Jorden øde,
Ej Syrien til dem kan høste Føde,
Ej Brønd, ej Væld kan øse Vand til dem,
Den tørrer Floder, hvor den stævner frem.

71.

Men deres Værd som Krigsfolk lidt kun gjælder,
Uordentlige Skarer jeg dem nævner,
De Fleste Kamp paa nært Hold aldrig evner;
Om Perser dog jeg noget bedre melder,
Som frem med Altamor i Spidsen stævner.
Udødelighedsskaren ikke heller
Forglemmes tør — en Samling, ikke blandet,
Der, som de Bedste, Kongens Vagt har dannet.

72.

Den Skare kaldes den udødelige,
Thi samme Stund en Kriger træder ud,
En anden fylder Pladsen, stolt og prud,
Ej bedre Skare staar i Østens Krige.
Men dig, Rinaldo! maa et Ord jeg sige:
Armida lovet har sig selv til Brud
Til hvemsomhelst dit Hoved skjærer af,
Og mange hende derom Løfte gav.

73.

»Ja lad dem komme nær nok,« Helten svared.
Vafrin om Hærens Fremgang atter talte,
Om Høvdingen, om Kongen, der befalte;
Tilsidst han Rænkespindet aabenbared,
De falske Mærker, Giften — alt han malte,
Hver Ting han nævned, som han den erfared.
Paa Raimund Gotfred ser: »hvad raader du?
Sig Tanken mig, som fødes i din Hu!«

74.

Men Raimund svarte: »Ej ved Morgenrøde
Begynd paa Angreb, slut kun Taarnet inde,
At dine Folk, udhvilte vel, kan møde,
Til Kampen styrket, mod den større Fjende;
Om saa du siden vil i Luren støde
Til Slag i aaben Mark, dit Snille finde!
Men at Forræderne maa kjendte være,
Din Vagt du lade andre Mærker bære!«

75.

Ham svarte Gotfred: »Altid taler du
Som Ven og Vís, og dine Raad jeg følger,
Men dèr, hvor du tvivlraadig var i Hu,
Jeg ender Tvivlen og beslutter nu,
At ej bag Mur og Vold vi Hæren dølger,
Men drage ud mod disse Folkebølger.«
Saa talte han og gik, thi Søvnen vinked,
Alt Stjærner mattere paa Himlen blinked.

TYVENDE SANG.

1.

Den Hær, der ejed Folk, som Havets Sand,
Sig næste Morgen ud for Staden breder,
Af Skaren hilset inden Taarnets Rand
Med Glædeshyl, som naar fra Thrakiens Reder
Uhyre Tranesværme Vingen spreder
Ved Vintertid, at søge Haabets Land.
De Kristne raabe lydt: »Giv Tegn til Striden!« —
»Hvil ud idag! Imorgen være Tiden,«

2.

Var Gotfreds Svar. — Mer herlig Morgenrøde
Gik aldrig frem end hint forønskte Skjær,
Høj straalte Gotfred den med Glans imøde,
Da han drog ud til denne Kæmpefærd;
Af Tro, af Sejrens Haab hans Blikke gløde
Og tænde alle Hjærter i hans Hær.
Men Raimund blev at tage Staden vare
Med kristne Syrer og Gascogners Skare.

3.

De bolde To, som Navnet Robert bære,
For Hærens-venstre Fløj i Spidsen gaa,
I Midten Balduin er sat med Ære,
Den højre Fløj skal under Gotfred staa,
Thi, vendt mod Sletten, Faren dèr maa være,
Vil Fjenden, mandstærk, Baand om Hæren slaa,
Rinaldo nær hos, Stridens Lyn det snare,
Med Heltene, der danned Dudos Skare.

4.

Til Hæren taler Gotfred: »Kristi Fjender
Har alle samlet sig paa denne Dag,
At vi med et Slag vinde mange Slag.
Hin Høvding, som af Guld og Purpur skinner —
Araber, Maurer slog han vel i Mag,
Guds kaarne Kæmper ej han overvinder:
Hin Hær, der bølger om ham uden Ende —
Han kjender ej de Folk, de ham ej kjende.

5.

Mon de har Minder sammen? Kan han sige
Til mange blandt dem: du og jeg var dèr?
Men I og jeg! jeg kjender En og Hver,
Vi prøved sammen, hvad det er at krige;
Jeg kjender hver en Pil og hvert et Sværd:
Naar Pilen suser gjennem Luftens Rige,
Om den er fransk, om irsk, jeg strax har kjendt,
Ja nævner Armen, som har Buen spændt.

6.

Naar Eders Værd mod Hines Tal jeg vejer,
Vil Værdet, tror jeg, tynge Skaalen ned;
Mens Mange blandt dem næppe Modet ejer,
Har Andre knap til Kampen Rum og Sted;
Fra Trældomsdonten, som de røgte plejer,
De Fleste blev med Vold i Krig slæbt med:
I derimod, I gjør kun hvad I plejer,
Naar disse Tusender som Korn I mejer.

7.

Jeg læser Sejren alt i Eders Øje,
Fremad for Kristi Sag!« Da sank en Glans
Ned om hans Aasyn — monne til en Krans
Sig Solens klare Straaler sammenføje
Og om den kongelige Pande bøje
Til Tegn paa Kronen, som skal vorde hans?
Saa vilde Nogle tyde Synets Gaade,
Ej jordisk Hu kan Himlens Løndom raade.

8.

Thi hvad? maaske hans Engel til ham svæved
Og ind i sine Vingers Favn ham tog,
Saa Ætherlyset, der fra Vingen bæved,
En Ring af Straaler om hans Aasyn drog.
Men Emirén, som Høvding kjæk og klog,
Opstiller og sin Hær, som Hvervet kræved:
Nu hist, nu her opmuntrer han sit Folk,
Mens snart han taler selv og snart ved Tolk.

9.

Til En han mæler: »Fremad, tapre Svend!
Med dette Blik du skal paa Flugt dem jage
Og vinde Byttet, hine tog, igjen.«
Og til en Anden: »Hvad? forknyt min Ven!
Blot for vort Krigsraab skal de Flugten tage:
Mod hundred en!« til andre lød saa fage
Hans Ord: »Vi svinge Sværd og ofre Liv
For Land og Lov, for Fædre, Børn og Viv.«

10.

Han venstre Fløj har Altamoro givet,
Den højre har han forbeholdt sig selv,
I Midten staar Armida, rank som Sivet.
Fra begge Sider under Himlens Hvælv
Gaa Fanerne som Bølger i en Elv.
Mens Hær mod Hær hinanden gaar paa Livet,
Hver lyser, funkler, skinner underfuld
Af Hjælmtegn, Fjederbuske, Staal og Guld.

11.

Som Træ'r i Skov staar Klynge tæt ved Klynge,
Saa viser Hær mod Hær sig tæt med Lanser,
Spyd, gyngende som Rør, der Søen kranser,
Hver Bue spændt, i Svingning hver en Slynge,
Hver Ganger stamper, vrinsker, fnyser, danser,
Højt Stridens Lurer Kampens Hymne synger,
De Kristnes kalder, Saraceners svarer,
Paa Knæ for Gud sank ned de kristne Skarer.

12.

Den Jord, den hellige, hvorfor de stride,
De kysse fromt med Ærefrygt og Varme;
Et Vink, og fremad! Kamp fra hver en Side
Er tagen fat af tusend, tusend Arme:
Hvo var den Første, som lod Fjenden vide,
At Blod maa rinde rødt i Kampens Harme?
Dig var det, Alfhild! paa Hyrkanos kløved
Du Brystet brat, han fik, hvad han behøved.

13.

Den manddomsfulde Højre Fjender slaar
I hastigt Fald, stærkt trænge Perser ind
At tage Hævn, dog Ingen hende naâr,
Thi Edvard flyver did som Bjærgets Vind.
Nu dobbelt Kraft de af hinanden faar,
I Kampen spejles deres Ægtesind:
Hun er for ham, og han for hende Skjold,
Hun er hans Arm, han hendes Hævner bold.

14.

Men Altamoro, Drot af Samarkand,
Udslynger Døden i den kristne Hær,
Han svinger Staal som Lyn i Kampens Færd,
Hvor Staalet falder, fælder det sin Mand;
Da vender sig mod ham den Liljevand,
Ned mod hans Hjælm hun sænked tungt sit Sværd
Og afhug Diademet fra hans Isse,
Dybt bøjed han sit Hoved da tilvisse.

15.

Han tror, han af en Kæmpe Slaget fik,
Og hævner med et Hug sin Tort og Harm,
Saa Sans og Kræfter hende brat forgik;
Dog blev hun, omslyngt af sin Husbonds Arm,
Der støtter stærk og favner elskovsvarm,
I Sadlen fast. Mon hin med Løvens Blik,
Der ser den Sovende og gaar sin Vej,
Lod dem i Fred? Mer gjorde han dem ej.

16.

Imens har Ormond trængt sig Gotfred nær,
I svigfuld Dragt; ham Drottens Glavind flammer
Imøde brat, hans Lynblik Skurken lammer,
Der staar som Sten og rører ej sit Sværd:
Ham og hans Fæller hundred Lanser rammer,
I tusend Stykker slides En og Hver,
Ej Liget af de Lumske blev igjen.
Som Lyn mod Perser hasted Gotfred hen.

17.

Som Ørkenvinden jager gjennem Sandet,
Han kløver deres stærkt fremtrængte Rækker;
Højt Slaget gaar, sig over Marken lægger
Et sælsomt Slør, af Haab og Tvivlen dannet:
Ej Skrig, ej Taushed, men et vist, som skrækker,
En Lyd af tusend Lyd, i Brusen blandet,
Af Harm, som fnyser, og af Ve, som bæver,
Unævnelig hen over Valen svæver.

18.

Hvor Guld og Staal i Solen glansfuldt lued,
Af Blod og Støv et Dække mørkt det slører;
Rinaldos Haand saa hastig Sværdet rører,
Som trende Glavind fra hans Højre trued.
Hen for Armidas Karm ham Striden fører;
Som Skjoldmø, klædt i Staal, han hende skued,
Bag Staalets Dække de hinanden kjendte,
Han undveg og til Siden Kampen vendte.

19.

Men hendes Elsker- hendes Hævnervagt,
Der lydig lejret stod om hendes Karm,
Omringer ham i Nidkjærhedens Harm;
Paa Buestrængen har hun Pilen lagt,
Tre Gange standser hun med uvis Arm,
Tre Gange hun forny'r sin Vredes Agt:
Hun Pilen flyve lod, men i det Samme
Fløj Ønsket med, at ej den maatte ramme.

20.

Den preller af mod Pansrets haarde Jærn,
Da sender hun ham Pil paa Pil i Harme,
Dog brat hun ser, at hendes Vagt og Værn
Er fældet, revet op; da flyr den Arme.
Men Drotten Altamor, som ej var fjærn,
For hende tændt af Elskovs hede Varme,
Fra Folk og Hæder fløj, da bort hun kjørte,
Og ud fra Kampen hende sikkert førte.

21.

Til Slaget hasted han paa Stand tilbage,
Men ej paa samme Sted han sine fandt,
Rinaldo, Gotfred dem i Skarer jage,
Vildt Hedninghæren flyr paa denne Kant;
Ad modsat Kant de Vantro Fordel tage.
Mens saadan Slagets Tærning blodig randt,
Stod Soliman paa Taarnets høje Svale
Og sendte Krigerblikket ud mod Vale.

22.

Den store Scene vel af Frastand sløres,
Dog ser han, følger, aander helt deri:
Som paa en Skueplads histnede føres
Ham dette Jordlivs Sørgespil forbi.
Til Længslens Vingeslag hans Hjærte røres,
Derude maa han aande, stolt og fri,
Mod Kampen hen ham bærer hans Natur,
Og Taarnet tykkes ham et skjændigt Bur.

23.

Han tøver ej, ham Intet Vingen stækker,
Han staalklædt stod, kun Panden fri og bar,
Han griber Hjælmen og sit Hoved dækker
Og raaber med en Stemme høj og klar:
»Sejr eller Død er Kaarene vi har!«
Mon ham til saadan Daad et Forsyn vækker,
At Saraceners Magt skal Dødsstød gives?
Mon, anende sin Død, mod den han drives?

24.

Ej ser han bag sig, om de Andre følger,
Med uformodet Krig han stormer ud
Og ene staar, hvor tusend Fjender bølger.
Men Ingen mer i Taarnets Ly sig dølger,
Hver følger Kæmpedrotten som en Gud;
Den, som var frygtsom, vorder kjæk og prud,
Mod var det uden Haab: i Heltens Elv
Hver droges ind, den gamle Konge selv.

25.

Han først paa Flugt de kristne Syrer slaar,
Saa drikker, tørstig, han Gascogners Blod.
Den gode Raimund frejdig Kampen naâr;
Saa stolt som nogentid, med roligt Mod,
Han frem mod ham, for hvem han segned, gaar.
Da lægger Hin ham atter for sin Fod;
Om død han tror ham eller ænser ej —
Ud mod den aabne Slagmark gik hans Vej.

26.

Mens ned ad Murens Grus hans Fod ham fører,
Han efterlod i sine Fjenders Hær
Et Spor af Rædsel: Saraceners Sværd
Sig end, som af hans Aand bevinget, rører;
Med Skrig Gascogner fly, man Lyden hører
I Tankreds Herberg, hvor han hviler, nær.
Han lytter, rejser sig, skjønt mat og svag,
Og retter sine Trin mod Husets Tag.

27.

Paa Jorden Greven henstrakt, mens hans Skarer,
Der stod som Værn omkring ham, gaa tilbage,
Ja Mange vildt i Rædsel Flugten tage:
Sligt monne for hans Syn sig aabenbare.
Brat greb han Sværd og Skjold; hans Blik var klare,
Ej mærked han, at Lemmerne var svage,
Han iler ud, og sætter Sjæl og Mod
For hvad i Styrke fattes og i Blod.

28.

Han raaber lydt: »Holdt akvitanske Mænd!
Hvorhen, hvorhen? Vil I med den Besked
Til Grevens Søn i Frankrig hjem igjen:
Han omkom, da vi løb?« Og Skyggen gled
Af Heltens brede Skjold om Raimund hen,
Mens han med Sværdet lægger Fjender ned:
Saa staar han svag, med blottet Bryst, som Værn
For tusend Stærke, der var klædt i Jærn.

29.

De samled sig igjen. Men Raimund, dækket
Mod Pileskud og Stenkast, Stik og Slag,
Slaar Øjet op, med Harm til Live vækket,
Thi at han laa der, vækker Skammens Nag:
Han rejser sig, og ej hans Kraft er svækket,
Med Mandefald han hævner Nederlag,
Da ser han Kongen kæmpe fremst i Slaget,
Han fælder ham, og Fæstningen er taget.

30.

Nu Raimund stiger op til Taarnets Tinde
Og folder Korsets Sejersbanner ud,
At frit det strømmer hen for Himlens Vinde;
Ej mærked Sultan Soliman dets Bud,
Ej saâ han det i Dagens Straaler skinne,
I Kampen færdes vidt den Herre prud:
Han paa en Gangers tomme Ryg sig svinger,
Og Haab i Saraceners Bryst det bringer.

31.

Han fælded hundred, men jeg nævner tvende:
Edvard og Alfhild! jeg mod Eders Færd
Vil sene Slægters Ømhedstaare vende,
Hvis mit toskanske Blæk er saadant værd.
Hans Skjold Heltinden kløved med sit Sværd
Og saared ham, da raabte han til hende,
Af Dragten kjendt: »Dèr har vi Hund og Tæve!
Skynd du dig hjem at spinde og at væve!«

32.

Et Hug han fører i sin Vældes Harm,
Der splintrer Staalet, skjærer Saarets Flænge
Dybt i den faure, trofast ømme Barm,
Hvor Amors Pil kun værdig var at trænge.
Ej lod da Edvard vente paa sig længe,
Hun segner, synker, men den venstre Arm
Til Støtte flux han slynger om sin Viv,
Den højre hævne vil det dyre Liv.

33.

Han kan ej, hvad han vil, den grumme Fjende
Afhugger Armen, han om hende slynger,
Til Jorden segner hun, og han med hende:
Saa Ranken sig til Almen trofast klynger,
Ved Almens Fald den strør for Himlens Vinde
Sit grønne Haar, hvor Druens Rigdom gynger;
Med den, han vilde støtte, selv han synker,
Men, elskende, den Elskte kun han ynker.

34.

Han dør med den, ham Himlen evig skjænked:
De vilde danne Kjærlighedens Ord;
Men danned Suk, thi Tungen var dem lænket,
I Suk da Kjærlighedens Tale bor;
Den Enes Blik er i den Andens sænket,
De favnes, mens det end kan ske paa Jord,
Ømt, som de altid favnedes herneden,
Dem Lyset slukkes, og de vandre heden.

35.

Til Flugt da Rygtet spændte Vingen ud,
Rinaldo, alt af Pligt til Hævnen bundet,
Tofold forstærket føler nu dens Bud,
Og søger ham, mod hvem han længst har stundet;
Alt staar for Soliman den Ridder prud,
Da naâr ham brat Adrast: »Jeg har dig fundet,
Jeg kjender dig, nu skal Armida hævnes,
For hendes første Kæmper her du stævnes.«

36.

Saa æsked han, og gav ham tvende Saar
Og rokked ham i Sadlen tvende Gange;
Rinaldo med et Slag til Jord ham slaar,
Et enkelt Slag, mer vil han ej forlange,
Dræbt ligger Kæmpen: Soliman! du staar
Og ser paa Faldet, dine Tankers Fange;
Tvivlraadig i din Hu, du staar som bunden,
En sjælden Ting for dig, dog nu var Stunden.

37.

Som naar den Syge mod et Maal vil jage,
Mens svag han ligger hen som Drømmes Bytte
I flygtig Blund, men ej et Skridt kan tage:
Han vil afsted men Foden ej kan flytte,
Thi ud af Lemmerne kan ej han drage
Med al sin Kraft den Kraft, han skulde nytte,
Han Tungen røre vil, men den er bunden,
Han tale vil, men intet Ord er funden —

38.

Saalunde Soliman vil bort sig tage
Fra dette Angreb, men han gjør det ej,
Han kjender ej sig selv, og ej kan drage
De vante Kræfter op, ad Vredens Vej,
Hver Gnist, som stiger, synker mat tilbage,
Thi noget indeni ham siger nej:
Saa stod han, da Rinaldo gav ham Bane,
Sank uden Suk, høj i sin Heltevane.

39.

Den tapre Sultan, som i disse Krige
Tit syntes falden, men stod op igjen,
Var falden nu for aldrig mer at stige;
Paa snelle Vinger farer Rygtet hen,
I begge Hære saadant Nyt at sige,
Da bliver Sejren hos de kristne Mænd:
Ej Lykken vakler, ingen Tvivl den hilder,
Den under selve Førerne sig stiller.

40.

Hin Skare med Udødeligheds Krav,
Sit stolte Navn til Skjændsel, Flugten tager;
Brat Høvdingen mod Banrets Fører jager:
»Mon dertil dig blandt Tusender jeg gav
Min Herres Fane, Usling fejg og lav!
At du i Støvet efter dig den drager?
Vil Liv du frelse, følg da Emirén!
Thi Ærens Vej og Frelsens Vej er én.

41.

Hin kom tilbage, hed af Skam og Harm,
Igjen med Vælde Høvdingsrøsten gjalder,
De Bedre samles. Tissafernes' Arm
Har aldrig svigtet, Synet af ham kalder
End Haabets Lysning til hans Høvdings Barm.
Rigt fylder i hans Livs den korte Alder,
Hvad den Dag han af Heltedaad har øvet;
Nu Død han søger, Sejrens Haab berøvet.

42.

Han æsker Faren. Han Rinaldo saâ
Og kjendte Mærket, om end Ørnens Klør
Var blodbestænkte, Skjoldets himmelblaa
Var overdækket rødt med Blodets Slør.
Men ham Armidas Navn i Hjærtet laa,
Hans Flamme steg: »Jeg sejrer eller dør,«
Han raabte, »hun skal se hans Nederlag,
Hjælp, Mahom! du min Arm i dette Slag!«

43.

Sin Kraft han samler, Hingsten ind han jager
Mod Bertholds Søn, der imod Kampen tog.
Den Tvekamp Manges Øjne til sig drager,
Man glemte sit og Kreds om disse slog.
Mens Sværdshug stolt i vældig Skiften brager,
Og Tvende hugged, én kun saared dog:
Rinaldo vinder i det grumme Værk,
Hans Staal er mere fast, hans Arm mer stærk.

44.

Armidas Karm ej Krigerskaren kranser.
Forladt hun sidder, hvor i Glans hun sad,
Den sidste Mand i hendes Kæmpers Rad
Hun ser med brustent Skjold og opbrudt Panser;
Da spørger hun ej længer Skjæbnen ad,
Hun ser sit Nederlag, her Haabet standser,
Den Forsvarsløse frygter Trældoms Gru
Og stiger ned fra Karmen, mørk i Hu.

45.

En Ganger greb hun af sit ædle Spand,
Hun svang sig paa dens Ryg og fløj afsted.
Da gik for hendes Kæmper Solen ned:
Sin Fjende sendte han et Hug paa Stand,
Saa Heltens Hoved dybt mod Brystet gled;
Men Tissafernes ser sin Banemand,
Da sig Rinaldo retter, gram i Sind,
Og jager ham sit Sværd i Hjærtet ind.

46.

Et Blik omkring sig Sejerherren sender,
De Vantros Hær, al Modstandskraft berøvet,
Lod sine Faner ligge, slængt i Støvet,
Og intet Arbejd mer for sig han kjender.
Da til den Flygtende sin Hu han vender —
En Kvinde var det, ensom og bedrøvet,
Den Kvinde svor han ved sin Ridderære,
At hendes Ridder tro han vilde være.

47.

Afsted i hendes Gangers Spor han jager,
Han træffer hende i en lukket Dal;
Hun Spyd og Kogger, Pil og Bue tager,
Og kaster dem til Jord i Harm og Kval:
»I usle Vaaben, jammerlige Pral!
Paa Kampens Dag ej Draabe Blod I smager —
I skal dog vise mig, hvortil I due.«
En Pil mod Brystet stak den skjønne Frue.

48.

Rinaldo griber bagfra hendes Arm,
Armida ser sig om og kjender brat
Den engang elskte Gjenstand for sin Harm!
Et Skrig — da synker hun i Afmagts Nat,
Saa synker Blomst i Somrens Hede mat.
Han løsner Kjortlen over hendes Barm;
Med Armens Kraft han holdt den Faure fast,
Ud fra hans Øjne milde Taarer brast.

49.

Som sølvklar Regn fra Morgnens friske Haller,
Der stænkes mildt paa falmet Rose hen,
Dens Duft og Ynde ny til Live kalder,
Saa vaagner hun til Livet op igjen;
Tre Gange ser hun mod den elskte Ven,
Tre Gange Øjenlaaget nedad falder,
Mens Livslød atter hendes Kind er skjænket,
Med Graad, som ej er hendes, huldt bestænket.

50.

Ej vil hun se ham, fra hans faste Tag
Med begge Hænders Kraft hun vildt vil bryde,
Men Haanden er for liden og for svag,
Kun fastere han favner; højt da lyde
Armidas Klager: »Skal min Trældoms Dag
Min Fjende se!« Vredt Ordets Strømme flyde,
Af hede Taarer fulgt, den grumme Fjendes
End rinde mildt og blande sig med hendes.

51.

Han mæler kjærlig: »Jeg er ej din Fjende,
Din Kæmper og din Tjener vil jeg være;
Til Trældom ej, til dine Fædres Ære
Jeg gjemmer dig, paa Tronen skal du skinne,
Hvortil du fødtes. Vilde Himlen bære
Sin Naades Lys til disse Øjne blinde!
En Lykke da, som overgaar alt Navn,
Jeg skabte d e n, jeg holder i min Favn.«

52.

Saa taler han, og i et saligt Nu
Sig Bønnens Lue i hans Hjærte tænder,
Han løfter mod det Høje Blik og Hu,
Mens Sukket bæver, og mens Taaren brænder.
Da smelter for hans Bøn, Armida! du,
Som Bjærgets Sne, naar Solen Varme sender;
Du siger stille: »Dig jeg hører til,
Dit Vink jeg lyder, dan mig, som du vil!«

53.

Men Emirén, der ser at Gotfred rammer
Hans Fanebærer og slaar Ban'ret ned,
En Trøst, en eneste, for sig kun véd:
Mens trindtom kun han øjner Flugt og Jammer,
Han spored Gang'ren og mod Gotfred red,
At kjøle Krigersmertens hede Flammer
Og løfte den i Støvet slagne Aand
Ved Døden for den største Fjendes Haand.

54.

Hvorhelst han naâr, hvorhelst forbi han farer,
Betegner han paa Vejen hvert et Skridt
Med tapper Idræt mod de kristne Skarer;
End langt fra Gotfred i det stolte Ridt,
Han raaber lydt: »Til din Haand jeg mig sparer,
Men haaber, mit Fald og skal vorde dit!«
De lyne mod hinanden i et Nu,
Brat for hans Slag brast Gotfreds Skjold itu.

55.

Den venstre Arm afvæbnet og med Saar
Har Gotfred alt; da løfter han den anden,
Og sender Emirén et Slag mod Panden,
Som nedad over venstre Kindben gaar,
Og mellem Hals og Ansigt skjærer Randen.
I Sadlen synker han; før op han naâr,
Med gjennemboret Bryst han lavt er lagt,
Lidt var da levnet af hin stolte Magt.

56.

Endnu i Striden Altamoro staar,
Med søndret Hjælm og Sværd, med brustent Panser,
I Blodet badet af vel hundred Saar,
Tilfods og ene, Maal for hundred Lanser:
Did paa sin Sejersbane Gotfred naâr,
Hvert Staal, som peger mod ham, brat han standser,
»Hold inde,« raaber han, »med Kampens Færd!
Du, Ridder! jeg er Gotfred, giv dit Sværd!«

57.

Ham den Stormodige sin Glavind rækker:
»Ja, kun til dig, thi du kun var det værd,
Hvis Ry saa vidt om Østerland sig strækker.
Forvist ej fattig gjør dig denne Færd,
Med Guld og Hæder den dig overdækker:
Med ædle Stene vil min Hustru kjær,
Med Guld mit Rige løse af din Haand
Mit dyre Liv og bryde mine Baand.«

58.

Ham svarte Gotfred: »Vilde Gud forbyde,
At Guld jeg tog for Liv; jeg fører Krig
I Asien for Zions Baand at bryde,
Jeg kjøbslaar ej, vil ikke vorde rig:
Behold din Skat, saa langt dig Lande lyde,
Hvad Indien og hvad Persien skjænker dig!«
Han gav til Vagten ham og spored Hesten,
Og af de Flygtende forjog han Resten.

59.

Saalunde sejred Gotfred. Solens Blik
Ham end af Dagens Lys saa meget skjænker,
At han med Hæren, den til Sejr han fik,
Naâr Kristi Stad, løst ud af Trældoms Lænker.
Da Dragten er lagt af, som Blod bestænker,
Han med de Andre strax til Templet gik,
Nedlægger Vaabnene ved Kristi Grav
Og knæler dèr: løst har han Løftets Krav.

Ende.

RETTELSER.

P. 3, Vers 8, Lin. 8: bygge. — læs: bygge,
- 15, — 44, — 5: være: — læs: være,
- 15, — 44, — 6: Kiv, — læs: Kiv:
- 17, — 48, — 3: om — læs: om)
- 17, — 48, — 4: Mænd.) — læs: Mænd.
- 23, — 2, — 7: Kraft — læs: Kunst
- 58, — 30, — 7: hin i Faldet — læs: ham i Faldet
- 113, — 11, — 6: saadan — læs: sammen